

Revidering av kyrkoordningen

FRAMSTÄLLNINGENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I framställningen föreslås att kyrkoordningen revideras. Framställningen utgör tillsammans med framställningen om en ny kyrkolag och de speciallagar som hänför sig till den en övergripande kodifiering av kyrkolagstiftningen.

Målet för revideringen av kyrkoordningen är en strukturellt sett mer konsekvent och ur användarens synvinkel tydligare kyrkoordning. Vid revideringen beaktas de i grundlagen förutsatta behoven av att i kyrkoordningen reglera de av kyrkans egna ärenden som inte gäller kyrkans organisation och förvaltning. Kyrkoordningen ska liksom som för närvarande godkännas av kyrkomötet med stöd av ett bemyndigande i kyrkolagen. Kyrkoordningen ska innehålla bestämmelser om kyrkans bekännelse, uppgift och verksamhet samt noggrannare bestämmelser om kyrkans organisation och förvaltning. Någon separat valordning för kyrkan ska inte längre utfärdas, utan de bestämmelser om kyrkliga val som inte behöver utfärdas genom lag tas in i kyrkoordningen.

Framställningen har beretts utifrån den kyrkoordning som kyrkomötet godkände 16.5.2018. I framställningen har tagits in de ändringar som kyrkomötet i november 2019 godkände om slopandet av underställningsbestämmelserna, om att en fadder är tillräckligt samt om påverkansgrupper för unga. Dessutom ska i kyrkoordningen tas in vissa bestämmelser som ingår i den gällande kyrkolagen, men som inte längre anses höra till kyrkolagens område. Överlappande bestämmelser som också finns i de nya speciallagarna stryks från kyrkoordningen. I samband med framställningen om en ny kyrkolag föreslås ansvaret för kyrkobokföringen flyttas över på centralregistren, varvid kyrkoordningen ska innehålla bestämmelser om grundande av centralregister, samt om anslutning till och utträde ur sådana. I övrigt är framställningen i huvudsakligen lagteknisk.

Den nya kyrkoordningen ska träda i kraft samtidigt som den nya kyrkolagen.

INNEHÅLL

FRAMSTÄLLNINGENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL.....	2
MOTIVERING	3
1 BAKGRUND OCH BEREDNING	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Beredning	4
2 NULÄGE OCH BEDÖMNING AV NULÄGET	5
2.1 Nuläge.....	5
2.2 Bedömning av nuläget	7
3 MÅLSÄTTNING.....	8
4 FÖRSLAGEN OCH DERAS KONSEKVENSER	9
4.1 De viktigaste förslagen	9
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	11
5 ALTERNATIVA HANDLINGSVÄGAR	12
6 REMISSVAR	13
7 SPECIALMOTIVERING.....	14
1 kap. Allmänna bestämmelser.....	14
2 kap. Kyrkans administrativa indelning	15
3 kap. Församlingar och kyrkliga samfälligheter	19
4 kap. Stiftelsen.....	35
5 kap. Centralförvaltningen	40
6 kap. Församlingens och kyrkans ekonomi.....	44
7 kap. Prästämbetet.....	46
8 kap. Personal.....	48
9 kap. Val.....	58
10 kap. Behandling av förvaltningsärenden	76
11 kap. Särskilda bestämmelser.....	80
12 kap. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser.....	81
8 IKRAFTTRÄDANDE.....	81
9 FÖRHÅLLANDE TILL ANDRA FRAMSTÄLLNINGAR.....	82
FÖRFATTNINGSFÖRSLAG	83
KYRKOORDNING	83

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

När den nuvarande kyrkolagen stiftades genomfördes efter en lång beredning en indelning i en kyrkolag som stiftas av riksdagen samt en kyrkoordning (1055/1993) och en valordning för kyrkan (416/2014), vilka kyrkan själv stiftar. I kyrkolagen och kyrkoordningen, vilka trädde i kraft 1.1.1994, har gjorts otaliga ändringar under tjugo års tid.

År 2005 tillsatte Kyrkostyrelsen en kommission med uppgift att granska grunderna för kyrkolagstiftningen och kyrkolagens område. Kommissionen föreslog i sitt betänkande 2006 att en ny kommission ska tillsättas för kodifiering av kyrkolagstiftningen och lade fram grunderna och riktlinjerna för dess arbete. Den av Kyrkostyrelsen tillsatta kommissionen för kodifiering av kyrkolagstiftningen blev klar med sitt arbete 2009. De förslag som kodifieringskommissionen lagt fram och yttrandena om dem användes när de mest brådskande delrevideringarna av kyrkolagen gjordes.

Kyrkostyrelsen tillsatte 2011 en arbetsgrupp för kodifiering av kyrkolagstiftningen med uppgiften att fortsätta den övergripande kodifieringen utgående från tidigare betänkanden. Arbetsgruppen blev klar med sitt betänkande i augusti 2014. Arbetet fortsatte utgående från betänkandet som tjänstemannaarbete vid Kyrkostyrelsen. Förslaget sändes på remiss våren och sommaren 2016 och därefter korrigerades det utgående från de utlåtanden som kommit in. Kyrkostyrelsens framställning 5/2017 som innehöll förslag till en ny kyrkolag och kyrkoordning togs upp på kyrkomötet våren 2017.

Kyrkomötets lagutskott fick sitt betänkande (Lagutskottets betänkande 1/2018) färdigt i början av 2018. Kyrkostyrelsen godkände den nya kyrkolagen och kyrkoordningen 16.5.2018. Kyrkoordningens ikraftträdande väntade på att kyrkolagen skulle träda i kraft. Regeringens proposition (RP 19/2019) med förslag till ny kyrkolag lämnades till riksdagen under höstsessionen 2019. För korrigeringsav de innehållsmässiga fel som observerats vid laggranskningen godkände kyrkomötet i november 2019 ett kompletteringsförslag om ändring av sitt ursprungliga förslag till kyrkolag, vilket lämnades till riksdagen i december 2019 som förslag till kompletterande regeringsproposition (RP 93/2019 rd).

Riksdagens grundlagsutskott ansåg i sitt utlåtande (GrUU 4/2020 rd), som lämnades till riksdagens förvaltningsutskott, att förslaget innehöll fem punkter som medför att kyrkolagen inte kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Våren 2020 avbröt riksdagens förvaltningsutskott behandlingen av förslaget till kyrkolag och sände ett brev till kyrkostyrelsen där förvaltningsutskottet på ett mer omfattande sätt än grundlagsutskottet lyfte fram de reform- och korrigeringsbehov som medförde att förslaget till kyrkolag måste beredas på nytt. Enligt förvaltningsutskottet måste 76 § i grundlagen tolkas snävt. Enligt den kan förslaget till kyrkolag

på det sätt som framgår av 76 § 2 mom. i grundlagen, utöver bestämmelserna om rätten att ta initiativ till stiftande av kyrkolag och lagstiftningsordningen för kyrkolag, innehålla endast sådana bestämmelser som enligt 76 § i grundlagen hör till kyrkolagens område. Detta innebär att en del av de bestämmelser som tidigare tagits in i kyrkolagsförslaget ska tas in i förslaget till kyrkoordning.

Man hann godkänna flera ändringar i kyrkoordningen innan behandlingen av kyrkolagsförslaget avbröts i riksdagen. Kyrkostyrelsen lämnade våren 2019 en framställning till kyrkomötet (Kyrkostyrelsens framställning 1/2019) om att underställningsförfarandet ska slopas. Totalrevideringen av kyrkolagen, där det redan föreslagits att underställningsförfarandet delvis skulle upphävas, låg till grund för framställningen om att underställningsförfarandet ska slopas. Framställningen innehöll också ett förslag om att slopa separata instruktioner och reglementen och ersätta dem med en förvaltningsstadga. Lagutskottet lämnade sitt betänkande om framställningen (Lagutskottets betänkande 2/2019) i november 2019. Framställningen innehöll också ändringar i kyrkoordningen och godkändes av kyrkomötet 7.11.2019. Kyrkostyrelsen lämnade även våren 2019 en framställning till kyrkomötet (Kyrkostyrelsens framställning 6/2019) om att den kyrkoordning som godkändes 16.5.2018 ska ändras så att påverkansgrupper för unga ska bildas i församlingarna. Lagutskottet gav sitt betänkande i ärendet (Lagutskottets betänkande 1/2019) under sensommaren 2019. Kyrkomötet godkände 7.11.2019 förslaget om att en paragraf om detta ska tas in i kyrkoordningen. Kyrkomötet beslutade i detta sammanhang också att höra barn och unga en gång under sin mandatperiod. Eftersom detta åliggande inte står i samband med lagändringen är det redan nu bindande för kyrkomötet. Kyrkostyrelsen lämnade dessutom hösten 2019 en framställning (Kyrkostyrelsens framställning 6/2019) om att den kyrkoordning som godkändes 16.5.2018 ska revideras så att det räcker att den som döps har åtminstone en fadder som är konfirmerad medlem av en evangelisk-luthersk kyrka. Bakgrunden till framställningen utgörs av det uppdrag som gavs i samband med ombudsinitiativ 1/2019 till kyrkomötet. Lagutskottet gav sitt betänkande i ärendet (Lagutskottets betänkande 4/2019) under höstsessionen. Kyrkomötet godkände förslaget 7.11.2019.

Framställningen har beretts utgående från den kyrkoordning som kyrkomötet godkände 16.5.2018. I den har inkluderats de ändringar som motsvarar dem som godkändes i november 2019. Framställningen inkluderar dessutom de ändringar i kyrkoordningen som organisationsreformen av kyrkobokföringen förutsätter.

1.2 Beredning

Kyrkoordningen har beretts som kommitté- och arbetsgruppsarbete och som tjänsteuppdrag. Yttranden om utkastet till framställningen om kyrkoordningen begärdes på bred front av olika aktörer inom kyrkan och vissa statliga myndigheter 2017. Beredningen av kyrkoordningen som en fråga från kyrkolagen separat framställning har gjorts som tjänsteuppdrag.

Kyrkomötets beslut om slopandet av underställningsbestämmelserna, vilket ingår i framställningen, har beretts i en arbetsgrupp och som tjänsteuppdrag. Yttranden om utkastet till framställningen begärdes på bred front av olika aktörer inom kyrkan och vissa statliga myndigheter. Arbetsgruppen ordnade också möten för

hörande över ämnet. Kyrkomötets beslut om att grunda påverkansgrupper för unga, vilket ingår i framställningen, har beretts i en arbetsgrupp. Arbetsgruppen begärde yttranden av olika organisationer och av församlingarna. Beredningen av kyrkomötets beslut om att det räcker med en fadder var kyrkomötets uppdrag till Kyrkostyrelsen och ärendet bereddes som tjänstearbete.

Organisationsreformen som gäller kyrkobokföringen har beretts som tjänstearbete. I början av beredningen hördes såväl kyrkans IT-områden som stiftens domkapitel. Yttranden om utkastet till framställning lämnades av vissa församlingar och kyrkliga samfälligheter, en del av domkapitlen samt finansministeriet och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Nuläge

Den gällande kyrkoordningen var avsedd att träda i kraft samtidigt som den gällande kyrkolagen 1.1.1994. I detta sammanhang delades bestämmelserna i kyrkolagen från 1964 upp på en kyrkolag och kyrkans egen författning, som fick namnet kyrkoordning. I kyrkoordningen finns närmare bestämmelser om kyrkans förvaltning och verksamhet.

I kyrkoordningens 1 kap. föreskrivs på en mer detaljerad nivå än i kyrkolagen om kyrkans bekännelse och medlemskap i kyrkan. I kyrkoordningens 2 kap. föreskrivs om kyrkans heliga handlingar, i 3 kap. om kristen fostran och undervisning samt konfirmation och i 4 kap. om själavård, bikt, kyrkotukt, diakoni och mission. I kyrkoordningens 5 kap. finns närmare bestämmelser om prästämbetet och i 6 kap. om personalen. Närmare föreskrifter om församlingens förvaltning finns enligt följande: allmänna bestämmelser i 7 kap., kyrkofullmäktige i 8 kap., kyrkorådet i 9 kap., kyrkliga samfälligheter i 10 kap. och övriga former för samarbete i 11 kap. Om kapellförsamling och församlingsdistrikt föreskrivs i kyrkoordningens 12 kap. och om närmare bestämmelser om ändring av församlingsindelningen i 13 kap. I kyrkoordningens 14 kap. föreskrivs närmare om kyrka och kapell och användningen av dem, i 15 kap. om församlingens och den kyrkliga samfällighetens ekonomi, i 16 kap. om kyrkböcker och församlingens arkiv och i 17 kap. om begravningsväsendet. Närmare bestämmelser om stiftsförvaltningen finns i kyrkoordningens 18 kap., som gäller biskopsämbetet, och 19 kap. som gäller stiftets övriga förvaltning. I 20 kap. behandlas kyrkomötet, i 21 kap. biskopsmötet och kyrkostyrelsen och i 22 kap. kyrkans övriga centralförvaltning. I kyrkoordningens 23 kap. finns särskilda bestämmelser samlade. För närvarande finns bestämmelserna om kyrkans uppgift inte i kyrkoordningen utan i kyrkolagen. Närmare bestämmelser om val finns i valordningen för kyrkan som godkänns av kyrkomötet. I valordningen för kyrkan finns till exempel närmare bestämmelser om val av kyrkoherde, biskop och prästasessor.

För att kyrkoordningen ska godkännas krävs, på samma sätt som i fråga om kyrkolagsförslag, att tre fjärdedelar av de avgivna rösterna vid kyrkomötet understöder förslaget. Däremot godkänner kyrkomötet valordningen för kyrkan med enkel majoritet.

I den gällande kyrkoordningen innehåller kapitlen om församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas organ otaliga bestämmelser om reglementen och instruktioner. Kyrkoordningen innehåller också bestämmelser om underställningsskyldighet. I 2 kap. 3 § i kyrkoordningen föreskrivs att beslut om när gudstjänsten börjar ska underställas domkapitlet för avgörande. I kyrkoordningens 3 kap. 2 § föreskrivs om reglementet för skriftskolan och om att det ska underställas domkapitlet för fastställelse. I kyrkoordningens 12 kap. 1 § föreskrivs om underställningsskyldighet som i fråga om reglementet för en kapellförsamling.

Enligt den gällande kyrkoordningens 2 kap. 16 § ska den som döps ha åtminstone två faddrar som är konfirmerade medlemmar av en evangelisk-luthersk kyrka. Av särskilda skäl kan dop förrättas trots att den som döps har endast en fadder som är konfirmerad medlem av en evangelisk-luthersk kyrka. Beslutet om förrättande av dop med endast en fadder fattas av kyrkoherden i den församling i vilken den som döps upptas som medlem. Förutom dessa kan också den vara fadder som hör till någon sådan kristen kyrka eller något annat kristet religionssamfund som godkänner ett dop som förrättats av den evangelisk-lutherska kyrkan. Av särskilda skäl kan barnet också efter dopet få ytterligare högst två faddrar.

De ungas delaktighet och påverkansmöjligheter i kyrkan har genomförts med vissa lagstiftningsåtgärder och med frivilliga insatser. Enligt 23 kap. 12 § i den gällande kyrkolagen är rösträttsåldern i församlingsval 16 år. I församlingsvalet 2010 hade unga som fyllt 16 år för första gången rösträtt. Kyrkan har använt sig av en barnkonsekvensanalys sedan början av 2015. Den är ett verktyg och en metod för att granska beslutsfattandet ur barns och ungas synvinkel. Målet är att hitta de lösningar som är bäst för dem. Många församlingar har utsett ett eller flera så kallade barnombud som har i uppgift att på verksamhets- och förvaltningsnivå bedöma konsekvenserna av beslut för barn och unga. I Borgå stift har sedan 1968 ordnats Ungdomens kyrkodagar (UK), som ger stiftet möjlighet att höra de unga. Påverkansgruppen för unga vuxna NAVI är en nationellt sammanställd grupp som bildats på de ungas eget initiativ 1999 och som verkar i anslutning till Lasten ja nu-orten keskus ry. I NAVI-gruppen deltar 18–29-åriga aktiva unga från stiftet och de kristna organisationerna. I NAVI:s verksamhet deltar både svensk- och finskspråkiga unga. NAVI-gruppens verksamhetsidé är att främja de ungas påverkansmöjligheter inom kyrkan.

Föreskrifter om kyrkböcker finns i 16 kap. i den gällande kyrkoordningen. Förutom uppgifter om dop, vigsel och begravning införs i medlemsregistret såsom andra uppgifter som avses i 5 § 6 och 7 punkten i lagen om trossamfundens medlemsregister uppgifter om att en medlem genomgått konfirmandundervisning, konfirmerats, välsignats till äktenskap eller jordfästs. Som uppgifter om förtroendeuppdrag registreras i medlemsregistret uppgifter om medlemskap i kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige, kyrkorådet, försam-

lingsrådet, gemensamma kyrkorådet, domkapitlet, stiftsfullmäktige, kyrkostyrelsen och kyrkomötet. I kyrkoordningens 16 kap. 2 § föreskrivs om förfarandet vid upprättandet av ett centralregister och i 3 § om behörigheten vid utfärdandet av intyg, utdrag och kopior.

2.2 Bedömning av nuläget

Den gällande kyrkolagen och kyrkoordningen har ändrats otaliga gånger och helheten är därför såväl svår att gestalta som inkonsekvent. Dessutom är språket i bestämmelserna oenhetligt och ställvis ålderdomligt. En del av revideringarna har orsakats av att en ny grundlag trätt i kraft och av en strävan att omforma kyrkolagstiftningen så att den motsvarar grundlagens krav på författningsnivå. Det är inte möjligt att med partiella revideringar ändra författningens struktur och skrivsätt, varför en helhetskodifiering behövs.

Den grundläggande bestämmelsen om kyrkolagens innehåll finns i 76 § i grundlagen. Enligt den ska bestämmelser om den evangelisk-lutherska kyrkans organisation och förvaltning finnas i kyrkolagen. Enligt riksdagens grundlagsutskott är det nödvändigt tolka att innehållet i grundlagens 76 § snävt (GrUU 4/2020 rd). Det har därför blivit uppenbart att vissa av kyrkolagens bestämmelser måste överföras från kyrkolagen till kyrkoordningens nivå.

Av kyrkans autonomi följer att kyrkans förvaltning kan regleras på ett mer omfattande sätt i kyrkoordningen. Kyrkans interna lagstiftningsbehörighet omfattar också bekännelsen och läran, samt fastställandet av kyrkans uppgift som vilar på bekännelsegrunden. Riksdagens grundlagsutskott har också konstaterat att den i grundlagens 11 § garanterade religionsfriheten enligt vedertagen praxis anses omfatta en viss grad av intern autonomi för ett religiöst samfund och rätt att bestämma om sina egna angelägenheter, såsom valet av religiösa ledare, präster och lärare (GrUU 28/2006 rd, s. 1, GrUU 20/2003 rd, s. 2, GrUU 57/2001 rd, s. 2 och GrUU 4/2020 rd, s.5). Därmed torde regleringen av prästämbetet och prästers tjänsteval höra till kyrkoordningen. Relaterat till religionssamfundens interna autonomi kan i kyrkoordningen även föreskrivas om sådant som inte grundar sig på delegeringsbestämmelsen, dvs. om kyrkans egna, interna ärenden som inte regleras i kyrkolagen. Sålunda är kyrkoordningen inte enbart ett komplement till kyrkolagen.

Vid underställning av reglementen är det närmast fråga om en intern övervakning av kyrkans förvaltning. Domkapitlet övervakar enligt 19 kap. 1 § i kyrkoordningen församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna. Den allmänna förvaltningspraxisen har utvecklats så att övervägandet om huruvida beslut är ändamålsenliga görs på den lokala nivån. Inom kommunförvaltningen och statsförvaltningen har underställningsförfarandet slopats nästan helt. Det kan anses ändamålsenligt att man också inom kyrkan följer den allmänna förvaltningsutvecklingen. Det vore också ändamålsenligt att instruktioner och reglementen för olika organ, som utgör förvaltningsinterna bestämmelser, samlas i en mer enhetlig form till en enda helhet som är lättare att gestalta.

Kravet på två faddrar som är medlemmar av en evangelisk-luthersk kyrka har visat sig vara problematiskt i de nuvarande bestämmelserna om faddrar. I praktiken har det särskilt i huvudstadsregionen och de stora städerna varit svårt att hitta två faddrar som hör till kyrkan. Avsaknaden av en fadder som hör till kyrkan har i vissa fall kunnat leda till att barnet inte döps. Det upplevs också som ett problem att ett avvikande från kravet på två faddrar förutsätter ett administrativt beslut av kyrkoherden. I beslutsprövningen ska kyrkoherden dessutom ta ställning till om det finns något särskilt skäl att tillåta dop trots att den som döps bara har en fadder som uppfyller det föreskrivna kravet. I praktiken fattas nästan utan undantag ett positivt beslut. Dessutom kan det i praktiken vara dopprästen som måste avgöra saken, varvid kyrkoherdens beslut måste göras i efterskott.

Barnens och de ungas delaktighet har under årens lopp redan stärkts på många sätt inom kyrkan. Den sociala delaktigheten verkar realiseras tämligen mångsidigt inom kyrkan, medan delaktigheten i förvaltningen inte gör det i någon hög grad. De unga saknar påverkanskanaler inom kyrkan. Endast ett fåtal församlingar har påverkansgrupper för unga och unga vuxna. Allmänt sett är delaktigheten i hög grad beroende av hur viktigt de anställda anser att det är att främja den. Därför förekommer stora skillnader mellan församlingarna. Detta innebär i sin tur att de unga i olika församlingar är i en ojämlik situation. Att rätta till situationen kräver att församlingarna åläggs att främja delaktighet och att strukturerna är bestående och tillräckligt harmoniserade.

När församlingen fungerar som personuppgiftsansvarig kan uppgifterna skötas av en enhet som är mycket liten såväl i fråga om personalresurser som ekonomi. Den stora variationen mellan aktörerna har lett till att kyrkobokföringen inte varit så enhetlig som man kunde önska, och det har inte heller varit möjligt att etablera enhetliga och effektiva processer inom kyrkobokföringen. Det har i praktiken visat sig att det i större enheter är lättare att utveckla sin yrkeskunskap genom utbildning och därmed förbättra servicenivån. Det har också uppskattats att det endast genom att centralisera kyrkobokföringen är möjligt att uppnå de sparmål som ställts i samband med att medlemsregistret togs i bruk. Nuläget i fråga om kyrkobokföringen bedöms närmare i en separat framställning som gäller förslaget till kyrkolag.

3 Målsättning

Målet med framställningen är att förenkla regleringen av förvaltningen. Ambitionen är att revidera kyrkolagstiftningen så att den blir mer konsekvent och tydlig och därmed effektivisera kyrkans och församlingarnas förvaltning.

En betydande innehållsmässig reform som ingår i framställningen är att kyrkans interna ärenden regleras huvudsakligen i kyrkoordningen. Avsikten är att i möjligaste mån föreskriva om de ärenden som gäller kyrkas interna verksamhet och förvaltning i kyrkoordningen som godkänns av kyrkomötet. De bestämmelser som kräver reglering på lagnivå ska dock även framöver tas in i kyrkolagen eller någon annan lag.

Målet med slopandet av underställningsförfarandet är att göra kyrkans förvaltning lättare och tydliggöra de olika myndigheternas roller och gränserna för deras behörighet. Samtidigt betonas församlingarnas självständighet och verksamhetsfrihet samt förenklas behandlingen av ärenden och minskas regleringen. Målet är också att påskynda beslutsfattandet så att besluten kan verkställas snabbare än tidigare.

I fråga om bestämmelserna som gäller faddrar är målet att revidera bestämmelserna så att de motsvarar den praxis som redan tillämpas. Samtidigt blir doparrangemangen enklare och tröskeln för att döpa ett barn eller en vuxen som medlem i kyrkan blir lägre. Man vill också förenkla det administrativa beslutsfattandet i anslutning till en kyrklig förrättning. Syftet är också att göra bestämmelserna om faddrar klarare.

I fråga om de ungas påverkansmöjligheter är målet med framställningen att stärka de ungas kontakt med församlingen och befästa medlemskapet i kyrkan, stöda smidigare möjligheter för unga och unga vuxna till frivilligverksamhet och påverkan inom kyrkan, samt stärka de ungas och unga vuxnas känsla och upplevelse av att de på olika sätt kan sträva efter att påverka gemensamma frågor inom kyrkan och att detta lönar sig.

När produktionen av de tjänster som anknyter till den kyrkliga folkbokföringen, och som bygger på medlemsregistret, blir rikstäckande är målet att göra den personuppgiftsansvarigas organisation och ansvar klarare samt därigenom åstadkomma mer enhetliga verksamhetsmodeller och beslutspraxis. Avsikten med reformen är att främja utvecklingen av en kundorienterad verksamhet, trygga den kompetens som myndighetsfunktionerna förutsätter samt tillräckliga personresurser, möjliggöra upprätthållandet av yrkeskunskapen och förbättra verksamhetens lönsamhet.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I framställningen föreslås att det stiftas en ny kyrkoordning. Kyrkoordningen utfärdas med stöd av bestämmelsen om bemyndigande i den föreslagna kyrkolagens 1 § 2 och 3 mom. I kyrkoordningen tas in sådana bestämmelser som ingår i den nuvarande gällande kyrkolagen men som inte hör till området för kyrkolagen och inte kräver reglering på lagnivå.

I framställningen föreslås att det i kyrkoordningen görs de ändringar som behövs i och med att underställningsförfarandet slopas. I samband med den nya kyrkolagen föreslås att underställningsförfarandet helt slopas inom kyrkoförvaltningen, varvid de bestämmelser i kyrkolagen som gäller underställningsmyndighetens behörighet och underställningsbesvär stryks. Motsvarande ändringar ska enligt förslaget göras i kyrkoordningen. Sålunda ska upprättandet av ett reglemente för konfirmandundervisningen och underställningsskyldigheten i anslutning till det slopas. Även underställningsskyldigheten för beslut om ändring av tidpunkten för när högmässan ska börja slopas. Dessutom föreslås det att man i kyrkoordningen gör de ändringar som beror på att de bestämmelser som styr församlingens eller den kyrkliga samfällighetens organ samlas till en enhetlig förvaltningsstadga. Till följd av den reform av delområdesförvaltningen i en församling, vilken lagts

fram i samband med framställningen om kyrkolagen, ska kyrkoordningen inte längre föreskriva om kapell-församlingar eller reglementet för dem inklusive underställningsskyldigheten.

I framställningen föreslås att det i den paragraf som gäller faddrar ska föreskrivas att den som döps ska ha åtminstone en fadder som är konfirmerad medlem av en evangelisk-luthersk kyrka. I paragrafen föreskrivs sålunda om det absoluta minimiantalet faddrar som uppfyller den nämnda behörigheten. Även framöver kan den som döps ha två eller flera faddrar som uppfyller behörigheten. Vid barndop är detta rentav att rekommendera. Förutom dessa kan också den vara fadder som hör till någon sådan kristen kyrka eller något annat kristet religionssamfund som godkänner ett dop som förrättats av den evangelisk-lutherska kyrkan. I 2 mom. föreskrivs liksom i den gällande kyrkoordningen om möjligheten att barnet efter dopet kan få ytterligare högst två faddrar.

För att stärka de ungas delaktighet, frivilligverksamhetens möjligheter och demokratin föreslås att församlingarna åläggs att på ett ändamålsenligt sätt inrätta påverkansgrupper för unga på det lokala planet. Påverkansgruppen för unga kan vara församlingens egen, gemensam för församlingarna i samfälligheten, gemensam för prostriet eller gemensam för grannförsamlingar. Till påverkansgrupperna väljs konfirmerade medlemmar av församlingen som är under 29 år. Valmetoden och antalet invalda unga fastställs lokalt. Påverkansgruppen har i uppgift att påverka beredningen av ärenden och beslutsfattandet samt att delta i planeringen och genomförandet av församlingens verksamhet.

Organisationen av kyrkobokföringen ska enligt förslaget ändras så att en enskild församling inte längre kan fungera som personuppgiftsansvarig och den personuppgiftsansvariges uppgifter i samband med kyrkobokföringen inte delvis kan överföras på församlingarna. I kyrkoordningen ska tas in bestämmelser om inrättande av ett centralregister samt om anslutning till och utträde ur ett centralregister. I bestämmelserna tas inte ställning till centralregistrets organisation. Utgångspunkten ska dock vara att centralregistren ska omfatta större områden än kyrkliga samfälligheter, till exempel på stiftsnivå, varvid de kostnader som centralregistrets upprätthållande och uppgifter medför är rimliga i förhållande till medlemsantalet i de församlingar som finns inom centralregistrets verksamhetsområde. Centralregistren kunde verka antingen centraliserat från ett enda verksamhetsställe eller decentraliserat så att det har några verksamhets- eller serviceställen.

De nuvarande centralregistren har grundats med tillämpning av de bestämmelser som i kyrkolagen och kyrkoordningen finns om samarbetet mellan församlingarna. I fråga om detta föreslås ingen ändring. Vid centralregistren ska samarbetet mellan församlingarna även framöver grunda sig på ett samarbetsavtal, om vilket föreskrivs i 3 kap. 51 § i kyrkoordningen.

I jämförelse med den gällande kyrkoordningen innehåller kyrkoordningsförslaget även språkliga och strukturella lagstiftningstekniska korrigeringar.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Förslaget till kyrkoordning har i sig inga betydande ekonomiska konsekvenser. För att alla ska kunna tillägna sig de nya paragraferna i kyrkoordningen samt den nya kyrkolagen och de kyrkliga speciallagarna kommer det att krävas introduktion vid ikraftträdandet. Det behöver ordnas utbildning och utarbetas anvisningar. Mer konsekventa och lättlästa bestämmelser kommer dock med tiden att göra det lättare för kyrkans och församlingarnas tjänsteinnehavare, arbetstagare och förtroendevalda att sköta sina uppgifter. Likaså blir det lättare för myndigheter och enskilda att sköta sina ärenden hos kyrkan och församlingarna. När valbestämmelserna tas in i kyrkoordningen i stället för i en separat valordning blir författningshelheten klarare och tillämpningen av valbestämmelserna enklare.

Slopandet av underställningsförfarandet har endast obetydliga ekonomiska konsekvenser. Slopandet av underställningsförfarandet minskar den administrativa bördan i församlingarna och domkapitlen. De administrativa förfarandena blir smidigare och behandlingen och verkställandet av ärenden snabbare. De föreslagna ändringarna betonar församlingens suveränitet. Förslaget bedöms inte ha några betydande samhällseliga konsekvenser.

När de lokala verkställighetsbestämmelserna som gäller församlingens och den kyrkliga samfällighetens organ, dvs. arbetsordningar, reglementen och instruktioner, sammanställs till en omfattande förvaltningsstadga bedöms det göra strukturen i församlingens eller den kyrkliga samfällighetens förvaltningsorganisation och behörighetsgränserna klarare. Förvaltningen och förvaltningsförfarandena blir lättare och enhetligare och samtidigt minskar mängden separata bestämmelser som styr församlingens och den kyrkliga samfällighetens förvaltning. En enda förvaltningsstadga gör det också lättare för församlingens förtroendevalda och anställda att behärska bestämmelsehelheten.

Förslaget om att det räcker med en fadder gör bestämmelsen och doppraxisen klarare. Bestämmelsen motsvarar också bättre den praxis som redan nu är tämligen vanlig i stadsförsamlingar. Även det administrativa beslutsfattandet i anslutning till den kyrkliga förrättningen blir lättare. Däremot är bedömningen den att den föreslagna ändringen leder till en endast obetydlig ökning av antalet personer som döps.

Förslaget om påverkansgrupper för unga förbättrar de ungas möjligheter till påverkan och inflytande. Förslaget kommer inte nämnvärt att belasta församlingens ekonomi. Påverkansgruppen kräver ett visst koordinerande arbete av personalen, men gruppens verksamhet bygger på frivilliginsatser. Påverkansgruppens mötesarrangemang medför små serverings- och lokalkostnader för församlingen.

Syftet med omorganiseringen av kyrkobokföringen är att åstadkomma ekonomiska besparingar. Av statistiken för 2019 kan man dra slutsatsen att kostnaderna för kyrkobokföringen i förhållande till medlemsantalet generellt har varit större i enheter med ett litet medlemsantal än i stora enheter. När myndighetsuppgifterna

och funktionerna i anslutning till kyrkobokföringen koncentreras till centralregistren påverkar det såväl församlingarnas som centralregistrens verksamhet, personalresurser och lokaler. Konsekvenserna av omorganiseringen av kyrkobokföringen beskrivs närmare i den separata framställningen om förslaget till kyrkolag.

5 Alternativa handlingsvägar

Det föreslås att underställningsförfarandena som gäller kyrkoordningen slopas utan några ersättande förfaranden. Dessa underställningsförfaranden anses inte längre nödvändiga och därför har inga alternativa förfaringssätt dryftats.

Bestämmelserna om faddrar kunde ändras så att man endast stryker kravet på ett beslut av kyrkoherden när det finns möjlighet att för den som döps utse endast en fadder som uppfyller behörighetskraven. Huvudregeln skulle då alltså vara att det förutsätts två faddrar som är konfirmerade medlemmar av en evangelisk-luthersk kyrka. Praxisen med en fadder skulle då vara ett undantag från huvudregeln, även om kyrkoherdens tillstånd inte längre skulle krävas för det. Detta kunde dock skapa osäkerhet för dopprästen gällande när det är tillåtet med en enda fadder. Bestämmelsen skulle vara oklar och kunde leda till skiftande praxis.

Det är också möjligt att sänka kraven för fadderskap i samma riktning som i de andra nordiska länderna. Det skulle då räcka med att faddern är döpt i en kristen kyrka och är redo att stöda barnets kristna fostran. Däremot skulle faddern inte längre förutsättas vara medlem i kyrkan vid doptillfället. Kyrkomötets konstitutionsutskott ansåg dock i sitt utlåtande 1/2019 att fadderskapet ur kyrkans synvinkel i första hand är ett förtroendeuppdrag som församlingen ger, och att det därför är motiverat att av faddern förutsätta dop, konfirmation och medlemskap i kyrkan. Om kravet på medlemskap slopas kan det också försvaga fadderskapet som en institution som stöder dopet och kunde leda till att medlemskapet i kyrkan försvagas.

Förslaget om påverkansgrupper för unga kan genomföras inom enskilda församlingar, gemensamt för samfällighetens församlingar, gemensamt inom prostriet eller gemensamt med grannförsamlingarna. Erfarenheterna av påverkansgrupper och andra motsvarande grupper för unga har hittills visat att det är bra att lämna rum för lokal flexibilitet och varierande verksamhetsformer. Det är också möjligt att med hjälp av andra åtgärder utveckla de ungas delaktighet, frivilligverksamheten och demokratin i kyrkan. Eftersom församlingarna hittills inte har ålagts att höra de unga eller stärka deras delaktighet har verksamheten trots rekommendationer och goda avsikter helt saknats i de flesta församlingar. Därför bör stärkandet av de ungas delaktighet vara förpliktande för församlingarna och inte grunda sig på valfrihet eller frivillighet. På så sätt kan beslutsfattandet och verksamheten närma sig varandra.

I fråga om kyrkobokföringen är det möjligt att den koncentreras till ett enda riksomfattande centralregister. Framställningen grundar sig dock på de riktlinjer som kyrkomötet drog upp i december 2018. Beslut om grundandet av centralregister och om vilka församlingar som hör till dem kan också tas av myndigheter på

högre nivå, och om centralregistrets område kunde föreskrivas eller beslutas separat. Konsekvenserna av omorganiseringen av kyrkobokföringen beskrivs närmare i den separata framställningen om förslaget till kyrkolag.

6 Remissvar

Responserna på den omfattande remissbehandling av kodifieringen av kyrkolagen, vilken ordnades 2017, gällde huvudsakligen förslaget till kyrkolag och har behandlats i en separat framställning om kyrkolagsförslaget.

Församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna understödde i sina yttranden i allmänhet framställningens mål om att slopa de återstående underställningsförfarandena inom kyrkolagstiftningen. De reformer som föreslogs ansågs vara viktiga. Dessutom ansåg församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna att det huvudsakligen är bra att beslutanderätt och ansvar överförs till den lokala nivån. De församlingar och kyrkliga samfälligheter som gav yttranden förhöll sig i huvudsak positivt till att de bestämmelser som styr organens verksamhet samlas till en förvaltningsstadga. Fem av stiftens domkapitel ansåg att det i princip är ändamålsenligt att slopa underställningsförfarandena och att detta bör understödjas. Trots att biskopsmötet i sitt yttrande ansåg att den underliggande målsättningen att förenkla och strömlinjeforma kyrkans förvaltning i sig är god, förhöll sig biskopsmötet huvudsakligen kritiskt till förslaget. Biskopsmötet ansåg bland annat att den föreslagna förvaltningsstadgan ska godkännas av domkapitlet. Utifrån yttrandena har motiveringen till bestämmelserna om slopandet av underställningsbestämmelserna gjorts klarare och konsekvensbedömningarna och paragrafernas ordalydelse kompletterats. Utgångspunkten i förslagen till kyrkoordning är fortsättningsvis att underställningsbestämmelserna slopas helt och hållet på samma sätt som i framställningen om kyrkolagsförslaget.

I yttrandena från församlingarna och de övriga aktörerna i fråga om grundandet av påverkansgrupper för unga understöddes förslaget att grunda sådana grupper. Församlingarnas yttranden framhäver vikten av att höra de ungas röst i kyrkan och församlingarna med tanke på kyrkans framtid. Församlingarna underströk att det inte bör ställas krav på enhetlig implementering i alla församlingar. Lokal anpassning ses som en förutsättning för att påverkansgruppernas verksamhet ska ge resultat.

Angående ändringen av organisationen av folkbokföringen begärdes yttranden av sammanlagt 57 församlingar eller kyrkliga samfälligheter, stiftens domkapitel, finansministeriet, dataombudsmannen samt Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Remissvaren har behandlats i samband med framställningen om kyrkolagsförslaget.

Kyrkostyrelsens beredning av ärendet som gäller huruvida det är tillräckligt med en fadder grundade sig på kyrkomötets uppdrag och detta ärende sändes därför inte på remissbehandling.

7 Specialmotivering

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Kyrkans bekännelse och uppgift. Syftet med bestämmelsen är att beskriva vilken kyrkans uppgift är och vad den evangelisk-lutherska kyrkans lära grundar sig på. Enligt 76 § i grundlagen finns endast bestämmelser om den evangelisk-lutherska kyrkans organisation och förvaltning i kyrkolagen. Kyrkans bekännelse och uppgift omfattas inte av kyrkans organisation och förvaltning då begreppens tolkas snävt. Till följd av religionsfriheten och kyrkans autonoma ställning som föreskrivs i 11 § i grundlagen ska bestämmelser om kyrkans bekännelse och uppgift inte längre ingå i kyrkolagen, vars godkännande också kräver en riksdagsbehandling. Enligt 1 § i förslaget till kyrkolag finns bestämmelser om kyrkans organisation och förvaltning i kyrkolagen. I kyrkoordningen föreskrivs det om kyrkans bekännelse och uppgift, verksamhet samt närmare om kyrkans organisation och förvaltning, vilket utgör kyrkoordningens område. Bestämmelser om bekännelsen och uppgiften finns endast i kyrkoordningen, som godkänns av kyrkomötet.

I paragrafen ingår de tre principerna som är viktiga för kyrkans tro: bibelprincipen, förbindelsen till den äldsta kyrkans lärogrund samt till de lutherska bekännelseskrifterna. De lutherska kyrkornas främsta bekännelseskrift, den Augsburgska bekännelsen (*Confessio Augustana invariata*), jämföras med den äldsta kyrkans tre trosbekännelser. Här följer man samma indelning som i Sveriges och Finlands första egentliga kyrkolag från 1686, enligt vilken den kristna läran och tron är grundad i Guds ord, författad i den äldsta kyrkans tre bekännelser och den oförändrade Augsburgska bekännelsen samt förklarad i Konkordieboken.

2 §. Att upptas som medlem i kyrkan. I paragrafen föreskrivs det om förutsättningarna för att upptas som medlem i kyrkan. I paragrafen har 1 mom. 3 och 4 punkten reviderats så att de inte längre hänvisar till föreskriven ålder. Föreskriven ålder avsåg den bestämmelse om föreskriven ålder som tidigare fanns i religionsfrihetslagen. Religionsfrihetslagen fastställer inte längre någon motsvarande, entydig och specifik ålder i anslutning till upptagande av medlem i kyrkan. På så sätt har den blivande medlemmens ålder helt strukits som obehövlig i den föreslagna 3 punkten. Enligt 4 punkten i momentet kan som medlem i kyrkan upptas en annan person som fyllt 15 år, antingen genom dop eller genom att han eller hon bekänner kyrkans tro. I båda fallen är förutsättningen också att personen först får nödvändig undervisning. Det allmänna och etablerade förfarandet har varit att man deltar i konfirmandundervisningen som 15-åring. Också i biskopsmötets beslut om den undervisning som ges till en person som upptas som medlem i kyrkan har åldersgränsen 15 år fastställts (Kyrkans författningssamling nr 96). Enligt religionsfrihetslagen kan dessutom en 15-åring med vårdnadshavarnas skriftliga samtycke själv ansöka om att upptas som medlem i kyrkan.

Det är i första hand kyrkoherden som fattar beslut om upptagning av medlemmar i kyrkan. Direktören för församlingarnas centralregister har ingen behörighet i ärendet. Om kyrkoherden avslår en ansökan om medlemskap i kyrkan, ska han eller hon föra ärendet till kyrkorådet eller församlingsrådet för avgörande. Enligt

förslaget ska man få söka ändring i kyrkorådets eller församlingsrådets avslag på det sätt som föreskrivs i 11 kap. i kyrkolagen.

3 §. Att delta i församlingens verksamhet som medlem i kyrkan. I paragrafen föreskrivs det om rätten för en medlem i kyrkan att bli delaktig i kyrkans heliga förrättningar och församlingens övriga verksamhet. Bestämmelser om de juridiska rättigheterna i anslutning till medlemskap i kyrkan, såsom rösträtten, ska enligt förslaget finnas i kyrkolagen.

I 2 mom. föreskrivs det om rätten för en medlem i en annan kristen kyrka eller ett annat kristet samfund att bli delaktig i församlingens verksamhet, vilket förutsätter att kyrkomötet har godkänt ett avtal om detta med kyrkan eller samfundet i fråga.

I 3 mom. föreskrivs det om skyldigheterna för en medlem i kyrkan i kyrkans och församlingens verksamhet och som familjemedlem. Bestämmelsen beskriver idealet för medlemmar och är inte förenad med rättsliga sanktioner eller påföljder.

2 kap. Kyrkans administrativa indelning

Ändring av församlingsindelningen

1 §. Initiativ till ändring av församlingsindelningen. I den gällande kyrkoordningen finns inga bestämmelser om initiativets innehåll. Tidigare har domkapitlets tolkning avgjort när ett initiativ leder till myndighetsåtgärder. Enligt den föreslagna paragrafen ska initiativet motiveras och en redogörelse som behövs för bedömningen av ärendet ska bifogas. Redogörelsen ska innehålla information om ändringsbehovet, hur ändringen genomförs samt bedömningar av ändringens effekter. Om initiativet gäller överföring av en församlings område till en annan församling, ska området i fråga specificeras. De nya bestämmelserna främjar ärendets behandling och framskridande i domkapitlet, dit initiativet översänds från församlingen.

Enligt 2 mom. har domkapitlet möjlighet att avslå initiativet direkt om det är uppenbart oändamålsenligt. Bestämmelsen motsvarar i sak den gällande kyrkoordningen, enligt vilken ett initiativ som är uppenbart oändamålsenligt kan återsändas till initiativtagaren. Om samma initiativ inleds på nytt i domkapitlet inom ett år från beslutet om avslag ska det tas till beredning i enlighet med 2 §.

När initiativets ändamålsenlighet övervägs ska domkapitlet i enlighet med 2 kap. 14 § 3 mom. i förslaget till kyrkolag också beakta församlingsmedlemmarnas eventuella ståndpunkter till initiativet om ändring av församlingsindelningen.

2 §. Beredning av en ändring av församlingsindelningen. I paragrafen föreskrivs det om beredningen av initiativet och domkapitlets möjlighet att utse en utredare för uppgiften. Det föreslås att termen utredningsman som används i den gällande kyrkoordningen ändras till utredare, så att kyrkolagstiftningen överensstäm-

mer med övrig lagstiftning. Termen utredare används exempelvis i lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993) samt i lagen om företagssanering (47/1993). I kommunstrukturlagen (1698/2009) används termen kommunindelningsutredare.

Domkapitlet ska enligt förslaget också få skaffa den utredning som är nödvändig för behandlingen av initiativet på annat sätt än med hjälp av en utredare, även om detta inte nämns specifikt i bestämmelsen. Om en utredare har utsetts, lämnar han eller hon till domkapitlet sitt förslag och de handlingar som samlats under utredningen. Sådana handlingar är till exempel avtal som församlingarna har ingått om förflyttning av tjänsteinnehavare och arbetstagare, om ordnandet av förvaltningen av delområden i en församling och om delningen av egendom. I 9 kap. 5 § 2 mom. i förslaget till kyrkolag föreskrivs det om utredarens rätt att också undersöka sekretessbelagda uppgifter. Bestämmelsen motsvarar 17 § 2 mom. i kommunstrukturlagen, enligt vilken kommunindelningsutredaren utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt har rätt att av myndigheterna få för sitt uppdrag behövliga uppgifter samt annan hjälp.

I 2 mom. föreskrivs det om domkapitlets skyldighet att höra kyrkofullmäktige, församlingsrådet och gemensamma kyrkofullmäktige i de församlingar och kyrkliga samfälligheter som den föreslagna ändringen av församlingsindelning gäller om initiativet, utredningen och församlingsmedlemmarnas eventuella ståndpunkter. Hörandet ordnas när utredningarna är klara eller det på annat sätt står klart vilka följder den planerade ändringen av församlingsindelningen har.

I 3 mom. finns en ny bestämmelse om domkapitlets skyldighet att vid behov be Institutet för de inhemska språken om ett utlåtande om församlingens nya namn. I 8 § 4 mom. i kommunstrukturlagen finns en liknande bestämmelse om att inhämta ett utlåtande vid beredningen av en kommunsammanslagning. Utlåtandet ska inhämtas om det planerade namnet inte tidigare har varit namnet på någon av de församlingar som berörs av ändringen av församlingsindelningen eller om det finns andra skäl att kontrollera att namnet är lämpligt. Utlåtandet ska inhämtas i så god tid att domkapitlet har tillgång till det innan det lämnar sitt eget utlåtande till kyrkostyrelsen. Bestämmelsen kan tillämpas på grundandet av en ny församling och dessutom i situationer där församlingens namn ändras. Kyrkostyrelsen ska ha tillgång till utlåtandet från Institutet för de inhemska språken innan den fattar beslutet om församlingens namn.

Om det endast krävs en sådan obetydlig ändring av församlingsindelningen till följd av en ändring i kommunindelningen som avses i 2 kap. 14 § 4 mom. i kyrkolagen, har kyrkostyrelsen med stöd av det föreslagna 4 mom. rätt att avgöra ärendet utan den utlåtandeförfarande som föreskrivs i 2 mom.

3 §. Avtal om ordnande av förvaltningen av ett delområde i församlingen. Enligt förslaget ska det i paragrafen tas in en bestämmelse om att kyrkofullmäktige eller församlingsråden i de församlingar där församlingsindelningen ändras kan ingå ett avtal om ordnande av förvaltningen av ett delområde. Enligt den gällande kyrkoordningen kan man i kyrkofullmäktige eller församlingsrådet fatta beslut om grundandet av en

kapellförsamling först efter att församlingsindelningen har trätt i kraft. Vid beredningen av ändringarna i församlingsindelningen har församlingarna i praktiken kunnat ingå an avsiktsförklaring om grundandet av en kapellförsamling, men avsiktsförklaringen har inte varit bindande för den nya församlingens kyrkofullmäktige eller församlingsråd. Enligt förslaget kan ett bindande avtal om ordnande av förvaltningen av ett delområde i församlingen ingås redan före församlingarnas sammanslagning eller annan ändring av församlingsindelningen. Till följd av detta föreslås det att avtalet träder i kraft samtidigt som kyrkostyrelsens beslut om ändring av församlingsindelningen.

Alla församlingar som berörs av ändringen av församlingsindelningen ska godkänna avtalet om ordnandet av förvaltningen av ett delområde. Även om inget avtal uppgjorts, kan den nya församlingen fatta beslut om ordnandet av förvaltningen av ett delområde på det sätt som föreskrivs i 3 kap. 8 § i kyrkolagen.

4 §. Kyrkostyrelsens beslut om delning av egendom. I paragrafen föreskrivs det i enlighet med den gällande kyrkolagen om kyrkostyrelsens behörighet att besluta om delning av egendom samtidigt som den beslutar om ändring av församlingsindelningen. Kyrkostyrelsen kan av särskilda skäl skjuta upp beslutet om delning av egendom, men ska besluta om huruvida en delning är nödvändig samt vid behov om avvikelser från delningsgrunderna när beslutet om ändring av församlingsindelningen fattas. Det föreslås att omnämnandet av åtkomsthandling stryks ur paragrafen som onödigt, men syftet är inte att ändra på bestämmelsens tillämpning i praktiken. När kyrkostyrelsens beslut om delning av egendom har vunnit laga kraft, fungerar det också i fortsättningen som åtkomsthandling för egendomen.

5 §. Delningsgrund. I paragrafen föreskrivs det om delningsgrunden för församlingarnas egendom, skulder och andra motsvarande förbindelser när församlingsindelningen ändras. I enlighet med 2 kap. 15 § i förslaget till kyrkolag ska bestämmelserna om delningsgrunden finnas i kyrkoordningen. Till skillnad från den gällande kyrkolagen överförs de mer detaljerade delningsgrunderna från lagen till kyrkoordningen. I 2 kap. 15 § i kyrkolagen föreskrivs det dock fortfarande att ansvaret för en skuld eller annan förbindelse inte får överföras utan borgenärens eller någon annan rättsinnehavares samtycke.

Som delningsgrund för egendom och skulder tillämpas antalet närvarande medlemmar i församlingarna den dag då församlingsindelningen träder i kraft.

6 §. Avvikelse från delningsgrunderna. Paragrafen innehåller bestämmelser om avvikelse från de delningsgrunder som i regel tillämpas. Bestämmelserna om avvikelse från delningsgrunderna motsvarar i övrigt den gällande kyrkolagen i sak, men 3 mom. innehåller en ny bestämmelse för situationer där en tidigare ändring av församlingsindelningen måste upphävas. I en sådan situation ska det vara möjligt att avvika från delningsgrunderna, om en regelrätt tillämpning av dem leder till ett oskäligt resultat. Vid behov ska kyrkostyrelsen i sitt beslut om upphävande av församlingsindelningen bedöma om bestämmelsen ska tillämpas. Bestämmelsen är avsedd att tillämpas särskilt i situationer där det endast har gått en kort tid sedan en tidigare ändring av församlingsindelningen och en tillämpning av delningsgrunderna skulle påverka församlingarnas ekonomi

disproportionerligt t.ex. så att den ena parten får en grundlös fördel på basis av en tidigare överföring av egendom.

7 §. Organisationskommitténs sammansättning. I paragrafen ändras den gällande bestämmelsen i kyrkoordningen om organisationskommitténs sammansättning. Syftet med ändringen är göra tillsättandet av organisationskommittén snabbare och tydligare samt att i förändringssituationen stödja kyrkoherdens ställning i den församling som grundas eller utvidgas. Därför föreslås det att domkapitlet utser kyrkoherden i den nya eller utvidgade församlingen till ordförande för organisationskommittén. Paragrafen föreslås också innehålla en bestämmelse om fastställande av medlemsantal. Antalet medlemmar inklusive ordförande i organisationskommittén fastställs utifrån antalet närvarande medlemmar i församlingen så att det är minst 9 och högst 15. I minimiantalet har man beaktat att alla församlingar som går samman ska representeras i kommittén.

I 2 mom. föreskrivs det om fördelningen av platser i organisationskommittén mellan församlingarna.

8 §. Organisationskommitténs uppgifter. I paragrafen föreskrivs det om organisationskommitténs uppgifter, som komplement till 1 kap. 16 § 2 mom. i kyrkolagen. I uppgifterna föreslås inga ändringar. Organisationskommitténs uppgift är i första hand att ordna förvaltningen så att kyrkofullmäktige i den nya eller utvidgade församlingen snarast möjligt kan fatta beslut om församlingens organ och dessas uppgifter.

På organisationskommittén tillämpas i övrigt det som föreskrivs om kyrkorådet och församlingsrådet. Det är t.ex. meningen att ändring i organisationskommitténs beslut ska sökas genom begäran om omprövning, trots att organisationskommittén också beslutar om ärenden som hör till kyrkofullmäktige.

9 §. Hur förvaltningen ska ordnas i en ny eller utvidgad församling. I paragrafen beaktas ändringen i 2 kap. 16 § i förslaget till kyrkolag, enligt vilken en organisationskommitté ska tillsättas också när församlingar går samman. Den nuvarande bestämmelsen har utifrån 27 § i kommunstrukturlagen tolkats så att det nya kyrkofullmäktige som valts genom val kan inleda sin verksamhet redan innan beslutet om att grunda en ny församling har trätt i kraft. Denna etablerade tolkning lyfts fram tydligare i förslaget, eftersom kyrkofullmäktige ska sammankallas och dess verksamhet inledas så fort som möjligt. I paragrafen har man beaktat möjligheten att bilda kyrkofullmäktige eller församlingsråd utan att val förrättas på det sätt som föreskrivs i 8 kap. 10 § i kyrkolagen. Ordföranden för organisationskommittén ska utan dröjsmål sammankalla fullmäktige till deras första sammanträde, men ordförandeskapet för kyrkofullmäktiges sammanträde bestäms i enlighet med 3 kap. 28 § 2 mom. Dessutom listas i 2 mom. de ärenden som kyrkofullmäktige ska avgöra under sitt första sammanträde.

I och med avskaffandet av underställningsförfarandet sammanställs kyrkofullmäktiges arbetsordning, kyrkorådets reglemente och direktionernas reglementen som alla gäller församlingens förvaltning och organ till en förvaltningsstadga för alla organ. Därför föreslås det att det nya kyrkofullmäktige i enlighet med 2 mom. under sitt första sammanträde godkänner församlingens förvaltningsstadga, som organisationskommittén bereder.

I 3 mom. föreskrivs det på samma sätt som i 28 § i kommunstrukturlagen att det valda kyrkorådet genast är behörigt. Organen under kyrkorådet, såsom direktionerna, inleder ändå sin verksamhetsperiod först när ändringen av församlingsindelningen har trätt i kraft. Omnämmandet i 3 mom. av tillfällig tillämpning av reglementet ska enligt förslaget strykas som onödigt. Enligt 11 kap. 16 § i kyrkolagen kan en förvaltningsstadga som godkänts av kyrkofullmäktige genast följas, även om den inte vunnit laga kraft.

Enligt 4 mom. ska ett församlingsråd i en församling som tillhör en kyrklig samfällighet ordna församlingens förvaltning i enlighet med vad som föreskrivs om kyrkofullmäktige, i tillämpliga delar.

10 §. Kostnader för utredaren och organisationskommittén. I paragrafen föreskrivs det om fördelningen av de kostnader som föranletts av utredarens och organisationskommitténs verksamhet mellan de församlingar som berörs av ändringen av församlingsindelningen.

3 kap. Församlingar och kyrkliga samfälligheter

Församlingens verksamhet

1 §. Kyrkans böcker och predikan. I paragrafen föreskrivs om predikan och om de böcker som ska användas i församlingens verksamhet och undervisning. Enligt 1 mom. ska vid gudstjänsten och de kyrkliga förrättningarna förutom kyrkohandboken också följas kyrkans övriga böcker som godkänts av kyrkomötet. Med övriga böcker avses exempelvis en psalmbok och bibelöversättning.

I 2 mom. finns en bestämmelse om de begränsningar som gäller för predikotexter. Målet med dessa är att säkerställa att predikan är saklig och i enlighet med kyrkans bekännelse.

Enligt 3 mom. ska de böcker som används vid kyrkans heliga förrättningar och undervisning följa bekännelsen.

2 §. Huvudgudstjänsten och övriga gudstjänster. Med gudstjänst avses en högmässa och övriga gudstjänster enligt kyrkohandboken. Den nuvarande termen högmässogudstjänst ersätts med termen huvudgudstjänst. Med huvudgudstjänst avses en gudstjänst som firas i församlingens kyrka under söndagar och kyrkliga helgdagar. Ändringen grundar sig på den gudstjänstbok som godkänts av kyrkomötet, enligt vars förord högmässan, dvs. en nattvardsgudstjänst, är avsedd att vara församlingens huvudgudstjänst.

De övriga gudstjänster som avses i 3 mom. är bl.a. sådana specialmässor riktade till olika grupper som kan hållas enligt församlingens behov.

3 §. När en huvudgudstjänst ska börja. Paragrafen innehåller bestämmelser om tidpunkten när huvudgudstjänsten ska börja. Huvudgudstjänsten ska börja klockan 10, men av grundad anledning kan huvudgudstjänsten regelbundet börja vid ett annat klockslag. En grundad anledning kan exempelvis vara att man bedömer att en huvudgudstjänst som börjar senare får fler deltagare. I enlighet med den gällande bestämmelsen är det kyrkofullmäktige eller församlingsrådet som fattar beslutet om tidpunkten när huvudgudstjänsten ska börja.

Beslutanderätten lämpar sig dock bättre för kyrkorådet, som har i uppgift att främja det andliga livet, än för kyrkofullmäktige. Enligt den förslagna bestämmelsen är det således kyrkorådet eller församlingsrådet som beslutar om tidpunkten när huvudgudstjänsten ska börja. Kyrkoherden kan i enskilda fall bestämma att huvudgudstjänsten ska börja vid ett annat klockslag. Starttidpunkten för övriga gudstjänster kan församlingen välja fritt.

När två församlingar som hör till samma kyrkliga samfällighet har en gemensam kyrka är det i enlighet med 2 mom. gemensamma kyrkorådet som på ovan nämnda grunder bestämmer när huvudgudstjänsterna ska börja.

Ett beslut som gäller tidpunkten när en huvudgudstjänst ska börja ska enligt den gällande bestämmelsen underställas domkapitlet för avgörande. Bestämmelsen om underställningsskyldigheten föreslås bli struken.

Ändring i ett beslut om tidpunkten när huvudgudstjänsten ska börja kan sökas i enlighet med 11 kap. i kyrkolagen.

4 §. Gudstjänstförrättare. Utgångspunkten är att gudstjänsten ska förrättas av en präst i församlingen. Någon annan präst kan förrätta gudstjänsten med kyrkoherdens samtycke eller enligt förordnande av kontraktsprosten. Ansvar för församlingens gudstjänstverksamhet hör med stöd av den föreslagna 8 kap. 13 § till kyrkoherden.

Paragrafens 2 mom. gäller situationer där prästen på grund av förhinder inte kan förrätta gudstjänsten. Då ska någon av de närvarande tjänsteinnehavarna i församlingen eller medlemmarna i kyrkorådet eller församlingsrådet förfara så som det bestäms i kyrkohandboken. Enligt kyrkohandboken ska man i dessa specialfall tillämpa ordningen för predikogudstjänst. Det vore bra om man i församlingen på förhand kunde komma överens om hur gudstjänsten genomförs i dessa fall.

Den gällande kyrkolagens bestämmelse om lektorns rätt att predika är onödig, eftersom kyrkoherden enligt 3 mom. i enskilda fall kan kalla en medlem av kyrkan som är konfirmerad och känd för sin kristna övertygelse att predika i gudstjänsten. Med medlem i kyrkan avses en medlem i evangelisk-lutherska kyrkan.

5 §. Kollekt. I paragrafen föreskrivs om de kollekter som tas upp vid gudstjänsterna och om planen för dem. Bestämmelserna om insamling av kollekt hör till området för kyrkoordningen och flyttas från kyrkolagen till kyrkoordningen. Enligt lagen om penninginsamlingar (863/2019) omfattar lagens tillämpningsområde inte kollektinsamling eller insamling av motsvarande penningdonationer bland deltagarna i offentlig religionsutövning som anordnas av religionssamfund som avses i religionsfrihetslagen. Andra penninginsamlingar kräver tillstånd i enlighet med lagen om penninginsamlingar.

Kyrkostyrelsen ska ha behörighet att bestämma för vilka ändamål kollekt ska tas upp vid huvudgudstjänster. Det föreslås att en bestämmelse om detta tas in i 5 kap. 13 § i anslutning till kyrkostyrelsens uppgifter. Kollektplanen ska gälla församlingens alla gudstjänster och i den ska iakttas de föreskrifter som kyrkostyrelsen

utfärdar. Föreskrifterna gäller ändamålen för kollekterna och insamlingsdagarna. Församlingen kan ha flera huvudgudstjänster, och vid alla dem ska kyrkostyrelsens föreskrifter iakttas. Kollektplanen kan göras upp för hela året eller per termin (vinter-, sommar- och hösttermin).

Kollekter som kyrkostyrelsen har fastställt ska tas upp på de bestämda dagarna, om det inte finns ett särskilt vägande skäl att flytta en offentlig kollekt till en annan helgdag. Kollekter som kyrkostyrelsen har fastställt kan flyttas om församlingen har planerat in någon särskild temagudstjänst för söndagen i fråga och man vill att den kollekt som tas upp ska anknyta till temat. En akut grund för detta kan vara att det t.ex. skett en olycka eller liknande på orten, varvid kollekt kan samlas in till hjälp för offren.

6 §. Herrens heliga nattvard. I paragrafen föreskrivs om firande av nattvard. Med nattvard som utdelas till enskilda personer utanför gudstjänsten avses firande av nattvard hos en sjuk, och närmare föreskrifter om detta finns i kyrkohandboken. Vid firande av nattvard hos en sjuk kan nattvarden också delas ut till övriga närvarande.

7 §. Rätt att delta i nattvarden. I paragrafen föreskrivs om rätten för varje konfirmerad medlem i kyrkan att delta i nattvarden samt om förutsättningarna för att ett döpt barn eller någon annan person än en medlem i kyrkan ska få delta i nattvarden. Ett barn kan förutom tillsammans med en förälder eller vårdnadshavare även delta i nattvarden tillsammans med sin fadder eller nära släkting.

I 3 mom. ges biskopsmötet behörighet att bestämma om under vilka förutsättningar en döpt medlem av en annan kristen kyrka i enskilda fall kan delta i nattvarden. Som kristna kyrkor anses de samfund som inom den ekumeniska rörelsen betraktas som kristna. Bestämmelserna om biskopsmötets behörighet att utfärda verkställighetsföreskrifter finns huvudsakligen i 5 kap. 10 §. Dock vore det ändamålsenligt att det av paragrafen klart framgår vem som har rätt att delta i nattvarden. Ordalydelsen i 4 mom. förtydligas.

8 §. Nattvardsutdelare. I paragrafen föreskrivs om prästen som nattvardsutdelare och de personer som kan biträda honom eller henne vid nattvarden utdelning. I paragrafen ska dessutom föreskrivas om utdelning av nattvard inom försvarsmakten.

Kyrkoherden kan enligt 2 mom. bevilja rätt för en sådan medlem i evangelisk-lutherska kyrkan som är konfirmerad och känd för sin kristna övertygelse att biträda vid utdelningen av nattvarden. Det tillstånd som kyrkoherden beviljat ska gälla i den berörda församlingen.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om nattvard i nödsituation. Varje kristen får utdela nattvarden till en person som befinner sig i en nödsituation, om en präst inte kan nås.

9 §. Det heliga dopet. I 1 mom. föreskrivs om skyldigheten för kyrkans medlemmar att utan onödigt dröjsmål låta döpa sina barn. Dopet förrättas i en kyrka, ett kapell, hemma hos barnet eller på någon annan lämplig plats enligt vad prästen och barnets vårdnadshavare kommer överens om. Om barndopet fördröjs är det

kyrkoherdens uppgift att påminna föräldrarna eller vårdnadshavarna. Församlingen kontakter barnets föräldrar när den har fått uppgifter från Befolkningsregistercentralen om att barnet har fötts. Det finns ingen fastställd tidsgräns för barndopet, men barnets namn och modersmål måste anmälas till befolkningsdatasystemet inom två månader från barnets födelse. Man ska be för den döpta vid söndagens huvudgudstjänst. En bestämmelse i frågan finns i kyrkohandboken.

I 3 mom. föreslås som ett tillägg en definition av rätt dop, som inte finns i den nuvarande kyrkoordningen. Rätt dop ska förrättas i enlighet med kyrkohandbokens föreskrifter.

10 §. Nöddop. I paragrafen föreskrivs om nöddop. I 1 mom. finns en definition av nöddop. I specialfall kan ett barn döpas av vilken medlem i kyrkan eller kristen person som helst om det finns risk för att barnet avlider och en präst inte omedelbart kan nås för att förrätta dopet. Enligt kyrkohandboken kan inte bara ett barn nöddöpas utan även en odöpt vuxen. Därför ändras formuleringen i paragrafen så att den även omfattar odöpta vuxna.

Enligt den nuvarande bestämmelsen ska man omedelbart meddela kyrkoherdeämbetet om att nöddop har förrättats. Till denna del förtydligas ordalydelsen så att det är församlingen som meddelas. Nöddopet bekräftas av en präst på det sätt som anges i kyrkohandboken.

11 §. Faddrar. I paragrafen föreskrivs om förutsättningarna för fadderskapet. Den person som döps ska ha minst en fadder som är konfirmerad medlem av en evangelisk-luthersk kyrka. Paragrafen fastställer således det absoluta minimiantalet faddrar som uppfyller de nämnda kraven. Den som döps kan också ha flera faddrar som uppfyller behörighetskraven. I samband med barndop är detta till och med att rekommendera.

Därtill kan också den vara fadder som hör till någon annan kristen kyrka eller något annat kristet religionsamfund som godkänner ett dop som förrättats av en evangelisk-luthersk kyrka. I paragrafens 2 mom. föreskrivs som i den gällande bestämmelsen om möjligheten att efter dopet ge barnet ytterligare högst två faddrar.

I paragrafens 2 mom. föreslås en bestämmelse om att uppgiften om en komplettering av antalet faddrar ska antecknas i medlemsregistret. Uppgiften registreras hos centralregistret för den församling vars medlem barnet är när beslutet fattas.

12 §. Vigsel till äktenskap och välsignelse av äktenskap. I paragrafen föreskrivs om vigsel till äktenskap och välsignelse av äktenskap. Med ett äktenskap som har ingåtts i annan ordning avses exempelvis en vigsel som förrättats av en civil myndighet eller någon annan person med rätt att förrätta vigsel. I paragrafen upprepas inte längre bestämmelsen om att vigseln till äktenskap ska förrättas på det sätt som föreskrivs i kyrkohandboken. En kyrklig vigsel är en kyrklig förrättning, vilken enligt det föreslagna 1 § 2 mom. i kyrkolagen ska följa kyrkohandboken.

Vid söndagens gudstjänst ber församlingen för de äktenskap som församlingen får veta att ska ingås eller har ingåtts. Personer som ingår äktenskap kan med stöd av offentlighets- och personuppgiftslagstiftningen förbjuda att deras namn nämns vid en offentlig gudstjänst, men man ska dock kunna be för dem i kyrkan utan att nämna några namn.

13 §. Jordfästning. I paragrafen ges bestämmelser om jordfästning av en medlem i kyrkan. Termen dem som förrättningen gäller som används i den nuvarande bestämmelsen ersätts med uttrycket de som har hand om begravningen.

Under söndagens gudstjänst meddelas om de dödsfall som inträffat bland församlingens medlemmar på det sätt som föreskrivs i kyrkohandboken. De anhöriga har med stöd av offentlighets- och personuppgiftslagstiftningen rätt att förbjuda att den avlidnas namn nämns vid en offentlig gudstjänst, men man kan be för dem i kyrkan utan att nämna några namn. Bönen för de avlidna är en del av den kyrkliga förrättningen och bestämmelser om den finns i kyrkohandboken.

14 §. Jordfästning av en person som inte hört till kyrkan. Paragrafen innehåller ett undantag från regeln att kyrkliga förrättningar enbart är avsedda för kyrkans medlemmar. Frågan om jordfästning av en person som inte hör till kyrkan blir aktuell när man beslutar om begravningsarrangemangen. Det avgörande är den avlidnas övertygelse. Här måste man även beakta åsikterna hos dem som sköter om begravningen, dvs. vanligen de anhöriga. Om man känner till att den avlidna i livet har uttryckt en negativ inställning till en kyrklig jordfästning, eller om en sådan inställning har kommit fram på något annat sätt, får en präst inte jordfästa en person som inte hört till kyrkan även om de anhöriga begär det.

Biskopsmötet har i september 2009 utfärdat en anvisning om jordfästning av personer som inte hör till kyrkan.

15 §. Utförare av kyrkliga förrättningar. I paragrafen föreskrivs om utföraren av kyrkliga förrättningar samt om intyg över kyrkliga förrättningar. Paragrafen motsvarar den gällande kyrkolagen men dess språkdräkt görs klarare. En medlem av församlingen har rätt att få en kyrklig förrättning utförd av den präst i den egna församlingen som medlemmen önskar, om det inte finns några befogade hinder för detta. Ett befogat hinder kunde t.ex. vara arbetsarrangemangen i församlingen. En präst är skyldig att på förordnande av sin chef utföra en kyrklig förrättning inom sin församlings område även för en medlem i en annan församling. En präst kan på anhållan av en annan församling utföra kyrkliga förrättningar också inom den församlingens område, men har ingen skyldighet att göra det.

En bestämmelse i den gällande kyrkoordningen, enligt vilken en präst på begäran ska ge ett intyg över kyrkliga förrättningar som han eller hon utfört, läggs till som 4 mom. i paragrafen. Intyg ska på begäran ges över alla kyrkliga förrättningar, t.ex. vigsel till äktenskap och dop. Om prästens anmälningsskyldighet i samband med dop och jordfästning föreskrivs i 7 kap. 15 § i förslaget till kyrkolag.

16 §. Arvode för kyrkliga förrättningar. Kyrkliga förrättningar är avgiftsfria. En tjänsteman eller arbetstare i församlingen får inte ta ut något separat arvode av en medlem i kyrkan för utförandet av kyrkliga förrättningar. Bestämmelsen hindrar inte församlingen från att ta ut en avgift för användningen av församlingens lokaler eller någon annan tjänst. Jordfästningen av en avliden är alltid en kyrklig förrättning, varför man inte får ta ut någon avgift för den även om den avlidna inte skulle ha varit medlem i församlingen.

Församlingen kan dock betala arvode till en präst, lektor eller kantor som församlingen har bett utföra en kyrklig förrättning på församlingens vägnar och som inte är tjänsteinnehavare eller arbetstagare i samma församling eller kyrkliga samfällighet. Kyrkans arbetsmarknadsverk och de anställdas intresseorganisationer har ingått ett rekommendationsavtal om förrättningsarvoden. Avtalet tillämpas när man på förhand avtalat med församlingen om utförandet av förrättningen.

17 §. Kristen fostran och undervisning. I paragrafen föreskrivs om ett döpt barns rätt att få kristen fostran och undervisning. Jämfört med den nuvarande bestämmelsen betonas barnets rätt. Barnets kristna fostran och undervisning hör till föräldrarna och vårdnadshavarna, som får stöd av faddrarna och församlingen.

18 §. Församlingens ansvar för fostran. Församlingen är skyldig att se till att dess medlemmar får kristen fostran och att deras andliga liv vårdas. Bestämmelsens tillämpningsområde föreslås bli utvidgad så att den motsvarar praxis. I slutet av paragrafen läggs till ett omnämnande av att det är församlingens uppgift att erbjuda möjligheter till kristen fostran även för dem som inte hör till kyrkan och till medlemmar i andra kyrkor.

19 §. Konfirmandundervisning. I paragrafen föreskrivs om innehållet i konfirmandundervisningen och om den tjänsteinnehavare som är ansvarig för en enskild konfirmandundervisning. Till biskopsmötets uppgifter hör att ge verkställighetsföreskrifter om konfirmandundervisningen, bestämmelser om detta finns i 5 kap. 10 §. Även i framtiden kommer det att finnas behov av konfirmandundervisning som meddelas enskilt och bestämmelsen utgör inget hinder för att ordna sådan. Att fortsättningsvis hålla kvar ett omnämnande av detta i paragrafen anses inte längre vara nödvändigt.

Från den gällande paragrafen stryks skyldigheten att utarbeta ett reglemente för konfirmandundervisningen inklusive underställningsskyldigheten. Bestämmelsen om skriftskolans reglemente kan anses vara onödig. Biskopsmötet har enligt 5 kap. 10 § 4 punkt c behörighet att ge verkställighetsföreskrifter om konfirmandundervisningen som är bindande för arrangörerna av konfirmandundervisning. Genom sådana här verkställighetsföreskrifter kan man till exempel bestämma om konfirmandundervisningsgruppens storlek och om på vilka grunder man kan avvika från detta genom beslut av församlingens kyrkoråd och/eller kyrkoherden. Utöver en bindande verkställighetsföreskrift kan biskopsmötet med stöd av sin uppgift även ge anvisningar för hur konfirmandundervisningen ska ordnas. De faktorer som på lokal nivå styr konfirmandarbetet kan till exempel tas med i konfirmandundervisningens årsplan eller i verkställighetsplanen för en enskild

konfirmandundervisning. Därmed föreslås att hänvisningen till reglementet för skriftskolan stryks ur paragrafen. Dessutom kan man med tjänsteförordnanden besluta om vilka av de anställda inom församlingen som deltar i verkställandet av respektive konfirmandundervisning beroende på deras arbetssituation. Uttrycket "kan verka" ger här flexibilitet i det lokala beslutsfattandet. Paragrafens nuvarande 3 mom. föreslås bli strukt i sin helhet.

20 §. Tillstånd att ordna konfirmandundervisning. Domkapitlet kan bevilja en kristen förening, stiftelse eller annan organisation ett tillfälligt tillstånd att ordna konfirmandundervisning. Paragrafens omnämnande av anstalt har strukits eftersom innehållet i begreppet är diffust. Att ge konfirmandundervisning är en uppgift för kyrkan och dess församlingar. En förening, stiftelse eller annan organisation har inte någon lagstadgad rätt att ordna konfirmandundervisning. Domkapitlet kan också återkalla tillståndet om undervisningen eller arrangemangen inte uppfyller villkoren för tillståndet. Bestämmelser om biskopsmötets uppgifter, såsom att ge verkställighetsföreskrifter om konfirmandundervisningen, finns i 5 kap. 10 §.

21 §. Konfirmation. I paragrafen föreskrivs om den rätt att delta i konfirmationen som fås genom konfirmandundervisningen samt om vilka som förrättar konfirmation. Den gällande bestämmelsen korrigeras språkligt utan ändringar i sak.

22 §. Själavård och bikt. I paragrafen föreskrivs om församlingens skyldighet att sköta själavården inom sitt område och erbjuda medlemmarna möjligheten till enskild bikt. Att ta emot bikt är särskilt en uppgift för präster och lektorer. Denna kristna skyldighet gäller också församlingens övriga medlemmar: man kan alltså även bikta sig för en lekman. Bestämmelserna om bikthemlighet i 10 kap. 2 i kyrkolagen gäller dock endast präster och lektorer.

23 §. Vägledning till en kristen livsföring. I paragrafen föreskrivs om en av församlingens själavårdande uppgifter.

24 §. Diakoni. I paragrafen föreskrivs om diakonin. Den gällande bestämmelsen korrigeras språkligt utan ändringar i sak. Närmare föreskrifter för diakoniarbetet finns i instruktionen för diakoniarbetet.

25 §. Mission. I paragrafen definieras missionsarbete som spridande av evangeliet bland dem som inte är kristna, utan att någon skillnad görs mellan missionsarbete i hemlandet och sådant missionsarbete som sker utomlands. Närmare föreskrifter om församlingens missionsarbete finns i instruktionen för missionsarbetet.

Församlingens förvaltning

26 §. Medlemmar i kyrkofullmäktige. Bestämmelser om medlemskap i församlingens och den kyrkliga samfällighetens organ finns i kyrkoordningen. I och med de senaste årens ändringar i församlingsindelningen har det bildats församlingar där församlingens medlemsantal är större än 50 000. Enligt den nuvarande bestämmelsen kan kyrkofullmäktige som mest ha 39 medlemmar. I kyrkliga samfälligheter av motsvarande

storlek väljs 51 medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige, för att få en tillräcklig representation i organet från den kyrkliga samfällighetens hela område. I stora församlingar som oftast har en geografiskt bestämd verksamhetsorganisation är det likaså viktigt att få representation i kyrkofullmäktige från församlingens olika områden. Då man inte kan fastställa medlemskvoter för församlingens olika områden är det i praktiken endast ett tillräckligt antal fullmäktigemedlemmar som ger områdena möjlighet till representation i kyrkofullmäktige.

I paragrafen intas en bestämmelse om att det i en församling med 50 001–80 000 närvarande medlemmar väljs 39 medlemmar till kyrkofullmäktige och i en församling med över 80 000 närvarande församlingsmedlemmar 45 medlemmar. Innehållet i paragrafen föreslås också bli ändrat så att det när en församlings medlemsantal är 2 000 eller mindre väljs 11 medlemmar till kyrkofullmäktige. Enligt den gällande bestämmelsen väljs 11 medlemmar till kyrkofullmäktige när församlingens folkmängd är under 1 000. Kyrkofullmäktiges ersättare fastställs utifrån valresultatet. Bestämmelser om kyrkliga val och valförfarande finns i 8 kap. i kyrkolagen och 9 kap. i kyrkoordningen.

27 §. Kyrkofullmäktiges ordförande och vice ordförande. I paragrafen föreskrivs om att kyrkofullmäktiges ordförande och vice ordförande ska utses vid kyrkofullmäktiges första sammanträde under det första och tredje året av mandatperioden. Enligt den föreslagna 32 § ska även kyrkorådets ordförande och medlemmar på motsvarande sätt väljas vid det första sammanträdet under det första och tredje året av kyrkofullmäktiges mandatperiod.

I motsats till vad som föreskrivs i kommunallagen väljs kyrkofullmäktiges ordförande och vice ordförande vid olika valförrättningar (HFD 26.4.1990 liggare 1401, jfr 18 § i kommunallagen). Eftersom det i valen väjs endast en förtroendevald åt gången kan proportionella val inte förrättas.

28 §. Sammankallande av kyrkofullmäktige. I paragrafen föreskrivs om sammankallande av kyrkofullmäktige. I 3 mom. anges de aktörer som kan yrka på att kyrkofullmäktige ska sammankallas. Bestämmelsen om kyrkostyrelsens rätt att sammankalla kyrkofullmäktige stryks eftersom den är onödig. Eftersom biskopen och domkapitlet har i uppgift att stöda och övervaka församlingarnas verksamhet och förvaltning, är det ändamålsenligt att deras rätt att kräva att kyrkofullmäktige ska sammankallas kvarstår. Den nuvarande bestämmelsen om det prövningsbaserade sammankallandet av kyrkofullmäktige är onödig, eftersom kyrkofullmäktige alltid kan sammankallas vid behov.

29 §. Kallelse till kyrkofullmäktiges sammanträde. I paragrafen föreskrivs om innehållet i kallelsen till kyrkofullmäktiges sammanträden samt om hur kallelsen ska skickas samt om hur ett ärende kan tas upp till behandling även om det inte har nämnts i sammanträdeskallelsen. En sammanträdeskallelse där tid och plats för sammanträdet anges samt en förteckning över de ärenden som ska behandlas (ärendelista) ska skickas senast en vecka före sammanträdet. Församlingen kan besluta huruvida sammanträdeskallelsen sänds per post eller t.ex. via e-post.

Kallelsen kan skickas elektroniskt om församlingen ser till att berörda personer har tillgång till de tekniska verktyg och förbindelser som behövs för detta. I arbetsordningen för kyrkofullmäktige kan fastslås att föredragningslistan samt bifogat material sänds elektroniskt. Enligt lagen kan dock sekretessbelagt material inte sändas per e-post, eftersom det i laglighetsövervakarnas avgöranden (1.12.2011 BJK 1840/1/2010 och 24.3.2011 JO 3438/4/09) har konstaterats att en vanlig e-postförbindelse inte kan anses vara tillräckligt data-säker för förmedlingen av meddelanden som innehåller sekretessbelagda uppgifter. Samtidigt, dvs. minst en vecka före sammanträdet, ska det informeras om sammanträdet via det allmänna datanätet. Förfarandet med offentlig anslagstavla föreslås således bli slopat. Att kallelsen skickas minst en vecka i förväg är en förutsättning för att sammanträdet ska kunna anses vara lagligt sammankallat.

I 2 mom. föreskrivs om skickandet av kallelse till kyrkofullmäktiges sammanträde vid sådana undantagsförhållanden som avses i 10 kap. 6 § i kyrkolagen. Kyrkostyrelsen utfärdar vid behov anvisningar om när bestämmelsen tillämpas.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om situationer då ett ärende kan tas upp för behandling trots att det inte har nämnts i sammanträdeskallelsen.

30 §. Närvaroskyldighet och yttranderätt vid kyrkofullmäktiges sammanträden. I 1 mom. föreskrivs om de personer som är skyldiga att närvara vid kyrkofullmäktiges sammanträden samt deras rätt att yttra sig. Yttranderätten innebär en rätt att delta i den diskussion som förs på sammanträdet men innefattar ingen rätt att delta i beslutsfattandet. Den nuvarande bestämmelsens omnämnande av rätten för kyrkorådets övriga medlemmar att närvara vid kyrkofullmäktiges sammanträden föreslås bli struken. Utgångspunkten är att kyrkofullmäktiges sammanträden är offentliga.

Med stöd av 2 mom. kan kyrkofullmäktige bestämma att en tjänsteinnehavare eller arbetstagare ska närvara vid kyrkofullmäktiges sammanträde för att ge nödvändiga uppgifter till stöd för beslutsfattandet. Detta gäller i allmänhet de ledande tjänsteinnehavarna.

31 §. Närvaro- och yttranderätt för en företrädare för ett delområde i församlingen. I paragrafen föreskrivs om de företrädare för direktionen för ett delområde i församlingen som i förvaltningsstadgan kan ges närvaro- och yttranderätt. I framställningen föreslås att i och med att underställningsförfarandet slopas så sammanställs kyrkofullmäktiges arbetsordning, kyrkorådets eller församlingsrådets reglemente och direktionernas instruktioner som gäller församlingens förvaltning och organ till en enda förvaltningsstadga som gäller alla organ. Med stöd av 3 kap. 19 § i kyrkolagen övergår man till en förvaltningsstadga även inom de kyrkliga samfälligheterna. Närvaro- och yttranderätt ger inte rätt att delta i beslutsfattandet. Å andra sidan innebär närvaro- och yttranderätt ingen skyldighet att delta i sammanträdet.

32 §. Medlemmar i kyrkorådet. I paragrafen föreskrivs om medlemmarna av kyrkorådet. En medlem i kyrkorådet ska vara valbar i församlingsval. Bestämmelser om valbarhet och begränsningar i den finns i 8 kap. 2 och 3 § i kyrkolagen. En person i församlingens tjänst ska inte kunna väljas som medlem i kyrkorådet.

I framställningen föreslås att i och med att underställningsförfarandet slopas så sammanställs församlingens kyrkofullmäktiges arbetsordning, kyrkorådets eller församlingsrådets reglemente och direktionernas instruktioner som gäller församlingens förvaltning och organ till en enda förvaltningsstadga som gäller alla organ. Om kyrkorådets medlemmar föreskrivs såldes i förvaltningsstadgan istället för i reglementet.

Den nuvarande bestämmelsen föreslås bli ändrad så att valet av medlemmar inte nödvändigtvis måste göras i januari under det första och tredje året av mandatperioden. I synnerhet under det tredje året av kyrkofullmäktiges mandatperiod finns det sällan behov av att hålla ett sammanträde redan i januari. Avsikten är att medlemmarna av kyrkorådet ska väljas redan vid kyrkofullmäktiges första möte och att ett nytt val ska hållas i mitten av mandatperioden.

I 3 mom. föreskrivs om de situationer där vice ordföranden har rätt att verka som ordförande för kyrkorådets sammanträden. Ett sådant beslut som avses i 2 mom. kan ha karaktären av ett engångsbeslut eller gälla för en viss tid. Denna tid upphör senast vid utgången av kyrkorådets mandatperiod eller när kyrkoherden eller vice ordföranden byts ut.

33 §. Kyrkorådets uppgifter. Till paragrafen föreslås bli flyttade de av kyrkorådets uppgifter som regleras i den nuvarande kyrkolagen men som inte behöver regleras i lag. De av kyrkorådets uppgifter som regleras i kyrkoordningen är främjandet av församlingens andliga liv och fullgörandet av församlingens uppgift samt uppgiften att se till att kyrkofullmäktiges beslut verkställs. Eftersom kyrkomötet när det godkänner en kyrklig bok samtidigt också bestämmer om dess ibruktage är bestämmelsen om kyrkorådets begränsade beslutanderätt i frågan onödig. Om det i församlingen är nödvändigt att precisera kyrkomötets beslut kan kyrkorådet göra det med stöd av sin uppgift att främja det andliga livet.

34 §. Sammankallande av kyrkorådet. I paragrafen föreskrivs om sammankallande av kyrkorådet. Kyrkorådet kan själv besluta om tid och plats för sammanträdena och om sammankallandet.

35 §. Instruktioner. Paragrafen innehåller bestämmelser både om instruktioner som gäller tjänsteinnehavare och om de instruktioner som församlingen eller den kyrkliga samfälligheten kan godkänna för församlingsverksamhetens arbetsområden. Om instruktionen för diakoniarbetet föreskrivs i 24 § och om instruktionen för missionsarbetet i 25 §. Bestämmelser om delegering av beslutanderätten bör finnas de i interna administrativa bestämmelserna. Däremot ska man inte bestämma om delegeringen av beslutanderätten i uppgiftsbeskrivningarna, vars innehåll ofta fastställs utifrån diskussioner mellan chefen och den anställda. Om den delegerade beslutanderätten utövas av direktionen för arbetsområdet ska dess uppgifter regleras i förvaltningsstadgan i enlighet med den föreslagna 36 §.

36 §. Direktioner. Enligt paragrafens 1 mom. kan kyrkofullmäktige för sin mandatperiod tillsätta direktioner till stöd för kyrkorådets arbete. I framställningen föreslås att i och med att underställningsförfarandet slopas så sammanställs kyrkofullmäktiges arbetsordning, kyrkorådets eller församlingsrådets reglemente och direktionernas instruktioner som gäller församlingens förvaltning och organ till en enda förvaltningsstadga som

gäller alla organ. Med stöd av 3 kap. 19 § i förslaget till kyrkolag övergår man till en förvaltningsstadga även inom de kyrkliga samfälligheterna. Kyrkofullmäktige godkänner förvaltningsstadgan, där det närmare anger direktionens uppgifter.

I 2 mom. föreskrivs om de frågor som gäller ett delområde i församlingen som ska regleras i förvaltningsstadgan. Om beslutanderätten som gäller området delegeras till förvaltningen av ett delområde i församlingen är det enligt 3 kap. 4 § i förslaget till kyrkolag direktionen som sköter förvaltningen. Behandlingen av ärenden i direktionen för ett delområde i församlingen styrs av en förvaltningsstadga som kyrkofullmäktige eller församlingsrådet godkänner. I förvaltningsstadgan fastslås behörigheten för direktionen för delområdet. I förvaltningsstadgan ska anges delområdets namn och gränser samt direktionens sammansättning och uppgifter. Förvaltningen av ett delområde i en församling kan sålunda ledas t.ex. av direktionen för en kapellförsamling eller för ett församlingsdistrikt.

37 §. Närvaro- och yttranderätt vid sammanträden i kyrkorådet, dess sektioner och direktioner. I paragrafen föreskrivs om de personer som har närvaro- och yttranderätt vid sammanträden i kyrkorådet, dess sektioner och direktioner. Yttranderätt innebär en rätt att ta del i diskussionen som förs på sammanträdet, men ingen rätt att delta i beslutsfattandet.

I och med att underställningsförfarandet slopas så sammanställs kyrkofullmäktiges arbetsordning, kyrkorådets eller församlingsrådets reglemente och direktionernas instruktioner som gäller församlingens förvaltning och organ till en enda förvaltningsstadga som gäller alla organ. Med stöd av 3 kap. 19 § i förslaget till kyrkolag övergår man till en förvaltningsstadga även inom de kyrkliga samfälligheterna. Vid sammanträdet kan även tjänsteinnehavare och arbetstagare i en församling närvara om det bestäms så i den förvaltningsstadga som kyrkofullmäktige godkänner eller även andra personer om kyrkorådet så beslutar i det enskilda fallet. En ny bestämmelse om kyrkorådets beslutanderätt vore nödvändig för att man t.ex. i undervisningssyfte ska kunna ge en person rätt att följa kyrkorådets sammanträde.

38 §. Att sända beslut till kyrkorådet. I paragrafen föreskrivs om skyldigheten att sända beslut av direktioner och sådana beslut av en tjänsteinnehavare eller förtroendevald som avses i 3 kap. 6 § i kyrkolagen till kyrkorådet. Skyldigheten anknyter till 9 kap. 10 § i förslaget till kyrkolag. Bestämmelsen gäller inte kyrkorådets sektion, eftersom den verkar med samma beslutanderätt som kyrkorådet.

I och med att underställningsförfarandet slopas så sammanställs kyrkofullmäktiges arbetsordning, kyrkorådets eller församlingsrådets reglemente och direktionernas instruktioner som gäller församlingens förvaltning och organ till en enda förvaltningsstadga som gäller alla organ. Närmare föreskrifter om att sända beslut till kyrkorådet ges i förvaltningsstadgan.

I bestämmelsen nämns inte längre kommissioner för de använder sig inte av församlingens beslutanderätt. Detta hindrar inte t.ex. kyrkorådet från att fortsättningsvis tillsätta tillfälliga kommissioner för att utföra behövliga beredningsuppgifter.

39 §. Att avgöra meningsskiljaktigheter. I paragrafen föreskrivs om de ärenden som ska föras till domkapitlet för avgörande om kyrkoherden och kyrkorådet är av olika åsikt i ärendet.

Kyrkliga samfälligheter och församlingssamarbete

40 §. Förslag till grundstadga. I paragrafen sammanslås den nuvarande kyrkolagens och kyrkoordningens bestämmelser om de organ som har i uppdrag att bereda den kyrkliga samfällighetens grundstadga. Huvudregeln är att grundstadgan bereds lokalt. Om församlingarna inte kan enas om innehållet i grundstadgan och egendomsförteckningen ska domkapitlet utse en utredare som ska utarbeta ett förslag till grundstadga. Vid behov kan en utredare utses även annars när domkapitlet anser det nödvändigt. Förordnandet av en utredare behöver således inte motiveras av ett församlingsinitiativ eller en lagstadgad skyldighet att grunda en kyrklig samfällighet. I paragrafen föreskrivs inte om hörande av församlingarna eftersom parter alltid ska höras med stöd av en allmän bestämmelse i förvaltningslagen.

Paragrafens 2 mom. är ny och där föreskrivs på motsvarande sätt som i den föreslagna 2 kap. 2 § 1 mom. om utredarens rätt att av de församlingar och kyrkliga samfälligheter som utredningen gäller få upplysningar av deras myndigheter och tillgång till handlingar och annan hjälp för att kunna utföra sin uppgift.

41 §. Innehållet i grundstadgan. I den grundstadga som godkänns för den kyrkliga samfälligheten anges de uppgifter som överförs till den kyrkliga samfällighetens behörighet. Dessutom ges där andra bestämmelser som behövs för att påvisa behörigheten för den kyrkliga samfälligheten respektive de församlingar som hör till den.

42 §. Interimistisk kyrklig samfällighet. Om grundstadgan för den kyrkliga samfälligheten inte hinner fastställas eller organ utses innan ändringen i kommunindelningen träder i kraft, ska den kyrkliga samfälligheten inleda sin verksamhet som en interimistisk kyrklig samfällighet.

43 §. Organ i en interimistisk kyrklig samfällighet. Organen i de församlingar och kyrkliga samfälligheter som går samman fortsätter sin verksamhet tills nya organ har bildats. Domkapitlet fastställer hur mandaten i interimistiska gemensamma kyrkofullmäktige ska fördelas mellan församlingarna och utser ordföranden för det interimistiska kyrkorådet bland kyrkoherdarna i församlingarna.

44 §. Interimistiska organs uppgifter. De interimistiska organen ska sköta nödvändiga uppgifter redan innan den kyrkliga samfälligheten inleder sin verksamhet. Det förutsätts att organet från fall till fall bedömer hur nödvändiga olika uppgifter är. I paragrafen listas dessutom interimistiska gemensamma kyrkofullmäktiges obligatoriska uppgifter. Om övriga nödvändiga åtgärder beslutar domkapitlet.

45 §. Medlemmar i gemensamma kyrkofullmäktige. Bestämmelser om församlingens organ och deras beslutanderätt finns i kyrkolagen, men bestämmelserna om organens sammansättning finns i kyrkoordningen. I

paragrafen sammanslås den nuvarande kyrkolagens och kyrkoordningens bestämmelser om antalet medlemmar i gemensamma kyrkofullmäktige och fördelningen av platser mellan församlingarna. Antalet medlemmar fastställs utifrån antalet närvarande medlemmar i församlingarna.

46 §. Medlemmar i gemensamma kyrkorådet. Medlemmarna i gemensamma kyrkorådet ska vara sådana medlemmar i församlingen som är valbara vid församlingsval. Bestämmelser om valbarhet och begränsningar i den finns i 8 kap. 2 och 3 § i kyrkolagen. Med undantag för kyrkoherden har varje medlem en personlig ersättare. Om övervakningen av lagligheten hos gemensamma kyrkorådets beslut samt deras efterlevnad föreskrivs i samband med kyrkoherdens uppgifter i 8 kap. 13 §.

I framställningen föreslås att i och med att underställningsförfarandet slopas så sammanställs kyrkofullmäktiges arbetsordning, kyrkorådets eller församlingsrådets reglemente och direktionernas instruktioner som gäller församlingens förvaltning och organ till en enda förvaltningsstadga som gäller alla organ. Med stöd av 3 kap. 19 § i kyrkolagen övergår man till en förvaltningsstadga även inom de kyrkliga samfälligheterna. Därför föreslås att bestämmelsen om gemensamma kyrkorådets medlemsantal ska finnas i förvaltningsstadgan.

47 §. Närvaro- och yttranderätt vid gemensamma kyrkorådets sammanträden. I paragrafen föreskrivs om de personer som har närvaro- och yttranderätt vid gemensamma kyrkorådets sammanträde. I och med att underställningsförfarandet föreslås bli slopat så sammanställs kyrkofullmäktiges arbetsordning, kyrkorådets eller församlingsrådets reglemente och direktionernas instruktioner som gäller församlingens förvaltning och organ till en enda förvaltningsstadga som gäller alla organ. Med stöd av 3 kap. 19 § i förslaget till kyrkolag övergår man till en förvaltningsstadga även inom de kyrkliga samfälligheterna. Bestämmelser om närvaro- och yttranderätt kunde således finnas i förvaltningsstadgan. Paragrafen föreslås även bli kompletterad med en bestämmelse om gemensamma kyrkorådets rätt att ge andra än de personer som nämns i paragrafen närvaro- och yttranderätt. Närvaro- och yttranderätten innefattar ingen rätt att delta i beslutsfattandet.

48 §. Medlemmar i församlingsrådet. I paragrafen föreskrivs om ordförandeskapet i församlingsrådet, om antalet övriga medlemmar och om valet av en vice ordförande i enlighet med den gällande kyrkolagen och kyrkoordningen. Församlingsrådets medlemmar väljs genom församlingsval.

49 §. Församlingsrådets direktioner. I paragrafen föreskrivs om de direktioner som lyder under församlingsrådet och om att på dem tillämpas vad som föreskrivs om direktioner som lyder under kyrkorådet. I framställningen föreslås att i och med att underställningsförfarandet slopas sammanställs församlingsrådets reglemente och direktionernas instruktioner som gäller församlingens förvaltning och organ till en enda förvaltningsstadga som gäller församlingens alla organ. Bestämmelserna om direktionernas uppgifter ska således finnas i förvaltningsstadgan.

Också i en församling som hör till en kyrklig samfällighet kan man ha delområdesförvaltning, varvid det föreslagna 36 § 2 mom. tillämpas på dess direktion. I bestämmelsen nämns inte längre kommissioner för de

använder sig inte av församlingens beslutanderätt. Detta hindrar inte församlingsrådet från att fortsättningsvis tillsätta tillfälliga kommissioner för att utföra behövliga beredningsuppgifter.

50 §. Samråd med församlingsrådet. I paragrafen föreskrivs om de ärenden som hör till gemensamma kyrkofullmäktiges beslutanderätt och som församlingsrådet ska beredas möjlighet att ge ett yttrande om. Om församlingsrådet inte ger något yttrande kan ärendet likväl avgöras utan det.

I 4 punkten avses väsentliga förändringar i de gemensamma arbetsformerna eller andra sådana arrangemang som inverkar på verksamheten i de församlingar som hör till den kyrkliga samfälligheten. Församlingsrådet ska höras även om arrangemang genom vilka uppgifter överförs mellan den kyrkliga samfälligheten och församlingarna. En ändring i församlingsindelningen i 5 punkten omfattar alla förändringssituationer. I 7 punkten avses alla beslut som gäller byggnader som används i församlingens verksamhet. I allmänhet gäller det bygg- och renoveringsåtgärder.

51 §. Samarbetsavtal. I paragrafen föreskrivs om innehållet i ett sådant samarbetsavtal mellan församlingar som avses i 3 kap. 20 § 1 mom. i den föreslagna kyrkolagen. Paragrafen motsvarar i sak den nuvarande kyrkolagen och kyrkoordningen, förutom att det inte längre är obligatoriskt att tillsätta en direktion som sköter uppgiften. Om en direktion anses nödvändig kan man i samarbetsavtalet besluta om hur medlemmarna i direktionen ska väljas. Kyrkostyrelsen kan ge församlingarna anvisningar om hur de ska organisera sitt samarbete och sin förvaltning med stöd av sina uppgifter enligt 5 kap. 13 §, varför den gällande kyrkoordningens bestämmelse om föreskrifter till församlingarna är onödig.

Kyrkliga byggnader, begravningsverksamhet och kulturhistoriskt värdefull egendom

52 §. Kyrka. I paragrafen föreslås att den gällande kyrkolagens och kyrkoordningens bestämmelser om kyrkan slås samman. Varje församling bör ha en egen kyrka som den förfogar över. Bestämmelsen möjliggör även att man hyr en kyrka eller en kyrkolokal. Församlingar som på språklig grund verkar inom samma område kan ha en gemensam kyrka.

53 §. Invigning och användning av en kyrka. En ny kyrka ska helgas till Gud genom invigning. Med en ny kyrka avses en byggnad som inte tidigare har använts som kyrka.

54 §. Kapell. Ett kapell är inte en sådan kyrklig byggnad som avses i den föreslagna 3 kap. 21 § i kyrkolagen. På dess invigning och ibruktagande tillämpas likväl de bestämmelser som gäller en kyrka.

55 §. Begravningsplats och utrymme för förvaring av de avlidna. Församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna har med stöd av begravningslagen en skyldighet att hålla allmänna begravningsplatser. Skyldigheten kan uppfyllas i samarbete med en annan församling eller kyrklig samfällighet. Församlingen kan också använda sig av någon annan invigd begravningsplats, såsom ett begravningsplatsområde som ägs av staden. Om skötseln av en begravningsplats föreskrivs i 58 § som gäller skötselplanen för en begravningsplats.

Jordfästningen av avlidna förutsätter att de avlidna tillfälligt kan förvaras i närheten av jordfästningskapellet eller begravningsplatsen. Förvaringsutrymmet behöver inte ligga inom församlingens område. Församlingen ska ha tillräckliga utrymmen för sedvanlig förvaring av avlidna.

Den nuvarande kyrkoordningens bestämmelse om anläggande av krematorium föreslås bli struken, eftersom den är onödig då begravningslagen innehåller en bestämmelse om detta.

56 §. Invigning av en begravningsplats. I paragrafen föreskrivs om skyldigheten att inviga en begravningsplats och ett begravningskapell innan de börjar användas.

57 §. Gravgårdsplan och dispositionsplan för begravningsplatsen. I paragrafen föreskrivs om att en gravgårdsplan och en dispositionsplan ska göras upp och om vad ska anges i dem. Anvisningarna godkänns av kyrkofullmäktige med stöd av 3 kap. 35 § i kyrkolagen. I paragrafen föreslås ett tillägg enligt vilket dispositionsplanen ska beakta de kulturhistoriska värdena hos de olika delarna av begravningsplatsen. I församlingens begravningsverksamhet bör man fästa uppmärksamhet vid begravningsplatsens gamla och kulturhistoriskt värdefulla områden.

58 §. Skötselplan för en begravningsplats. Den föreslagna bestämmelsen om en skötselplan för en begravningsplats är ny. Enligt 13 § i begravningslagen ska huvudmannen för en begravningsplats sköta begravningsplatsen på ett värdigt sätt och så att minnet av de avlidna respekteras. I begravningslagen ges församlingarna som huvudmän för begravningsplatser en skyldighet att sköta dem, vilken behöver preciseras i kyrkoordningen.

Syftet med bestämmelsen är att klargöra församlingens och gravrättsinnehavarens skötselansvar och göra skötseln av begravningsplatsen mer planmässig. Församlingen bör i sin skötselplan fastställa vad som är församlingens och vad som är de anhörigas uppgift. Församlingen ska dock sörja för begravningsplatsens allmänintryck.

59 §. Gravkarta. I paragrafen föreskrivs om en gravkarta. Av gravkartan ska framgå gravarnas placering.

I bestämmelsen används vedertagna begrepp från reglementet för begravningsverksamheten. En grav är ett område inom begravningsplatsen med fastställd bredd, längd och djup som har reserverats för gravsättning av en eller flera avlidna. En gravplats är det utrymme i graven som reserverats för en kista eller flera kistor ovanpå varandra. Ett gravutrymme avser en kistas eller urnas plats i graven. (Betänkande avgivet av kommittén för revision av kyrkolagen, s. 76, Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, Serie A 1988:2)

60 §. Minnesmärken. En plats där en kyrka, en begravningsplats eller ett begravningskapell har funnits och som innehas av en församling eller en kyrklig samfällighet bör märkas ut med en minnestavla eller något annat minnesmärke. Konstnärligt eller historiskt värdefulla konstruktioner eller minnesmärken på en grav ska skyddas efter att gravrätten har upphört. Om konstruktionen eller minnesmärket inte kan lämnas kvar på graven ska de flyttas till ett lämpligt ställe eller bevaras på annat lämpligt sätt med tanke på dess värde. Med

konstruktioner avses inte gravkapell eller jämförbara byggnader som finns på gravarna, dessa skyddas med stöd av kyrkolagen som kyrkliga byggnader.

61 §. Kulturhistoriskt värdefull egendom. I paragrafen föreskrivs om församlingens och den kyrkliga samfällighetens skyldighet att sköta egendom och föremål av kulturhistoriskt värde som de äger eller innehar.

Kyrkböckerna

62 §. Uppgifter i medlemsregistret. I medlemsregistret registreras med stöd av lagen om trossamfundens medlemsregister uppgifter om medlemmens dop, vigsel och begravning samt som andra uppgifter som lagen tillåter uppgifter om att en medlem genomgått konfirmandundervisning, konfirmerats, välsignats till äktenskap eller jordfästs. De förtroendeuppdrag om vilka uppgifter registreras i medlemsregistret listas i 2 mom. I bestämmelsen föreslås att uppgiften om medlemskap i delegationen för kyrkans arbetsmarknadsverk läggs till. Om delegationen för arbetsmarknadsverket föreskrivs i 2 § i lagen om evangelisk-lutherska kyrkans arbetsmarknadsverk.

63 §. Centralregister. I paragrafen föreskrivs om att personuppgiftsansvariga för kyrkböckerna är församlingarnas gemensamma centralregister och att församlingarna inte längre ska vara självständiga personuppgiftsansvariga i fråga om kyrkböckerna. Uppgifter som hänför sig till den personuppgiftsansvarigas ansvarsområden kan således inte längre ens delvis lämnas åt församlingen.

I organiseringen av redan befintliga centralregister har man utnyttjat möjligheten att avtala om att församlingarna gemensamt kan sköta sina uppgifter. I avtalen har man också fastställt en s.k. värdförsamling eller kyrklig samfällighet, under vilken samarbetsorganisationen verkar. I fråga om detta föreslås ingen ändring utan centralregistrens verksamhetsområde bestäms även i fortsättningen på basis av inbördes avtal mellan församlingarna eller de kyrkliga samfälligheterna.

Enligt 1 mom. ska församlingar och kyrkliga samfälligheter ordna kyrkobokföringen via ett gemensamt centralregister med tillämpning av 51 §. I det föreslagna 3 kap. 20 § 1 mom. i kyrkolagen föreskrivs om att församlingar och kyrkliga samfälligheter kan ingå avtal om att sköta sina uppgifter gemensamt. Bestämmelsen kompletteras av 51 § i detta kapitel, som innehåller närmare bestämmelser om samarbetsavtal. I avtalet ska anges den uppgift som församlingen eller den kyrkliga samfälligheten sköter, de grunder enligt vilka kostnaderna för skötseln av uppgiften fördelas samt villkoren för uppsägning av avtalet och utredning av ekonomin. För den gemensamma uppgiften kan tillsättas en direktion, varvid man i samarbetsavtalet kan fastställa antalet medlemmar i direktionen och hur många medlemmar respektive församling eller kyrklig samfällighet får utse till direktionen. Avtalsparterna ska höras innan instruktionen för direktionen godkänns.

I 2 mom. finns en bestämmelse om inrättandet av ett centralregister och om centralregistrets beslutanderätt. Innan centralregistret inrättas ska ett yttrande begäras av de församlingar som hör till den kyrkliga samfälligheten, även om alla församlingar i samfälligheten inte har för avsikt att gå med i centralregistret i fråga. Centralregistret orsakar dock sådana förändringar i den kyrkliga samfällighetens förvaltning och ekonomi att

det vore befogat att höra de församlingar som hör till samfälligheten. Innan ett centralregister bildas ska ett yttrande i ärendet även framöver begäras av kyrkostyrelsen.

I 3 mom. finns en bestämmelse om hur man ansluter sig till och lämnar ett redan befintligt centralregister. Även en församling som hör till en kyrklig samfällighet kan fatta ett självständigt beslut i frågan. Frågan har aktualiserats i tvåspråkiga kyrkliga samfälligheter där församlingarna har önskat ansluta sig till ett centralregister som representerar det egna majoritetsspråket. Eftersom alla församlingar i fortsättningen måste höra till ett centralregister innebär det att om församlingen lämnar ett centralregister bör den i stället ansluta sig till något annat befintligt centralregister. Ett centralregister kan också upplösas om alla de församlingar som hör till det beslutar sig för att ansluta sig till något annat centralregister. Om villkoren för upplösning och fördelning av ekonomin tillämpas det samarbetsavtal som avses i 1 mom. I bestämmelsen har man beaktat möjligheten att redan befintliga centralregister kan utvidgas genom att nya församlingar ansluter sig. I de situationer när ändringar av centralregistrets verksamhetsområden påverkar innehållet i samarbetsavtalen ska yttrandet begäras från de församlingar som hör till centralregistret.

64 §. Intyg. I paragrafen föreskrivs om utfärdandet av intyg, utdrag och kopior som grundar sig på kyrkböckerna. För myndighetsverksamhet i anslutning till kyrkböckerna ansvarar framöver centralregistren, varför omnämnandet av kyrkoherden stryks.

65 §. Att lämna ut uppgifter i medlemsregistret. I paragrafen föreskrivs om utlämnande av uppgifter i en situation där det enligt kyrkolagen är kyrkostyrelsen som fattar beslutet om att lämna ut uppgifterna. Det är fråga om utlämnande av uppgifter via ett tekniskt gränssnitt och om annat utlämnande av uppgifter än sådant som gäller enstaka uppgifter om kyrkans medlemmar. Kyrkostyrelsen kan själv lämna ut uppgifterna eller avtala med församlingen eller centralregistret om utlämnandet av uppgifterna.

66 §. Förvaring och deponering av kyrkböcker. Paragrafen ska innehålla en bestämmelse om förvaring och deponering av kyrkböcker hos arkivverket. I paragrafen föreskrivs inte längre om förvaring av handlingar som hör till församlingens arkiv. Närmare bestämmelser om vilka krav som ställs på arkivutrymmet ges i 10 kap. 11 § i kyrkoordningen.

4 kap. Stiften

1 §. Tillsättande av biskopstjänst. Kyrkomötets uppgifter enligt 20 kap. 7 § 8 punkten i den gällande kyrkolagen, att inrätta och dra in tjänsterna som ärkebiskop och biskop, hör till organiseringen av kyrkans interna förvaltning och flyttas därför till kyrkoordningen och blir 1 mom. i paragrafen. Domkapitlet ansvarar för att inleda processen att tillsätta biskopstjänsten. Processen inleds med att domkapitlet bestämmer att biskopsval ska förrättas.

Bestämmelser om biskopsval finns i kap. 9 i förslaget. Domkapitlet utfärdar tjänsteförordnande för biskopstjänsten för den präst som blivit vald.

2 §. Vigning eller installation av en biskop. En person som för första gången utses till en biskopstjänst vigs till biskop. Den som redan har varit biskop och väljs på nytt ska installeras i tjänsten. Biskopsvigningen eller installationen förrättas i domkyrkan i det stift som prästen blir biskop för.

3 §. Biskopslöftet. En präst som vigs till biskop avger ett biskopslöfte vid vigningen. Löftet lyfter fram tjänstens innehåll, ansvar och skyldigheter, som biskopen förbinder sig till i och med löftet.

4 §. Biskopens uppgifter. I paragrafens 1 mom. fastställs biskopens tillsynsuppgift, som handlar om biskopens andliga ledarskap. Ur paragrafen stryks den särskilda bestämmelsen i den nuvarande kyrkoordningen som föreskriver att biskopen ska övervaka att prästerna och de övriga tjänsteinnehavarna och arbetstagarna i församlingarna är oförvitliga i sin lära och förhåller sig kristligt i sitt leverne. Innehållet i denna bestämmelse bör anses per se ingå i biskopens tillsynsuppgift. Formuleringen implicerar också en viss spänning i förhållande till grundlagens grundläggande rättigheter, såsom skydd av privatlivet, och den gällande kyrkolagen som inte förutsätter medlemskap i kyrkan av alla församlingsanställda.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs närmare om biskopens uppgifter. I punkterna 2–5 preciseras de tillsynsuppgifter som föreskrivs biskopen i kyrkolagen. Punkterna 2 och 3 i förteckningen över uppgifter kompletteras i och med att valordningen för kyrkan upphävs. Bestämmelsen om biskopsvisitationer i stiftets församlingar och kyrkliga samfälligheter flyttas till 5 punkten i förteckningen.

Förteckningen är inte uttömmande, utan bestämmelser om biskopens uppgifter finns också på annan plats i kyrkolagen och kyrkoordningen. Bestämmelsen om att biskopen ska sköta övriga uppgifter enligt kyrkolagen och kyrkoordningen har dock slopats i förslaget. Skötseln av uppgifter som bestäms eller föreskrivs i lagen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den kan anses höra till biskopens tjänsteplikter.

5 §. Ansvarsområden för ärkebiskopen och biskopen i ärkestiftet. I paragrafen finns bestämmelser om hur uppgifterna och ansvaret fördelas mellan biskoparna i ärkestiftet. Fördelningen av ansvaret för arbetsuppgifterna inom ärkestiftet kan i huvudsak anses höra till stiftets interna behörighet att leda arbetet.

En del av församlingarna i ärkestiftet hör till ärkebiskopens ansvarsområde och en del till biskopens ansvarsområde. I förslaget slopas bestämmelsen om att kyrkomötet beslutar vilka församlingar som huvudsakligen hör till ärkebiskopens ansvar och vilka som hör till den andra biskopens ansvar. Kyrkomötet beslutade 6 november 1997 beslutat att församlingarna i Åbo domprosteri samt Nådendals och Mynämäki prosterier i första hand hör till ärkebiskopens primära ansvarsområde. I november 1999 ändrade kyrkomötet sitt tidigare beslut efter att domkapitlet i Åbo ärkestift hade beslutat dra in Mynämäki prosteri. Kyrkomötet ändrade den 5 maj 2017 sina beslut från 1997 och 1999 så att de församlingar som hör till domprosteriet hör till ärkebiskopens primära ansvar och de övriga församlingarna i ärkestiftet hör till den andra biskopens ansvar. Den gällande bestämmelsen om kyrkomötets behörighet kan anses stå i strid med att det är kyrkostyrelsen som beslutar om församlingsindelningen och domkapitlet som beslutar om prosteriindelningen. Paragrafen ska enligt förslaget endast innehålla en bestämmelse om att en del av ärkestiftets församlingar hör till ärkebiskopens och en del

till biskopens primära ansvarsområde. Beslutet om vilka församlingar som hör till ärkebiskopens respektive den andra biskopens primära ansvar blir stiftets interna angelägenhet.

6 §. Tillfällig skötsel av biskopens uppgifter. I paragrafen bestäms hur biskopens uppgifter ska skötas tillfälligt när en biskopstjänst är vakant eller biskopen är förhindrad att sköta sin tjänst. Ärkebiskopen och biskopen behöver en ersättare också när de är jäviga att behandla ett ärende. Paragrafen motsvarar till övriga delar den gällande bestämmelsen i kyrkolagen, men av tydlighetsskäl exkluderas biskops- och prästvigning från de brådskande och nödvändiga uppgifter som domprosten eller en prästassessor kan sköta. Ersättarrangemang är en fråga om organiseringen av kyrkans interna förvaltning och föreslås därför finnas i kyrkoordningen.

7 §. Biskopsvisitation. Biskopsvisitationer ska enligt förslaget till 4 kap. 3 § i kyrkolagen höra till biskopens tillsynsuppgifter. Innehållet i biskopsvisitationen, målen och hur ofta visitationerna hålls ska avgöras av biskopen. I enlighet med god förvaltning ska biskopen emellertid diskutera saken med församlingens kyrkoherde eller de ledande tjänsteinnehavarna i samfälligheten. Eftersom biskopen kan bestämma innehållet i visitationen behövs ingen uttrycklig bestämmelse om granskning av förvaltningen och ekonomin. Över biskopsvisitationen förs protokoll och kyrkorådet eller församlingsrådet ska vidta åtgärder för att korrigera de brister som framkommit vid visitationen. I egenskap av tillsynsmyndighet har biskopen också behörighet att ge församlingen eller samfälligheten en anmärkning om nödvändiga åtgärder inte har vidtagits.

Bestämmelser om rättigheterna för de tjänsteinnehavare och experter som deltar i visitationen att få uppgifter och utan hinder av sekretessbestämmelserna ta del av handlingar ska enligt förslaget finnas i 9 kap. 5 § 2 mom. i kyrkolagen. I praktiken ska biskopen utöver domkapitlets tjänsteinnehavare även kunna beordra domprosten att utföra visitationsgranskning, till exempel en uppföljande granskning av vad församlingen har gjort för att åtgärda de problem som framkommit vid den egentliga biskopsvisitationen.

I paragrafens 4 mom. ges kyrkostyrelsen behörighet att ge närmare anvisningar för granskningar av församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas förvaltning och ekonomi. Syftet med anvisningarna är att hjälpa biskopen och domkapitlet i deras granskningsuppgift. Kyrkostyrelsen har enligt 5 kap. 13 § i förslaget i uppgift att till församlingarna och samfälligheterna utfärda närmare föreskrifter om bokföringen och löneräkningen samt främja församlingarnas arbete. Det är således ändamålsenligt att det i kyrkostyrelsens behörighet också ingår att utfärda närmare anvisningar om granskningen av förvaltningen och ekonomin i samband med biskopsvisitationer.

8 §. Synodalmöte och stiftsdagar. I paragrafen finns bestämmelser om synodalmöte och stiftsdagar. Eftersom synodalmötets betydelse har minskat i och med att biskopen och domkapitlet har tätare och mera mångsidig kontakt med prästerna finns det inte längre skäl att ange något tidsintervall, utan synodalmöten kan anordnas efter behov. I ärkestiftet kan antingen biskopen eller ärkebiskopen kalla till synodalmöte eller stiftsdagar.

9 §. Stiftsfullmäktiges sammansättning. I paragrafen finns likadana bestämmelser om stiftsfullmäktiges medlemmar samt närvaro- och yttranderätt vid sammanträden som i den gällande kyrkolagen. Stiftets prästmedlem i kyrkostyrelsen föreslås emellertid inte längre ha rätt att vara närvarande och yttra sig. Kyrkostyrelsens lekmannamedlem är en tillräcklig kontakt mellan stiftsfullmäktige och kyrkostyrelsen. Enligt förslaget till 9 kap. 16 § i kyrkolagen ska stiftsfullmäktiges sammanträden generellt vara offentliga och kan därmed följas fritt. Närvaro- och yttranderätten möjliggör närvaro också i de fall då sammanträdet inte är offentligt. Det är fråga om organiseringen av kyrkans interna förvaltning och bestämmelserna ska därför finnas i kyrkoordningen.

Stiftsfullmäktiges ordförande ska fortsättningsvis vara en lekmannamedlem. Alla medlemmar i stiftsfullmäktige har rösträtt i valet av ordförande. Till vice ordförande kan man även utse en prästmedlem. Vice ordförande leder ordet när ordinarie ordföranden är förhindrad eller jävig.

10 §. Stiftsfullmäktiges uppgifter. I förslaget till kyrkolag finns bestämmelser om behandlingen av initiativ till stiftsfullmäktige, i övrigt bestäms stiftsfullmäktiges uppgifter uttömmande i den här paragrafen. Stiftsfullmäktige utövar stiftets högsta beslutanderätt i verksamhets- och ekonomiärenden. Stiftens ekonomi utgör en del av kyrkans centralfonds ekonomi på det sätt som framgår av motiveringen till 6 kap. i förslaget till kyrkolag. Kyrkomötet ska godkänna kyrkans centralfonds budget utifrån stiftsfullmäktiges förslag och kyrkostyrelsen budgetförslag. Kyrkomötet ska fastställa stiftets bokslut inom ramen för kyrkans centralfonds bokslut och bevilja ansvarsfrihet. Därför föreslås att formuleringen i paragrafen förtydligas på så sätt att begreppet bokslut i den nuvarande lagen ersätts med ekonomiberättelse.

11 §. Biskopen som ledare för domkapitlet. I paragrafen finns bestämmelser om biskopens uppgift att leda domkapitlets kansli. Arbetsfördelningen mellan biskopen och ärkebiskopen i ärkestiftet styrs inte längre av kyrkoordningen utan bestäms i arbetsordningen för ärkestiftets domkapitel.

12 §. Domkapitlets medlemmar och personer med närvaro- och yttranderätt. I paragrafen finns samma bestämmelser om domkapitlets medlemmar och ordförande samt närvaro- och yttranderätt vid domkapitlets sessioner som i den gällande kyrkolagen och kyrkoordningen. Stiftsorganens sammansättning bestäms i kyrkoordningen.

13 §. Ersättare och extra medlem i domkapitlet. I paragrafen föreskrivs om ersättares och fältbiskopens rätt att delta i domkapitlets sessioner som extra medlem vid behandlingen av ärenden som gäller skriftlig anmärkning till militärpräster samt avstängning eller avsked från prästämbetet som avses i 10 kap. 3 eller 4 § i kyrkolagen. Paragrafen motsvarar till innehållet den gällande kyrkolagen, men i och med att den gäller kyrkans interna organisering av förvaltningen har den i förslaget flyttats till kyrkoordningen.

14 §. Domkapitelsmedlemmars behörighet och hur de utses. I paragrafen finns likadana bestämmelser som i den gällande kyrkoordningen om domkapitlets tjänsteinnehavarmedlemmars behörighetsvillkor och

om hur de väljs. Lekmannamedlemmars behörighet baserar sig på den allmänna behörigheten för förtroendeuppdrag som föreskrivs i 8 kap. i kyrkolagen.

När underställningsärenden slopas sköter domkapitlet inte längre rättsskipningsärenden. Domkapitlets huvudsakliga uppgift blir att sköta förvaltningsärenden. Av en lagfaren assessor förutsätts annan högre juridisk högskoleexamen än juris magisterexamen i internationell och komparativ rätt. Det här avser till exempel juris magisterexamen och tidigare juris kandidatexamen. Dessutom förutsätts insikter i förvaltning. Villkoren motsvarar de nuvarande behörighetsvillkoren.

15 §. Begränsning av mandatperioden för en prästassessor och en lekmannamedlem. Bestämmelsen i den gällande kyrkoordningen föreslås bli förtydligad genom ett tillägg om att begränsningen av mandatperioden endast gäller inom ett stift. Om en person som varit lekmannamedlem eller prästassessor i två perioder flyttar till ett annat stift kan hen även där utses till uppgiften i två perioder.

I 2 mom. i paragrafen bestäms att nyval ska ordnas om en lekmannamedlem eller prästassessor förlorar sin valbarhet eller avlider under mandatperioden. Bestämmelser om valbarhet för kyrkliga förtroendeuppdrag finns i förslaget till 8 kap. 2 och 3 § i kyrkolagen. Valbarheten går förlorad till exempel om en person flyttar till ett annat stift under mandatperioden.

16 §. Domkapitlets uppgifter. Paragrafen kompletterar domkapitlets myndighetsuppgifter enligt 4 kap. i kyrkolagen med de uppgifter som inte behöver föreskrivas i lag. Enligt den gällande bestämmelsen är det domkapitlet som anställer och säger upp domkapitlets tjänsteinnehavare och arbetstagare. Eftersom en anställning också kan hävas har bestämmelsen förtydligats till denna del.

Beslut om prosteriindelningen kan anses höra till kyrkans och stiftets interna förvaltning och kan därför regleras i kyrkoordningen. Prosterierna är samarbetsområden som stiftets församlingar och samfälligheter bildar. Kontraktsprosten å sin sida fungerar som biskopens och domkapitlets hjälp i stiftsförvaltningen inom prosteriets område. Närmare bestämmelser om kontraktsprostens uppgifter finns i den föreslagna 19 §.

17 §. Föredragning av ärenden för domkapitlet. På motsvarande sätt som i de nuvarande bestämmelserna ska domkapitlet avgöra ärenden på föredragning av en medlem i domkapitlet eller en tjänsteinnehavare som av domkapitlet förordnats till föredragande. Ärenden som ska avgöras av en tjänsteinnehavare kan beslutas utan föredragning. Närmare bestämmelser om föredragning ges i domkapitlets arbetsordning.

18 §. Prosteri. Prosterierna föreslås få en egen separat paragraf, där ett prosteris område definieras. Stiftet är indelade i prosterier, som består av två eller flera församlingar. Beslut om prosteriindelningen fattas av domkapitlet, vilket föreskrivs i 16 §. I paragrafens 2 mom. definieras begreppet domprosteri.

19 §. Val av kontraktsprost och dennas uppgifter. En kontraktsprost, som utses av domkapitlet för fyra år åt gången, bistår biskopen och domkapitlet i ledningen och övervakningen av prosteriets kyrkliga verksamhet. Som kyrkointern fråga flyttas bestämmelserna om kontraktsprostar från kyrkolagen till kyrkoordningen.

Det finns inte längre någon bestämmelse om att kontraktsprosten vid behov kan kalla prosteriets präster och lektorer till ett sammanträde för att behandla teologiska frågor samt ärenden som gäller församlingarnas verksamhet. Kontraktsprosten kan med stöd av sin lednings- och tillsynsuppgift kalla samman prästerna och lektorerna i prosteriet utan någon särskild bestämmelse om detta.

5 kap. Centralförvaltningen

1 §. Fördelningen av mandaten för kyrkomötesombud. I paragrafen anges hur ombudsplatserna i kyrkomötet fördelas mellan stiftet, när ett ombuds valbarhet upphör och hur församlingarna på Åland ska garanteras representation i valet av lekmannaombud. Kyrkostyrelsen beslutar hur mandaten fördelas.

2 §. Kyrkomötets sammanträde. I paragrafen anges kyrkomötets sammanträdestidpunkter, förfarandet när ett ombud är förhindrat att delta samt hur sessionsperioderna ska inledas. Med sessionsperiod avses en enhetlig arbetsperiod.

3 §. Kyrkomötets ordförande och organ. I paragrafen finns bestämmelser om kyrkomötets ordförande, utskott, talmanskonferens, förstärkta talmanskonferens och elektor, som anges närmare i arbetsordningen, samt om kyrkomötets rätt att fastställa arvoden och ersättningar till ombud och anställda. Kyrkomötet fastställer fortsättningsvis med stöd av 9 kap. 9 § i kyrkolagen sin arbetsordning.

4 §. Närvaro- och yttranderätt vid kyrkomötets plenum. I paragrafen anges vem som har närvaro- och yttranderätt vid kyrkomötets plenum. I arbetsordningen för kyrkomötet kan också kyrkostyrelsens ledamöter ges rätt att närvara och yttra sig vid kyrkomötets plenum.

5 §. Behandling av framställningar och initiativ under kyrkomötet. I paragrafen finns bestämmelser om hur framställningar och initiativ ska behandlas på kyrkomötet. Bestämmelser om omröstning och förrättande av val samt principen om majoritetsbeslut finns enligt förslaget i kyrkolagens 9 kap. och kyrkoordningens 10 kap. Bestämmelser om beslut som kräver kvalificerad majoritet i kyrkomötet finns i 5 kap. 4 § i kyrkolagen.

6 §. Utlåtanden för kyrkomötet. I paragrafen anges i vilka ärenden biskopsmötet eller kyrkostyrelsen ska ges möjlighet att ge ett utlåtande innan kyrkomötet fattar beslut.

7 §. Kyrkans laggranskningsnämnd. I paragrafen föreskrivs om laggranskningsnämndens uppgifter, om godkännande av ett reglemente och om hur medlemmarna utses.

8 §. Kyrkostyrelsens reglemente. I paragrafen föreskrivs om godkännande av kyrkostyrelsens reglemente och om kyrkomötets tillsynsbehörighet i förhållande till kyrkostyrelsen. I reglementet bestäms om ärenden som ska avgöras av kyrkostyrelsens plenum, om kansliorganisationen och om avdelningarnas och specialen-

heternas verksamhetsområden. I den arbetsordning som kyrkostyrelsen godkänner för sig själv ges bestämmelser om bland annat beredningen, föredragandet och behandlingen av ärenden samt om överföring av beslutanderätt till tjänsteinnehavare.

9 §. Ledande tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsen. I paragrafen tillskrivs kyrkomötet behörighet att inrätta och dra in tjänsten som ledande tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsen samt att välja tjänsteinnehavare och bevilja denne avsked. Bestämmelsen om kyrkomötets uppgift att inrätta och dra in tjänsten som ledande tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsen är i förslaget flyttad från kyrkolagens paragraf om kyrkomötets uppgifter till kyrkoordningen.

10 §. Biskopsmötets uppgifter. I paragrafen preciseras biskopsmötets uppgifter enligt 5 kap. 5 § i kyrkolagen. Biskopsmötet behandlar stiftsrelaterade frågor som gäller kyrkans enhet, ekumeniska relationer, kyrkans missionsuppdrag och kyrkans relation till andra religioner och beslutar om företrädandet av kyrkan i dessa ärenden. Ärkebiskopens ställning som ordförande för biskopsmötet ger denne en viktig ställning när det gäller att besluta om företrädande av kyrkan. Biskopsmötet ska enligt 3 punkten lägga fram förslag för kyrkomötet om att en organisation ska godkännas som kyrkans missionsorganisation och om att denna ställning ska upphävas. I 4 punkten finns bestämmelser om biskopsmötets uppgift att ge närmare föreskrifter om verkställigheten av kyrkoordningen. I 4 punkten underpunkt b beaktas den gällande bestämmelsen om att biskopsmötet enligt 2 kap. 27 § i kyrkoordningen bestämmer under vilka förutsättningar en präst från någon annan evangelisk-luthersk kyrka eller ett annat kristet trossamfund eller kristet samfund i enskilda fall kan utföra kyrkliga förrättningar. I underpunkten beaktas också 3 kap. 7 § 3 mom. enligt förslaget. Föreskrifterna om konfirmandundervisning i underpunkt c kan även innehålla bestämmelser om övervakningen av konfirmandundervisning som ordnas på basis av tillstånd. Med examen avses i underpunkt c även pastoralexamina, om vilka det i förslaget föreskrivs i 8 kap. 12 §. Beslut om behörighetsvillkoren för andra än präst- eller lektorstjänster ska fattas av kyrkostyrelsen.

11 §. Ordförande för biskopsmötet och personer med närvaro- och yttranderätt. I paragrafen föreskrivs om ordförandeskapet vid biskopsmötet och om prästmedlem som ersättare för biskopen vid sammanträden. Bestämmelser om sammankallande av biskopsmötet kan anges i arbetsordningen. Biskopsmötet fastställer med stöd av 9 kap. 9 § i kyrkolagen sin arbetsordning. Fältbiskopen är inte medlem av biskopsmötet, men har närvaro- och yttranderätt.

12 §. Val av kyrkostyrelsens medlemmar. I paragrafen anges hur medlemmar i kyrkostyrelsen ska väljas. Stiftsfullmäktige ställer upp tre lekmän och två präster på förslag. Kyrkomötet väljer två präster och från varje stift en lekmanmedlem utifrån stiftsfullmäktiges förslag.

Vid valet av medlemmar till kyrkostyrelsen ska bestämmelsen i 8 kap. 8 § i kyrkolagen beaktas, enligt vilken det i kyrkostyrelsen ska finnas både kvinnor och män, vardera minst 40 procent, om inte något annat följer

av särskilda skäl. För att kyrkomötet ska ha tillräckligt många kandidater av vardera könet ska stiftsfullmäktige när man ställer kandidater på förslag till lekmannamedlemmar och prästmedlemmar ta med både kvinnor och män i bägge grupperna. Medlemmar av kyrkostyrelsen kan befrias från uppdraget enligt förslaget till 8 kap. 6 § i kyrkolagen och en sådan bestämmelse behövs därför inte här.

13 §. Kyrkostyrelsens uppgifter. I paragrafen kompletteras kyrkostyrelsens uppgift och ställning enligt 5 kap. 7 § i kyrkolagen. Kyrkostyrelsen fungerar som styrelse för kyrkans centralfond, bereder ärenden för kyrkomötet och ser till att kyrkomötets beslut verkställs. Bestämmelser om kyrkostyrelsens uppgift att vara styrelse för kyrkans pensionsfond föreslås i 4 § i lagen om evangelisk-luthersk kyrkans pensionsfond. I paragrafens 3 punkt tillskrivs Kyrkostyrelsen en allmän skyldighet att främja kyrkans verksamhet och församlingarnas arbete.

I 4 punkten i förteckningen över uppgifter samlas kyrkostyrelsens befogenheter att utfärda föreskrifter. Biskopsmötets behörighet enligt 10 § begränsar kyrkostyrelsens rätt att utfärda föreskrifter. Kyrkostyrelsen ges behörighet att utfärda föreskrifter om de examina som krävs av kyrkans tjänsteinnehavare till den del beslutanderätten inte ligger hos biskopsmötet. På basis av formuleringen i den nuvarande bestämmelsen har kyrkostyrelsen inte kunnat ge närmare föreskrifter om utbildning för kyrkans medarbetare. Det finns emellertid ett sådant behov, eftersom man till ramverket av nationella examina och andra kompetenshelheter endast kan foga sådana helheter som baserar sig på lag eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den. Därför föreslås att kyrkostyrelsen ska kunna meddela föreskrifter också om fortbildning för kyrkans anställda till den del det inte hör till biskopsmötets behörighet. Kyrkostyrelsens ska också ha rätt att utfärda föreskrifter om församlingarnas och samfälligheternas bokföring och löneräkning.

Enligt 5 punkten har kyrkostyrelsen i uppgift att sköta församlingarnas, de kyrkliga samfälligheternas, stiftens och kyrkans centralfonds bokföring och löneräkning samt betalningsrörelsen i anslutning till dessa. Enligt 6 punkten ska kyrkostyrelsen sköta de fonder som är avsedda för kyrkliga ändamål samt ta emot egendom som getts som gåva eller testamenterats till kyrkan. Den här uppgiften anknyter till kyrkostyrelsens uppgiftsområde som gäller centralförvaltningens ekonomi samt den uppgift som kyrkostyrelsen enligt den föregående punkten ska sköta i egenskap av servicecentral.

I 7 punkten ges kyrkostyrelsen i uppgift att bestämma de allmänna ändamål för vilka kollekt ska uppbäras vid huvudgudstjänsterna i församlingarna. I 8 punkten föreskrivs om rätten att besluta om erkännande och jämställande av utländska examina och yrkespraktik utomlands samt godkänna den behörighet som examen medför. I förslaget till 12 § 4 mom. i lagen om evangelisk-luthersk kyrkans tjänsteinnehavare ska kyrkostyrelsen ge ett beslut enligt 8 punkten inom fyra månader efter att ansökan anlänt. I 9 punkten anges kyrkostyrelsens behörighet att inrätta och dra in tjänster vid kyrkostyrelsen. Bestämmelsen täcker också inrättande och indragning av avdelningschefstjänster vid kyrkostyrelsen.

I förslaget till lag om evangelisk-luthersk kyrkans arbetsmarknadsverk föreskrivs om val av medlemmar i kyrkans arbetsmarknadsverks delegation. I paragrafens 10 punkt tilldelas kyrkostyrelsen uppgiften att publicera verkställighetsbestämmelser i kyrkans författningssamling.

14 §. Vice ordförande för kyrkostyrelsen och personer med närvaro- och yttranderätt. Kyrkostyrelsen utser inom sig en vice ordförande. Den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli och avdelningscheferna har närvaro- och yttranderätt vid kyrkostyrelsens sammanträden. Om både ordföranden och en vice ordföranden är frånvarande eller jäviga ska ordet ledas av den till åldern äldsta närvarande medlemmen. Enligt den nuvarande bestämmelsen ska ordet ledas av den i tjänsten äldsta medlemmen, men eftersom kyrkostyrelsens medlemmar numera är förtroendevalda har bestämmelsen ändrats i förslaget.

15 §. Delegering av kyrkostyrelsens beslutanderätt. I paragrafen föreskrivs om överföringen av kyrkostyrelsens beslutanderätt och anges de ärenden där beslutanderätten inte kan överföras från plenum till ett annat organ. Yttranden om förhållandet mellan kyrkan och staten ska till exempel ges av kyrkostyrelsens plenum, om inte yttrandet ska behandlas av kyrkomötet. Beslutanderätt kan överföras bara i ärenden som nämns i den arbetsordning som kyrkostyrelsen godkänner.

16 §. Överföring av beslut för avgörande vid kyrkostyrelsens plenum. Paragrafen kompletterar 9 kap. 10 § i kyrkolagen i fråga om de beslut av organ eller tjänsteinnehavare underställda kyrkostyrelsen som inte kan överföras till kyrkostyrelsens plenum för avgörande. Förbudet mot överföring gäller rutinartade förvaltningsärenden som inte kräver övervägande av kyrkostyrelsens plenum.

17 §. Avgifter till kyrkans centralfond. I paragrafen regleras det administrativa förfarandet vid betalningen av församlingarnas och samfälligheternas avgifter till kyrkans centralfond.

18 §. Komplettering av skatteintäkterna. I paragrafen anges när en församling eller kyrklig samfällighet beviljas komplettering av skatteintäkterna ur kyrkans centralfond.

19 §. Understöd enligt prövning. I paragrafen anges vilka förutsättningar som ska vara uppfyllda för att kyrkostyrelsen ska kunna bevilja en församling eller samfällighet understöd enligt prövning ur kyrkans centralfond.

20 §. Beviljande av understöd från centralfonden och av statlig finansiering. I paragrafen regleras beviljandet av understöd ur kyrkans centralfond samt av andelar av den statliga finansieringen till kyrkan för vissa samhällsuppgifter.

21 §. Kyrkans servicecentral för bokföring och löneräkning. I paragrafen föreskrivs om kyrkans servicecentral för bokföring och löneräkning, som finns i anslutning till kyrkostyrelsen, och om centralens uppgifter.

22 §. Direktionen för kyrkans servicecentral för bokföring och löneräkning. I paragrafen föreskrivs om valet av medlemmar till direktionen för kyrkans servicecentral för bokföring och löneräkning och om direktionens uppgifter.

23 §. Kyrkostyrelsens berättelse som avges för kyrkomötet. Kyrkostyrelsen ska årligen till kyrkomötet avge en berättelse över sin verksamhet samt över skötseln av kyrkans centralfond. Med detta avses en relativt omfattande berättelse av årsberättelsetyp. Utöver den ska en verksamhetsberättelse enligt bokföringslagen avges. För kyrkans pensionsfonds del finns bestämmelser i den föreslagna lagen om evangelisk-luthersk kyrkans pensionsfond.

6 kap. Församlingens och kyrkans ekonomi

De bestämmelser som föreslås i detta kapitel motsvarar i huvudsak 15 kap. i gällande kyrkoordningen. Tillämpningsområdet breddas till att utöver församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna även gälla stiftens och kyrkans centralförvaltnings ekonomi.

1 §. Ekonomiskötsel. Församlingarna, de kyrkliga samfälligheterna, stiftens och kyrkans centralförvaltning förväntas sköta sin egendom så att den ger god avkastning och så att riskerna kan kontrolleras.

2 §. Budget samt verksamhets- och ekonomiplan. I paragrafen finns bestämmelser om hur budgeten samt verksamhets- och ekonomiplanen görs upp och om deras innehåll. Stiftens och kyrkans centralförvaltnings budgetar ingår som separata delar i kyrkans centralfonds budget. På skötseln av kyrkans pensionsfonds ekonomi tillämpas förslaget till lag om evangelisk-luthersk kyrkans pensionsfond och vad som i kyrkolagen och kyrkoordningen föreskrivs om skötseln av kyrkans centralfonds ekonomi.

3 §. Behandling av en församlings eller kyrklig samfällighets budget samt verksamhets- och ekonomiplan. I paragrafen sammanförs 15 kap. 3 och 4 § i gällande kyrkoordning.

I paragrafens 1 mom. bestäms tidpunkten för godkännande av budgeten samt verksamhets- och ekonomiplanen. I paragrafens 2 mom. föreskrivs om behandling av budgetändringar. Bestämmelsen innehåller en avvikelse från sedvanlig behandling i kyrkofullmäktige. Kyrkofullmäktiges beslut kan t.ex. vara att kyrkorådet ska lämna en framställning om medelanskaffning för ett specifikt syfte. Kyrkorådet ska avge utlåtande i ärendet och göra de ändringar i förslaget som föranleds av kyrkofullmäktiges beslut. Kyrkofullmäktige behöver inte godkänna kyrkorådets förslag som sådant, utan kan ändra det. I paragrafens 3 mom. finns en bestämmelse om behandling av budgetändringar under budgetåret. Verksamhets- och ekonomiplanen kan inte ändras efter att den har godkänts.

4 §. Behandling av kyrkans centralfonds budget samt verksamhets- och ekonomiplan. Den föreslagna paragrafen är ny, men motsvarar kyrkomötets nuvarande praxis. Kyrkomötet ska godkänna budgeten samt verksamhets- och ekonomiplanen för kyrkans centralfond i november året före budgetåret. I paragrafens 2 mom. föreskrivs om behandling av ändringar i kyrkans centralfonds budget. Bestämmelser om detta har

hittills funnits i kyrkomötets arbetsordning. På kyrkans pensionsfond tillämpas enligt förslaget till lag om evangelisk-luthersk kyrkans pensionsfond vad som i kyrkolagen och kyrkoordningen föreskrivs om skötseln av kyrkans centralfonds ekonomi.

5 §. Bokslut. Paragrafen har bestämmelser om upprättandet av, innehållet i och behandlingen av bokslutet för församlingar och kyrkliga samfälligheter samt för kyrkans centralfond. I församlingar och kyrkliga samfälligheter ska bokslutet upprättas inom mars månad och vid kyrkans centralfond före utgången av februari månad, vilket motsvarar nuvarande praxis.

I paragrafens 3 mom. ingår ett tillägg om att bokslutet ska ge riktiga och tillräckliga uppgifter även om finansieringen. Tillägget har gjorts för att betona finansieringsanalysens betydelse i församlingarnas, samfälligheternas och kyrkans centralförvaltnings ekonomi. Bestämmelsen motsvarar 113 § i kommunallagen.

I paragrafens 4 mom. finns bestämmelser om hur bokslutet ska undertecknas och om tidsfristen för godkännandet. Bestämmelsen avviker från 113 § i kommunallagen på det sättet att det inte krävs underskrift av alla medlemmar i organet, men av alla närvarande vid ett beslutfört sammanträde.

6 §. Verksamhetsberättelse. Paragrafen innehåller bestämmelser om innehållet i församlingars, kyrkliga samfälligheters och kyrkans centralfonds verksamhetsberättelser. Verksamhetsberättelsen utgör en del av bokslutet, enligt vad som bestäms i 5 § 2 mom. I den gällande kyrkoordningen finns inga bestämmelser om kyrkans centralfonds verksamhetsberättelse, men i utarbetandet har man ändå strävat efter att iakta samma principer som i församlingarnas verksamhetsberättelser. Kyrkans centralfonds verksamhetsberättelse ska omfatta alla verksamhetsenheter som finansieras av centralfonden.

I paragrafens 2 punkt föreslås en ny skyldighet att i verksamhetsberättelsen också ge uppgifter om sådana väsentliga omständigheter med anknytning till personalen som inte utreds i resultaträkningen, balansräkningen eller noterna till bokslutet.

7 §. Revisorer. I paragrafen föreskrivs om behörighetsvillkoren för revisorerna samt om hur de utses och frånträder eller avgår från uppdraget. Paragrafen föreslås omfatta även kyrkans centralfonds revisorer, som utses av kyrkomötet. I samtliga fall förutsätts att man anlitar en yrkesrevisor eller en revisionssammanslutning som godkänts av Patent- och registerstyrelsens revisionsnämnd.

I 1 mom. finns en bestämmelse om en församlings eller kyrklig samfällighets revisorer. Alla ekonomiska församlingsenheter ska anlita en OFGR-revisor som har avlagt specialiseringsexamen för revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin. Detta är motiverat eftersom en OFGR-revisor tack vare sin utbildning är insatt i både ekonomin och skattestrukturerna för den offentliga förvaltningen.

Enligt paragrafens 2 mom. ska kyrkans centralfond och stiftens anlita en revisionsammanslutning för revisionen. Sammanslutningen ska till huvudansvarig revisor utse en CGR-revisor, som har avlagt en specialiseringsexamen för revision av företag av allmänt intresse. För kyrkans pensionsfonds del finns bestämmelser om revisorer i den föreslagna lagen om evangelisk-luthersk kyrkans pensionsfond.

Enligt förslaget till 6 kap. 6 § i kyrkolagen handlar revisorn under tjänsteansvar och kan bli juridiskt och ekonomiskt ansvarig till exempel om väsentliga fel som orsakar församlingen skada inte har upptäckts i revisionen. Revisorerna är kollektivt ansvariga för att revisionen är korrekt.

I förslaget till 5 kap. 15 § 1 mom. i kyrkolagen finns bestämmelser om den lag som ska tillämpas på revision av kyrkans centralfonds och stiftens fonder och medel och i 6 kap. 4 § 2 mom. om den lag som ska tillämpas på församlingar och kyrkliga samfälligheter. I revisionslagarna finns bestämmelser bland annat om revisorers oberoende och jäv. För kyrkans pensionsfonds del finns bestämmelser om lag som ska tillämpas på revisionen i den föreslagna lagen om evangelisk-luthersk kyrkans pensionsfond.

8 §. Revisionsberättelsen och behandlingen av den. Resultatet av revisionen presenteras i revisionsberättelsen. I berättelsen ska revisorn också uppge sin uppfattning om huruvida bokslutet kan godkännas och ansvarsfrihet beviljas de redovisningsskyldiga. Detta föreskrivs inte längre i kyrkoordningen utan i samband med revisorernas uppgifter i 6 kap. 5 § i kyrkolagen.

Bestämmelsen om anmärkning som riktas till den redovisningsskyldiga enligt paragrafens 1 mom. förses med ett tillägg om att genmäle ska begäras av den som saken gäller. Bestämmelser om redovisningsskyldiga finns i 6 kap. 3 § i kyrkolagen.

I paragrafens 3 mom. finns en bestämmelse om godkännande av bokslutet och beviljande av ansvarsfrihet för de redovisningsskyldiga. Det är fråga om separata beslut, vilket betyder att bokslutet kan godkännas även om ansvarsfrihet inte beviljas.

9 §. Skogsplan. I paragrafen bestäms att skogar ska skötas enligt en skogsplan enligt skogslagen (1093/1996). Till tillämpningsområdet fogas även kyrkans centralfond. På kyrkans pensionsfond tillämpas enligt förslaget till lag om evangelisk-luthersk kyrkans pensionsfond vad som i kyrkolagen och kyrkoordningen föreskrivs om skötseln av kyrkans centralfonds ekonomi.

7 kap. Prästämbetet

1 §. Prästens uppgift. I paragrafen föreskrivs det om prästens uppgifter. Prästens särskilda uppgifter hänförs sig i enlighet med kyrkans bekännelse till prästämbetet och prästadömet.

2 §. Beslut om vigning till prästämbetet. Bestämmelsen om att biskopen och domkapitlet fattar beslut om godkännande för vigning till prästämbetet ska enligt förslaget flyttas från kyrkolagen till kyrkoordningen som ett ärende som hör till kyrkans interna lagstiftningsbehörighet (GrUU 4/2020 rd, s. 5).

3 §. Ordination. I paragrafen föreskrivs det om vem som förrättar vigning till prästämbetet. Vigning till prästämbetet får endast förrättas av biskopen. Det föreslås att den nuvarande specialbestämmelsen om förrättande av prästvigning i ärkestiftet stryks. Bestämmelser om ansvarsområden för ärkebiskopen och biskopen i ärkestiftet och om tillfällig skötsel av biskopens uppgifter finns i 4 kap. 5 och 6 §.

4 §. Förutsättningar för ordination. Enligt förslaget ska de prov som den som anhåller om ordination ska avlägga strykas ur förutsättningarna för ordination. Den som anhåller om ordination ska på det sätt som domkapitlet bestämmer visa att han eller hon har förmåga att vara präst. Bestämmelser om utredning av hälsotillstånd vid prästvigning finns i 14 § i förslaget till lag om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan. Dessutom ska biskopsmötet i enlighet med 5 kap. 10 § ha rätt att utfärda närmare föreskrifter i ärenden som gäller prästämbetet. Domkapitlet gör en helhetsbedömning av förmågan att vara präst hos den som anhåller om prästvigning utifrån teologisk kunskap, personlig lämplighet, kall (vocatio interna) och förbindelse till kyrkans tro samt arbetslivskompetens.

Till förutsättningar för ordination hör fortfarande kallelse till prästämbetet (vocatio externa) eller innehav av en tjänst eller ett uppdrag som nämns särskilt. Kyrkomötet anger vilka av kyrkans missionsorganisationer som omfattas av bestämmelsen att den som har kallats att tjänstgöra i dem kan prästvigas.

5 §. Prästlöfte och prästbrev. Den som vigs till prästämbetet ska vid prästvigningen ge ett löfte. I löftet betonas innehållet, ansvaret och skyldigheterna i prästämbetet i Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland som den som prästvigs förbinder sig till när han eller hon ger löftet. Den som vigts till prästämbetet får ett prästbrev som bevis på att han eller hon har vigts till prästämbetet och har rätt att utföra prästämbetets uppgifter.

6 §. Rätt för en präst i en annan kyrka eller i ett annat religionssamfund att utöva prästämbetet. Den föreslagna paragrafen motsvarar i övrigt den gällande kyrkoordningen, men omnämmandet av de prov som domkapitlet bestämmer stryks. Kyrkan har undertecknat Borgåöverenskommelsen 1996. Huvudregeln i 1 mom. gäller kyrkor som står utanför Borgåöverenskommelsen. Huvudregeln tillämpas också på evangelisk-lutherska kyrkan i Ingermanland och i Namibia, vilkas avtal om erkännande av prästämbetet inte är lika omfattande för tjänsteutövningen som Borgåöverenskommelsen. Enligt huvudregeln ska en präst i en annan kyrka eller i ett annat kristet religionssamfund uppfylla förutsättningarna för ordination i 4 § och ge ett prästlöfte för att han eller hon ska få rätt att utöva prästämbetet i Finland.

Undantagsbestämmelsen i 2 mom. gäller kyrkor som har undertecknat Borgåöverenskommelsen. Enligt Borgåöverenskommelsen godkänns ett prästämbete i en avtalskyrka av de andra kyrkorna som har undertecknat avtalet, varmed prästen i avtalskyrkan inte behöver ge något prästlöfte. Prästen ska dock uppfylla de förutsättningar för ordination som föreskrivs i 4 §.

Biskopsmötet fattar beslut (Kyrkans författningssamling nr 86) om de förutsättningar under vilka en präst i någon annan evangelisk-luthersk kyrka eller något annat kristet religionssamfund eller någon annan kristen sammanslutning i enskilda fall kan utföra kyrkliga förrättningar.

7 §. Prästtjänster för kristna som inte hör till en evangelisk-luthersk kyrka. I paragrafen föreskrivs det om prästtjänster för kristna som hör till en annan kristen kyrka eller något annat kristet religionssamfund. Uttrycket prästtjänster avser vid sidan av de kyrkliga förrättningarna även andra förrättningar, till exempel smörjelse med olja. Paragrafen handlar om de kristnas gemenskap och gästfrihet. Bestämmelser om prästtjänster för andra än kristna finns i 3 kap.

8 §. Bestämning av en prästs stiftstillhörighet. I paragrafen föreskrivs det om stiftstillhörigheten för präster, samt fältpräster och militärpräster. En präst hör alltid till ett specifikt stift, oberoende av om han eller hon står i anställningsförhållande till en församling, en kyrklig samfällighet eller kyrkan. Stiftstillhörigheten avgör till vilket domkapitel prästen hör.

I enlighet med gällande bestämmelser övergår en präst som utnämns till en prästtjänst i ett annat stift till detta stift. Den vedertagna tolkningen av bestämmelsen är att det krävs en utnämning till ordinarie präst eller ett tjänsteförhållande på över ett år för att prästen ska övergå till det andra stiftet. Om prästen byter stift också vid kortvariga tjänsteförhållanden, orsakar detta mycket extra administrativt arbete i både det överlåtande och det mottagande stiftet. Dessutom uppstår problem vid val i stiftet, där prästerna är röstberättigade. En tillräckligt hög tröskel för stiftsbyte garanterar också långsiktighet i den episkopala tillsynen. Till följd av detta föreslås det att en präst övergår till ett annat stift, om han eller hon utnämns till en prästtjänst som gäller tills vidare eller i över ett år.

9 §. Bestämning av en prästs prosteritillhörighet. I paragrafen föreskrivs det om prosteritillhörigheten för en präst.

10 §. Återgivande av prästämbetet. Bestämmelsen om att biskopen och domkapitlet på begäran kan återge prästämbetet ska enligt förslaget flyttas från kyrkolagen till kyrkoordningen som ett ärende som hör till kyrkans interna lagstiftningsbehörighet (GrUU 4/2020).

8 kap. Personal

Allmänna bestämmelser om tjänster

1 §. Tjänster i en församling och en kyrklig samfällighet. I 1 mom. föreskrivs det om tjänsterna i en församling. De obligatoriska tjänsterna är en kyrkoherdetjänst, en kantorstjänst och en diakonitjänst. En lektorstjänst och andra tjänster kan finnas enligt behov. Eftersom tjänstebeteckningarna för de olika tjänsteinnehavargrupperna kan variera mycket mellan olika församlingar, är det i regel inte ändamålsenligt att föreskriva om tjänstebeteckningar på författningsnivå. Prästtjänster i en församling kan förutom kyrkoherdetjänsten vara kaplanstjänster och församlingspastorstjänster. I en kyrklig samfällighet kan det finnas församlingspastorstjänster.

Bestämmelser om lektorstjänsten finns i 10 kap. 1 § i förslaget till kyrkolag. Lektorstjänsten fokuserar på fostran, undervisning och själavård och förutsättningen för att sköta denna tjänst är att domkapitlet i enlighet

med 28 § ger en person rätt att verka som lektor, om personen har avlagt en teologie magisterexamen som biskopsmötet har godkänt. Med lektor avses en person som sköter en lektorstjänst eller som av domkapitlet har berättigats att tjänstgöra som lektor i en kristen förening, sammanslutning eller stiftelse. En lektor har rösträtt i valet av kontraktsprost, valet av domkapitlets prästassessor och biskopsvalet.

En kantorstjänst och en diakonitjänst kan ombildas till en deltidstjänst eller inte tillsättas för en viss tid om de ekonomiska eller produktionsmässiga grunder för uppsägning som anges i 50 § i förslaget till lag om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan samt samtycke av domkapitlet föreligger.

Församlingar som hör till samma stift kan med beslut av domkapitlet ha en gemensam kyrkoherdetjänst. Församlingar som hör till samma stift får själva besluta om andra gemensamma tjänster. Enligt förslaget specificerar bestämmelsen inte längre vilka de andra gemensamma tjänsterna är. Det kan till exempel vara fråga om en gemensam kantorstjänst, en diakonitjänst eller en tjänst för församlingens ekonomi- eller fastighetsförvaltning. Om en person som handhar församlingens ekonomi är föredragande i ett församlingsorgan, förutsätter detta ett tjänsteförhållande till alla de församlingar för vilka personen föredrar ärenden i anslutning till ekonomiförvaltning. Vid sidan av gemensamma tjänster kan samarbete mellan församlingar också ordnas på basis av avtal.

2 §. Tjänster vid domkapitlet och kyrkostyrelsen. Enligt förslaget ska stiftsfullmäktige och kyrkostyrelsen besluta vilka tjänster som finns vid domkapitlet och kyrkostyrelsen. Bestämmelserna om exempelvis tjänsten för en biskop och den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli finns dock i kyrkolagen. Bestämmelser om domkapitlets lagfarne assessor och stiftsdekanen finns i 4 kap. 12 och 14 § i förslaget.

På grund av uppgifternas natur anställs forskare vid kyrkans forskningscentral, emigrantpräster och turistpräster alltid i visstidstjänster. Om de föreskrivna kriterierna uppfylls, kan också andra tjänster tidsbegränsas i kyrkoordningen. Tjänster i anslutning till forskningsverksamhet och utlandsarbete har av vedertagen praxis ansetts vara av en sådan natur att de regelbundet kräver omsättning. För att garantera den expertis och det fräscha forskningsgrepp som behövs för forskningsverksamheten i fråga ska tjänster för viss tid användas. För präster som arbetar med utlandsfinländare och turister utomlands är det viktigt att bevara kontakten till det finländska samhället och den finländska kulturen. Tjänsterna inom utlandsarbetet är i regel säsongsbetonade. En framgångsrik skötsel av dessa uppgifter förutsätter att tjänsteinnehavaren regelbundet byts ut.

3 §. Krav på språkkunskaper för kyrkoherdar. I 1 mom. föreskrivs det om de språkkunskaper som krävs av en kyrkoherde i både enspråkiga och tvåspråkiga församlingar.

I 2 mom. föreskrivs det att domkapitlet bestämmer kraven på språkkunskaper för en kyrkoherde i en församling som hör till samernas hembygdsområde och i en församling som hör till landskapet Åland. I 4 § i förslaget till lag om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan förutsätts att man i beslutet om krav på språkkunskaper beaktar vad som föreskrivs i kyrkolagen om bland annat säkerställande och främjande av språk-

liga rättigheter samt kyrkomedlemmarnas språkliga rättigheter. Domkapitlet ska i beslutet om krav på språkkunskaper för en kyrkoherde beakta att rättigheterna för dem som tillhör en språklig minoritet tryggas på ett tillräckligt sätt. Detta kan leda till att kyrkoherden i församlingen förutsätts ha bättre språkkunskaper än vad som anges i 1 mom.

Domkapitlet bestämmer kraven på språkkunskaper för en kyrkoherde i andra än finskspråkiga, svenskspråkiga eller tvåspråkiga församlingar. I praktiken gäller bestämmelsen främst Tyska evangelisk-lutherska församlingen i Finland, Die Deutsche Evangelisch–Lutherische Gemeinde in Finnland, och Rikssvenska Olaus-Petriförsamlingen.

4 §. Krav på språkkunskaper för den övriga personalen. I paragrafen föreskrivs det om kraven på språkkunskaper för anställningsförhållanden som förutsätter högskoleexamen samt möjligheten att avvika från kraven genom en instruktion eller språkstadga. Bestämmelser om kraven på språkkunskaper för anställningsförhållanden som inte kräver högskoleexamen ska alltid utfärdas genom en instruktion eller en språkstadga.

Kraven på språkkunskaper ska hänföra sig till personens uppgifter och kraven ska vara ändamålsenliga och stå i rätt proportion till uppgiftens innehåll. Betydelsen av språkkunskaper kan betonas inom till exempel kundtjänst.

5 §. Språkstadga. I paragrafen föreskrivs det om antagandet av språkstadgan. Språkstadgan antas i en församling av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet och i en kyrklig samfällighet av gemensamma kyrkofullmäktige och underställs inte domkapitlet för fastställelse.

Tvåspråkiga församlingar och kyrkliga samfälligheter är skyldiga att utarbeta en språkstadga med bestämmelser om de språkliga behörighetsvillkor som avses i 4 §. Språkstadgan kan också innehålla bestämmelser om kraven på språkkunskaper för personal i arbetsavtalsförhållande, om man förbundit sig till detta i arbetsavtalet. I språkstadgan kan man också beakta andra språk än finska och svenska. Kravet på språkkunskaper kan fastställas som ett behörighetsvillkor eller räknas som en merit.

6 §. Hur kunskaper i finska och svenska ska visas. Kunskaper i de inhemska språken ska visas på det sätt som anges i statsrådets förordning om bedömning av kunskaper i finska och svenska inom statsförvaltningen (481/2003). Språkkunskaper kan visas antingen genom allmänna språkexamina eller i samband med studierna, varvid språkkunskaperna framgår av examensbeviset.

7 §. Kunskaper i samiska. Kunskaper i samiska ses som en särskild merit när en tjänst eller något annat anställningsförhållande tillsätts i en församling som helt eller delvis hör till samernas hembygdsområde. Det är inte fråga om ett behörighetsvillkor för tjänsten. Bestämmelser om samernas hembygdsområde finns i 4 § i sametingslagen (974/1995). Med samernas hembygdsområde avses områden i Enontekis, Enare och Utsjoki kommuner samt Lapplands renbeteslags område i Sodankylä kommun.

8 §. Instruktioner för tjänster vid domkapitlet och kyrkostyrelsen. Vid behov bestäms behörighetsvillkoren för tjänster vid domkapitlet och kyrkostyrelsen samt tjänsteinnehavarnas uppgifter när det gäller domkapitlets tjänster i domkapitlets instruktion och när det gäller kyrkostyrelsens tjänster i kyrkostyrelsens instruktion. Till exempel de viktigaste uppgifterna i en tjänst kan fastställas i en instruktion. Instruktionen kan kompletteras med en skriftlig befattningsbeskrivning.

9 §. Beviljande av tjänstledighet, semester och ledighet. I paragrafen föreskrivs vilken myndighet som beviljar tjänstledighet, semester och ledighet.

10 §. Utlåtanden och meddelanden om tjänstledighet och semester för präster. En präst som anhåller om prövningsbaserad tjänstledighet ska till sin anhållan till domkapitlet bifoga ett utlåtande av kyrkorådet eller församlingsrådet. På så sätt får domkapitlet direkt information om arbetsgivarens åsikt i ärendet. När det gäller tjänstledighet som beviljas på grund av sjukdom, graviditet eller födsel, behövs inget utlåtande. En tjänsteinnehavare har lagstadgad rätt till familjeledighet och denna är inte prövningsbaserad. Som grund för beviljade av sjukledighet ska ett läkarintyg lämnas till domkapitlet.

Särskilda bestämmelser om prästtjänster

11 §. Särskilda behörighetsvillkor för kyrkoherdetjänster och kaplanstjänster. I paragrafen föreskrivs det om behörighetskraven för en kaplanstjänst och en kyrkoherdetjänst i församlingen. Examina ska vara avlagda när ansökningstiden för tjänsten går ut.

12 §. Avläggande av pastoralexamen och examen i ledning av församlingsarbete. I paragrafen föreskrivs det om villkoren för avläggande av pastoralexamen. I villkoren nämns inte skötsel av lektorstjänst, eftersom bestämmelser om en lektors rätt att avlägga pastoralexamen finns i 27 §.

Enligt 5 kap. 10 § 4 punkten underpunkt e i kyrkoordningen är det biskopsmötets uppgift att meddela närmare föreskrifter om verkställigheten av kyrkoordningen om ärendet gäller präst- eller lektorstjänster eller examen som krävs av sökande till en sådan tjänst. Med examen avses också pastoralexamen och examen i ledning av församlingsarbete. Biskopsmötet bestämmer målen för och strukturen i examina. Examensbevis utfärdas av domkapitlet.

13 §. Kyrkoherdens uppgifter. Paragrafen innehåller en lista över de uppgifter som hör till kyrkoherden, om vilka det inte föreskrivs i förslaget till lag om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan. I paragrafen stryks som onödigt det särskilda omnämmandet av att bestämmelser och föreskrifter om kyrkoherdens uppgifter också gäller den som förordnas att sköta en kyrkoherdetjänst. Ställföreträdaren sköter alla uppgifter som hör till tjänsteinnehavaren. Ansvaret för pastorsexpeditionen som avses i 4 mom. innebär också att kyrkoherden är högsta chef för personalen på pastorsexpeditionen. Kyrkoherden har tillsyn över att kyrkorådets och församlingsrådets beslut är lagliga, även om rådets vice ordförande är ordförande på organets sammanträde.

Enligt förslaget till kyrkolag överförs kyrkobokföringen till centralregistren, och därför behövs det inte längre någon bestämmelse om att kyrkoherden ansvarar för pastorsexpeditionernas verksamhet. Enligt 10 kap. 9 § i förslaget ligger dessutom ansvaret för ordnandet av arkivfunktionen i en självständig församling hos församlingens kyrkoråd, vars uppgift är att utse den tjänsteinnehavare eller arbetstagare som ansvarar för arkivfunktionen.

14 §. Chef som är underställd kyrkoherden. Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet kan besluta att en tjänsteinnehavare eller arbetstagare som är underställd kyrkoherden är chef för andra tjänsteinnehavare eller arbetstagare som är underställda kyrkoherden och som nämns i beslutet. Kyrkofullmäktige kan till exempel i instruktionen för församlingens kaplan eller församlingspräst utse denna person till chef för tjänsteinnehavarna inom diakonin eller ungdomsarbetsledarna. Den präst som utifrån prästernas arbetsfördelning ansvarar för diakoniarbetet kan till exempel utses till chef för tjänsteinnehavarna inom arbetsområdet.

15 §. Tillsättande av församlingspastorstjänster. I enlighet med 8 § i förslaget till lag om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan kan man avvika från ett offentligt ansökningsförfarande när domkapitlet för en präst som är lämplig för tjänsten utfärdar ett tjänsteförordnande till en tjänst som församlingspastor i en församling som är i kraft tills vidare. Domkapitlet ska utan offentligt ansökningsförfarande utfärda tjänsteförordnande till en lämplig präst med beaktande av vad som konstateras i församlingens utlåtande. Huvudregeln är att församlingen ska ges möjlighet att ge ett utlåtande om de särskilda behoven i tjänsten innan församlingspastorstjänsten tillsätts, samt ett separat utlåtande om de präster eller personer som anhållit om prästvigning, vilka har anmält sig till domkapitlet för att få ett tjänsteförordnande till tjänsten. Om personerna som anmält sig för tjänsten är kända redan innan tjänsten tillsätts, kan församlingarna ombes att i samma utlåtande ta ställning både till de särskilda behoven i tjänsten samt dem som anmält sig för tjänsten. Innan utlåtandet ges kan kyrkorådet eller församlingsrådet bedöma lämpligheten hos dem som anmält sig för tjänsten till exempel genom en intervju.

16 §. Militärpräster. Bestämmelser om militärpräster finns i den gällande kyrkolagen, men enligt förslaget placeras bestämmelserna om militärprästernas prästämbete som kyrkans interna ärenden i kyrkoordningen. En militärpräst är en tjänsteman inom försvarsmakten, som i fråga om det andliga arbetet står under fältbiskopens ledning och tillsyn, men som i vissa administrativa frågor som gäller prästämbetet är underställd domkapitlet. I paragrafen regleras enbart olika aspekter av militärprästernas prästämbete. Domkapitlet har rätt att ge en militärpräst en skriftlig anmärkning, avhålla militärprästen från prästämbetet för viss tid eller besluta om förlust av prästämbetet. Fältbiskopens och militärprästens tjänster tillsätts i enlighet med bestämmelserna i 38 § i lagen om försvarsmakten (551/2007) och i 15 § i statsrådets förordning om försvarsmakten (1319/2007).

17 §. Fängelsepräster. Bestämmelser om fängelsepräster finns i den gällande kyrkolagen, men enligt förslaget placeras bestämmelserna om fängelseprästernas prästämbete och tjänsteförordnande som kyrkans interna ärenden i kyrkoordningen. Tjänsten som fängelsepräst är en statlig tjänst, men i fråga om ärenden som hör

till prästämbetet lyder fängelseprästen under domkapitlet, vilket föreskrivs i paragrafen. Domkapitlet tillsätter tjänsten som fängelsepräst efter att ha fått ett utlåtande om de sökande av den behöriga statliga myndigheten. Utlåtande ska begäras även i fråga om interimistiska tjänsteinnehavare och vikarier. Enligt 17 § i statsrådets förordning om Brottspåföljdsmyndigheten (1739/2015) är det regiondirektören för den behöriga brottspåföljdsregionen som ger utlåtandet.

Kyrkoherdeval och kaplansval

18 §. Kyrkoherdeval. Paragrafen hör till kyrkoordningens område och överförs därför från kyrkolagen till kyrkoordningen. Riksdagens grundlagsutskott anser att förhållandet mellan kyrkolagen och kyrkoordningen grundar sig på den i 11 § i grundlagen tryggade religionsfriheten, som enligt vedertagen praxis ansetts omfatta en viss intern autonomi och rätt att besluta om interna ärenden hos ett religionssamfund, exempelvis valet av religiösa ledare (GrUU 28/2006 rd, s. 1, GrUU 20/2003 rd, s. 2, GrUU 57/2001 rd, s. 2).

Utgångspunkten är att kyrkoherden utses genom direkt val som förrättas i församlingen och i vilket församlingens röstberättigade medlemmar väljer kyrkoherden. Bestämmelser om förrättandet av direkt kyrkoherdeval finns i 9 kap. i förslaget. Domkapitlet kan dock på begäran av församlingens kyrkofullmäktige eller församlingsrådet besluta att kyrkoherden utses genom indirekt val. Valet förrättas av kyrkofullmäktige eller, i en församling som hör till en kyrklig samfällighet, av församlingsrådet. I 3 mom. föreskrivs det om en begäran om övergång till indirekt val när två eller flera församlingar delar på en gemensam kyrkoherdetjänst.

Domkapitlet ska, innan ansökningsförfarandet inleds, i enlighet med förvaltningslagen ge församlingen tillfälle att lägga fram sin uppfattning om vilket valsätt som ska tillämpas. Beslut om indirekt val ska fattas innan tjänsten ledigförklaras.

19 §. Ledigförklarande av en kyrkoherde- och kaplanstjänst. Ansökningsförfarandena för kyrkoherde- och kaplanstjänster inleds på samma sätt. Om man vill utse kyrkoherden genom indirekt val, ska beslutet fattas i enlighet med 18 § 4 mom. i förslaget innan tjänsten ledigförklaras.

Domkapitlet ledigförklarar kyrkoherde- eller kaplanstjänsten att sökas med en ansökningstid på minst 14 dagar genom att publicera en platsannons. Tjänsten kan ledigförklaras med en platsannons i det allmänna datanätet, dessutom kan annonsen publiceras till exempel i en dagstidning med bred upplaga.

I 2 mom. föreskrivs det om situationer där domkapitlet för högst ett år i sänder kan besluta att en kyrkoherde- eller kaplanstjänst inte ledigförklaras.

20 §. Granskning av de sökandes behörighet. Domkapitlet granskar om de sökande uppfyller behörighetskraven i 11 §. I 2 mom. föreskrivs det om situationer, där den sökande inte är behörig för tjänsten. En person är inte behörig för en kyrkoherde- eller kaplanstjänst, om personen samtidigt söker en kyrkoherdetjänst som

tillsätts genom direkt val. Deltagande i många val äventyrar förrättandet av direkt val. Förrättandet av ett direkt val kan avbrytas om någon av kandidaterna återtar sin ansökan, förlorar sin valbarhet eller får ett tjänsteförordnande till en annan tjänst.

21 §. Domkapitlets valförslag och utlåtande. I paragrafen föreskrivs det om domkapitlets åtgärder efter ansökningsförfarandet. Domkapitlet ska göra upp ett valförslag för direkt kyrkoherdeval. Förslaget ska enligt 10 § i förslaget till lag om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan beakta de allmänna utnämningsskullgrunderna för offentliga tjänster enligt 125 § 2 mom. i grundlagen: skicklighet, förmåga och beprövad medborgerlig dygd. De allmänna utnämningsskullgrunderna ska tolkas i sammanhang med de allmänna och särskilda behörighetsvillkoren för respektive tjänst och då ska också tjänstens namn och ansvarsområde samt de konkreta arbetsuppgifter som hör till tjänsten beaktas. Målet med förslaget är att välja den person som är mest kompetent, har de lämpligaste personliga egenskaperna och de bästa förutsättningar att sköta tjänsten.

Innan valförslaget görs upp kan domkapitlet av kyrkorådet eller församlingsrådet i församlingen begära ett utlåtande om de sökande som är behöriga för tjänsten. Församlingen kan i sitt utlåtande till exempel ta ställning till om församlingens intressen tillgodoses i valet. Vid behov kan domkapitlet agera på det sätt som föreskrivs i 22 §.

En person som sökt en kyrkoherdetjänst som tillsätts genom direkt val får återta sin ansökan innan valförslaget gjorts upp. Senare kan ansökan återtas endast av särskilda skäl som domkapitlet godkänner. För att det direkta valet ska kunna förrättas utan avbrott, bör de sökande som placeras i förslagsrum förbinda sig att ta emot tjänsten.

Vid indirekt kyrkoherdeval och vid kaplansval ska domkapitlet inte uppgöra något valförslag utan ge ett utlåtande om de sökande till församlingen. I utlåtandet utreder domkapitlet de sökandes behörighet för tjänsten och bedömer deras skicklighet och förmåga att sköta tjänsten. Också denna bedömning ska beakta de särskilda behoven i tjänsten i fråga.

22 §. Att ledigförklara en tjänst på nytt och avbryta ansökningsförfarandet. Domkapitlet kan på eget initiativ besluta att förlänga ansökningstiden, att inleda ett nytt ansökningsförfarande eller att inte tillsätta tjänsten. En grundad anledning är bland annat att ingen har sökt tjänsten eller att ingen av de sökande är behörig för tjänsten. I dylika fall kan domkapitlet också överväga att skjuta fram tjänstens ledigförklarande på viss tid, om grunderna som avses i 19 § 2 mom. uppfylls. Domkapitlet ska höra församlingen innan beslutet fattas.

Församlingen kan be domkapitlet att på nytt ledigförklara en tjänst, om tjänsten har sökts av endast en behörig sökande eller om det annars ligger i församlingens intresse. Om nya sökande som uppfyller behörighetsvillkoren inte anmäler sig under den nya ansökningstiden, ska domkapitlet på begäran av församlingen utfärda tjänsteförordnande för den behöriga sökanden. Om församlingen inte ber om utfärdande av tjänsteförordnande för den enda sökanden som uppfyller behörighetsvillkoren, kan domkapitlet av grundad anledning

besluta att förfarandet för tillsättande av tjänsten förfaller. I regel ska församlingen i ett utlåtande presentera sina egen motiveringar. Efter beslut om att förfarandet för tillsättande av tjänsten förfaller ska domkapitlet på nytt förklara tjänsten ledig inom ett år från det att ansökningstiden löpt ut.

23 §. Utfärdande av tjänsteförordnande efter direkt val. I ett direkt kyrkoherdeval väljs den kandidat som fått flest röster till tjänsten. Domkapitlet utfärdar tjänsteförordnande för tjänsten när valet har vunnit laga kraft.

I 2 och 3 mom. begränsas möjligheten för de sökande som är valkandidater att söka andra ledigförklarade kyrkoherde- och kaplanstjänster. Den kandidat som fått flest röster i valet får söka en annan tjänst endast om tjänsteförordnandet inte har utfärdats inom tre månader efter att valet förrättades. Övriga valkandidater har rätt att söka andra tjänster direkt efter att valet har förrättats. En valkandidat kvarstår dock på förslag till den tjänst han eller hon först sökt tills ärendet är slutligt avgjort. Om en valkandidat samtidigt får tjänsteförordnande till flera tjänster, ska han eller hon utan dröjsmål meddela domkapitlet vilken tjänst han eller hon tar emot.

24 §. Val av kyrkoherde eller kaplan genom indirekt val. Domkapitlet ska sända de sökandes ansökningar och sitt utlåtande till församlingen. Om det är fråga om en kyrkoherdetjänst som tillsätts genom indirekt val, ska domkapitlet utse en person med uppgift att bereda valet i församlingen. Personen som bereder valet kan vara till exempel kontraktsprosten.

Domkapitlets granskning av de sökande omfattar både utredning av behörighet och bedömning av skicklighet och förmåga. Vid sidan av de formella behörighetsvillkoren ska domkapitlet i sin granskning beakta de sökandes lämplighet för tjänsten, vilken bedöms utifrån församlingens särskilda behov.

Valet förrättas i kyrkofullmäktige eller församlingsrådet, eller i direktionen för ett delområde om valet gäller en kaplan som verkar i området i fråga och direktionens instruktion så föreskriver. Organet väljer en av de sökande som domkapitlet har konstaterat uppfylla tjänstens behörighetsvillkor. Domkapitlet granskar de sökandes behörighet och församlingen har ingen prövningsrätt i ärendet. Församlingen kan komplettera bedömningen av de sökande med hjälp av intervjuer och andra utredningar.

Det indirekta kyrkoherdevalet förrättas i två omgångar, om ingen av de sökande får över hälften av rösterna i den första omgången. I sådana fall förrättas i samma organ ett nytt val mellan de två sökande som fått flest röster. Den sökande som i den nya, avgörande omröstningen får flest röster väljs till tjänsten.

Om antalet röster vid ett kaplansval eller i den avgörande omröstningen vid ett kyrkoherdeval är lika, ska domkapitlet utfärda tjänsteförordnade för någon av de sökande som fått flest röster med beaktande av deras skicklighet och förmåga samt de särskilda behoven i tjänsten.

25 §. Utfärdande av tjänsteförordnande efter indirekt val. I paragrafen föreskrivs det om förfarandet efter ett indirekt kyrkoherdeval eller ett kaplansval. Församlingen ska delge beslutet till alla som sökt tjänsten

samt sända ansökningshandlingarna och ett utdrag ur protokollet till domkapitlet. När beslutet har vunnit laga kraft utfärdar domkapitlet ett tjänsteförordnande till tjänsten.

Om den som utsetts till en tjänst får förordnande för flera tjänster, ska han eller hon utan dröjsmål meddela domkapitlet vilken tjänst han eller hon tar emot. Om han eller hon återtar sin ansökan, ledigförklaras tjänsten på nytt om inte församlingen beslutar att välja den andra sökanden som uppfyller behörighetsvillkoren till tjänsten.

26 §. Att inte tillsätta en kyrkoherdetjänst i särskilda fall. I paragrafen föreskrivs det om skötseln av kyrkoherdens uppgifter i en församling med främmande språk så att den i vanliga fall obligatoriska kyrkoherdetjänsten inte tillsätts. Paragrafen grundar sig på ett beslut fattat av kejsar Alexander II den 6 augusti 1858, enligt vilket de tyska församlingarna inom Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland gavs en särskild rätt att trots bestämmelserna i kyrkolagen kalla en egen präst.

Paragrafen gäller Tyska evangelisk-lutherska församlingen i Finland, Die Deutsche Evangelisch–Lutherische Gemeinde in Finnland, som bildades 1990 av Helsingfors tyska församling och Åbo tyska församling, samt Rikssvenska Olaus-Petriförsamlingen, vars ställning fastställs i det av kyrkomötet godkända avtalet av den 11 maj 2006 mellan Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och Svenska kyrkan. Domkapitlet kan för viss tid ge församlingarna i fråga tillstånd att skaffa de prästtjänster som hör till kyrkoherdens uppgifter av en person som är prästvigd och som domkapitlet anser vara lämplig för uppgiften. Prästen omfattas inte av det offentliga ansökningsförfarandet och inte heller de allmänna behörighetskraven, såsom kraven på kunskaper i finska och svenska.

Domkapitlet beviljar kyrkoherden semester och ledighet samt tjänstledighet som varar högst två månader för en innehavare av en prästtjänst i församlingen.

Särskilda bestämmelser om andra tjänster

27 §. Kantorstjänst i en församling. Det föreslås att innehållet i kantorns uppgift uttrycks på ett mer koncist sätt, så att kantorn svarar för församlingens musikverksamhet. Kantorn arbetar inom ramen för församlingens verksamhets- och ekonomiplan och är underställd kyrkoherden. I kantorns uppgifter föreslås inga ändringar. Tjänstens uppgifter kan anges närmare i instruktionen och befattningsbeskrivningen för tjänsten.

I bestämmelsen anges inte längre olika kantorstjänster. Kyrkostyrelsen fastställer i sitt beslut om behörighetskrav också skillnaderna mellan tjänsterna. I en domkyrkoförsamling krävs behörighet enligt den högsta examensnivån som anges i beslutet.

Kyrkostyrelsen kan bevilja behörighet för kantorstjänster till den som har den kunskap och skicklighet som motsvarar den examen som krävs för tjänsten.

28 §. Lektorstjänst i en församling eller en kyrklig samfällighet. Till lektorns uppgifter hör kristen fostran, undervisning och själavård samt annat församlingsarbete. Tidigare var lektorstjänsten öppen enbart för

kvinnor, men denna begränsning ströks genom en ändring av kyrkolagen den 1 juni 2013. Det föreslås att omnämmandet av lektorns rätt att predika vid gudstjänsten, dela ut nattvard och förrätta konfirmation ska strykas, eftersom bestämmelser om dessa rättigheter finns på annat ställe i kyrkoordningen.

Det föreslås att indelningen i ordinarie och extraordinarie lektorstjänster stryks. En lektorstjänst tillsätts på samma sätt som extraordinarie lektorstjänster i enlighet med gällande kyrkoordning. Kyrkorådet eller församlingsrådet tillsätter tjänsten och ber domkapitlet utfärda ett tjänsteförordnande för den som utsetts till tjänsten.

En lektor kan avlägga pastorexamen. På förutsättningarna för att avlägga examen tillämpas det som föreskrivs om villkoren för avläggande av pastorexamen i 12 §. Pastorexamen beaktas om en lektor senare vigs till präst.

29 §. Rätt att verka som lektor. Domkapitlet kan på ansökan ge en person rätt att verka som lektor, om personen vid ett universitet har avlagt en teologisk examen som biskopsmötet har godkänt som behörighetskrav för en lektorstjänst. Domkapitlet ska pröva personens lämplighet med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna om vigning till prästämbetet.

En lektors rättigheter, det vill säga rätten att biträda vid nattvardens utdelning och dela ut nattvard till sjuka, rätten att leda konfirmandundervisningen och förrätta konfirmation, rätten att delta i synodalmötet, rätten att avlägga pastorexamen samt rösträtt i biskopsval och val av kontraktsprost, är knutna till anställningsförhållandet. Definitionen av lektor finns i 10 kap. 1 § i förslaget till kyrkolag.

30 §. Bestämning av en lektors stifts- och prosteritillhörighet. I paragrafen föreskrivs det om stifts- och prosteritillhörigheten för en lektor.

31 §. Inrättande av en gemensam tjänst i församlingar. Initiativ till att inrätta en gemensam tjänst kan tas av kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige, församlingsrådet eller domkapitlet. Paragrafen gäller alla gemensamma tjänster i församlingar så det är inte längre nödvändigt att räkna upp alla tjänster separat. Grunderna för kostnadsfördelningen fastställs när beslut fattas om att tjänsten ska inrättas.

32 §. Beslut om gemensamma tjänster. På förrättandet av indirekt kyrkoherdeval tillämpas 24 och 25 §. Församlingarnas kyrkoråd eller församlingsråd ska vid ett gemensamt sammanträde besluta om frågor som gäller tillsättande av en gemensam tjänst och själva tjänsten, om inte något annat föreskrivs. Bestämmelser om en gemensam tjänst kan finnas till exempel i en förvaltningsstadga eller en instruktion. Ordförande är församlingarnas gemensamma kyrkoherde, eller om församlingarnas kyrkoherdetjänst inte är gemensam, kyrkoherden i den församling som har det största antalet närvarande medlemmar. På församlingsnivå avgörs till exempel chefsfrågor i anslutning till den gemensamma tjänsten.

33 §. Rätt att verka som präst eller lektor i andra sammanslutningar. Domkapitlet kan på ansökan bevilja en person rätt att verka som präst eller lektor i en kristen förening, sammanslutning eller stiftelse. I paragrafen har omnämmandet av anstalt strukits som onödigt, eftersom begreppet är diffust till sitt innehåll. Det föreslås att man i paragrafen också stryker kravet på en tvåårig tjänstgöringstid för en präst, eftersom det är onödigt. Domkapitlet bedömer i vilket fall som helst den sökandes förutsättningar att sköta uppdraget.

9 kap. Val

Församlingsval

1 §. Tidpunkten för församlingsval. Enligt 8 kap. 9 § i kyrkolagen ska församlingsval förrättas vart fjärde år. I paragrafen föreskrivs det närmare om tidpunkten för församlingsval. Församlingsval förrättas samtidigt i alla församlingar under valåret den tredje söndagen i november mellan klockan 11 och 20. Man kan också rösta på förhand i församlingsvalet. Närmare bestämmelser om förhandsröstning och hemmaröstning finns i 21–34 §.

Om en ändring av församlingsindelningen från och med ingången av det år som följer på valåret har inletts vid utgången av augusti under valåret, kan domkapitlet bestämma att ordinarie val ska förrättas först efter det att kyrkostyrelsen har beslutat om församlingsindelningen. Domkapitlet beslutar också om tidpunkten för undantagsval i en församling.

2 §. Valnämnd och centralvalnämnd. Paragrafen innehåller närmare bestämmelser om valnämnder och centralvalnämnder, som regleras i 8 kap. 16 och 17 § i kyrkolagen. Församlingsval förrättas av församlingens valnämnd som ska tillsättas senast i maj under valåret. Den som tillsätter valnämnden utser också ordföranden för valnämnden. Valnämnden ska inom sig utse en vice ordförande.

Om församlingen är indelad i röstningsområden, ska till valnämnden utses så många medlemmar att den kan delas in i beslutföra sektioner för de olika röstningsområdena. På sektionerna tillämpas bestämmelserna om valnämnden.

I 3 mom. föreskrivs det om uppgifterna för den centralvalnämnd som eventuellt tillsätts inom en kyrklig samfällighet.

3 §. Centralvalnämndens gemensamma kungörelse. I de kyrkliga samfälligheter som tillsatts en centralvalnämnd kan kungörelser och meddelanden om ett val publiceras i en tidning även som församlingarnas gemensamma kungörelser. Detta är dock inte alltid möjligt, om den kyrkliga samfälligheten omfattar församlingar med olika språk eller tvåspråkiga församlingar. Då bör man se till att kungörelserna och meddelandena publiceras på de språk som används i den kyrkliga samfälligheten.

4 §. Upprättande av en förteckning över röstberättigade. I 8 kap. 18 § i kyrkolagen föreskrivs det om förteckningen över röstberättigade och dess innehåll. I den här paragrafen föreskrivs det om vilket organ som

ska upprätta förteckningen och när den ska vara klar. I en kyrklig samfällighet upprättas förteckningen över röstberättigade av centralvalnämnden, om en sådan tillsatts.

5 §. Justering av förteckningen över röstberättigade. Förteckningen över röstberättigade vid församlingssval ska justeras senast den 1 september. Vid församlingsval som förrättas på nytt på grund av besvär och vid undantagsval i en församling ska förteckningen justeras senast den andra dagen efter det att den ska vara upprättad.

Justerarna ska i förteckningen införa de röstberättigade församlingsmedlemmar som felaktigt inte har antecknats i den. Sådana är bland annat personer som fyller 16 år senast på valdagen vars inflyttning till församlingen kommit till kännedom efter det att förteckningen över röstberättigade upprättades. Justerarna ska stryka namnen på avlidna och namnen på personer som obehörigen antecknats i förteckningen och anteckna orsakerna till åtgärderna. Justerarna ska även rätta övriga fel som de konstaterar i förteckningen, såsom felaktiga adressuppgifter.

Justerarna ska anteckna antalet röstberättigade i förteckningen, datera den och bestyrka den med sina underskrifter. Efter detta får endast ändringar som föranleds av självrättelse eller omprövningsbegäran eller besvär som gäller förteckningen över röstberättigade göras i den.

6 §. Framläggande av förteckningen över röstberättigade. Församlingsmedlemmarna ska ges tillfälle att granska uppgifterna i förteckningen över röstberättigade och lägga fram en begäran om omprövning av sin rösträtt eller uppgifterna om dem. Framläggandet för allmänheten omfattar inte personbeteckningar.

En kungörelse om att förteckningen över röstberättigade kommer att hållas framlagd ska göras upp, och den ska innehålla uppgifter om när och var förteckningen finns framlagd, hur begäran av omprövning framställs och när valnämnden sammanträder för att behandla omprövningsbegäranden. Kungörelsen om att förteckningen över röstberättigade kommer att hållas framlagd ska anslås på församlingens anslagstavla och publiceras i en tidning.

7 §. Laga kraft för förteckningen över röstberättigade. I 1 mom. föreskrivs det om när valnämnden ska behandla omprövningsbegäranden som gäller förteckningen över röstberättigade.

Bestämmelser om när förteckningen över röstberättigade vinner laga kraft finns i 8 kap. 20 § i kyrkolagen. Valnämnden ska göra en anteckning om laga kraft i förteckningen.

8 §. Meddelandekort. Meddelandekortet, som upprättas för de röstberättigade, ska innehålla de uppgifter som anges i 1 mom. Meddelandekortet är obligatoriskt när församlingen är indelad i röstningsområden. Meddelandekort kan även användas när hela församlingen är ett enda röstningsområde.

9 §. Kungörelse om kandidatuppställningen i församlingsval. I paragrafen föreskrivs det om den kungörelse som ska göras upp om kandidatuppställningen och om hur den ska anslås. Centralvalnämnden i en kyrklig samfällighet kan med stöd av 3 § göra upp en gemensam kungörelse.

I 2 mom. föreskrivs det om framläggandet av kungörelsen. Bestämmelsen beaktar överföringen av kungörelser till det allmänna datanätet. Valnämnden i en församling kan dock besluta att kungörelsen vid behov också anslås på församlingens anslagstavla. Vid övervägandet av detta kan man beakta församlingens omständigheter, till exempel åldersfördelningen bland församlingsmedlemmarna. Dessutom ska kungörelsen publiceras i en tidning.

10 §. Bildande av valmansförening. Uppställningen av kandidater i församlingsval kan skötas en valmansförening som har bildats av minst tio röstberättigade församlingsmedlemmar. En röstberättigad kan vara stiftande medlem endast i en enda valmansförening som bildats för ett och samma val. I samtliga församlingar i en kyrklig samfällighet bildas en valmansförening separat för val av gemensamma kyrkofullmäktige och för val av församlingsråd.

11 §. Antalet kandidater och kandidatlistans beteckning. I 1 mom. föreskrivs det om hur många kandidater en valmansförening kan ställa upp för ett val. En och samma person kan ställas upp som kandidat för endast en valmansförening vid val av ett och samma organ.

Valmansföreningen kan föreslå beteckning för sin egen kandidatlista. Beteckningen får inte vara olämplig eller missvisande. Den får till exempel inte kränka församlingen eller dess medlemsgrupp eller ge en felaktig bild av valmansföreningens bakgrund och mål.

12 §. Stiftelseurkund för valmansförening. En valmansförening bildas genom en stiftelseurkund som ska innehålla den information som anges i 1 mom. Ombudet agerar för valmansföreningen i förhållande till valmyndigheterna. Ombudet och dennas ersättare får inte vara medlemmar av valnämnden eller kandidater för valmansföreningen. I 2 mom. föreskrivs det om obligatoriska bilagor till stiftelseurkunden.

13 §. Inlämnande av stiftelseurkund till församlingen. Paragrafen föreskriver om inlämnande av stiftelseurkund till valnämnden. Allt flera församlingar saknar en pastorsexpedition, varför det är ändamålsenligt att valnämnden också kan anvisa en annan församlingslokal för ändamålet. Stället där stiftelseurkunder ska lämnas in ska anges i kungörelsen om kandidatuppställningen.

14 §. Behandling av stiftelseurkunder samt anmärkningar. Valnämnden är skyldig att granska stiftelseurkunderna och de kandidatlistor som ingår i dem senast den 16 september under valåret. En stiftelseurkund som har lämnats in efter att tidsfristen löpt ut ska lämnas utan prövning. Ett meddelande om detta ska lämnas till valmansföreningens ombud eller, om inget ombud har utsetts, till någon av dem som har undertecknat stiftelseurkunden.

I 2 mom. föreskrivs det om fel eller brister i stiftelseurkunden vilka innebär att valnämnden ska ge valmansföreningen tillfälle att lämna en förklaring eller rätta till felet. Det handlar vanligen om en situation där stiftelseurkunden inte upprättats enligt bestämmelserna eller inte bifogats de handlingar som krävs. Fel i stiftelseurkunden som kan rättas till är exempelvis att inget ombud eller ingen ersättare till ombudet har utsetts.

Förklaringen eller rättelsen ska begäras bevisligen. I begäran anges felet, bristen eller den tilläggsutredning som behövs samt den tidsfrist inom vilken rättelsen eller kompletteringen får lämnas in. Om felet eller bristen gäller uppställda kandidater ska även de berörda kandidaterna underrättas.

Stiftelseurkunden ska godkännas om inga anmärkningar gjorts om den och inga tilläggsutredningar begärts.

15 §. Åtgärder till följd av anmärkningar. I paragrafen föreskrivs det om åtgärder som en valmansförening kan vidta efter att valnämnden uppmanat den att rätta eller komplettera stiftelseurkunden. Valmansföreningens ombud eller, om inget ombud har utsetts, någon av dem som undertecknat stiftelseurkunden ska till följd av en anmärkning göra en rättelse eller komplettera stiftelseurkunden senast den 1 oktober före klockan 16. Då finns också en möjlighet att precisera uppgifterna om kandidaterna. Någon ny kandidat kan dock inte längre ställas upp i detta skede.

Om en kandidat är uppställd på flera kandidatlistor i valet av ett och samma organ, är det enda sättet att korrigera felet att stryka kandidaten från alla listor. Kandidaten får inte heller ersättas med en annan.

Om en valmansförening har föreslagit samma beteckning för sig som en annan valmansförening, kan den inom utsatt tid slopa beteckningen och föreslå en ny.

Om en valmansförening inte rättar fel som avses i 2 och 3 mom., ska valnämnden stryka kandidaten från alla kandidatlistor för valet av det aktuella organet eller stryka beteckningen på valmansföreningen, som då blir utan beteckning.

16 §. Godkännande av stiftelseurkunder och uppgörande av en sammanställning av kandidatlistor. Enligt paragrafen ska valnämnden vid ett sammanträde som ska hållas den 1 oktober ta till slutlig behandling och slutligt avgörande de stiftelseurkunder som den inte har kunnat godkänna vid sitt sammanträde den 16 september i enlighet med 14 § 4 mom. Vid samma sammanträde ska nämnden även göra de ändringar i kandidatlistorna som avses i 15 § eller som följer av att en kandidat har avlidit, göra upp en sammanställning av kandidatlistorna och numrera kandidaterna.

Om valnämnden inte kan godkänna en stiftelseurkund trots att valmansföreningen rättat den, ska den förkastas. Om felet endast avser en uppställd kandidat eller beteckningen för en kandidatlista, ska dock kandidaten eller beteckningen strykas från kandidatlistan.

Paragrafens 3 mom. gäller numreringen av kandidaterna på kandidatlistorna vid val av gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet i församlingar som hör till en kyrklig samfällighet.

17 §. Innehåll i sammanställningen av kandidatlistorna. Paragrafen föreskriver närmare om innehållet i sammanställningen av kandidatlistorna. Sammanställningen kan utöver kandidaternas nummer även innehålla deras namn och titel, yrke eller syssla angivet med högst två uttryck. I sammanställningen kan man också vid behov anteckna närmare bostadsort för en kandidat, till exempel om församlingsmedlemmarna annars har svårt att identifiera kandidaterna. I stora församlingar är det således möjligt att anteckna exempelvis

stadsdel eller by i sammanställningen. På valmansföreningens begäran ska en anteckning göras i sammanställningen om var kandidaten bor. En kandidats tilltalsnamn eller en förkortning av en kandidats förnamn får däremot antecknas i sammanställningen endast om det är nödvändigt för att precisera kandidatens identitet. Inga andra uppgifter än ovan nämnda får antecknas om en kandidat i kandidatlistan.

I en församling som hör till en kyrklig samfällighet ska en sammanställning av kandidatlistorna göras upp separat för val av gemensamma kyrkofullmäktige och val av församlingsrådet. Det papper som används för sammanställningen av kandidatlistorna ska ha samma färg som motsvarande röstsedlar. Färgen på pappret för röstsedlarna regleras i 20 §.

18 §. Offentliggörande av sammanställningen av kandidatlistorna. I paragrafen föreskrivs det om publicering av sammanställningen av kandidatlistorna i det allmänna datanätet och i en tidning. Sammanställningen av kandidatlistorna ska hållas anslagen tills valet är avslutat. Eftersom det handlar om ett personregister ska sammanställningen tas bort från det allmänna datanätet omedelbart efter valdagen.

19 §. Andra beslut av valnämnden i samband med beredningen av val. Valnämnden ska vid ett sammanträde som hålls senast den 16 september bestämma röstningsställena och vallokalerna. Valnämnden ska utse valförrättarna för förhandsröstningen och sköta andra åtgärder som gäller förhandsröstningen. Valnämnden ska också utse valbiträdena och besluta om övriga åtgärder i anslutning till valförberedelserna. Dessutom ska den utse rösträknare för att räkna förhandsrösterna, om avsikten är att börja räkna dem under valdagen innan valförrättningen avslutats. En kandidat eller en kandidats make, barn, syskon eller föräldrar kan inte vara valförrättare eller valbiträde. Med make avses en äkta make eller maka samt en person som lever under äktenskapsliknande förhållanden eller i registrerat partnerskap med kandidaten. Bestämmelsen tryggar ett opartiskt valförfarande. Det är viktigt att de valförrättare och biträden som deltar i förrättandet av valet inte har egna intressen eller bindningar som påverkar förrättandet av valet. För att valförfarandet ska vara trovärdigt är det viktigt att den röstande kan lita på att valmyndigheterna och valbiträdena handlar opartiskt.

20 §. Röstsedeln i församlingsval. Paragrafen reglerar röstsedelns mått, beteckningar och färg, som samtidigt avgör färgen på sammanställningen av kandidatlistorna. Rubriken på röstsedeln ska ange vilket val det är fråga om. Eftersom röstsedeln ska trygga valhemligheten ska papperskvaliteten vara lämplig för ändamålet. Kyrkostyrelsen låter trycka de röstsedlar som används vid församlingsval, förutom vid undantagsval i en församling där det är valnämnden som låter trycka röstsedlarna.

21 §. Tidpunkt för och kungörelse av förhandsröstning. Förhandsröstningen inleds tisdagen efter den första söndagen i november och fortgår till och med samma veckas lördag. Förhandsröstningen sker på en plats som bestäms av valnämnden varje dag klockan 9–18 och på andra ställen vid de tidpunkter som valnämnden bestämmer.

Förhandsröstning vid undantagsval i församlingen sker endast i den församling där valet förrättas. Även då ska valnämnden bestämma tid och plats för röstningen.

Valnämndens kungörelse om tid och plats för förhandsröstningen ska publiceras i det allmänna datanätet och vid behov anslås på församlingens anslagstavla och publiceras i en tidning. Centralvalnämnden i en kyrklig samfällighet kan göra upp en gemensam kungörelse i enlighet med 3 §.

22 §. Förhandsröstningshandlingar. Förhandsröstningshandlingar är röstsedeln, som det föreskrivs om i 20 §, samt valkuvertet, följbrevet och ytterkuvertet. När församlingen använder meddelandekort enligt 8 § är kortet följbrev.

23 §. Inledande av röstning på förhandsröstningsställena. Förhandsröstande ska först anmäla sig för valförrättaren och styrka sin identitet. Därefter får den röstande förhandsröstningshandlingarna av valförrättaren.

Den som röstar på förhand på sin egen församlings förhandsröstningsplats ska ha möjlighet att bekanta sig med församlingens sammanställning av kandidatlistorna. Den som röstar på förhand inom en annan församlings område ska själv skaffa information om kandidaterna i sin församling.

24 §. Röstningen vid förhandsröstning. I paragrafen föreskrivs det om förhandsröstning och anlitage av biträde vid förhandsröstning.

25 §. Följbrev. I samband med förhandsröstningen ska ett följbrev fyllas i och adresseras till valnämnden i den församling där den röstande enligt egen uppgift har rösträtt. Bestämmelser om innehållet i följbrevet finns i 2 mom. Den röstande ska underteckna följbrevet för att ge en försäkran om att han eller hon själv med bevarande av valhemligheten har fyllt i röstsedeln, lagt den hopvikt i valkuvertet och tillslutit kuvertet.

26 §. Åtgärder för avslutande av förhandsröstning. När den röstande har gjort sin anteckning på röstsedeln ska han eller hon vika röstsedeln och lägga den hopvikt och ostämplad i valkuvertet och tillsluta det. Valförrättaren stämplar valkuvertet. På valkuvertet får inte göras andra anteckningar.

Valförrättaren är skyldig att intyga att röstningen gått rätt till genom att underteckna följbrevet. Därefter ska valkuvertet med röstsedeln och följbrevet inneslutas i ytterkuvertet. Valförrättaren ska genast sända ytterkuvertet till valnämnden i den församling vars valförrättning den röstande har deltagit i.

Röstande som väntar på sin tur på röstningsstället när den angivna röstningstiden går ut får rösta.

27 §. Förteckning över dem som röstat på förhand. Paragrafen föreskriver om den förteckning som ska föras över de röstande på förhandsröstningsstället.

28 §. Granskning av förhandsröstningshandlingarna. Valnämnden ska granska de förhandsröstningshandlingar som inkommit till den. Endast de förhandsröster som inkommit före klockan 16 fredagen före valdagen ska beaktas. Valkuvert som inkommer efter utgången av tidsfristen förses med en anteckning om tidpunkten för när de anlände.

I 2 mom. föreskrivs det om andra situationer där röstningen ska lämnas obeaktad. Röstningen ska bland annat lämnas obeaktad när en person har röstat flera gånger. Detta är möjligt till exempel genom att rösta på flera förhandsröstningsställena. Då kan man inte veta vilken av de avgivna rösterna som ska beaktas, varför personens alla röstsedlar ska lämnas obeaktade. En anteckning om att röstningen lämnats obeaktad ska göras i valnämndens protokoll till vilket valkuvertet och dess innehåll samt foljebrevet och ytterkuvertet ska fogas.

Räkningen av förhandsrösterna kan inledas innan röstningen avslutas på valdagen i särskilt föreskrivna situationer, men under kontrollen av förhandsröstningshandlingarna får valkuverten ännu inte öppnas. De röstsedlar som inlämnats som förhandsröster får tas ur valkuverten och stämplas först när rösterna räknas. Valnämnden ska se till att godkända valkuvert förvaras oöppnade i säkert förvar tills dess.

29 §. Förhandsröstning hemma. Paragrafen föreskriver om förutsättningarna för hemmaröstning. Valnämnden är skyldig att se till att det finns möjlighet att rösta hemma. Hemmaröstning är möjligt endast för den som har rätt till det enligt paragrafen och för dennas närstående vårdare.

30 §. Personer som är närvarande vid hemmaröstning. Hemmaröstningen förrättas av en valförrättare som utsetts av valnämndens ordförande. Vid hemmaröstning får endast en valförrättare närvara i egenskap av valmyndighet. Valförrättaren ska dock se till att en av den röstande utsedd eller godkänd person som har fyllt 18 år och som inte agerar som valmyndighet utöver valförrättaren är närvarande vid röstningen. Den person som är närvarande ska följa förrättandet av hemmaröstningen och underteckna foljebrevet om hemmaröstningen.

Ett biträde kan anlitas även vid hemmaröstning. På biträdet tillämpas vad som föreskrivs om förhandsröstning. En kandidat eller en kandidats make, barn, syskon eller föräldrar kan inte vara valbiträde. Med make avses en äkta make eller maka samt en person som lever under äktenskapsliknande förhållanden eller i registrerat partnerskap med kandidaten. Bestämmelsen tryggar ett opartiskt valförfarande.

31 §. Förberedelser för hemmaröstning. I 1 mom. föreskrivs det om hur man ska anmäla sin önskan att rösta hemma samt tidsfristen för anmälan. Anmälan för den röstande kan även göras av någon som han eller hon har utsett. Anmälan är inte formbunden men de uppgifter som anges i 2 mom. ska framgå av den. Den skriftliga anmälan ska undertecknas. Anmälan kan göras på en särskild blankett för detta ändamål.

Om innehållet i anmälan är bristfälligt, ska valnämndens sekreterare vid behov se till att bristerna åtgärdas. Sekreteraren ska också försäkra sig om att anmälan gjorts av den röstande personligen eller av någon som denna utsett. Valnämnden ska göra upp en förteckning över de anmälningar som gjorts.

32 §. Tidpunkten för hemmaröstning och uppgifter som ska lämnas om den. Hemmaröstningen ska förrättas på förhandsröstningsdagarna mellan klockan 9 och 20, dock så att den på fredagen slutar senast klockan 16. Valmyndigheten ska meddela den som har rätt till hemmaröstning om tidpunkten för röstningen. Den röstande ska ges valnämndens telefonnummer för eventuell kontakt. Den röstande ska också omedelbart

underrättas i det fall att tidpunkten för röstningen måste flyttas. I 3 mom. anges de situationer där den röstande ska meddelas att hemmaröstningen inte kan förrättas.

33 §. Avbrytande av hemmaröstning. I paragrafen föreskrivs det om när valförrättaren ska avbryta hemmaröstningen. Hemmaröstningen ska avbrytas om den röstandes valfrihet inte kan tryggas. Röstningen ska likaså avbrytas om röstningssituationen störs på annat sätt. Om situationen inte kan rättas till, ska röstningen avslutas. Både avbrott och avslutande ska antecknas i hemmaröstningsförteckningen.

34 §. Följebrev för hemmaröstning. I följbrevet för hemmaröstning ska den röstande ge en försäkran om att han eller hon har rätt att rösta hemma. I detta avseende avviker följbrevet för hemmaröstning från följbrevet för den vanliga förhandsröstningen. Det ska också undertecknas av den person som var närvarande vid röstningen.

Hemmaröstningen följer till stor del samma bestämmelser som förhandsröstningen. Även bestämmelserna om att lämna röstningen obeaktad är desamma. Röstningen ska lämnas obeaktad även då den person som varit närvarande vid hemmaröstningen inte har undertecknat följbrevet.

35 §. Valkungörelse. I paragrafen föreskrivs det om kungörelsen av valdagen. Kungörelsen görs upp av valnämnden och ska innehålla information om när valet inleds och avslutas samt om röstningsställena. Kungörelsen ska publiceras i det allmänna datanätet och vid behov anslås på församlingens anslagstavla samt dessutom publiceras i en tidning. Så kallade sämjoval, där endast det antal kandidater som ska väljas har ställts upp och röstningen därmed inte genomförs, ska kungöras på samma sätt.

36 §. Röstningslokal och material samt valnämndens och valbiträdenas närvaro. I paragrafen föreskrivs det om valnämndens ansvar att se till att röstningsstället är i ändamålsenlig ordning och att där finns tillräckligt många röstsedlar och annat material som behövs för röstningen. På röstningsstället ska så många medlemmar av valnämnden vara närvarande att valnämnden är beslutförf. Valnämnden ska också se till att det på röstningsstället finns valbiträden som vid behov hjälper de röstande.

37 §. Inledande av röstningen på valdagen. I paragrafen föreskrivs det om de åtgärder som valnämndens ordförande eller vice ordförande ska vidta innan valförrättningen inleds. Efter att valurnan tillslutits får den inte öppnas förrän röstningen avslutats och rösträkningen börjar. På röstningsstället är diskussion inte tillåten.

38 §. Utredning av rösträtt. Den röstande ska anmäla sig till valnämnden när han eller hon anländer till röstningsstället. Den röstande får inte ges en rötsedel förrän det har konstaterats att han eller hon har rätt att rösta i valet. För att utreda detta är den röstande skyldig att styrka sin identitet för valnämnden.

39 §. Röstning i församlingsval. I paragrafen föreskrivs det om röstningsförfarandet på röstningsstället på valdagen. Den röstande ska tydligt anteckna kandidatens nummer på rötsedeln. Anteckningen ska göras i

valbåset på röstningsstället så att valhemligheten bevaras. När den röstande har gjort sin anteckning på röstsedeln ska han eller hon överlämna den hopvikt till valnämnden, som förser den med församlingens stämpel. Därefter lägger den röstande röstsedeln i valurnan. Valnämnden antecknar i förteckningen över röstberättigade att den röstande har röstat. Vid röstningen är det möjligt att anlita ett biträde på samma sätt som vid förhandsröstning.

40 §. Rätt att rösta när röstningstiden löper ut. Alla röstande som befinner sig i vallokalen och dess väntorum när röstningstiden löper ut får ännu rösta. De ska underrättas om att röstningstiden löpt ut och dörrarna till röstningsstället ska stängas.

41 §. Avbrytande av valförrättningen. Om valförrättningen måste avbrytas, ska valnämnden ta hand om valurnan och förteckningen över röstberättigade och hålla dem under uppsikt. Valurnan får inte öppnas om valförrättningen avbryts. En valurna som stängts när röstningen inleddes får inte öppnas förrän rösträkningen börjar efter att röstningen har avslutats.

42 §. Förande av protokoll. I paragrafen föreskrivs det att protokoll ska föras vid valförrättningen. Röstning kan pågå samtidigt i olika röstningsområden eller på olika röstningsställen. På alla röstningsställen ska protokoll föras. Protokollen ska fogas till valnämndens protokoll i vilket valresultatet antecknas och till vilket en besvärsanvisning fogas.

43 §. Valmansföreningsombudets närvaro. Ombudet för en valmansförening eller dennas ersättare har rätt att närvara vid valnämndens sammanträde då röstsedlarna räknas och valresultatet bestäms. Andra medlemmar av valmansföreningen har inte rätt att närvara.

44 §. Rösträkning. Om tryggandet av valhemligheten förutsätter det, tas de röstsedlar som getts vid förhandsröstningen ur valkuverten efter avslutad röstning, stämplas och läggs oöppnade i valurnan med de röster som getts på valdagen.

För att valhemligheten ska kunna tryggas kan räkningen av förhandsröster inledas innan valet avslutats endast om antalet godkända valkuvert från förhandsröstningen överstiger 50 och det finns grund för att anta att fler än 50 personer kommer att utnyttja sin rösträtt på valdagen och det inte finns någon anledning att anta att tryggandet av valhemligheten förutsätter något annat förfarande. Då kan räkningen av de röstsedlar som getts vid förhandsröstningen inledas på valdagen vid en tidpunkt som valnämnden bestämmer, tidigast sex timmar innan röstningen avslutas. Då röstningen avslutas klockan 20.00 kan räkningen av förhandsröster inledas klockan 14.00.

Räkningen av förhandsröster inleds med att röstsedlarna stämplas. Ogiltiga röstsedlar ska läggas åt sidan i en särskild grupp. I övrigt sorteras röstsedlarna enligt respektive kandidat. Valnämnden ska se till att alla avgivna röster beaktas. Valnämnden ska slutföra rösträkningen utan avbrott. Om räkningen ändå av någon anledning avbryts, ska valnämnden se till att alla uträkningar och röstsedlar förvaras under uppsikt.

45 §. Ogiltiga röstsedlar. Paragrafen anger när en röstsedel är ogiltig. En röstsedel är ogiltig bland annat när valkuvertet från förhandsröstningen innehåller flera än en röstsedel som gäller samma val. Val av gemensamma kyrkofullmäktige och val av församlingsrådet betraktas dock som separata val. Som obehörig betraktas inte en sådan anteckning på röstsedeln som endast förtydligar på vilken kandidat den röstande har röstat.

46 §. Kandidaternas jämförelsetal. Församlingsval är proportionella, vilket betyder att valresultatet påverkas både av kandidatlistans hela antal röster och av kandidatens personliga röstetal. För varje kandidat som deltagit i valet uträknas ett jämförelsetal. Först ställs kandidaterna på kandidatlistan i den ordning som deras personliga röstetal utvisar. Därefter ges den kandidat som fått flest röster listans hela röstetal som jämförelsetal, den andra kandidaten hälften, den tredje en tredjedel, den fjärde en fjärdedel och så vidare. Jämförelsetal ska även ges kandidater som inte har fått en enda röst i valet.

Om en kandidat inte är valbar eller har avlidit, kasseras inte de röster som getts honom eller henne utan räknas hela kandidatlistan till godo.

47 §. Bestämmande av valresultatet samt ersättare. Valresultatet bestäms utifrån de jämförelsetal som respektive kandidat har fått. Valresultatet räknas särskilt för varje församling för val av medlemmar till kyrkofullmäktige, val av de medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige som väljs i församlingen samt val av medlemmar till församlingsrådet. Namnen på kandidaterna på olika kandidatlistor och deras jämförelsetal skrivs i den ordning som jämförelsetalen anger. Vid varje enskilt val väljs så många kandidater från början av namnserien som det antal medlemmar som ska väljas.

Ersättarna utses från den valda kandidatens kandidatlista så att de kandidater på samma kandidatlista som inte blivit valda utses till ersättare i den ordning som deras jämförelsetal utvisar.

48 §. Val utan röstningsförfarande. I paragrafen föreskrivs det om särskilda situationer där församlingsval inte förrättas och där kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige eller församlingsrådet väljs genom så kallat sänjval. Kandidaterna på de godkända kandidatlistorna utses utan val om de är lika många som antalet medlemmar som ska väljas eller åtminstone fyra femtedelar av det antal som ska väljas.

Val ska dock förrättas för att utse ordinarie medlemmar och ersättare även om endast en godkänd kandidatlista har lämnats in för valet när listan innehåller fler kandidater än det antal som ska väljas, om inte valmansföreningen har meddelat vilka kandidater som ska bli ordinarie medlemmar och i vilken ordning de övriga ska utses till ersättare.

49 §. Fastställande av valresultatet. Valnämnden ska fastställa valresultatet på ett sammanträde som hålls senast den tredje dagen efter att valet avslutats, det vill säga på onsdagen efter valdagen. Dessutom ska valnämnden se till att valprotokollet med besväransvisning publiceras i det allmänna datanätet på det sätt som anges i 9 kap. 23 § i kyrkolagen. Delgivning om ändringssökande ska ske enligt 9 kap. 25 § i kyrkolagen.

Valnämnden ska meddela valresultatet till församlingens och den kyrkliga samfällighetens organ samt till var och en som valts till ordinarie medlem eller ersättare. Syftet med meddelandet är att informera om valresultatet.

50 §. Förvaring av valhandlingarna. Valprotokollet, uträkningarna av valresultatet, röstsedlarna och sammanställningen av kandidatlistorna ska förvaras i församlingens arkiv. Om besvär har anförts över valet, ska röstsedlarna sändas i ett förseglat omslag till den förvaltningsdomstol som behandlar besvären.

Undantagsval i en församling

51 §. Bildande av kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsråd utan att val förrättas. Enligt 8 kap. 10 § 1 mom. i kyrkolagen bildas kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet utifrån resultatet i föregående val om församlingsindelningen ändras, en församling ansluter sig till eller utträder ur en kyrklig samfällighet eller en kyrklig samfällighet grundas eller upplöses mitt under valperioden. Förändringssituationerna vid församlingsindelningar är mycket olika, och därför anger paragrafen utifrån vilket vals kandidatlistor dessa så kallade pappersval ska förrättas.

Kyrkofullmäktige och gemensamma kyrkofullmäktige bildas utifrån kandidatlistorna vid det föregående valet av kyrkofullmäktige och eventuellt också gemensamma kyrkofullmäktige. När en församling ansluter sig till en kyrklig samfällighet ska dess församlingsråd bildas utifrån kandidatlistorna vid det föregående valet av kyrkofullmäktige. När en församling ansluter sig till en befintlig församling i en kyrklig samfällighet bildas församlingsrådet utifrån kandidatlistorna vid de föregående valen av kyrkofullmäktige och församlingsrådet. Församlingsrådet bildas efter det att gemensamma kyrkofullmäktige har bildats. Då ska bestämmelserna om fördelning av platser i organen iakttas.

Om en person som finns upptagen i den namnserie som bildats utifrån resultatet av föregående val inte längre är valbar, ersätts han eller hon i det nya organet av följande person i namnserien. Om det inte har funnits ett tillräckligt antal kandidater för gemensamma kyrkofullmäktige, ska de extra medlemmarna bestämmas utifrån kandidatlistorna för församlingsrådet. Förrättande av så kallade pappersval hör till valnämndens uppgifter. Den ska också underrätta församlingsmedlemmarna samt de valda och deras ersättare om valresultatet på det sätt som föreskrivs i 49 §.

52 §. Övriga undantagsval i församlingen. I paragrafen bestäms om situationer där församlingsval måste förrättas vid en exceptionell tidpunkt. Vid undantagsval i församlingen bestämmer domkapitlet både valda och de utsatta tiderna och dagarna för valförrättningarna. Undantagsval i församlingen kan bli aktuellt bland annat om det inom utsatt tid inte har lämnats in godtagbara kandidatlistor eller om för få kandidater har ställts upp. Undantagsval blir också aktuellt om valförrättningarna inte har utförts inom utsatt tid, om de som blivit valda förlorar sin valbarhet under valperioden så att deras antal minskar till under tre fjärdedelar, om valet upphävs till följd av besvär eller om det under valperioden sker en förändring i församlingsindelningen.

Om förutsättningarna för undantagsval uppfylls, ska församlingens valnämnd eller organets ordförande underrätta domkapitlet om att undantagsval måste förrättas i församlingen. Mandatperioden för dem som har valts vid undantagsval i en församling varar endast till utgången av den löpande valperioden.

53 §. Förrättande av undantagsval i församlingen. I paragrafen finns bestämmelser om vilken valnämnd som är ansvarig för valförrättandet när en församling eller en del av en församling ansluts till en annan församling. När församlingsindelningen ändras så att gamla församlingar löses upp och bildar en ny ska valnämnden enligt 2 kap. 8 § i förslaget utses av organisationskommissionen.

54 §. Församlingsval under det år som föregår en ändring av församlingsindelningen. Vid församlingsval som förrättas under det år som föregår ikraftträdandet av ändrad församlingsindelning iakttas den nya församlingsindelningen, och även valbarheten och behörigheten att vara stiftande medlem i en valmansförening bestäms då enligt den nya indelningen.

Direkt kyrkoherdeval

55 §. Principerna för direkt kyrkoherdeval. I paragrafen föreskrivs det om de centrala principerna vid direkt kyrkoherdeval. Eftersom valet är direkt röstar den röstberättigade direkt på den person som han eller hon vill få vald. Det är fråga om ett majoritetsval som är hemligt. Hemligt val innebär att varken valmyndigheterna eller de övriga församlingsmedlemmarna får veta vem den röstande har röstat på eller om han eller hon röstat blankt. Däremot omfattas informationen om huruvida den röstande har utövat sin rösträtt, dvs. gått och röstat, inte av valhemligheten. Dessutom har alla röstberättigade lika rösträtt, varvid alla röstberättigade har lika rätt att påverka valresultatet, det vill säga samma röstetal som är en röst.

56 §. Bestämmande av valdag och valprov vid direkt kyrkoherdeval. Domkapitlet bestämmer tidpunkten för direkt kyrkoherdeval. Beslut om tidpunkten för valet kan fattas samtidigt som beslutet om valförslaget, eftersom det inte är möjligt att separat söka ändring i valförslaget genom besvär. Samtidigt kan domkapitlet besluta om andra förberedelser inför valet som hör till dess uppgifter.

Valkandidaterna ska under söndagar som domkapitlet bestämmer som valprov förrätta huvudgudstjänsten i en kyrka som domkapitlet bestämmer. I regel förrättas valprov i församlingens huvudkyrka. Om församlingen är tvåspråkig, ska gudstjänsten förrättas på vardera språket. Domkapitlet kan av särskilda skäl befria en valkandidat från att förrätta gudstjänsten.

57 §. Kungörelse om valkandidater och valprov. Domkapitlet ska upprätta en valkungörelse som ska innehålla det som räknas upp i 1 mom. I kungörelsen kan inte tas in en sådan personbedömning av kandidaterna som enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet är sekretessbelagd. Kungörelsen ska sändas till kyrkoherden, som ska se till att den publiceras i det allmänna datanätet. Vid behov och med beaktande av församlingens omständigheter kan kungörelsen också anslås på församlingens anslagstavla.

58 §. Ofullständigt valförslag och ändring av valförslag. I 1 mom. regleras förfarandet då kandidaten inte förrättat en provgudstjänst. I 2 mom. regleras de situationer där domkapitlet ska avbryta valförrättandet. Paragrafens 3 mom. gäller komplettering av ett ofullständigt valförslag.

59 §. Valnämnd. I paragrafen föreskrivs det om valnämnden vid direkt kyrkoherdeval. På valnämnden och dess sektioner tillämpas bestämmelserna om valnämnden och dess sektioner i församlingsval.

60 §. Tidpunkten för direkt kyrkoherdeval samt röstningsställe och förhandsröstning. Direkt kyrkoherdeval ska inledas den andra söndagen efter det sista valprovet och enligt församlingens beslut förrättas under antingen en eller två dagar. Valnämnden ska bestämma tid och plats för röstning samt vallokalerna. Förhandsröstning kan i stället för på pastorskansliet äga rum på församlingskansliet.

61 §. Förteckning över röstberättigade vid direkt kyrkoherdeval. I paragrafen föreskrivs det om upprättandet och justeringen av förteckningen över röstberättigade vid direkt kyrkoherdeval samt om behandlingen av omprövningsbegäranden vid valnämndens sammanträde.

62 §. Valkungörelse vid direkt kyrkoherdeval. Valnämnden är skyldig att upprätta en kungörelse om det direkta kyrkoherdevalet med information om när det inleds samt tid och plats för röstning. Den kungörelse som i enlighet med 57 § upprättas av domkapitlet fokuserar på att presentera kandidaterna placerade i förslagsrum. Valnämndens kungörelse ska publiceras i det allmänna datanätet och kan efter valnämndens prövning också anslås på församlingens anslagstavla. Kungörelsen ska hållas anslagen tills röstningen avslutats samt publiceras i en tidning på föreskrivet sätt.

63 §. Röstsedel vid direkt kyrkoherdeval. I paragrafen föreskrivs det om innehållet i och formen på röstsedlarna vid direkt kyrkoherdeval.

64 §. Anslag på röstningsstället. De anslag som ska sättas upp på röstningsstället för de röstande vid direkt kyrkoherdeval får inte påminna om en röstsedel.

65 §. Röstning vid direkt kyrkoherdeval. Den röstande ska göra en anteckning i den kolumn på röstsedeln där namnet på den kandidat som han eller hon röstar på finns. På beteckningar på röstsedeln tillämpas 45 §.

66 §. Rösträkning, fastställande av valresultat och kungörelse av resultatet. På röstsedlarnas ogiltighet, rösträkningen och fastställandet av valresultatet vid direkt kyrkoherdeval tillämpas bestämmelserna om församlingsval. Således är det vid behov möjligt att börja räkna förhandsröster innan röstningen på den sista valdagen avslutas. I 2 mom. föreskrivs det om förandet av valprotokoll och meddelandet av valresultatet. I 3 mom. föreskrivs det om bevarandet av röstsedlarna.

67 §. Övriga bestämmelser som tillämpas på direkt kyrkoherdeval. På direkt kyrkoherdeval tillämpas i huvudsak samma bestämmelser som på församlingsval. Paragrafens 2 mom. gäller sådana situationer där två eller flera församlingar har en gemensam kyrkoherdetjänst. I dessa situationer förrättas den huvudgudstjänst som utgör valprov och röstningen i alla de församlingar vilkas gemensamma kyrkoherdetjänst valet gäller.

Val som förrättas i stiftet

68 §. Tidpunkt för val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud. Val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud ska hållas det andra året efter församlingsval. Man kan också rösta på förhand i valen.

69 §. Stiftets valnämnd. Domkapitlet ska tillsätta valnämnden under september månad det år som föregår valåret och meddela församlingarna och stiftets präster att valnämnden har tillsatts. Meddelandet till församlingarna ska delges de förtroendevalda i församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna. Domkapitlet ska stödja valnämnden i valförrättandet.

70 §. Förteckningar över röstberättigade vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud. Domkapitlet ska upprätta en förteckning över röstberättigade präster utifrån den matrikel som domkapitlet för. Valnämnden ska sända ett utdrag ur förteckningen över röstberättigade till alla kontraktsprostar. Prästernas rösträtt bestäms inte enbart utifrån förteckningen. Även präster som övergått till stiftet efter att förteckningen upprättats och före valdagen har rösträtt.

I 2 mom. föreskrivs det om den förteckning över röstberättigade som ska upprättas vid val av lekmannamedlemmar och lekmannaombud. Kyrkoherden ska se till att valnämnden inom utsatt tid får förteckningen över medlemmarna av kyrkofullmäktige eller av församlingsrådet och de medlemmar som från församlingen valts in i gemensamma kyrkofullmäktige. Om en medlem av ett organ har rätt att rösta vid val av prästmedlemmar och prästombud, antecknas i hans eller hennes ställe i förteckningen en lekmannaersättare från samma kandidatlista.

71 §. Röstetal vid val av lekmannamedlemmar och lekmannaombud. I paragrafen finns bestämmelser om röstetalen vid val av lekmannamedlemmar och lekmannaombud. Röstetalen räknas alltid utifrån det lagstadgade sammanräknade antalet mandat för förtroendevalda och inte utifrån den rådande situationen i församlingen.

72 §. Sändande av handlingar. Paragrafen föreskriver om sändandet av handlingar till valnämnden och på Åland till kontraktsprosten i prosteriet.

73 §. Kandidatuppställning vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud. Paragrafen innehåller bestämmelser om kandidatuppställningen vid val av prästmedlemmar till stiftsfullmäktige och prästombud till kyrkomötet samt lekmannamedlemmar till stiftsfullmäktige och lekmannaombud till kyrkomötet. Stiftelseurkunden ska lämnas till domkapitlet senast den 15 november, om det inte är en helgfri lördag, helgdag eller någon annan jämförbar dag. På stiftelseurkunden och kandidatlistan samt sändandet och offentliggörandet av dem och på val utan röstning tillämpas i övrigt samma bestämmelser som vid församlingsval.

74 §. Kandidatuppställning på Åland vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud. Paragrafen reglerar kandidatuppställningen på Åland.

75 §. Behandling av stiftelseurkunder för val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud. På behandlingen av stiftelseurkunder i valnämnden tillämpas bestämmelserna om behandlingen av dem vid församlingsval. Domkapitlet ska granska stiftelseurkunderna senast den 30 november det år som föregår valåret.

76 §. Godkännande av stiftelseurkunder och uppgörande av sammanställningar av kandidatlistor. Valnämnden ska senast den 15 december det år som föregår valåret för alla fyra val ska fatta de beslut om stiftelseurkunderna och sammanställningarna av kandidatlistorna som nämns i bestämmelsen. Kandidatlistorna numreras löpande. Vid val av kyrkomötesombud fortsätter numreringen av kandidatlistorna från det sista numret i valet av medlemmar av stiftsfullmäktige.

77 §. Röstsedel och andra valhandlingar vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud. Paragrafen innehåller bestämmelser om röstsedlarna och andra valhandlingar. Röstsedlarna ska till sin storlek och sitt utseende motsvara de röstsedlar som används vid församlingsval. Färgen på röstsedlarna varierar dock vid olika val. Kandidatlistorna ska ha samma färg som röstsedlarna i respektive val.

Kyrkostyrelsen ska ha hand om valhandlingarna och sända nödvändiga valhandlingar och röstsedlar till stiftens valnämnder, vilka bland annat ansvarar för att röstsedlarna sänds ut. Med undantag av röstsedlarna är valhandlingarna numera till stor del elektroniska.

78 §. Valmöten vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud. Prästerna röstar på prästmöten som ordnas prosterivis och lekmännen på valmöten som ordnas församlingsvis.

79 §. Förhandsröstning vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud. I paragrafen föreskrivs det om möjligheten att rösta på förhand vid både val av medlemmar av stiftsfullmäktige och val av kyrkomötesombud. Om en präst inte kan delta i prosteriets kontraktsmöte eller om en röstberättigad vid val av lekmanamedlemmar och lekmannaombud inte kan delta i församlingens valmöte, får han eller hon skicka sin röstsedel per post.

Förhandspostade röstsedlar ska vara framme innan valmötet inleds. I kallelsen till valmötet ska finnas information om detta och om övriga praktiska arrangemang. Det ska till exempel meddelas till vilken adress röstsedeln ska skickas. Det material som avses i 2 mom. är sammanställning av kandidatlistor, röstsedel och valkuvert.

Kontraktsprosten och kyrkoherden ansvarar för att förhandsrösterna lämnas till det egentliga valmötet. En medlem i kyrkofullmäktige, församlingsrådet eller gemensamma kyrkofullmäktige som har röstat på förhand får inte rösta en gång till även om han eller hon är närvarande vid valmötet. En ersättare har inte heller rätt att rösta om det inte är fråga om en sådan ersättare som avses i 8 kap. 13 § 2 mom. i kyrkolagen.

80 §. Förberedande åtgärder för valmöten. Kyrkoherden ansvarar för de förberedande åtgärderna inför val av lekmannamedlemmar och lekmannaombud. Det egentliga valmötet ska dock ledas av ordföranden för kyrkofullmäktige eller vice ordföranden för församlingsrådet. Kontraktsprosten ansvarar för de förberedande åtgärderna inför val av prästmedlemmar och prästombud och för ledningen av valmötet.

81 §. Röstning vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud. På röstning och stämpling av röstsedeln tillämpas bestämmelserna om församlingsval. Varje röstberättigad röstar på en kandidat. Vid val av lekmannamedlemmar och lekmannaombud i landskapet Åland röstar man enligt den kandidatlista som avses i 74 §. När röstningen vid ett valmöte inleds ska valkuverten med förhandsröster öppnas samt röstsedlarna stämplas och läggas i valurnan utan att läsas.

I 3 mom. bestäms om situationer där valmötets ordförande bedömer att den som röstat inte har rösträtt. Då ska röstsedeln inte läggas i valurnan bland de andra rösterna. Den ska i stället läggas i ett separat slutet kuvert försett med den röstandes namn, och valkuvert som getts som förhandsröst ska lämnas oöppnade. Kuverten ska sändas till valnämnden. Grunderna för avgörandet ska antecknas i det protokoll som förs vid valmötet.

82 §. Åtgärder för att avsluta röstningen och valmötets protokoll. Paragrafen föreskriver om uppgifterna för valmötets ordförande när röstningen avslutas samt valförrätningsprotokollet och dess innehåll. Vid behov ska även anteckningar enligt 81 § 3 mom. göras i protokollet. Det justerade protokollet ska sändas till valnämnden med röstsedlarna.

83 §. Räkning och fastställande av valresultatet vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud. Paragrafen innehåller bestämmelser om hur resultatet ska räknas ut och fastställas i valnämnden vid alla fyra val. Vid rösträkningen och fastställandet av resultatet iakttas bestämmelserna om församlingsval. Vid val av lekmannamedlemmar och lekmannaombud ska de röstetal som avses i 71 § beaktas.

84 §. Meddelande av valresultatet och utfärdande av fullmakter. Paragrafen innehåller bestämmelser om åtgärderna i samband med meddelandet av valresultatet, vilka hör till valnämndens uppgifter. Bestämmelser om publiceringen av valresultatet i det allmänna datanätet finns i 9 kap. 23 § 2 mom. i kyrkolagen. Valnämnden ska också utfärda fullmakter för dem som blivit valda.

85 §. Förvaring av valhandlingarna vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud. Valprotokollet och uträkningen av valresultatet ska förvaras permanent. Däremot förvaras röstsedlarna och sammanställningarna av kandidatlistorna endast tills följande val har förrättats. Förvaringsstället är då domkapitlets arkiv.

86 §. Biskopsval och rösträtt. Paragrafen hör till kyrkoordningens område och flyttas därför från kyrkolagen till kyrkoordningen. Riksdagens grundlagsutskott har ansett att förhållandet mellan kyrkolagen och kyrkoordningen baserar sig på den religionsfrihet som tryggas i 11 § i grundlagen, vilken man av hävd har ansett innefatta en viss grad av intern autonomi för det religiösa samfundet och rätten att bestämma om sina egna

ärenden, såsom valet av religiösa ledare (GrUU 28/2006 rd, s. 1, GrUU 20/2003 rd, s. 2, GrUU 57/2001 rd, s. 2).

Biskopsval ska förrättas med slutna sedlar. Den röstberättigade röstar direkt på den i valet uppställda präst som han eller hon önskar ska bli vald. I 1 mom. föreskrivs det även om de röstberättigade. Eftersom församlingarnas lekmanneelektorer är förtroendevalda i stiftet bestäms deras behörighet enligt 2 § 2 mom. I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs det om de röstberättigade, som utöver elektorerna enligt 1 mom. har rösträtt vid valet av ärkebiskop. Dessutom innehåller 3 mom. en bestämmelse om att kyrkoordningen anger hur vikten för rösterna från de röstberättigade i ärkestiftet ska minskas vid uträkningen av resultatet i ärkebiskopsvalet.

87 §. Inledande av valåtgärder och bestämning av antalet röstberättigade vid biskopsval. Enligt 4 kap. 1 § i förslaget ska domkapitlet bestämma att biskopsval ska förrättas när tjänsten har blivit ledig. I den här paragrafen föreskrivs närmare om domkapitlets åtgärder och om valet av lekmanneelektorer i församlingarna. Valet kan förrättas tidigast 30 dagar efter utgången av tidsfristen för godkännande av valmansföreningarnas stiftelseurkunder.

I 2 mom. föreskrivs det om bestämningen av antalet röstberättigade präster och lektorer. Enligt 3 mom. ska varje församling utse minst en lekmanneelektor i förhållande till antalet närvarande medlemmar i församlingarna i enlighet med en fördelning som domkapitlet bestämmer.

88 §. Förteckning över röstberättigade vid biskopsval. Domkapitlet ska upprätta en förteckning över röstberättigade präster och lektorer i stiftet utifrån matrikeluppgifterna och sända ett utdrag som gäller prosteriet till respektive kontraktsprost. Utifrån förteckningen ska domkapitlet bestämma antalet lekmanneelektorer och fördela dem mellan församlingarna på det sätt som föreskrivs i 87 § 3 mom. Antalet lekmanneelektorer i församlingarna ska meddelas kyrkoherdarna.

I 2 mom. föreskrivs det om kontraktsprostens uppgifter vid upprättandet av förteckningen över röstberättigade i prosteriet. Paragrafens 3 mom. gäller val av ärkebiskop.

89 §. Utövande av rösträtt vid val av ärkebiskop och biskop. I paragrafen föreskrivs det om utövandet av rösträtten och hur den ska utövas vid val av ärkebiskop eller biskop när en och samma person har rösträtt på flera grunder.

90 §. Valmansföreningar och kandidatuppställning vid biskopsval. I paragrafen föreskrivs det om bildandet av en valmansförening och dess rätt att ställa upp en kandidat vid biskopsval. Stiftande medlemmar i en valmansförening är minst 30 i valet röstberättigade personer. En och samma person får vara stiftande medlem i endast en valmansförening. Enligt 4 mom. ska en kandidat utses till biskop utan val om inga andra kandidater ställs upp.

91 §. Godkännande av stiftelseurkunder samt valförberedelser vid biskopsval. I paragrafen ges bestämmelser om domkapitlets uppgifter efter att kandidatuppställningen har avslutats. Den röstsedel som används vid valet ska till storlek och utseende motsvara den röstsedel som används vid församlingsval.

92 §. Förrättande av biskopsval. Paragrafen reglerar valmötena och ledningen av dem vid val av biskop och ärkebiskop.

93 §. Röstning i biskopsval. Röstning i biskopsval förrättas på samma sätt som röstning i församlingsval. Vid valförrättningen är diskussion inte tillåten. Detta förutsätter att de röstande har haft möjlighet att skaffa information om kandidaterna på förhand. I praktiken ordnas gemensamma valpaneler med kandidaterna inom stiftets område före den egentliga valdagen.

I 2 mom. föreskrivs det om förhandsröstningen vid biskopsval. En röstberättigad som inte har möjlighet att delta i valmötet kan poströsta. Valmötets ordförande ska när röstningen inleds se till att förhandsrösterna läggs i samma valurna som de röster som avges vid valmötet.

I 3 mom. föreskrivs det om hanteringen av förhandsröster vid valmötet när ordföranden konstaterar att den som röstat inte har rösträtt i valet. Eftersom ett preliminärt valresultat räknas ut redan i samband med valmötet har det i 4 mom. tagits in en bestämmelse om röstsedlars ogiltighet.

94 §. Protokoll vid biskopsval. I paragrafen föreskrivs det om det protokoll som ska föras vid valförrättningen, dess innehåll, underskrifter och justering. I egenskap av ordförande för valmötet ska kontraktsprosten se till att protokollet och röstsedlarna sänds till domkapitlet.

95 §. Räkning av resultatet vid biskopsval. I 1 mom. anges de praktiska åtgärderna vid räkningen av resultatet vid biskopsval. Domkapitlet ska räkna ut det slutliga valresultatet och fatta behövliga beslut om ogiltiga röstsedlar. Paragrafens 2 mom. gäller räkningen av kandidaternas röstetal vid val av ärkebiskop. Enligt det momentet delas det antal röster som avgivits av de röstberättigade i ärkestiftet med talet tre. Till detta tal adderas de röster som avgetts av de röstberättigade hos övriga representanter för stiftet och rikskyrkan och resultatet blir kandidatens röstetal.

96 §. Fastställande av biskopsvalsresultatet och förrättande av nytt val. I 1 mom. föreskrivs det om fastställande av valresultatet när en kandidats röstetal är över hälften av kandidaternas sammanlagda röstetal. Dessutom föreskrivs det om meddelande av resultatet till kandidaterna och valmansföreningens ombud samt publicering av fastställelsebeslutet i det allmänna datanätet. Besvärstiden börjar löpa från det att domkapitlets protokoll läggs fram offentligt genom att det publiceras i det allmänna datanätet. Bestämmelserna om tjänsteförordnande finns i 4 kap. 1 § i kyrkoordningen.

I 2 mom. finns bestämmelser om situationer där ingen av kandidaterna får majoriteten av rösterna vid det första valet. Domkapitlet ska då bestämma att ett nytt val förrättas. Valet förrättas enligt samma bestämmelser som under den första valomgången.

97 §. Avbrytande av biskopsval. Nytt biskopsval ska förrättas i tre särskilda situationer:

1) en person som är uppställd som kandidat avlider eller får bestående förhinder innan valförrättningen vid det första valet har avslutats, 2) en kandidat som är med i det andra valet avlider eller får bestående förhinder innan valförrättningen vid det andra valet har avslutats och 3) den som valts till biskop avlider eller får bestående förhinder innan tjänsteförordnande utfärdats.

98 §. Val av prästassessor. Domkapitlet bestämmer tidpunkten för val av prästassessor. Valet ska förrättas i varje prosteri av kontraktsprostarna. Val av prästassessor ska förrättas på samma sätt som biskopsval. Bestämmelsen om rösträtt flyttas från kyrkolagen till paragrafen. Riksdagens grundlagsutskott har ansett att förhållandet mellan kyrkolagen och kyrkoordningen baserar sig på den religionsfrihet som tryggas i 11 § i grundlagen, vilken man av hävd har ansett innefatta en viss grad av intern autonomi för det religiösa samfundet och rätten att bestämma om sina egna ärenden, såsom valet av religiösa ledare och präster (GrUU 28/2006 rd, s. 1, GrUU 20/2003 rd, s. 2, GrUU 57/2001 rd, s. 2).

10 kap. Behandling av förvaltningsärenden

1 §. Iakttagande av frister som angetts för ett val. I 9 kap. om val finns flera bestämmelser om föreskrivna tider och dagar. I kyrkans förvaltnings- och rättsskipningsärenden tillämpas enligt 9 kap. 3 § i kyrkolagen lagen om beräkning av laga tid, men det behövs särskilda bestämmelser om tidsfrister för val.

De valmyndigheter som ansvarar för förrättandet av ett val bör vidta alla nödvändiga åtgärder för valet inom de föreskrivna tiderna och dagarna. En valåtgärd av en röstberättigad för vilken fristen löper ut på en helgdag, en helgfri lördag eller någon annan dag som kan jämföras med dessa får dock vidtas den första vardagen efter dagen i fråga. Om en valrelaterad åtgärd av en valmyndighet är beroende av att en röstberättigad vidtar en åtgärd flyttas valmyndighetens motsvarande åtgärd.

2 §. Offentliga kungörelser. Bestämmelsen om att offentliga kungörelser ska vara anslagna på församlingens anslagstavla stryks. Avvikande bestämmelser om användningen av anslagstavlor kan dock fortfarande ingå t.ex. i bestämmelserna om val, och då ska församlingen iaktta förfarandena enligt dessa valbestämmelser om publicering av kungörelser och meddelanden.

I 1 mom. föreskrivs att offentliga kungörelser ska finnas tillgängliga i det allmänna datanätet. Kungörelserna ska finnas tillgängliga i det allmänna datanätet i minst 14 dygn, vilket säkerställer att kungörelsen finns tillgänglig under samma tid som föreskrivs i den övriga förvaltningslagstiftningen. Den tidsfrist som föreskrivs i momentet iaktas om inte något annat följer av kungörelsens sakinhåll eller om inte något annat bestäms eller föreskrivs om kungörelsen. Vid behandling av personuppgifter iaktas samma förfarande som i 9 kap. 23 § i förslaget till kyrkolag.

I en tvåspråkig församling ska kungörelser enligt språklagen publiceras på båda språken. I paragrafen föreslås ett tillägg om att kungörelsen kan publiceras eller tillkännages också i en motsvarande elektronisk publikation. Avvikande förfaranden som gäller offentliga kungörelser och tillkännagivande av sådana kan enligt förslaget föreskrivas i specialbestämmelser. Specialbestämmelser finns t.ex. i 9 kap. om kungörelser och meddelanden som gäller val.

3 §. Namnteckningsrätt. Paragrafen anger vilket organ som beslutar om en myndighets namnteckningsrätt. För tydlighetens skull föreslås det att också bestämmelser om beslut om namnteckningsrätten för stiftens, kyrkostyrelsen och kyrkans centralfond tas in i paragrafen.

4 §. Analys av konsekvenserna för barn. I paragrafen finns bestämmelser om analys av konsekvenserna för barn i beredningen av kyrkliga myndigheters beslut. Syftet med barnkonsekvensanalyser är att främja barnets bästa i de kyrkliga myndigheternas verksamhet. Paragrafen förpliktar kyrkan att i sin beredning av beslut analysera och beakta beslutets konsekvenser för barn. Som verktyg används förfarandet för barnkonsekvensanalyser. Analysen kan utföras som ett led i det vanliga beredningsarbetet.

Enligt bestämmelsen gäller analysen av konsekvenserna för barn beredningen av alla beslut och avgöranden av kyrkliga myndigheter. Enligt paragrafen ska barnkonsekvensanalysen utföras av den myndighet som först behandlar ärendet. Detta innebär att barnkonsekvensanalysen inte behöver inledas på nytt i samma ärende av en annan myndighet som eventuellt behandlar ärendet.

Paragrafens 2 mom. definierar vem som avses med begreppet barn i denna paragraf. Definitionen baserar sig på FN:s barnkonvention som gäller alla under 18 år.

5 §. Påverkansgrupp för unga. I paragrafen föreskrivs om församlingens skyldighet att tillsätta en påverkansgrupp för unga för att säkerställa deras delaktighet och därmed stärka deras möjligheter att göra sig hörda. Påverkansgruppen kan också tillsättas i samarbete mellan flera församlingar.

Påverkansgruppen för unga tillsätts av församlingens kyrkofullmäktige, om inte kyrkofullmäktige har delegerat beslutanderätten till kyrkorådet, eller av församlingsrådet. Om påverkansgruppen är gemensam för flera församlingar fattar kyrkofullmäktige eller församlingsrådet i varje församling beslutet för sin församling.

Församlingen ska också sörja för påverkansgruppens verksamhetsförutsättningar. Till medlemmar utses konfirmerade personer under 29 år. Medlemmarna utses på ett sätt som är ändamålsenligt för församlingen och som engagerar de unga, t.ex. genom val under gemensamma evenemang för unga eller genom anmälan eller inbjudan. Medlemmarna ska vara konfirmerade eftersom konfirmationen ger fullvärdigt medlemskap i församlingen. Enligt ungdomslagens (1285/2016) definition är unga personer som inte fyllt 29 år. I valet av medlemmar till påverkansgrupperna bör man beakta bestämmelserna i 8 kap. 8 § i förslaget till kyrkolag om kvinnors och mäns representation i olika organ.

Den föreslagna bestämmelsen anger inte påverkansgruppens storlek, antalet och tidpunkterna för sammanträden eller mandatperiodens längd, som kan avgöras lokalt på ett ändamålsenligt sätt. Mandatperioden kan t.ex. vara ett till två år och gruppen kan kompletteras enligt behov.

6 §. Beslutsfattandet i organ. Paragrafen innehåller bestämmelser om beslutsförfarandet och om ordförandens uppgifter och ansvar.

7 §. Kallande av ersättare samt tillfällig ordförande. En ersättare kallas till organets sammanträde om en ordinarie medlem är tillfälligt förhindrad att delta. Ersättaren kan också kallas in för att behandla ett visst ärende där den ordinarie medlemmen är jävig. Närmare bestämmelser om hur en ersättare ska kallas till ett sammanträde ska finnas i organets arbetsordning eller i ett reglemente eller en instruktion. Om organets ordförande och vice ordförande båda är frånvarande eller jäviga utses en tillfällig ordförande för sammanträdet eller behandlingen av ärendet.

I framställningen föreslås det att församlingens eller den kyrkliga samfällighetens arbetsordningar, reglementen och instruktioner för organen och förvaltningen i och med slopandet av underställningsförfarandet samlas till en förvaltningsstadga som gäller alla organ. Det föreslås att paragraferna uppdateras enligt detta. Eftersom paragraferna gäller alla förvaltningsnivåer i kyrkan har hänvisningen till arbetsordningar och instruktioner inte strukits. Samtidigt har paragrafernas ordalydelse förenhetligats.

8 §. Protokoll. Med protokoll avses protokoll som förs på organens möten samt tjänsteinnehavarnas beslutsprotokoll, dvs. s.k. beslutsförteckningar. Syftet med protokollet är att förmedla information och möjliggöra rättssäkerhet och tillsyn. Protokollet har offentlig tillförlitlighet så att uppgifterna i ett justerat protokoll anses stämma om inte något annat visas.

Protokoll ska alltid föras över sammanträden i ett beslutsfattande organ. Protokoll ska föras över beslut av tjänsteinnehavare, om protokollet inte är onödigt på grund av beslutets art. Exempelvis är en del beslut som ingår i den löpande förvaltningen av en sådan art att inget protokoll behövs eller i praktiken ens kan föras. Ett protokoll behövs inte om en expedition upprättas om beslutet eller om någon annan handling där beslutet framgår blir kvar. En sådan annan handling kan också vara ett kvitto som förvaras i bokföringen eller en uppgift som sparas i en digital databas.

I praktiken finns det två typer av beslutsprotokoll: ett protokoll består antingen av enskilda beslut av en tjänsteinnehavare (ett beslut eller flera separata) eller av en s.k. beslutsförteckning. En tjänsteinnehavare kan ha flera beslutsprotokoll som är grupperade t.ex. enligt typen av ärende. Ärendets art avgör vilken typ av protokoll som används. Om ärendet inte kräver någon redogörelse över beredningsåtgärderna räcker det att besluten antecknas, dvs. att en beslutsförteckning förs. Eftersom tjänsteinnehavaren vanligen fattar besluten ensam (utan föredragning) justeras inte protokollet. Det räcker med att tjänsteinnehavaren själv undertecknar sina beslut, dvs. beslutsprotokollet.

Enligt 45 § i förvaltningslagen ska ett beslut motiveras genom att man anger de bestämmelser som tillämpats och de omständigheter och utredningar som inverkat på avgörandet. Motiveringen kan utelämnas av en anledning som anges i paragrafens 2 mom.

Bestämmelser om upprättande och justering av protokoll finns enligt förslaget i förvaltningsstadgan. Paragrafen gäller alla kyrkans förvaltningsnivåer och därför bibehålls hänvisningen till arbetsordningar och instruktioner.

9 §. Skyldighet att lämna information. I paragrafen föreskrivs det om församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas skyldighet att lämna information. Kyrkostyrelsen samlar in information om kyrkans verksamhet för kommunikationen, planeringen, beslutsfattandet, forskningen, intressebevakningen och utvecklingen av kyrkans och församlingarnas verksamhet. Församlingarna kan utnyttja kyrkostyrelsens statistik i sin verksamhetsplanering och sitt beslutsfattande. Uppgifterna om församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas verksamhet och ekonomi visar vad de enskilda församlingarna och kyrkan som helhet erbjuder allmänheten och på vilket sätt de fullgör sin uppgift.

10 §. Arkivbildare och ansvar för arkivfunktionen. Paragrafen föreskriver om arkivbildare. Det är ändamålsenligt att en kyrklig samfällighet och de församlingar som hör till den utgör en enda arkivbildare. Den uppgiftsbaserade arkivbildningsplanen, den kyrkliga samfällighetens och medlemsförsamlingarnas uppgifter samt de mängder av handlingar som uppkommer i skötseln av uppgifterna talar för detta. En enda arkivbildningsplan och en arkivstadga godkänns för den kyrkliga samfälligheten och de församlingar som hör till den, och där beaktas den kyrkliga samfällighetens och medlemsförsamlingarnas dokumentförvaltning och arkivfunktion. Församlingar som inte hör till en kyrklig samfällighet är självständiga arkivbildare liksom för närvarande.

Stiftet och dess organ utgör en enda arkivbildare. Det är ändamålsenligt att också inkludera biskopens arkiv i stiftets arkivbildningsplan. Även prosteriet är en arkivbildare. Detta nämns uttryckligen i bestämmelsen. Kyrkans centralförvaltning är en enda arkivbildare där kyrkostyrelsen har en central roll.

I 2 mom. föreskrivs om de organ som svarar för ordnandet av arkivfunktionen och beslut som en arkivbildare ska fatta, t.ex. om att godkänna arkivstadgan och arkivbildningsplanen. I en enskild församling hör ansvaret och uppgifterna till kyrkorådet och i en kyrklig samfällighet till gemensamma kyrkorådet. I ett stift är det domkapitlet som ordnar arkivfunktionen. När domkapitlet fattar beslut om prosteriindelningen och kontraktsprosten bistår biskopen och domkapitlet i prosteriets förvaltning fattar domkapitlet beslut om ordnandet av arkivfunktionen också för prosterierna i stiftet.

I kyrkans centralförvaltning svarar kyrkostyrelsen för ordnandet av arkivfunktionen. Kyrkostyrelsen godkänner då arkivstadgan för hela centralförvaltningen samt den tillhörande arkivbildningsplanen. Kyrkans centralförvaltning har ett eget gemensamt slutarkiv för alla handlingar från centralförvaltningens organ som ska förvaras varaktigt.

I 2 mom. föreskrivs också att den som svarar för ordnandet av arkivfunktionen ska utse en tjänsteinnehavare eller arbetstagare som svarar för arkivfunktionen. Eftersom det särskilt i församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna är ett förtroendeorgan som svarar för ordnandet av arkivfunktionen förutsätter det praktiska ansvaret att det finns en tjänsteinnehavare eller arbetstagare med tillräcklig beslutanderätt och rätt utbildning. Det föreskrivs inte längre att kyrkoherden leder och övervakar kyrkans arkiv. Kyrkoherden kan fortfarande utses till arkivansvarig i en enskild församling, men även andra tjänsteinnehavare eller arbetstagare kan utses till uppgiften. I ett prosteri kan domkapitlet förordna kontraktsprosten att sköta uppgiften, och arrangemanget motsvarar då nuläget där kontraktsprosten svarar för prosteriets arkiv. Kyrkostyrelsen har för närvarande en arkivansvarig tjänsteinnehavare, och för centralförvaltningens del motsvarar bestämmelsen alltså det nuvarande arrangemanget.

11 §. Arkivutrymme. Handlingar ska förvaras i lokaler där de är skyddade mot förstörelse, skadegörelse och obehörig användning. Om handlingar som hör till arkivfunktionen förvaras tillfälligt i personalens rum eller i s.k. mellanarkiv ska det göras på ett sätt som säkerställer att de bevaras. Handlingar som ska förvaras varaktigt ska förvaras i lokaler som är byggda eller renoverade för att användas som arkiv. Ett sådant arkivrum för arkivmaterial som ska förvaras varaktigt kallas ett slutarkiv. I paragrafen föreskrivs uttryckligen att handlingar som ska förvaras varaktigt ska förvaras i ett slutarkiv. De manuella kyrkböckerna är en del av församlingens arkiv vilket innebär att paragrafen även gäller dem.

I 2 mom. föreskrivs om ett obligatoriskt utlåtandeförfarande som gäller ritningarna för slutarkivet. Innan ritningarna för församlingens eller den kyrkliga samfällighetens slutarkiv godkänns ska ett utlåtande om dem begäras av kyrkostyrelsen. Bestämmelsens tillämpningsområde utvidgas till att gälla även ritningarna för domkapitlens slutarkiv.

12 §. Deponering av handlingar hos arkivverket. I paragrafen föreskrivs om deponering hos arkivverket av handlingar som ska förvaras varaktigt. Kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet, domkapitlet eller kyrkostyrelsen fattar beslut om deponering.

Enligt 14 § 3 mom. i arkivlagen kan riksarkivet och landsarkiven på basis av ett särskilt avtal även ta emot sådana handlingar från andra än statliga arkivbildare som ska förvaras varaktigt. Handlingar kan alltså deponeras i ett allmänt arkiv genom ett avtal mellan arkivbildaren och arkivverket.

Bestämmelser om deponering av kyrkböcker hos arkivverket finns enligt förslaget i 3 kap.

11 kap. Särskilda bestämmelser

1 §. Kyrkliga utmärkelsetecken. Ärkebiskopen beviljar Sankt Henrikskorset och Mikael Agricolakorset på förslag av ett organ som utses av kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen bestämmer om beviljande och återtagande av övriga utmärkelsetecken och förtjänsttecken.

2 §. Användning av vapen. Ett vapen eller dess emblem fristående från skölden kan användas t.ex. som tryckt bild. När ett vapen eller emblem används ska de heraldiska principerna alltid iakttas.

3 §. Godkännande av sigill och stämplat. I paragrafen föreskrivs om vilket organ som är behörigt att godkänna sigill och stämplat.

4 §. Emblem i sigill och stämplat. I paragrafen föreskrivs det om vilka emblem som används i sigill och stämplat. Ett centralregister kan som emblem använda t.ex. kyrkan i en församling som hör till registret.

5 §. Sigillens och stämplatarnas form och storlek. I paragrafen bestäms formen och storleken för sigill och stämplat.

6 §. Sigillens och stämplatarnas text och språk. I paragrafen föreskrivs om de texter och språk som ska användas i sigill och stämplat.

7 §. Förstöring av sigill och stämplat. Det gäller att noga överväga förstöring av sigill och stämplat eftersom de hör till kyrkans kulturarv. Det blir obligatoriskt att begära ett expertutlåtande innan sigill eller stämplat förstörs. Tidigare har expertutlåtanden begärts enligt prövning. Utlåtandet ska begäras av en expert vid kyrkostyrelsen, ett landskapsmuseum eller Riksarkivet. Inget utlåtande krävs om stämplat som förstörs och ersätts på grund av slitage.

8 §. Närmare bestämmelser om sigill och stämplat. Paragrafen föreskriver om tillämpningen av bestämmelserna om sigill och stämplat på andra optiska märkningar och avtryck som används för att bekräfta handlingars riktighet.

12 kap. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1 §. Ikraftträdande. Kyrkoordningen föreslås träda i kraft samtidigt som den föreslagna kyrkolagen så snart som möjligt efter att denna antagits. Det aktuella förslaget till kyrkoordning ersätter den kyrkoordning som kyrkomötet antog i maj 2018. Samtidigt som kyrkoordningen träder i kraft upphävs den gällande kyrkoordningen och valordningen för kyrkan.

2 §. Övergångsbestämmelser. Paragrafen innehåller övergångsbestämmelser för den nya kyrkoordningen. Övergångsbestämmelserna gäller närmast tillämpningen av bestämmelserna om tjänsteinnehavare. Övergångsbestämmelsen om gamla sigill flyttas från kyrkolagen till kyrkoordningen.

8 Ikraftträdande

Kyrkoordningen föreslås träda i kraft samtidigt med den föreslagna kyrkolagen och de kyrkliga speciallagarna den 1 januari 2022.

9 Förhållande till andra framställningar

Kyrkoordningen utfärdas med stöd av de bemyndiganden som finns i kyrkolagen. En separat framställning om kyrkolagen har lämnats till kyrkomötet. I samma framställning ingår förslagen till lag om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan, lag om evangelisk-lutherska kyrkans arbetsmarknadsverk, lag om ändring av 2 § i lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden samt lag om evangelisk-lutherska kyrkans pensionsfond.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs kyrkomötet följande författningsförslag:

Författningsförslag**Kyrkoordning**

I enlighet med kyrkomötets beslut föreskrivs med stöd av 1 kap. 1 § 2 och 3 mom. i kyrkolagen (/):

1 kap.**Allmänna bestämmelser****1 §****Kyrkans bekännelse och uppgift**

Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland (*kyrkan*) bekänner sig till den kristna tro som grundar sig på Bibeln och som har uttalats i den äldsta kyrkans tre bekännelser och i den oförändrade Augsburgska bekännelsen samt i de övriga bekännelseskrifter för den lutherska kyrkan som tagits in i Konkordieboken.

Kyrkan betraktar som sin högsta norm principen i bekännelseskrifterna att all lära i kyrkan ska prövas och bedömas enligt Guds heliga ord.

I enlighet med sin bekännelse förkunnar kyrkan Guds ord och förvaltar sakramenten samt verkar också i övrigt för att sprida det kristna budskapet och förverkliga kärleken till nästan.

2 §**Att upptas som medlem i kyrkan**

Som medlem i kyrkan upptas på ansökan av den som saken gäller eller någon av dennas föräldrar eller vårdnadshavare

- 1) ett barn i det heliga dopet eller ett barn som tidigare är rätt döpt,
- 2) den som genomgått konfirmandundervisning och tidigare hört till kyrkan och som meddelar att han eller hon vill bekänna kyrkans tro,
- 3) den som hör till någon annan evangelisk-luthersk kyrka eller till någon annan kristen kyrka eller något annat kristet religionssamfund, om kyrkomötet har godkänt ett avtal om medlemskap i kyrkan med kyrkan eller religionssamfundet i fråga,
- 4) någon annan som fyllt 15 år så att han eller hon efter nödvändig undervisning döps eller, om han eller hon är rätt döpt, bekänner kyrkans tro.

Kyrkoherden fattar beslut om upptagning av medlemmar i kyrkan. Om kyrkoherden inte godkänner en ansökan ska han eller hon föra ärendet till kyrkorådet eller församlingsrådet för avgörande.

Den som upptagits som medlem i kyrkan enligt 1 mom. 2–4 punkten anses ha genomgått konfirmandundervisning och vara konfirmerad.

3 §

Att delta i församlingens verksamhet som medlem i kyrkan

En medlem i kyrkan har rätt att bli delaktig av kyrkans heliga förrättningar och församlingens övriga verksamhet i enlighet med bestämmelserna i kyrkolagen och kyrkoordningen.

En medlem i en annan kristen kyrka eller ett annat kristet religionssamfund har rätt att bli delaktig av kyrkans heliga förrättningar och församlingens övriga verksamhet, att vara fadder samt att predika i gudstjänsten och att biträda vid nattvardens utdelning på samma grunder som en medlem i kyrkan, om kyrkomötet har godkänt ett avtal om detta med kyrkan eller religionssamfundet i fråga.

En medlem i kyrkan ska delta i gudstjänsten och även i övrigt använda sig av sakramenten och främja fullgörandet av församlingens uppgift. Dessutom ska han eller hon iakttä ett kristet leverne, ingå äktenskap på det sätt som föreskrivs, låta döpa sina barn och sörja för deras kristna fostran.

2 kap.

Kyrkans administrativa indelning

Ändring av församlingsindelningen

1 §

Initiativ till ändring av församlingsindelningen

Ett initiativ till ändring av församlingsindelningen ska lämnas till domkapitlet. Initiativet ska motiveras och en redogörelse som behövs för bedömningen av ärendet ska bifogas. Om initiativet gäller överföring av en församlings område till en annan församling ska området i fråga specificeras. Till ett initiativ av församlingsrådet ska fogas ett utlåtande av gemensamma kyrkofullmäktige.

Domkapitlet kan avslå initiativet direkt om det är uppenbart oändamålsenligt. Om samma initiativ inleds på nytt inom ett år från beslutet om avslag ska det tas till beredning.

2 §

Beredning av en ändring av församlingsindelningen

Domkapitlet kan utse en eller flera utredare som ska bereda ändringen av församlingsindelningen eller bildande, ändring eller upplösning av en kyrklig samfällighet och lägga fram ett förslag om detta. Utredaren

har rätt att granska handlingar som gäller församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas verksamhet, förvaltning och ekonomi samt att av deras myndigheter få upplysningar och annan hjälp för att kunna utföra sin uppgift. Utredaren ska till domkapitlet lämna sitt förslag och övriga handlingar som utredningen gett upphov till.

Kyrkofullmäktige, församlingsrådet och gemensamma kyrkofullmäktige i de församlingar och kyrkliga samfälligheter som den föreslagna ändringen gäller ska av domkapitlet höras om initiativet, utredningen och församlingsmedlemmarnas ståndpunkt.

Domkapitlet ska vid behov be Institutet för de inhemska språken om ett utlåtande om församlingens namn, om det planerade namnet inte tidigare har varit ett namn på en församling eller om det finns andra skäl att kontrollera att namnet är lämpligt.

Kyrkostyrelsen kan besluta om en ändring av församlingsindelningen utan de utlåtanden som avses i 2 mom. om det endast krävs en obetydlig ändring av församlingsindelningen till följd av en sådan ändring i den kommunala indelningen som avses i 2 kap. 14 § 4 mom. i kyrkolagen.

3 §

Avtal om ordnande av förvaltningen av ett delområde i församlingen

När en ändring av församlingsindelningen är aktuell kan kyrkofullmäktige eller församlingsråden ingå ett avtal om hur förvaltningen av det berörda delområdet ska ordnas. Avtalet träder i kraft samtidigt som kyrkostyrelsens beslut om ändringen av församlingsindelningen.

4 §

Kyrkostyrelsens beslut om delning av egendom

Kyrkostyrelsen bestämmer hur egendomen ska delas i sitt beslut om ändring av församlingsindelningen. Kyrkostyrelsen kan av särskilda skäl skjuta upp beslutet om delning av egendom och endast besluta om huruvida en delning är nödvändig samt vid behov om avvikelser från delningsgrunderna.

5 §

Delningsgrund

När en församling delas i flera församlingar på geografisk grund, får varje församling egendom i förhållande till antalet närvarande medlemmar i församlingen enligt situationen den dag då församlingsindelningen träder i kraft.

När en del av församlingens område ansluts till en annan församling eller när en ny församling bildas av en del av församlingen, ska församlingens egendom, skulder och andra motsvarande förbindelser övergå till den församling som området ansluts till eller den nya församlingen i förhållande till antalet närvarande medlemmar enligt situationen den dag då församlingsindelningen träder i kraft.

6 §

Avvikelse från delningsgrunderna

Med avvikelse från delningsgrunderna och utan någon delning ska

1) församlingens huvudkyrka, byggnader som hör till kyrkan och tjänar användningen av den samt deras lösöre samt en begravningsplats i anslutning till kyrkan kvarstå hos den församling från vilken området avskiljs,

2) en kyrka, ett kapell, ett församlingshem, en begravningsplats eller någon annan fastighet eller byggnad som i huvudsak tjänar ett visst område ges till den församling som området kommer att höra till.

I delningsbeslutet kan det bestämmas hur den egendom som övergår ska användas församlingarna emellan.

Avvikelse får göras från delningsgrunderna, om en regelrätt tillämpning av dem skulle leda till uppenbart försvagad ekonomi för någon församling eller medföra någon annan väsentlig olägenhet. Avvikelse får göras från delningsgrunderna också när en tidigare ändring av församlingsindelningen måste upphävas och en regelrätt tillämpning av delningsgrunderna skulle leda till ett oskäligt resultat. Då ska den tid som gått från det tidigare beslutet om församlingsindelningen samt omständigheter som gäller ekonomin i församlingarna i fråga särskilt beaktas.

7 §

Organisationskommitténs sammansättning

Domkapitlet utser kyrkoherden i den nya eller utvidgade församlingen till ordförande för organisationskommittén samt även övriga medlemmar och personliga ersättare för dessa. Medlemmarna och ersättarna ska kunna väljas till ett förtroendeuppdrag i den församling som ändringen av församlingsindelningen gäller. Antalet medlemmar inklusive ordförande i organisationskommittén fastställs utifrån antalet närvarande medlemmar i församlingen enligt följande:

Församlingens medlemsantal	Organisationskommitténs medlemsantal
20 000 eller mindre	9
20 001–30 000	11
30 001–40 000	13
över 40 000	15

Organisationskommitténs sammansättning bestäms genom att domkapitlet utifrån förslag från församlingarnas kyrkoråd eller församlingsråd utser en medlem från varje församling, varefter de övriga platserna fördelas i förhållande till antalet närvarande medlemmar i församlingarna.

8 §

Organisationskommitténs uppgifter

Utöver vad som föreskrivs i 2 kap. 16 § 2 mom. i kyrkolagen har organisationskommittén till uppgift att

- 1) utse en valnämnd för församlingen och en ordförande för nämnden samt besluta om röstningsställena,
- 2) bereda ärendena för kyrkofullmäktiges första sammanträde,
- 3) sköta övrig beredning och verkställighet,
- 4) fatta beslut om förflyttning och placering av personal, om inte något annat följer av 35 och 36 § i lagen om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan (/).

9 §

Hur förvaltningen ska ordnas i en ny eller utvidgad församling

När resultatet av ett församlingsval har fastställts eller kyrkofullmäktige har bildats utifrån resultatet i det föregående valet, ska ordföranden för organisationskommittén utan dröjsmål sammankalla kyrkofullmäktige till dess första sammanträde.

Under det första sammanträdet ska kyrkofullmäktige

- 1) godkänna förvaltningsstadgan för församlingen,
- 2) välja medlemmar av kyrkorådet,
- 3) tillsätta organen,
- 4) besluta om inrättande av tjänster,
- 5) godkänna budgeten.

Kyrkorådet är genast behörigt. Mandatperioden för de organ som lyder under rådet börjar när ändringen i församlingsindelningen har trätt i kraft.

När församlingsrådet i en församling som hör till en kyrklig samfällighet ordnar församlingens förvaltning ska det tillämpa vad som föreskrivs om kyrkofullmäktige i denna paragraf.

10 §

Kostnader för utredaren och organisationskommittén

Domkapitlet bestämmer hur de kostnader som utredaren och organisationskommittén ger upphov till ska fördelas mellan församlingarna.

3 kap.

Församlingar och kyrkliga samfälligheter

Församlingens verksamhet

1 §

Kyrkans böcker och predikan

Vid gudstjänsten och de kyrkliga förrättningarna ska kyrkohandboken och kyrkans övriga böcker som godkända av kyrkomötet följas.

Predikan ska hållas över de texter som bestämts i kyrkohandboken och den ska stämma överens med kyrkans bekännelse. En predikan får inte innehålla agitation eller olämpliga hänsyftningar på en viss person.

De böcker som används vid kyrkans heliga förrättningar och undervisning ska följa bekännelsen.

2 §

Huvudgudstjänsten och övriga gudstjänster

Gudstjänsten är öppen för alla.

Huvudgudstjänsten ska firas på söndagar och kyrkliga helgdagar i församlingens kyrka. Om en församling har flera kyrkor ska kyrkorådet eller församlingsrådet bestämma i vilken eller vilka kyrkor huvudgudstjänsten ska firas. Huvudgudstjänsten kan också firas någon annanstans än i en kyrka.

På självständighetsdagen och i samband med statliga högtidligheter firas gudstjänst på det sätt som föreskrivs om särskilda begivenheter.

Andra gudstjänster ordnas enligt behov.

3 §

När en huvudgudstjänst ska börja

Huvudgudstjänsten ska börja klockan 10. Kyrkorådet eller församlingsrådet kan av grundad anledning bestämma att huvudgudstjänsten regelbundet ska börja vid ett annat klockslag. Kyrkoherden kan i enskilda fall bestämma att huvudgudstjänsten ska börja vid ett annat klockslag.

Om två församlingar som hör till samma kyrkliga samfällighet har en gemensam kyrka ska gemensamma kyrkorådet bestämma när huvudgudstjänsterna ska börja.

4 §

Gudstjänstförrättare

Gudstjänsten ska förrättas av en präst i församlingen. Med kyrkoherdens samtycke eller enligt förordnande av kontraktsprosten kan också någon annan präst förrätta gudstjänsten.

Om en präst är förhindrad att förrätta en gudstjänst ska någon av de närvarande tjänsteinnehavarna eller arbetstagarna i församlingen eller medlemmarna i kyrkorådet eller församlingsrådet agera på det sätt som anges i kyrkohandboken.

I enskilda fall kan kyrkoherden kalla en sådan medlem av kyrkan som är konfirmerad och känd för sin kristna övertygelse eller en präst från någon annan kristen kyrka eller ett därmed jämställt samfund att predika i gudstjänsten.

5 §

Kollekt

Vid gudstjänster och andra kyrkliga sammankomster eller församlingsmöten kan kollekt tas upp till stöd för kyrkans och församlingens verksamhet och för ändamål som svarar mot deras uppgift.

Kyrkorådet eller församlingsrådet godkänner en plan för de kollekter som tas upp vid gudstjänsterna, med beaktande av kyrkostyrelsens beslut om kollekter som uppbärs vid huvudgudstjänster.

6 §

Herrens heliga nattvard

Nattvarden firas vid en gudstjänst.

Nattvarden får firas i en kyrka och i församlingens begravningskapell och kapell. Nattvarden får även firas på någon annan plats som domkapitlet på förslag av kyrkorådet eller församlingsrådet har godkänt för detta ändamål.

Nattvard får tillfälligt firas även på annan plats under kyrkoherdens tillsyn. Inom försvarsmaktens kyrkliga arbete får under fältbiskopens tillsyn nattvard firas förutom i en kyrka eller på en plats som godkänts enligt 2 mom. även någon annanstans.

Vid behov kan nattvarden utdelas till enskilda personer även utanför gudstjänsten på det sätt som anges i kyrkohandboken.

7 §

Rätt att delta i nattvarden

Varje konfirmerad medlem i kyrkan får delta i nattvarden.

Ett döpt barn som har undervisats om nattvardens betydelse får delta i nattvarden tillsammans med sina föräldrar, vårdnadshavare eller någon annan konfirmerad medlem som svarar för barnets kristna fostran. En döpt medlem i församlingen som deltar i konfirmandundervisningen kan efter att ha fått undervisning om nattvarden delta i nattvarden vid församlingens gemensamma gudstjänst tillsammans med sin konfirmandlärare.

Biskopsmötet bestämmer under vilka förutsättningar en döpt medlem av en annan kristen kyrka i enskilda fall kan delta i nattvarden.

Nattvard kan på begäran utdelas även till andra än medlemmar i kyrkan om de är sjuka eller i nöd och förstår dess innebörd.

8 §

Nattvardsutdelare

Nattvarden ska utdelas av en präst. En lektor kan biträda vid nattvarens utdelning och utdela nattvarden i de fall som avses i 6 § 4 mom.

Kyrkoherden kan bevilja en medlem i kyrkan som är konfirmerad och känd för sin kristna övertygelse rätt att biträda vid utdelningen av nattvarden. Inom försvarsmaktens kyrkliga arbete beslutar fältbiskopen om rätten att biträda vid nattvarens utdelning.

Om någon är i dödsfara eller i övrigt i en särskild nödsituation och vill motta nattvarden får varje kristen utdela nattvarden till honom eller henne, om en präst inte kan nås.

9 §

Det heliga dopet

Kyrkans medlemmar ska utan onödigt dröjsmål låta döpa sina barn. Om barndopet fördröjs ankommer det på kyrkoherden att påminna barnets föräldrar eller vårdnadshavare om detta.

Dopet förrättas av en präst i en kyrka eller någon annanstans enligt vad prästen och barnets vårdnadshavare kommer överens om. Minst två faddrar eller andra vittnen ska vara närvarande vid dopförrättningen. När dopet har förrättats ska man be för den döpta vid söndagens huvudgudstjänst. Den döptas namn kan med den döptas eller vårdnadshavarnas samtycke nämnas i samband med bönen.

Ett rätt dop är ett dop som förrättats i en kristen kyrka eller ett kristet religionssamfund, där personen har döpts i vatten i Faderns, Sonens och den heliga Andens namn. Den som blivit rätt döpt får inte döpas på nytt.

10 §

Nöddop

En medlem i kyrkan ska döpa ett barn eller en vuxen som inte är döpt i vatten och i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn, om det finns risk för att personen avlider och en präst inte omedelbart kan nås för att förrätta dopet. Nöddop kan även förrättas av andra kristna.

Församlingen ska utan dröjsmål underrättas om nöddop. Nöddopet ska bekräftas på det sätt som anges i kyrkohandboken.

11 § Faddrar

Den som döps ska ha minst en fadder som är konfirmerad medlem av en evangelisk-luthersk kyrka. Därtill kan också den vara fadder som hör till en sådan kristen kyrka eller ett sådant kristet religionssamfund som godkänner ett dop som förrättats av en evangelisk-luthersk kyrka.

Av särskilda skäl kan barnet efter dopet få ytterligare högst två faddrar. Beslut om ytterligare faddrar fattas av kyrkoherden i barnets församling på ansökan av barnets vårdnadshavare. En anteckning om att ytterligare faddrar har utsetts ska göras i medlemsregistret.

12 § Vigsel till äktenskap och välsignelse av äktenskap

Vigsel till äktenskap ska förrättas av en präst i en kyrka eller på någon annan plats i enlighet med vad som avtalas mellan dem som ska vigas och prästen.

De som vigs ska vara medlemmar i kyrkan och ha genomgått konfirmandundervisning. Vigsel till äktenskap kan även förrättas om den ena av dem som ska vigas inte är medlem i kyrkan, men hör till någon annan kristen kyrka eller något annat kristet religionssamfund.

Ett äktenskap som har ingåtts i annan ordning än den som iakttas av en evangelisk-luthersk kyrka kan på begäran välsignas.

Vid söndagens huvudgudstjänst ber församlingen för de äktenskap som församlingen får veta att ska ingås eller har ingåtts. Kungörelse förutsätter samtycke av de förlovade eller makarna.

13 § Jordfästning

Jordfästning ska förrättas av en präst i en kyrka eller ett begravningskapell, i ett kapell, vid graven eller i den avlidnas hem, i enlighet med vad som avtalas mellan dem som har hand om begravningen och prästen.

I undantagsfall kan en präst i någon annan kristen kyrka eller därmed jämförbart samfund förrätta jordfästningen av en medlem i kyrkan, om detta var den avlidnas klart uttalade vilja medan han eller hon levde och det avtalas med församlingens kyrkoherde.

Vid söndagens huvudgudstjänst meddelas om de dödsfall som inträffat bland församlingens medlemmar, på det sätt som föreskrivs i kyrkohandboken.

14 §**Jordfästning av en person som inte hört till kyrkan**

En person som inte hört till kyrkan kan jordfästas om de som har hand om begravningen ber om det. Jordfästningen förrättas dock inte om den avlidna medan han eller hon levde klart har uttalat att han eller hon önskat något annat, eller om prästen, enligt den uppfattning som han eller hon fått vid själavårdssamtal eller på något annat sätt, anser att det inte finns tillräckliga grunder för en kyrklig jordfästning.

15 §**Utförare av kyrkliga förrättningar**

En medlem av församlingen har rätt att få en kyrklig förrättning utförd av den präst i den egna församlingen som medlemmen önskar, om det inte finns några befogade hinder för detta.

En präst är skyldig att utföra en kyrklig förrättning inom sin församlings område även för en medlem i en annan församling.

En präst får på begäran utföra en kyrklig förrättning även inom en annan församlings område.

På begäran ska en präst ge ett intyg över kyrkliga förrättningar som han eller hon utfört.

16 §**Arvode för kyrkliga förrättningar**

Arvode får inte tas ut för kyrkliga förrättningar.

Församlingen kan dock betala arvode till en präst, lektor eller kantor som församlingen har bett utföra en kyrklig förrättning på församlingens vägnar.

17 §**Kristen fostran och undervisning**

Varje döpt barn har rätt till kristen fostran och undervisning i kyrkans gemensamma tro. Det är föräldrarnas och vårdnadshavarnas uppgift att ge kristen fostran och undervisning. Faddrarna och församlingen ska stödja föräldrarna och vårdnadshavarna i denna uppgift.

18 §**Församlingens ansvar för fostran**

Församlingen ska se till att församlingens medlemmar i olika åldrar får en kristen fostran och att deras andliga liv vårdas, och även erbjuda personer som inte är medlemmar i församlingen en möjlighet till detta.

19 §

Konfirmandundervisning

Församlingen ska ordna konfirmandundervisning där deltagarna görs förtrogna med kyrkans gemensamma tro och leds in i ett liv i församlingens gemenskap. Konfirmandundervisningen ges enligt den kristna läran, som godkänts av kyrkomötet. Konfirmandundervisningen leds av en präst eller lektor. Som lärare kan dessutom verka församlingens kantorer, ungdomsarbetsledare och övriga tjänsteinnehavare och arbetstagare.

20 §

Tillstånd att ordna konfirmandundervisning

Domkapitlet kan för viss tid bevilja en kristen förening, stiftelse eller annan organisation tillstånd att ordna konfirmandundervisning.

Domkapitlet kan återkalla tillståndet om undervisningen eller arrangemangen inte uppfyller villkoren för tillståndet.

21 §

Konfirmation

Vid konfirmationen bekänner församlingsmedlemmen sig till kyrkans gemensamma tro och får rätt att självständigt delta i nattvarden. I konfirmationen kan de delta som genom konfirmandundervisningen berättigas till detta. Konfirmationen förrättas av en präst eller lektor.

22 §

Själavård och bikt

Församlingen ska sköta själavården inom sitt område och erbjuda möjlighet till enskild bikt. Detta är särskilt en uppgift för en präst eller lektor i församlingen, men även för församlingens övriga medlemmar.

23 §

Vägledning till en kristen livsföring

Församlingen ska sörja för sina medlemmars kristna tro och liv.

Den som orsakar förargelse genom sitt beteende och försummar sina skyldigheter som medlem i kyrkan ska av en präst vägledas att iaktta en kristen livsföring. Kyrkoherden ska tillrättavisa medlemmar i församlingen som undervisar i strid med kyrkans bekännelse.

24 §**Diakoni**

Församlingen och dess medlemmar ska utöva diakoni. Diakoni är att ge hjälp som grundar sig på kristen kärlek, särskilt till dem vars nöd är störst och som inte får någon annan hjälp. Närmare föreskrifter om församlingens diakoniverksamhet finns i en instruktion för diakoniarbetet, som ska godkännas av kyrkorådet eller församlingsrådet.

25 §**Mission**

Församlingen och dess medlemmar ska främja missionsarbete. Missionsarbete är att sprida evangeliet bland dem som inte är kristna. Närmare föreskrifter om församlingens missionsarbete finns i en instruktion för missionsarbetet, som ska godkännas av kyrkorådet eller församlingsrådet.

Församlingens förvaltning**26 §****Medlemmar i kyrkofullmäktige**

Till kyrkofullmäktige väljs medlemmar utifrån antalet närvarande medlemmar i församlingen enligt följande:

Församlingens medlemsantal	Kyrkofullmäktiges medlemsantal
2 000 eller mindre	11
2 001–4 000	15
4 001–7 000	19
7 001–10 000	23
10 001–20 000	27
20 001–50 000	33
50 001–80 000	39
över 80 000	45

Ersättarna fastställs utifrån valresultatet.

27 §**Kyrkofullmäktiges ordförande och vice ordförande**

Kyrkofullmäktige utser inom sig en ordförande och en vice ordförande vid det första sammanträdet under det första och tredje året av mandatperioden.

28 §

Sammankallande av kyrkofullmäktige

Kyrkofullmäktige sammankallas av ordföranden eller om denna har förhinder av vice ordföranden. Om även vice ordföranden har förhinder sammankallas fullmäktige av kyrkorådets ordförande.

Kyrkofullmäktiges första sammanträde sammankallas av kyrkorådets ordförande. Sammanträdet öppnas av den till åldern äldsta medlemmen, som leder ordet tills en ordförande och vice ordförande för kyrkofullmäktige har utsetts.

Kyrkofullmäktige ska sammankallas om biskopen, domkapitlet eller kyrkorådet yrkar på det eller om minst en fjärdedel av fullmäktigemedlemmarna skriftligen har begärt att fullmäktige ska sammankallas för behandling av ett ärende som de uppgär.

29 §

Kallelse till kyrkofullmäktiges sammanträde

I sammanträdeskallelsen ska anges tid och plats för sammanträdet, och till kallelsen ska fogas en förteckning över de ärenden som ska behandlas. Kallelsen ska skickas till medlemmarna i kyrkofullmäktige och kyrkorådet senast en vecka före sammanträdet. Samtidigt ska det informeras om sammanträdet via det allmänna datanätet. Kallelsen kan skickas elektroniskt om församlingen ser till att de kallade har tillgång till de tekniska verktyg och förbindelser som behövs för detta.

Vid sådana undantagsförhållanden som avses i 10 kap. 6 § i kyrkolagen kan kallelsen till kyrkofullmäktiges sammanträde skickas på annat sätt.

Om ett ärende är brådskande och inte innebär ett nytt anslag eller en ökning av ett tidigare anslag, kan kyrkofullmäktige besluta att ta ärendet till behandling även om det inte har nämnts i kallelsen. Om det beslutas att ett ärende ska överföras till ett fortsatt sammanträde för behandling behövs inte någon ny sammanträdeskallelse.

30 §

Närvaroskyldighet och yttranderätt vid kyrkofullmäktiges sammanträden

Kyrkorådets ordförande och vice ordförande har skyldighet att närvara och rätt att yttra sig vid kyrkofullmäktiges sammanträden. Om båda är förhindrade att delta har en medlem som utses av kyrkorådet närvaroskyldighet och yttranderätt. Om kyrkorådets ordförande, vice ordförande eller den utsedda medlemmen är frånvarande utgör detta inte något hinder för att beslut fattas i ärendena.

Kyrkofullmäktige kan bestämma att en tjänsteinnehavare eller arbetstagare ska närvara vid kyrkofullmäktiges sammanträde.

31 §

Närvaro- och yttranderätt för en företrädare för ett delområde i församlingen

Ordföranden för direktionen för ett delområde och den präst som leder verksamheten i delområdet kan i förvaltningsstadgan ges närvaro- och yttranderätt vid kyrkofullmäktiges och församlingsrådets sammanträden.

32 §

Medlemmar i kyrkorådet

Ordförande för kyrkorådet är kyrkoherden, och övriga medlemmar är en vice ordförande och minst 5 och högst 11 andra personer som är valbara vid församlingsval på det sätt som anges i förvaltningsstadgan. De valda medlemmarna har personliga ersättare.

Vice ordförande och övriga medlemmar väljs vid det första sammanträdet under det första och tredje året av kyrkofullmäktiges mandatperiod.

Vice ordföranden är ordförande för kyrkorådets sammanträde

- 1) när kyrkoherden har förhinder eller är jävig, och
- 2) när kyrkoherden och kyrkorådet gemensamt beslutar om detta efter att vice ordföranden gett sitt samtycke. Ett beslut kan fattas också för viss tid, dock högst för kyrkorådets mandatperiod eller tills kyrkoherden eller vice ordföranden byts ut.

33 §

Kyrkorådets uppgifter

Utöver vad som föreskrivs i kyrkolagen har kyrkorådet i uppgift att främja församlingens andliga liv och fullgöra församlingens uppgift samt att se till att kyrkofullmäktiges beslut verkställs.

34 §

Sammankallande av kyrkorådet

Kyrkorådet beslutar om tid och plats för sina sammanträden. Kyrkorådet sammanträder också när ordföranden anser det vara nödvändigt eller om minst en fjärdedel av medlemmarna begär det skriftligt för behandling av ett ärende som de uppger.

Ordföranden kallar till sammanträde på det sätt som kyrkorådet beslutar. Samtidigt ska ett meddelande om sammanträdet skickas till kyrkofullmäktiges ordförande och vice ordförande.

35 §

Instruktioner

En församling och en kyrklig samfällighet kan godkänna instruktioner för ordnandet av tjänsteinnehavarnas verksamhet samt av församlingens eller den kyrkliga samfällighetens övriga förvaltning.

36 §

Direktioner

Kyrkofullmäktige kan för sin mandatperiod tillsätta direktioner som lyder under kyrkorådet. Direktionernas uppgifter bestäms i en förvaltningsstadga som godkänns av kyrkofullmäktige.

I förvaltningsstadgan som godkänns av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet ska anges delområdets namn och gränser samt direktionens sammansättning och uppgifter.

37 §

Närvaro- och yttranderätt vid sammanträden i kyrkorådet, dess sektioner och direktioner

Närvaro- och yttranderätt vid ett sammanträde i

- 1) kyrkorådet har ordföranden och vice ordföranden för kyrkofullmäktige samt kaplanen eller någon annan präst i ett delområde,
- 2) en sektion i kyrkorådet har ordföranden och vice ordföranden för kyrkorådet,
- 3) en direktion har ordföranden för kyrkorådet och den medlem som kyrkorådet utsett för denna uppgift.

Tjänsteinnehavare och arbetstagare i en församling kan i förvaltningsstadgan ges närvaro- och yttranderätt vid ett sammanträde i kyrkorådet, en sektion i kyrkorådet eller en direktion. Enligt beslut som fattas vid sammanträdet kan också andra personer närvara vid sammanträdet.

38 §

Att sända beslut till kyrkorådet

Beslut av en direktion och en tjänsteinnehavare eller förtroendevald enligt 3 kap. 6 § i kyrkolagen ska sändas till kyrkorådet på det sätt som anges i förvaltningsstadgan.

39 §

Att avgöra meningsskiljaktigheter

Ett ärende ska föras till domkapitlet för avgörande om kyrkoherden och kyrkorådet är av olika åsikt i ärendet och det gäller

- 1) gudstjänsten eller en kyrklig förrättning,
- 2) användningen av en kyrka, ett begravningskapell eller ett kapell,
- 3) kollekt som församlingen får besluta om.

Kyrkliga samfälligheter och församlingssamarbete

40 §

Förslag till grundstadga

Kyrkoråden eller de gemensamma kyrkoråden ska bereda ett förslag till grundstadga för en kyrklig samfällighet. Initiativ till beredningen ska tas av kyrkorådet i den församling eller av gemensamma kyrkorådet i den kyrkliga samfällighet som har det största antalet närvarande medlemmar. Om församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna inte kan enas om grundstadgan och egendomsförteckningen utser domkapitlet en utredare som ska utarbeta ett förslag. Domkapitlet kan även i övrigt vid behov utse en utredare.

Utredaren har rätt att granska handlingar som gäller församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas verksamhet, förvaltning och ekonomi samt att av deras myndigheter få upplysningar och annan hjälp för att kunna utföra sin uppgift.

Domkapitlet ska till kyrkostyrelsen sända förslaget, de yttranden som kyrkofullmäktige och de gemensamma kyrkofullmäktige har gett om förslaget samt sitt eget yttrande.

41 §

Innehållet i grundstadgan

I grundstadgan ska anges samfällighetens namn och hemort samt de församlingar som hör till samfälligheten. Namnet ska innehålla orden kyrklig samfällighet.

I grundstadgan ska anges

- 1) de ärenden inom förvaltningen och ekonomin som den kyrkliga samfälligheten ska sköta,
- 2) de uppgifter och arbetsformer inom församlingarna som den kyrkliga samfälligheten ska sköta enligt 3 kap. 15 § 3 mom. i kyrkolagen,
- 3) de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av interna ärenden mellan den kyrkliga samfälligheten och de församlingar som hör till samfälligheten.

42 §

Interimistisk kyrklig samfällighet

Om grundstadgan inte hinner fastställas eller församlingsval förrättas innan den nya kyrkliga samfälligheten ska inleda sin verksamhet när kommunindelningen ändras, ska församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna som en interimistisk kyrklig samfällighet sköta de ärenden som anges i 3 kap. 15 § i kyrkolagen från det att ändringen av kommunindelningen träder i kraft.

43 §

Organ i en interimistisk kyrklig samfällighet

Kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige, kyrkoråden, gemensamma kyrkoråden samt församlingsråden fortsätter sin verksamhet tills nya organ har bildats eller utsetts.

Domkapitlet fastställer hur mandaten i interimistiska gemensamma kyrkofullmäktige ska fördelas mellan församlingarna enligt 45 §. Kyrkofullmäktige eller församlingsråden utser medlemmar och personliga ersättare för dem i interimistiska gemensamma kyrkofullmäktige. Interimistiska gemensamma kyrkofullmäktige utser medlemmar och personliga ersättare för dem i det interimistiska gemensamma kyrkorådet, till vilket hör åtta medlemmar förutom ordföranden som utses enligt 46 §.

44 §

Interimistiska organs uppgifter

De interimistiska organen i en kyrklig samfällighet ska börja sköta nödvändiga uppgifter redan innan den kyrkliga samfälligheten inleder sin verksamhet. Interimistiska gemensamma kyrkofullmäktige ska

- 1) fastställa inkomstskattesatsen för det första året,
- 2) godkänna budgeten för den kyrkliga samfälligheten,
- 3) godkänna boksluten för församlingarna inom den kyrkliga samfälligheten för det år som föregår anslutningen samt besluta om ansvarsfrihet.

Domkapitlet beslutar om övriga tillfälliga åtgärder som behövs i samband med att den kyrkliga samfälligheten bildas.

På interimistiska organ i en kyrklig samfällighet tillämpas bestämmelserna om motsvarande organ i kyrkliga samfälligheter.

45 §

Medlemmar i gemensamma kyrkofullmäktige

Till gemensamma kyrkofullmäktige väljs medlemmar utifrån antalet närvarande medlemmar i de församlingar som hör till den kyrkliga samfälligheten enligt följande:

Församlingarnas medlemsantal	Gemensamma kyrkofullmäktiges medlemsantal
10 000 eller mindre	21
10 001–20 000	31
20 001–40 000	41
40 001–150 000	51
150 001–300 000	61
över 300 000	91

Gemensamma kyrkofullmäktige kan av särskilda orsaker för en valperiod åt gången besluta att antalet medlemmar är ett udda tal som är mindre än det föreskrivna, dock minst 11.

Gemensamma kyrkofullmäktige beslutar senast i juni under valåret om mandatfördelningen i gemensamma kyrkofullmäktige. Av mandaten ges varje församling först två eller, om det finns fler än 20 församlingar, ett mandat. De övriga mandaten fördelas i förhållande till antalet närvarande medlemmar i församlingarna.

46 §

Medlemmar i gemensamma kyrkorådet

Domkapitlet utser ordföranden för gemensamma kyrkorådet bland församlingarnas kyrkoherdar. Till övriga medlemmar väljer gemensamma kyrkofullmäktige en vice ordförande och minst fem och högst 15 andra personer som är valbara vid församlingsval på det sätt som anges i förvaltningsstadgan samt personliga ersättare för dem.

47 §

Närvaro- och yttranderätt vid gemensamma kyrkorådets sammanträden

Närvaro- och yttranderätt vid gemensamma kyrkorådets sammanträden har

- 1) kyrkoherdarna i församlingarna,
- 2) samfällighetens ledande tjänsteinnehavare och arbetstagare på det sätt som anges i förvaltningsstadgan,
- 3) även andra personer genom beslut av gemensamma kyrkorådet.

48 §

Medlemmar i församlingsrådet

Kyrkoherden är ordförande i församlingsrådet. Övriga medlemmar väljs utifrån antalet närvarande medlemmar i församlingen enligt följande:

Församlingens medlemsantal	Församlingsrådets medlemsantal
2 000 eller mindre	8
2 001–4 000	10
4 001–10 000	12
10 001–20 000	14
över 20 000	16

Församlingsrådet utser inom sig en vice ordförande vid det första sammanträdet under det första och tredje året av mandatperioden.

49 §

Församlingsrådets direktioner

Församlingsrådet kan tillsätta direktioner vars uppgifter bestäms i en förvaltningsstadga som församlingsrådet godkänner. På direktionerna tillämpas vad som föreskrivs om direktioner som lyder under kyrkorådet.

50 §

Samråd med församlingsrådet

Församlingsrådet ska ges tillfälle att ge ett yttrande innan gemensamma kyrkofullmäktige fattar beslut i ett ärende som gäller

- 1) ändring av grundstadgan,
- 2) verksamhets- och ekonomiplanen för den kyrkliga samfälligheten,
- 3) budgeten för den kyrkliga samfälligheten,
- 4) ordnande av gemensamma arbetsformer,
- 5) ändring av församlingsindelningen,
- 6) inrättande, indragning eller ändring av tjänster i en församling,
- 7) byggnader som används i församlingens verksamhet.

51 §

Samarbetsavtal

I ett avtal enligt 3 kap. 20 § 1 mom. i kyrkolagen ska anges

- 1) den församling eller kyrkliga samfällighet som sköter uppgiften i fråga,
- 2) de grunder enligt vilka kostnaderna för skötseln av uppgiften fördelas,
- 3) villkoren för uppsägning av avtalet och utredning av ekonomin.

Om det har avtalats att en uppgift inom en församling eller kyrklig samfällighet ska skötas av en annan församling eller kyrklig samfällighet som har en direktion för uppgiften i fråga, kan det i samarbetsavtalet bestämmas att församlingen eller den kyrkliga samfälligheten får utse personer som är valbara till förtroendeuppdrag i den egna församlingen till medlemmar av direktionen. I samarbetsavtalet fastställs antalet medlemmar av direktionen och det antal medlemmar som varje församling eller kyrklig samfällighet har rätt att utse. Avtalsparterna ska höras innan instruktionen för direktionen godkänns.

Kyrkliga byggnader, begravningsverksamhet och kulturhistoriskt värdefull egendom

52 §

Kyrka

Varje församling ska ha en kyrka. Med domkapitlets tillstånd kan en församling använda en annan församling eller ett annat samfunds kyrka som sin kyrka.

Om två församlingar på grund av språklig indelning verkar på samma område kan de ha en gemensam kyrka.

53 §

Invigning och användning av en kyrka

En ny kyrka ska invigas till ett rum som helgats åt Gud.

När kyrkan är invigd får den användas endast för ändamål som är förenliga med dess helgd. Kyrkoherden beslutar tillsammans med kyrkorådet eller församlingsrådet om användningen av kyrkan. Kyrkoherden har tillsyn över användningen av kyrkan.

54 §

Kapell

En församling kan ha kapell för gudstjänster, annat andaktsliv och kyrkliga förrättningar. På kapell tillämpas bestämmelserna om invigning och användning av en kyrka.

55 §

Begravningsplats och utrymme för förvaring av de avlidna

Församlingen ska ha en egen begravningsplats eller en gemensam begravningsplats med någon annan församling eller kyrklig samfällighet eller rätt att använda någon annan invigd begravningsplats.

Begravningsplatsen och det konfessionslösa gravområdet ska omgärdas eller i övrigt avgränsas på ett klart urskiljbart sätt.

På begravningsplatsen eller på någon annan lämplig plats ska församlingen ha ett utrymme för förvaring av de avlidna.

56 §

Invigning av en begravningsplats

En begravningsplats och ett begravningskapell ska invigas innan de tas i bruk. Ett i begravningslagen (457/2003) avsett konfessionslöst gravområde ska dock inte invigas.

57 §

Gravgårdsplan och dispositionsplan för begravningsplatsen

En gravgårdsplan och en dispositionsplan ska göras upp för begravningsplatsen.

Gravgårdsplanen är en allmän karta, som görs upp så att terrängens art på det område som reserverats, landskapsvärdena och församlingens ekonomiska bärkraft beaktas. I gravgårdsplanen anges

- 1) begravningsplatsens gränser,
- 2) placeringen av gravområden och byggnader,
- 3) trafikarrangemang och gångarnas placering,
- 4) gravområdenas uppdelning,
- 5) en torrläggnings- och vattenförsörjningsplan för begravningsplatsområdet samt ordnandet av avfallshandlingen.

Dispositionsplanen ska beakta särdragen i de delar av begravningsplatsen som grundats under olika tider samt de kulturhistoriska värdena. I dispositionsplanen anges

- 1) en verbal redogörelse för gravgårdsplanen,
- 2) bestämmelser om huruvida begravningsplatsen eller delar av den ska användas för gravar på olika djup,
- 3) bestämmelser om i vilken ordning gravavdelningarna tas i bruk,
- 4) begränsningar i användningen av begravningsplatsen.

58 §

Skötselplan för en begravningsplats

En skötselplan ska göras upp för en begravningsplats, i vilken fastställs den grundskötsel av begravningsplatsen som är församlingens uppgift. I skötselplanen presenteras även årliga skötselåtgärder och underhållsarbeten som genomförs på längre sikt.

59 §

Gravkarta

En gravkarta ska göras upp över en begravningsplats. En grav kan bestå av en eller flera gravplatser och en gravplats kan ha flera gravutrymmen. Begravningsplatsen eller en del av den kan vara en minneslund där den avlidnas aska sprids ut eller göms utan att ett gravutrymme märks ut.

60 §

Minnesmärken

En plats där en kyrka, en begravningsplats eller ett begravningskapell har funnits och som innehas av en församling eller en kyrklig samfällighet ska märkas ut med en minnestavla eller något annat minnesmärke.

Om det på en grav efter att gravrätten upphört finns konstnärligt eller historiskt värdefulla konstruktioner eller minnesmärken som inte kan lämnas kvar, ska de flyttas till ett lämpligt ställe på begravningsplatsen eller bevaras på annat sätt.

61 §

Kulturhistoriskt värdefull egendom

Församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna ska med särskild omvårdnad sköta egendom och föremål av kulturhistoriskt värde som de äger eller innehar. Sådan egendom får inte utan särskilda skäl ändras genom reparation, flyttas bort från sina traditionella platser eller avlägsnas.

Kyrkböckerna

62 §

Uppgifter i medlemsregistret

Utöver uppgifter om dop, vigsel och begravning registreras i medlemsregistret som uppgifter om andra motsvarande förrättningar enligt 5 § 6 punkten i lagen om trossamfundens medlemsregister (614/1998) uppgifter om att en medlem genomgått konfirmandundervisning, konfirmerats, välsignats till äktenskap eller jordfästs.

Som uppgifter om förtroendeuppdrag eller därmed jämförbara uppgifter i anslutning till religionssamfundet enligt 5 § 7 punkten i lagen om trossamfundens medlemsregister registreras i medlemsregistret uppgifter om medlemskap i kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige, kyrkorådet, församlingsrådet, gemensamma kyrkorådet, domkapitlet, stiftsfullmäktige, kyrkostyrelsen, delegationen för kyrkans arbetsmarknadsverk och kyrkomötet.

63 §

Centralregister

Församlingar och kyrkliga samfälligheter ordnar kyrkobokföringen via ett gemensamt centralregister i enlighet med 3 kap. 20 § 1 mom. i kyrkolagen och 51 § i detta kapitel.

Församlingarnas kyrkofullmäktige beslutar om inrättandet av ett gemensamt centralregister. I en kyrklig samfällighet fattas beslutet om att ett centralregister ska inrättas av gemensamma kyrkofullmäktige, som ska begära församlingsrådets yttrande i ärendet. Ett yttrande om inrättandet av ett centralregister ska begäras av kyrkostyrelsen.

Beslutet om att ansluta sig till eller lämna ett centralregister fattas av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet. Beslut om ändring av centralregistrets område fattas av kyrkofullmäktige i den församling eller gemensamma kyrkofullmäktige i den kyrkliga samfällighet i vars anslutning centralregistret verkar. Om ändringen

påverkar innehållet i samarbetsavtalen ska yttranden begäras från de församlingar som hör till centralregistret.

64 §

Intyg

Intyg, utdrag och kopior som baserar sig på kyrkböckerna utfärdas av centralregistrets direktör eller någon annan tjänsteinnehavare eller arbetstagare som direktören har utsett och som är insatt i hur kyrkböcker ska föras.

65 §

Att lämna ut uppgifter i medlemsregistret

Kyrkostyrelsen kan själv lämna ut de uppgifter i medlemsregistret som avses i ett beslut om att lämna ut uppgifter i medlemsregistret enligt 7 kap. 7 § 3 mom. i kyrkolagen eller avtala med församlingen eller centralregistret om utlämnandet av uppgifterna.

66 §

Förvaring och deponering av kyrkböcker

De manuella kyrkböckerna ska förvaras i ett ändamålsenligt arkivrum.

Manuella kyrkböcker som är äldre än hundra år samt kyrkböcker som är yngre än hundra år och som har digitaliserats i medlemsregistret kan på beslut av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet deponeras hos arkivverket.

4 kap.

Stiften

1 §

Biskopstjänst och tillsättande av tjänsten

Kyrkomötet inrättar och drar in tjänsterna som ärkebiskop och biskop.

När en biskopstjänst är vakant ska domkapitlet bestämma att biskopsval ska förrättas.

Domkapitlet utfärdar tjänsteförordnande för den som blivit utsedd till biskop.

2 §

Vigning eller installation av en biskop

En biskop ska vigas till sitt ämbete eller installeras i tjänsten av ärkebiskopen eller vid förhinder för ärkebiskopen av den i tjänsten äldsta biskopen.

Vigning eller installation av en biskop förrättas i stiftets domkyrka.

3 §

Biskopslöftet

Den som vigs till biskop ska ge följande löfte: Jag N.N. lovar vid Gud den allsmäktige och allvetande, att jag vid utövandet av biskopsämbetet i N stift, som jag nu är redo att motta, vill hålla mig till Guds heliga och rena ord samt till den evangelisk-lutherska kyrkans därpå grundade bekännelse. Jag vill även göra mitt bästa, så att även alla andra i mitt stift, såväl Ordets tjänare som dess åhörare, förblir därvid och lever därefter. Härvid vill jag iaktta vad den Heliga Skrift undervisar om en riktig församlingsföreståndares ämbete och plikter. I det stift som anförtrotts mig vill jag tillse att Guds ord rent förkunnas och sakramenten rätt förvaltas enligt Kristi instiftelse. Jag vill viga och installera präster som befinnas vara därtill skickade. Jag vill även främja landsfred och hörsamhet mot den lagliga överheten, i allt iaktta kyrkans lag och ordning samt allvarligt uppmåna och förplikta stiftets präster att handla på samma sätt. Allt detta vill jag redligt efterkomma så, att jag kan svara därför inför Gud och människor. Härtill förhjälpe mig Gud.

4 §

Biskopens uppgifter

Biskopen i respektive stift har den högsta tillsynen över församlingarna och prästerna.

Utöver vad som föreskrivs i kyrkolagen och annanstans i kyrkoordningen ska biskopen

- 1) vårda kyrkans enhet och fullgörandet av kyrkans uppgift i stiftet samt främja församlingarnas samarbete och en god arbetsgemenskap i församlingarna och i de kyrkliga samfälligheterna,
- 2) ha tillsyn över att det som hör till kyrkans uppgift i församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna sköts i enlighet med kyrkans bekännelse, kyrkolagen och kyrkoordningen samt de föreskrifter som meddelats med stöd av dem,
- 3) stödja och vägleda prästerna i deras arbete samt ha tillsyn över att de fullgör de skyldigheter som hör till prästämbetet och till deras prästtjänst i enlighet med kyrkans bekännelse, kyrkolagen och kyrkoordningen samt de föreskrifter som meddelats med stöd av dem,
- 4) främja och ha tillsyn över att församlingarnas ekonomi och förvaltning sköts på ett ändamålsenligt sätt och att bestämmelserna om detta följs,
- 5) förrätta biskopsvisitationer i församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna,
- 6) förrätta vigningar, invigningar och installationer eller utse någon annan präst att utföra sådana förrättningar, om inte något annat föreskrivs.

5 §

Ansvarsområden för ärkebiskopen och biskopen i ärkestiftet

I ärkestiftet fördelas biskopens ansvar och uppgifter mellan ärkebiskopen och biskopen. En del av ärkestiftets församlingar hör till ärkebiskopens och en del till biskopens primära ansvarsområde.

De präster som är anställda hos kyrkostyrelsen och hör till ärkestiftet är underställda ärkebiskopen.

6 §

Tillfällig skötsel av biskopens uppgifter

När en biskopstjänst är vakant eller biskopen är förhindrad att sköta sin tjänst ska biskopens brådskanie och nödvändiga uppgifter skötas av domprosten eller, när denna har förhinder, av den i tjänsten äldre prästassessorn. En domprost eller prästassessor kan inte förrätta biskops- eller prästvigning.

I ett ärkestift sköter ärkebiskopen och biskopen varandras uppgifter i stiftet när en tjänst är vakant eller den ena av dem är förhindrad att sköta sin tjänst. I fråga om brådskanie och nödvändiga uppgifter som sköts av biskopen i ett ärkestift iakttas 1 mom.

7 §

Biskopsvisitation

Biskopen ska förrätta visitationer i församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna i sitt stift. Syftet med en biskopsvisitation är att stödja och vägleda det andliga livet och verksamheten samt utvecklingen av förvaltningen och ekonomiförvaltningen i församlingen.

Biskopen bestämmer tidpunkt, omfattning och program för visitationen samt vilka personer som ska biträda honom eller henne. Biskopen kan bestämma att sakkunniga ska användas som hjälp vid visitationen.

Kyrkorådet eller församlingsrådet ska vidta de åtgärder som visitationen ger anledning till.

Kyrkostyrelsen ger närmare anvisningar för granskningar av förvaltningen och ekonomin.

8 §

Synodalmöte och stiftsdagar

Biskopen ska vid behov kalla prästerna och lektorerna i sitt stift till synodalmöte för att behandla teologiska frågor samt frågor som gäller skötseln av församlingarna och annan verksamhet och förvaltning inom kyrkan.

Biskopen sammankallar vid behov församlingarnas förtroendevalda, tjänsteinnehavare och arbetstagare samt företrädare för sammanslutningar till stiftsdagar där frågor som är aktuella för kyrkan och stiftet behandlas.

9 §

Stiftsfullmäktiges sammansättning

Medlemmar i stiftsfullmäktige är 14 lekmän och 7 präster. En av lekmanamedlemmarna i stiftsfullmäktige i Borgå stift utses av församlingarna på Åland. En av lekmanamedlemmarna i stiftsfullmäktige i Uleåborgs stift utses av sametinget.

Stiftsfullmäktige utser inom sig en ordförande och en vice ordförande. Den som utses till ordförande ska vara en lekman.

Biskopen, medlemmarna av domkapitlet och den lekman som från stiftet utsetts till medlem i kyrkostyrelsen har rätt att närvara och yttra sig vid stiftsfullmäktiges sammanträden. I ärkestiftet har ärkebiskopen och biskopen denna rätt.

10 §

Stiftsfullmäktiges uppgifter

Utöver vad som föreskrivs i kyrkolagen har stiftsfullmäktige i uppgift att

- 1) godkänna stiftets budgetförslag samt förslag till verksamhets- och ekonomiplan,
- 2) godkänna stiftets verksamhets- och ekonomiberättelse,
- 3) inrätta och dra in tjänster vid domkapitlet, om inte något annat följer av 1 §,
- 4) ställa upp kandidater till val av medlemmar och ersättare i delegationen för kyrkans arbetsmarknadsverk på det sätt som bestäms i lagen om evangelisk-luthersk kyrkans arbetsmarknadsverk (/).

11 §

Biskopen som ledare för domkapitlet

Biskopen leder och har tillsyn över domkapitlets förvaltning och verksamhet. Biskopen är chef för personalen vid domkapitlet. I ärkestiftet hör dessa uppgifter till biskopen i ärkestiftet.

12 §

Domkapitlets medlemmar och personer med närvaro- och yttranderätt

Medlemmar av domkapitlet är biskopen som ordförande, kyrkoherden i domkyrkoförsamlingen (*domprost*) som vice ordförande, två prästassessorer, en lekmanamedlem samt domkapitlets lagfarna assessor och stiftsdekan.

I ärkestiftet är ärkebiskopen eller biskopen domkapitlets ordförande i enlighet med vad som föreskrivs i arbetsordningen för domkapitlet. När biskopen inte är ordförande har han eller hon rätt att närvara och yttra sig vid domkapitlets sammanträden.

Ordföranden för stiftsfullmäktige och, då ordföranden är förhindrad, vice ordföranden har rätt att närvara och att yttra sig vid domkapitlets sammanträden.

13 §

Ersättare och extra medlem i domkapitlet

Domkapitlet utser för fem år åt gången fem präster till ersättare för prästmedlemmarna och två ersättare för domkapitlets lagfarna assessor samt bestämmer i vilken ordning de ska kallas till medlemmar.

Lekmannamedlemmen har en första och en andra ersättare.

Fältbiskopen är extra medlem vid behandlingen av ärenden som gäller militärpräster och som avses i 10 kap. 3 eller 4 § i kyrkolagen.

14 §

Domkapitelsmedlemmars behörighet och hur de utses

Behörig som prästassessor är en präst som innehar ett tillsvidare gällande tjänsteförhållande i en församling eller kyrklig samfällighet i stiftet och som har avlagt högre pastoralexamen. En prästassessor utses för tre år åt gången.

Stiftsfullmäktiges lekmannamedlemmar väljer domkapitlets lekmannamedlem och ersättare för fyra år åt gången.

Behörig som lagfaren assessor och ersättare för denna är den som avlagt annan högre högskoleexamen i juridik än juris magisterexamen i internationell och komparativ rätt och som har insikter i förvaltning.

Behörig som stiftsdekan är en präst som har avlagt högre pastoralexamen och som har insikter i kyrkligt liv och utbildningsuppgifter.

15 §

Begränsning av mandatperioden för en prästassessor och en lekmannamedlem

En person kan i samma stift utses till lekmannamedlem eller prästassessor för högst två mandatperioder.

Om en lekmannamedlem eller en prästassessor förlorar sin valbarhet eller avlider, förrättas ett nytt val av lekmannamedlem för den återstående mandatperioden och av prästassessor för följande treårsperiod.

16 §

Domkapitlets uppgifter

Utöver vad som föreskrivs i kyrkolagen har domkapitlet i uppgift att

- 1) stödja församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas verksamhet och förvaltning,
- 2) bereda ärenden för stiftsfullmäktige och se till att fullmäktiges beslut verkställs,
- 3) anställa domkapitlets tjänsteinnehavare och arbetstagare i ett tjänsteförhållande samt säga upp och häva tjänsteförhållanden,
- 4) besluta om prosteriindelningen.

17 §

Föredragning av ärenden för domkapitlet

Ärenden avgörs på föredragning av en tjänsteinnehavare vid domkapitlet på det sätt som anges i domkapitlets arbetsordning. Ärenden som ska avgöras av en tjänsteinnehavare kan avgöras utan föredragning.

18 §

Prosteri

Stiftet indelas i prosterier. Ett prosteri består av två eller flera församlingar.

Domprosteriet är ett prosteri som domkyrkoförsamlingen hör till.

19 §

Val av kontraktsprost och dennas uppgifter

Biskopen och domkapitlet bistås i förvaltningen av prosteriet av en kontraktsprost, som utses av domkapitlet för fyra år åt gången bland kyrkoherdarna i prosteriets församlingar.

Kontraktsprostens uppgift är att i sitt prosteri

- 1) främja fullgörandet av kyrkans uppgift,
- 2) ha tillsyn över att det som hör till kyrkans uppgift sköts troget i församlingarna och i enlighet med kyrkans bekännelse, kyrkolagen och kyrkoordningen samt de föreskrifter och anvisningar som baserar sig på dem,
- 3) tillsätta samarbetsorgan inom prosteriet och även i övrigt främja församlingarnas samarbete samt leda prosteriverksamheten,
- 4) sköta de övriga uppgifter som föreskrivs för kontraktsprosten eller som biskopen eller domkapitlet ger kontraktsprosten.

5 kap.

Centralförvaltningen

1 §

Fördelningen av mandaten för kyrkomötesombud

Kyrkostyrelsen beslutar hur mandaten för kyrkomötesombuden fördelas mellan stiftet. Antalet ombud som väljs från de olika stiftet fördelas mellan stiftet i förhållande till antalet närvarande medlemmar så att det totala antalet ombud som ska utses i stiftet först konstateras och därefter bestäms hur mandaten ska fördelas mellan prästombuden och lekmannaombuden. När mandaten fördelas mellan stiftet beaktas inte det lekman- naombud som utses från församlingarna på Åland, och inte heller antalet närvarande medlemmar i dessa församlingar. I varje stift utses minst två präster och fyra lekmän.

Om ett ombud flyttar bort från det stift där han eller hon har utsetts till ombud eller i övrigt förlorar sin valbarhet upphör uppdraget som ombud.

I Borgå stift tillämpas vid valet av lekmannaombud bestämmelserna om kandidaternas valbarhet separat för Åland och för den övriga delen av stiftet.

2 §

Kyrkomötets sammanträde

Kyrkomötet sammanträder varje år under de dagar som bestäms i arbetsordningen eller som annars bestäms av kyrkomötet.

Ett ombud som är förhindrat att delta i kyrkomötet ska meddela detta till domkapitlet, som ska kalla ersättaren och utfärda fullmakt för denna.

Kyrkomötets sessionsperiod inleds med en gudstjänst.

3 §

Kyrkomötets ordförande och organ

Ordförande för kyrkomötet är ärkebiskopen eller, om tjänsten som ärkebiskop är vakant, den biskop som är äldst i tjänsten.

Kyrkomötet utser två vice ordförande och tillsätter nödvändiga utskott. I arbetsordningen bestäms om kyrkomötets talmanskonferens, förstärkta talmanskonferens, elektor och utskott.

Kyrkomötet fastställer de arvoden och ersättningar som ska betalas till ombuden och de anställda.

4 §

Närvaro- och yttranderätt vid kyrkomötets plenum

Den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli, kyrkostyrelsens avdelningschefer och de lagfarna sakkunniga som kyrkomötet utser för sin mandatperiod har närvaro- och yttranderätt vid plenum.

I arbetsordningen för kyrkomötet kan det föreskrivas om rätten för kyrkostyrelsens medlemmar att närvara och yttra sig vid plenum.

5 §

Behandling av framställningar och initiativ under kyrkomötet

I arbetsordningen finns närmare bestämmelser om ombudsinitiativ och ordningen för inlämning av dem, om behandlingen av framställningar och initiativ vid kyrkomötets plenum och utskott samt om omröstning och valförrättning.

En framställning eller ett initiativ ska remitteras till ett utskott om det inte förkastas efter att ha bordlagts.

Ett ärende förfaller om det inte före utgången av kyrkomötets mandatperiod har slutbehandlats eller sänts för beredning till något annat organ än ett utskott vid kyrkomötet.

6 §

Utlåtanden för kyrkomötet

Biskopsmötet ska ges möjlighet att ge ett utlåtande i ärenden som avses i 5 kap. 2 § 2 mom. 1 och 2 punkterna i kyrkolagen. Kyrkostyrelsen ska ges möjlighet att ge ett utlåtande i ärenden som avses i 3 punkten i det momentet.

7 §

Kyrkans laggranskningsnämnd

Kyrkans laggranskningsnämnd granskar lagtekniskt och språkligt de författningar som ska behandlas av kyrkomötet samt de författningar som biskopsmötet eller kyrkostyrelsen utfärdar med stöd av kyrkolagen eller kyrkoordningen.

Reglementet för laggranskningsnämnden ska godkännas av kyrkomötet och medlemmarna utses av kyrkostyrelsen.

8 §

Reglementet för kyrkostyrelsen

Kyrkomötet ska godkänna ett reglemente för kyrkostyrelsen, ha tillsyn över kyrkostyrelsens verksamhet och ge den anvisningar för verksamheten.

9 §

Ledande tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsen

Kyrkomötet inrättar och drar in tjänsten som ledande tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsen samt väljer den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsen och beviljar denne avsked.

10 §

Biskopsmötets uppgifter

Utöver vad som föreskrivs i kyrkolagen och annanstans i kyrkoordningen ska biskopsmötet

- 1) behandla ärenden som gäller skötseln av stiftet,
- 2) behandla ärenden som gäller kyrkans enhet, ekumeniska relationer, kyrkans missionsuppgift och kyrkans förhållande till andra religioner samt besluta om hur kyrkan ska företrädas i dessa ärenden,
- 3) lägga fram förslag för kyrkomötet om att en organisation ska godkännas som kyrkans missionsorganisation och om att denna ställning ska upphävas,
- 4) meddela närmare föreskrifter om verkställigheten av kyrkoordningen i ärenden som gäller
 - a) undervisning som ges en person som ansluter sig till kyrkan,

b) de förutsättningar under vilka en präst i någon annan evangelisk-luthersk kyrka eller något annat kristet religionssamfund eller någon annan kristen sammanslutning i enskilda fall kan utföra kyrkliga förrättningar eller en döpt medlem av en annan kristen kyrka kan delta i nattvarden,

c) konfirmandundervisning, tillstånd för att ordna konfirmandundervisning eller läroböcker som används i konfirmandundervisningen,

d) prästämbetet,

e) präst- eller lektorstjänster eller examen som krävs av sökande till en sådan tjänst,

5) göra framställningar och ge utlåtanden till kyrkomötet och kyrkostyrelsen.

11 §

Ordförande för biskopsmötet och personer med närvaro- och yttranderätt

Ordförande för biskopsmötet är ärkebiskopen eller, om denna har förhinder, den i tjänsten äldste närvarande biskopen.

Om en biskopstjänst är vakant eller biskopen har förhinder, ska domkapitlet inom sig utse en prästmedlem som deltar i biskopsmötet. Prästmedlemmen har närvaro- och yttranderätt vid biskopsmötet. Domkapitlet i ärkestiftet utser en prästmedlem endast om varken ärkebiskopen eller biskopen deltar i biskopsmötet.

Fältsbiskopen har närvaro- och yttranderätt vid biskopsmötet.

12 §

Val av kyrkostyrelsens medlemmar

Kyrkomötet förrättar val av medlemmar av kyrkostyrelsen i maj under mandatperiodens första år och biskopsmötet samma år senast i maj.

Från varje stift utses en lekmanamedlem utifrån stiftsfullmäktiges förslag. För val av lekmanamedlem ställer stiftsfullmäktiges lekmanamedlemmar upp tre lekmän på förslag och för val av prästmedlemmar ställer stiftsfullmäktiges prästmedlemmar upp två präster. Som lekmanamedlem och prästmedlem ska föreslås både män och kvinnor.

Mandatperioden för dem som utsetts börjar den första dagen i därpå följande juni månad. Att en medlem flyttar till en församling i ett annat stift påverkar inte medlemskapet. Om en medlem avlider eller avgår utses för den återstående tiden en ny medlem i stället för honom eller henne.

13 §

Kyrkostyrelsens uppgifter

Kyrkostyrelsen ska, om inte något annat föreskrivs i kyrkolagen eller kyrkoordningen,

1) vara styrelse för kyrkans centralfond,

2) bereda ärenden för kyrkomötet och se till att kyrkomötets beslut verkställs,

- 3) främja kyrkans verksamhet och församlingarnas arbete,
- 4) utöver vad som föreskrivs i kyrkolagen och annanstans i kyrkoordningen meddela närmare föreskrifter om
 - a) examen som krävs av tjänsteinnehavare och fortbildning för kyrkans personal, om inte något annat följer av 10 §,
 - b) församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas bokföring och löneräkning,
- 5) sköta församlingarnas, de kyrkliga samfälligheternas, stiftens och kyrkans centralfonds bokföring och löneräkning samt betalningsrörelsen i anslutning till dessa,
- 6) förvalta fonder för kyrkliga ändamål samt ta emot egendom som ges till kyrkan som gåva eller genom testamente,
- 7) bestämma de allmänna ändamålen för den kollekt som tas upp vid huvudgudstjänsterna,
- 8) besluta om erkännande och jämställande av studier, utbildning och yrkespraktik utomlands samt om den behörighet som en examen ger enligt 8 kap. 12 § i lagen om evangelisk-lutherska kyrkans tjänsteinnehavare,
- 9) inrätta och dra in tjänster vid kyrkostyrelsen, om inte något annat följer av 9 §,
- 10) i kyrkans författningssamling publicera de författningar som ska tas in i den.

14 §

Vice ordförande för kyrkostyrelsen och personer med närvaro- och yttranderätt

Kyrkostyrelsen utser inom sig en vice ordförande för sin mandatperiod. Om både ordföranden och vice ordföranden är frånvarande eller jäviga leds ordet av den äldsta närvarande medlemmen av kyrkostyrelsen.

Den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli och avdelningscheferna har närvaro- och yttranderätt vid kyrkostyrelsens sammanträden.

15 §

Överföring av kyrkostyrelsens beslutanderätt

Ämbetskollegiet kan ges behörighet att för kyrkostyrelsen avgöra ärenden som nämns i dess arbetsordning och där ärendets betydelse inte är av den arten att det ska anses nödvändigt att behandla ärendet vid kyrkostyrelsens plenum, dock inte i frågor som gäller

- 1) framställningar till kyrkomötet,
- 2) yttranden till statsrådet i frågor som gäller förhållandet mellan kyrkan och staten,
- 3) understöd eller finansiering som beviljas en församling eller en kyrklig samfällighet,
- 4) inrättande eller indragning av en tjänst,
- 5) val av medlemmar och ersättare till delegationen för kyrkans arbetsmarknadsverk.

Kyrkostyrelsens direktion och en tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsen kan i arbetsordningen ges rätt att avgöra frågor som enligt 1 mom. kan överföras till ämbetskollegiet.

I kyrkostyrelsens arbetsordning föreskrivs om beredning, föredragning och behandling av ärenden i kyrkostyrelsen samt om uppdelning av kyrkostyrelsens avdelningar i enheter.

16 §

Överföring av beslut för avgörande vid kyrkostyrelsens plenum

Beslut om att överföra ett beslut av kyrkostyrelsens ämbetskollegium eller av ett annat organ eller en tjänsteinnehavare som lyder under kyrkostyrelsen till kyrkostyrelsen för avgörande i plenum fattas av

- 1) kyrkostyrelsen, ärkebiskopen eller den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli, om det gäller ett beslut av ämbetskollegiet,
- 2) förutom de ovan nämnda även ämbetskollegiet eller avdelningschefen för den berörda avdelningen, om det gäller ett beslut av ett annat organ eller en tjänsteinnehavare.

Beslutet kan dock inte överföras till kyrkostyrelsen för avgörande i plenum om det gäller

- 1) en uppgift som enligt 6 § 2 mom. i lagen om evangelisk-lutherska kyrkans pensionsfond (/) ska skötas av kyrkans pensionsfonds direktion,
- 2) placering av kyrkans centralfonds och kyrkans pensionsfonds tillgångar på penningmarknaden,
- 3) upphandlingar till ett värde som understiger den gräns som plenum bestämt,
- 4) beviljande av semester, tjänst- eller arbetsledighet som en tjänsteinnehavare eller arbetstagare har rätt till enligt lag eller tjänste- eller arbetskollektivavtal,
- 5) tillsättande av en vakant tjänst eller ett vakant arbetsavtalsförhållande för högst tolv månader eller anställning av tillfällig personal för högst en månad,
- 6) beviljande av prövningsbaserad oavlönad tjänst- eller arbetsledighet för tjänsteinnehavare och arbetstagare för högst tolv månader,
- 7) beviljande av årsbunden lönedel eller annat motsvarande lönetillägg,
- 8) en tjänste- eller arbetsresebestämmelse,
- 9) kyrkostyrelsens interna ordning eller ett annat ärende i anslutning till kansliets verksamhet,
- 10) kyrkostyrelsens dispositionsmedel.

17 §

Avgifter till kyrkans centralfond

Församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna ska för varje år till kyrkans centralfond betala den grundavgift som avses i 5 kap. 11 § i kyrkolagen under det följande kalenderåret i sex lika stora rater varannan månad så att den första raten betalas i februari.

Om kyrkoskatt, för vilken församlingen har betalat grundavgift till kyrkans centralfond, har avskrivits genom ett beslut som fått laga kraft har församlingen rätt att få tillbaka det som betalats för mycket.

18 §

Komplettering av skatteintäkterna

Kyrkostyrelsen beviljar komplettering av skatteintäkterna ur kyrkans centralfond till en församling eller en kyrklig samfällighet när dess kalkylerade kyrkoskatt per närvarande medlem understiger den utjämningsgräns som bestäms enligt kommunens bosättningsstäthet och församlingens eller den kyrkliga samfällighetens medlemsantal. Utjämningsgränsen är enligt vad kyrkostyrelsen närmare bestämmer 65–80 procent av medeltalet av de kalkylerade kyrkoskatterna beräknade per närvarande medlem i samtliga församlingar.

Kompletteringen av skatteintäkterna utgörs av skillnaden mellan utjämningsgränsen och den kalkylerade kyrkoskatten beräknad per närvarande medlem i församlingen eller den kyrkliga samfälligheten multiplicerad med församlingarnas genomsnittliga vägda inkomstskattesats och antalet närvarande medlemmar i församlingen eller den kyrkliga samfälligheten vid utgången av det år de inkomster hänför sig till som beskattningen riktar sig mot. Om församlingens eller den kyrkliga samfällighetens inkomstskattesats understiger den genomsnittliga vägda inkomstskattesatsen för samtliga församlingar, används dock den faktiskt debiterade kyrkoskatten som kalkylerad kyrkoskatt för församlingen eller den kyrkliga samfälligheten.

Kyrkostyrelsen kan sänka beloppet på den komplettering av skatteintäkterna som räknats ut på ovan nämnda sätt för en sådan församling eller kyrklig samfällighet som har egendom som ger en avsevärd avkastning eller vars inkomstskattesats är låg jämförd med inkomstskattesatsen i de övriga församlingar eller kyrkliga samfälligheter som får understöd och för vilken kompletteringen av skatteintäkterna blir oskäligt stor med beaktande även av församlingens eller den kyrkliga samfällighetens godtagbara behov och de understöd som andra församlingar och kyrkliga samfälligheter får.

19 §

Understöd enligt prövning

Kyrkostyrelsen kan ur kyrkans centralfond bevilja understöd enligt prövning till en församling eller en kyrklig samfällighet, om den på grund av avsides läge, långa avstånd, skärgårdsförhållanden, lågt medlemsantal, byggnadsprojekt, församlingarnas samarbete, utveckling av de ekonomiska församlingsenheterna eller andra särskilda orsaker är i behov av ekonomiskt stöd.

Kyrkostyrelsen kan bevilja understöd enligt prövning för viss tid också för att åstadkomma ett ändamålsenligt och kostnadsförmånligt samarbete mellan församlingarna och en ändamålsenlig och kostnadsförmånlig församlingsstruktur.

Av de tillgångar som står till förfogande för understöd kan också räntebelagda eller räntefria lån beviljas.

20 §

Beviljande av understöd från centralfonden och av statlig finansiering

En komplettering av skatteintäkter och en enligt kyrkomötets beslut angiven andel av den finansiering som avses i lagen om statlig finansiering till evangelisk-lutherska kyrkan för vissa samhälleliga uppgifter (430/2015) beviljas en församling eller kyrklig samfällighet utan ansökan. Understöd enligt prövning och finansiering för underhåll av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och inventarier beviljas på ansökan.

När de utjämningsgränser och det belopp på kompletteringen av skatteintäkterna som avses i 18 § beräknas ska som grund användas den kalkylerade kyrkoskatten vid den beskattning som verkställts året före det år då komplettering beviljades.

Kyrkostyrelsen kan vid behov utföra en granskning av ekonomin i en församling eller kyrklig samfällighet som har fått understöd eller finansiering.

21 §

Kyrkans servicecentral för bokföring och löneräkning

I anslutning till kyrkostyrelsen finns kyrkans servicecentral för bokföring och löneräkning som sköter bokföring, inköpsfakturor, inköpsreskontra, försäljningsfakturor, försäljningsreskontra, bokföring av anläggningstillgångar, löneräkning, reseräkningar och omkostnadsfakturor samt betalningsrörelsen i anslutning till dessa för församlingarna, de kyrkliga samfälligheterna, stiftet, kyrkans centralfond och kyrkans pensionsfond.

Skötseln av uppgifterna preciseras i ett serviceavtal.

22 §

Direktionen för kyrkans servicecentral för bokföring och löneräkning

Kyrkostyrelsen tillsätter för sin mandatperiod en direktion för kyrkans servicecentral för bokföring och löneräkning.

Direktionen består av en ordförande samt minst sex och högst tio övriga medlemmar. Varje medlem har en personlig ersättare. Medlemmarna av direktionen ska vara medlemmar av kyrkan och ha insikter i ekonomiförvaltning. Av medlemmarna ska minst en tredjedel utses bland ekonomiledningen i ekonomiska församlingsenheter av olika storlek.

Direktionen ska

- 1) leda, utveckla och ha tillsyn över servicecentralens verksamhet,
- 2) årligen utarbeta servicecentralens verksamhetsplan och verksamhetsberättelse,
- 3) utarbeta ett förslag till serviceavgiftsgrunderna,
- 4) godkänna serviceavtal.

Närmare bestämmelser om direktionens uppgifter ges i en instruktion som godkänns av kyrkostyrelsen.

23 §

Kyrkostyrelsens berättelse som avges för kyrkomötet

Kyrkostyrelsen ska årligen för kyrkomötet avge en berättelse över sin verksamhet samt över skötseln av kyrkans centralfond.

6 kap.

Församlingens och kyrkans ekonomi

1 §

Skötsel av ekonomin

I verksamheten och ekonomiskötseln i en församling, en kyrklig samfällighet, ett stift och kyrkans centralförvaltning ska budgeten och principerna för god ekonomiskötsel följas. Egendomen ska skötas så att den ger god avkastning och så att riskerna kan kontrolleras.

2 §

Budget samt verksamhets- och ekonomiplan

En budget ska göras upp för varje kalenderår. I samband med att budgeten godkänns, godkänns också en verksamhets- och ekonomiplan för tre år. Budgetåret är verksamhets- och ekonomiplanens första år.

I budgeten samt verksamhets- och ekonomiplanen godkänns målen för verksamheten och ekonomin. Budgeten samt verksamhets- och ekonomiplanen ska göras upp så att förutsättningarna för skötseln av uppgifterna tryggas.

Inkomsterna och utgifterna ska vara i balans under planeringsperioden som är tre år eller av grundad anledning under en längre period, dock högst fem år. När budgeten godkänns ska beslut fattas om åtgärder för att täcka det underskott som balansen visar. Då ska också det över- eller underskott beaktas som beräknas uppkomma under det år då budgeten görs upp.

I budgeten tas de anslag och uppskattade inkomster in som krävs för skötseln av uppgifterna och för att målen för verksamheten ska uppnås. I budgeten ska anges hur finansieringsbehovet ska täckas. Anslagen och de uppskattade inkomsterna tas upp till bruttobelopp i budgeten. I budgeten finns en driftsekonomidel, en resultaträkningsdel, en investeringsdel och en finansieringsdel.

3 §

Behandling av en församlings eller kyrklig samfällighets budget samt verksamhets- och ekonomiplan

Kyrkofullmäktige ska godkänna en församlings budget samt verksamhets- och ekonomiplan och gemensamma kyrkofullmäktige en kyrklig samfällighets budget samt verksamhets- och ekonomiplan senast i december året före budgetåret.

Om kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige beslutar att ändra budgetförslaget, ska det sändas tillbaka till kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet om minst en tredjedel av de närvarande medlemmarna kräver det. Kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet ska ge ett utlåtande i ärendet och i förslaget göra de ändringar som kyrkofullmäktiges beslut ger anledning till. När förslaget föredras på nytt i kyrkofullmäktige behandlas endast de ändringar som beslutats tidigare samt de förslag som kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet lägger fram på grund av dem. Budgeten ska då slutligt godkännas.

Kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige beslutar om ändringar som görs i budgeten under budgetåret. Något utlåtande om ändringsförslaget behöver inte inhämtas hos församlingsrådet, om ändringen inte inverkar väsentligt på församlingens verksamhet.

4 §

Behandling av kyrkans centralfonds budget samt verksamhets- och ekonomiplan

Kyrkomötet ska godkänna budgeten samt verksamhets- och ekonomiplanen för kyrkans centralfond i november året före budgetåret.

Om kyrkomötet beslutar att ändra utskottets förslag till budget samt verksamhets- och ekonomiplan för kyrkans centralfond eller utskottets förslag till ändring av budgeten ska ärendet sändas tillbaka till utskottet, om inte kyrkomötet beslutar något annat. Vid den fortsatta behandlingen av ärendet behandlar kyrkomötet endast de ändringar som beslutats tidigare och de nya förslag som utskottet lagt fram på grund av dem. Budgeten samt verksamhets- och ekonomiplanen eller en ändring i budgeten ska då slutligt godkännas.

5 §

Bokslut

För budgetåret (*räkenskapsperioden*) ska ett bokslut upprättas i en församling och kyrklig samfällighet inom mars månad det år som följer på räkenskapsperioden och i kyrkans centralfond före utgången av februari. Samtidigt ska ett förslag läggas fram om hur resultatet av räkenskapsperioden ska behandlas och om de åtgärder som ska vidtas för att balansera ekonomin.

I bokslutet ingår resultaträkning, balansräkning, finansieringsanalys och noter till dem samt en tablå över budgetutfallet och en verksamhetsberättelse. En koncernbalansräkning med noter ska upprättas och tas in i

bokslutet om en församling, kyrklig samfällighet eller kyrkans centralfond har bestämmande inflytande i en annan bokföringsskyldig på det sätt som avses i bokföringslagen (1336/1997). När koncernbokslutet upprättas ska bokföringslagen följas.

Bokslutet ska ge riktiga och tillräckliga uppgifter om verksamheten, räkenskapsperiodens resultat, den ekonomiska ställningen och finansieringen. De tilläggsupplysningar som behövs för detta ska lämnas i noterna.

Bokslutet undertecknas av ett beslutfört kyrkoråd eller av gemensamma kyrkorådet och den tjänsteinnehavare som svarar för ekonomin. Bokslutet för kyrkans centralfond undertecknas av en beslutför kyrkostyrelse och av direktören för centralfonden. Det undertecknade bokslutet ska utan dröjsmål lämnas till revisorerna för granskning. Efter revisionen lämnas det till kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige eller kyrkomötet för att behandlas av dem. Kyrkofullmäktige ska godkänna bokslutet senast före utgången av juni månad som följer på räkenskapsperioden och kyrkomötet före utgången av maj månad.

6 §

Verksamhetsberättelse

Verksamhetsberättelsen ska innehålla

- 1) en redogörelse för förvaltningen, verksamheten, ekonomin och den interna kontrollen samt för hur målen för verksamheten och ekonomin uppnåtts,
- 2) uppgifter om sådana väsentliga omständigheter med anknytning till verksamheten, ekonomin och personalen som inte utreds i resultaträkningen, balansräkningen eller noterna till bokslutet,
- 3) en redogörelse för de väsentliga omständigheterna i en koncerns verksamhet och ekonomi samt för hur dessa utvecklats under räkenskapsperioden,
- 4) en förteckning över de initiativ som tagits och de åtgärder som vidtagits med anledning av dem,
- 5) en utredning om hur ekonomin balanserats upp under räkenskapsperioden samt om hur den gällande verksamhets- och ekonomiplanen balanserar upp ekonomin, om det i balansräkningen finns ett underskott som inte täckts.

7 §

Revisorer

Kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige ska utse antingen minst en ordinarie revisor och en revisorssuppleant eller en revisionssammanslutning för att granska förvaltningen och ekonomin under de år som motsvarar mandatperioden. Revisorn och revisorssuppleanten ska vara OFGR-revisor eller en revisionsammanslutning. Revisionssammanslutningen ska utse en OFGR-revisor som huvudansvarig revisor.

Kyrkomötet ska utse en revisionssammanslutning för att granska förvaltningen och ekonomin inom kyrkans centralfond och stiftsmyndigheterna under de år som motsvarar mandatperioden. Revisionssammanslutningen ska utse en CGR-revisor som huvudansvarig revisor.

Kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige eller kyrkomötet kan frånta en revisor eller revisions-sammanslutning uppdraget under mandatperioden. En revisor eller revisionsammanslutning kan avgå från sitt uppdrag under mandatperioden genom att meddela om det till kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige eller kyrkomötet.

8 §

Revisionsberättelsen och behandlingen av den

Om det i revisionen konstateras att förvaltningen och ekonomin har skötts i strid med bestämmelser eller beslut av organet eller tjänsteinnehavaren i fråga och felet eller den uppkomna skadan inte är av obetydlig art, ska i revisionsberättelsen riktas en anmärkning om saken mot den redovisningsskyldiga. I anmärkningen ska begäras genmälen av dem som saken gäller. Anmärkningen kan inte riktas mot en medlem i kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige eller stiftsfullmäktige eller ett kyrkomötesombud.

Kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet och kyrkostyrelsen ska för kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige eller kyrkomötet för behandling lägga fram bokslutet och revisionsberättelsen samt tillhörande genmälen och sitt eget utlåtande.

Kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige eller kyrkomötet beslutar om de åtgärder som revisionsberättelsen och de anmärkningar som framförts i den ger anledning till. När bokslutet godkänns fattas också beslut om ansvarsfrihet för de redovisningsskyldiga.

9 §

Skogsplan

Skogar som ägs av församlingar, kyrkliga samfälligheter och kyrkans centralfond ska skötas i enlighet med en sådan skogsplan som avses i skogslagen (1093/1996).

7 kap.

Prästämberet

1 §

Prästens uppgift

Prästens särskilda uppgift är att förrätta gudstjänsten och förvalta de heliga sakramenten samt att handha de övriga kyrkliga förrättningarna och den enskilda själavården och bikten.

2 §

Beslut om vigning till prästämbetet

Beslut om godkännande för vigning till prästämbetet fattas av biskopen och domkapitlet.

3 §

Ordination

Vigning till prästämbetet ska förrättas av biskopen. När biskopstjänsten är vakant eller biskopen har förhinder kan domkapitlet kalla en annan biskop att förrätta prästvigningen.

4 §

Förutsättningar för ordination

Den som vigs till prästämbetet ska

- 1) vara en gudfruktig, konfirmerad medlem i kyrkan som är känd för kristligt leverne,
- 2) ha avlagt en sådan teologisk examen vid ett universitet som biskopsmötet godkänt som behörighetsvillkor för prästämbetet,
- 3) även i övrigt vara lämplig för prästämbetet.

Till prästämbetet kan den vigas som

- 1) har kallats att sköta en prästtjänst,
- 2) är tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsen eller domkapitlet,
- 3) har kallats att tjänstgöra i en av kyrkans missionsorganisationer eller, under de förutsättningar som anges i 8 kap. 33 §, i någon annan kristen sammanslutning, eller
- 4) är lärare i teologiska vetenskaper vid ett universitet eller en annan högskola eller är religionslärare vid en läroinrättning och förbinder sig att sköta också uppgifter som hör till en prästtjänst i församlingen enligt vad hans eller hennes huvudsyssla medger och enligt domkapitlets prövning.

Den som anhåller om prästvigning ska på det sätt som domkapitlet bestämmer för biskopen och de övriga medlemmarna av domkapitlet visa att han eller hon har förmåga att vara präst.

5 §

Prästlöfte och prästbrev

Den som vigs till prästämbetet ska vid prästvigningen ge följande löfte:

Jag N.N. lovar inför Gud den allsmäktige och allvetande, att jag vid utövandet av prästämbetet, som jag nu står redo att motta, vill hålla mig till Guds heliga ord och den evangelisk-lutherska kyrkans därpå grundade bekännelse. Jag ska inte offentligt förkunna eller utsprida eller hemligt främja eller hylla läror som strider däremot. Jag vill även rätt förkunna Guds ord och förvalta de heliga sakramenten enligt Kristi instiftelse. Jag vill efterleva kyrkans lag och ordning samt villigt tjäna församlingen och ordets åhörare. Allt detta vill jag efterkomma, så att jag kan svara därför inför Gud och människor. Härtill förhjälpe mig Gud.

Den som vigts till prästämbetet får som bevis på att han eller hon har kallats och vigts till prästämbetet ett prästbrev som undertecknats av den som förrättat vigningen.

6 §

Rätt för en präst i en annan kyrka eller i ett annat religionssamfund att utöva prästämbetet

Biskopen och domkapitlet beslutar om huruvida en präst i en annan evangelisk-luthersk kyrka eller i ett annat kristet religionssamfund ska få rätt att utöva prästämbetet i Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Den sökande ska uppfylla förutsättningarna för ordination och avge prästlöftet. Den sökande ska vigas till prästämbetet om han eller hon inte tidigare har vigts till prästämbetet i en evangelisk-luthersk kyrka eller i en sådan kyrka som har nattvardsgemenskap med Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland.

Om kyrkomötet har godkänt ett avtal med en annan kristen kyrka eller ett annat kristet religionssamfund om ömsesidigt godkännande av prästämbetet krävs inget prästlöfte.

7 §

Prästtjänster för kristna som inte hör till en evangelisk-luthersk kyrka

Om en präst ombeds att utföra en prästtjänst för en kristen som inte hör till en evangelisk-luthersk kyrka får prästen inte vägra, om det inte står i strid med lag, kyrkoordningen eller kyrkans bekännelse att utföra tjänsten i fråga. Förrättningen ska utföras enligt kyrkohandboken.

8 §

Bestämning av en prästs stiftstillhörighet

En präst hör till det stift där han eller hon har vigts till prästämbetet eller till vilket han eller hon med samtycke av domkapitlet har övergått. Om en präst utnämns till en prästtjänst som gäller tills vidare eller över ett år i ett annat stift, övergår han eller hon till detta stift. En präst som avgått från en prästtjänst eller från en annan tjänst i en församling, en kyrklig samfällighet, domkapitlet eller kyrkostyrelsen hör till det stift till vilket han eller hon hörde vid sin avgång eller till vilket han eller hon med samtycke av domkapitlet har övergått.

En präst som är anställd hos en kyrklig samfällighet kan höra till det stift till vilket språkminoriteten bland de närvarande medlemmarna av församlingarna hör.

Fältbiskopen hör till ärkestiftet och de övriga militärprästerna till det stift inom vars område deras egentliga tjänsteställen finns.

9 §

Bestämning av en prästs prosteritillhörighet

En präst som är anställd hos en församling hör till samma prosteri som församlingen. En präst som är anställd hos en kyrklig samfällighet hör till samma prosteri som den kyrkliga samfälligheten. Om det finns flera prosterier med samma språk inom den kyrkliga samfällighetens område, bestämmer domkapitlet till vilket prosteri prästen i den kyrkliga samfälligheten ska höra.

En präst som är anställd hos en kyrklig samfällighet och som på språkliga grunder hör till ett annat stift hör till det behöriga prostriet i detta stift.

Om en präst inte är anställd hos en församling eller en kyrklig samfällighet hör han eller hon till samma prosteri som den församling som han eller hon är medlem av. En sådan präst i stiftet som inte är bosatt inom stiftets område hör till domprostriet.

10 §

Återgivande av prästämbetet

Biskopen och domkapitlet kan på begäran återge en präst prästämbetet.

8 kap.

Personal

Allmänna bestämmelser om tjänster

1 §

Tjänster i en församling och en kyrklig samfällighet

I en församling ska det finnas en kyrkoherdetjänst, en kantorstjänst och en diakonitjänst. I en församling kan finnas en lektorstjänst och andra tjänster enligt behov. En kantorstjänst och en diakonitjänst kan på de grunder som anges i 50 § i lagen om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan med samtycke av domkapitlet inrättas eller ombildas till en deltidstjänst eller inte tillsättas för en viss tid som domkapitlet bestämmer eller tillsättas på deltid för viss tid.

Kyrkofullmäktige beslutar om tjänsterna i en församling. Prästtjänster i en församling kan förutom kyrkoherdetjänsten vara kaplanstjänster och församlingspastorstjänster.

I en kyrklig samfällighet beslutar gemensamma kyrkofullmäktige om tjänsterna i församlingarna och den kyrkliga samfälligheten, om inte något annat föreskrivs eller anges i grundstadgan. I en kyrklig samfällighet kan det finnas församlingspastorstjänster för uppgifter inom den kyrkliga samfälligheten.

Domkapitlet kan besluta om att en gemensam kyrkoherdetjänst för två eller fler församlingar i dess stift ska inrättas eller dras in. Församlingar som hör till samma stift kan besluta om andra gemensamma tjänster.

2 §

Tjänster vid domkapitlet och kyrkostyrelsen

Stiftsfullmäktige beslutar om inrättande och indragning av tjänster vid domkapitlet och kyrkostyrelsen om inrättande och indragning av tjänster vid kyrkostyrelsen, om inte något annat föreskrivs.

Tjänsteförhållanden för viss tid vid kyrkostyrelsen enligt 6 § 4 mom. i lagen om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan är:

- 1) ett tjänsteförhållande som forskare vid kyrkans forskningscentral,
- 2) ett tjänsteförhållande för en emigrantpräst eller en turistpräst som tjänstgör utomlands.

Verksamhetsperioden för en forskare vid kyrkans forskningscentral är högst fem år. En person kan utses till tjänsteförhållandet för sammanlagt högst 10 år. Av särskilda orsaker kan verksamhetsperioden förlängas med högst ett år.

Verksamhetsperioden för en emigrantpräst eller turistpräst som tjänstgör utomlands är högst fyra år. En person kan utses till tjänsteförhållandet för sammanlagt högst 12 år.

3 §

Krav på språkkunskaper för kyrkoherdar

I en enspråkig församling krävs av kyrkoherden utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i församlingens språk samt nöjaktig förmåga att förstå det andra språket. I en tvåspråkig församling krävs av kyrkoherden utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i församlingens majoritetsspråk samt goda muntliga och skriftliga kunskaper i det andra språket.

Domkapitlet i Uleåborgs stift bestämmer kraven på språkkunskaper för en kyrkoherde i en tvåspråkig församling som helt eller delvis hör till samernas hembygdsområde. Domkapitlet i Borgå stift bestämmer kraven på språkkunskaper för en kyrkoherde i en församling i landskapet Åland.

Domkapitlet bestämmer kraven på språkkunskaper för en kyrkoherde i andra än finskspråkiga, svenskspråkiga eller tvåspråkiga församlingar.

4 §

Krav på språkkunskaper för den övriga personalen

Av den övriga personalen för vilken högskoleexamen anges som behörighetsvillkor krävs

- 1) vid en enspråkig myndighet utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i myndighetens språk samt nöjaktig förmåga att förstå det andra språket,
- 2) vid en tvåspråkig myndighet utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i majoritetsspråket inom myndighetens ämbetsdistrikt samt nöjaktiga muntliga och skriftliga kunskaper i det andra språket,

Från behörighetsvillkoren i 1 mom. kan en avvikelse göras genom en instruktion eller språkstadga, om

- 1) arbetsuppgifterna kräver det,
- 2) fördelningen inom myndigheten av arbetsuppgifter som förutsätter att olika språk används tillåter det, eller
- 3) det finns andra särskilda skäl att avvika från kraven.

Kraven på språkkunskaper i andra tjänster eller anställningsförhållanden än de som avses i 1 mom. anges i en instruktion eller språkstadga.

5 §

Språkstadga

Språkstadgan antas i samma ordning som instruktionen. I en tvåspråkig församling och kyrklig samfällighet ska det finnas en språkstadga med bestämmelser om de behörighetsvillkor som gäller språkkunskaperna och som avses i 4 §.

6 §

Hur kunskaper i finska och svenska ska visas

Kunskaper i finska och svenska ska visas på det sätt som anges i statsrådets förordning om bedömning av kunskaper i finska och svenska inom statsförvaltningen (481/2003).

7 §

Kunskaper i samiska

Kunskaper i samiska ses som en särskild merit när en tjänst eller något annat anställningsförhållande tillsetts i en församling som helt eller delvis hör till samernas hembygdsområde.

8 §

Instruktioner för tjänster vid domkapitlet och kyrkostyrelsen

Vid behov bestäms behörighetsvillkoren för tjänster vid domkapitlet och kyrkostyrelsen samt tjänsteinnehavarnas uppgifter i instruktioner.

9 §

Beviljande av tjänstledighet, semester och ledighet

Om inget annat föreskrivs genom förvaltningsstadgan eller instruktionen eller arbetsordningen

- 1) beviljar kyrkorådet eller församlingsrådet tjänstledighet och semester för en innehavare av någon annan tjänst i församlingen än en prästtjänst,
- 2) beviljar gemensamma kyrkorådet tjänstledighet, semester och ledighet för alla tjänsteinnehavare i en kyrklig samfällighet,
- 3) beviljar kyrkoherden semester och ledighet samt tjänstledighet som varar högst två månader för en innehavare av en prästtjänst i församlingen,
- 4) beviljar domkapitlet
 - a) semester, tjänstledighet och ledighet för kyrkoherden,
 - b) tjänstledighet som varar längre än två månader för en innehavare av någon annan prästtjänst i församlingen,

- c) tjänstledighet och semester för en tjänsteinnehavare vid domkapitlet,
- 5) beviljar kyrkostyrelsen tjänstledighet och semester för en tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsen.

10 §

Utlåtanden och meddelanden om tjänstledighet och semester för präster

Om en innehavare av en prästtjänst i en församling anhåller om tjänstledighet som varar längre än två månader på andra grunder än sjukdom eller familjeledighet, ska han eller hon till sin ansökan foga ett utlåtande av kyrkorådet eller församlingsrådet.

Kyrkorådet eller församlingsrådet samt kontraktsprosten och domkapitlet ska informeras om kyrkoherdens beslut om tjänstledighet och semester för en innehavare av en prästtjänst.

Domkapitlet ska informeras om tjänstledighet som ska antecknas i matrikeln för en innehavare av en prästtjänst i en kyrklig samfällighet.

Särskilda bestämmelser om prästtjänster

11 §

Särskilda behörighetsvillkor för kyrkoherdetjänster och kaplanstjänster

Den som är präst och har avlagt pastoralexamen är behörig för en kaplanstjänst. För en kyrkoherdetjänst krävs pastoralexamen och examen i ledning av församlingsarbete. För en kyrkoherdetjänst i en domkyrkoförsamling krävs högre pastoralexamen och examen i ledning av församlingsarbete.

12 §

Avläggande av pastoralexamen och examen i ledning av församlingsarbete

Ett villkor för att få avlägga pastoralexamen är att prästen under minst två år har skött en prästtjänst, varit lärare i teologiska vetenskaper vid ett universitet eller religionslärare vid en läroinrättning eller av domkapitlet berättigats att tjänstgöra som präst i en kristen förening, sammanslutning eller stiftelse samt uppträtt på ett oklanderligt sätt.

Domkapitlet utfärdar ett intyg över avlagd pastoralexamen, högre pastoralexamen och examen i ledning av församlingsarbete.

13 §

Kyrkoherdens uppgifter

Kyrkoherden har i uppgift att leda församlingsverksamheten enligt 3 kap. Kyrkoherden

- 1) svarar för att gudstjänsten, de heliga sakramenten, de kyrkliga förrättningar och förkunnelsen sköts på rätt sätt samt för den enskilda själavården,
- 2) har tillsyn över att församlingens övriga verksamhet, såsom kristen fostran och undervisning, diakoni samt evangelisations- och missionsarbete, bedrivs i enlighet med kyrkans bekännelse och uppgift,
- 3) är högsta chef för tjänsteinnehavarna och arbetstagarna vid församlingens gudstjänster, de kyrkliga förrättningar och det andliga arbetet i övrigt,
- 4) svarar för pastorsexpeditionens verksamhet,
- 5) har tillsyn över att kyrkorådets och församlingsrådets beslut är lagliga och följs i församlingens förvaltning och ekonomi,
- 6) sköter föredragningen i kyrkorådet, församlingsrådet eller andra organ av de ärenden som gäller kyrkoherdens ansvarsområde, om inte han eller hon har bestämt att någon annan tjänsteinnehavare ska sköta föredragningen.

14 §

Chef som är underställd kyrkoherden

Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet kan besluta att en tjänsteinnehavare eller arbetstagare som är underställd kyrkoherden är chef för andra tjänsteinnehavare eller arbetstagare som är underställda kyrkoherden och som nämns i beslutet.

15 §

Tillsättande av församlingspastorstjänster

Innan domkapitlet tillsätter en församlingspastorstjänst tills vidare ska församlingen ges möjlighet att ge ett utlåtande om de särskilda behoven i tjänsten. Ett utlåtande om dem som anmält sig för tjänsten ska begäras innan ett tjänsteförordnande utfärdas.

16 §

Militärpräster

När en militärprest utövar sitt prästämbete lyder han eller hon under fältbiskopen. Bestämmelser om domkapitlets befogenheter i fråga om militärprästers prästämbete finns i 7 kap. 10 § i kyrkoordningen samt i 10 kap. 3 och 4 § i kyrkolagen.

17 §

Fängelsepräster

En fängelsepräst lyder under domkapitlet i fråga om de skyldigheter som hör till prästämbetet.

Domkapitlet tillsätter en prästtjänst som inrättats vid ett fängelse efter att ha förklarat tjänsten ledig och efter att ha fått ett utlåtande om de sökande av den behöriga myndigheten. Domkapitlet förordnar vid behov någon att sköta tjänsten interimistiskt och en vikarie.

Kyrkoherdeval och kaplansval

18 §

Kyrkoherdeval

Kyrkoherden i en församling väljs av de församlingsmedlemmar som är röstberättigade vid valet i fråga (*direkt kyrkoherdeval*).

På begäran av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet kan domkapitlet besluta att kyrkoherden utses genom ett val som förrättas av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet (*indirekt kyrkoherdeval*).

Domkapitlet kan besluta att en gemensam kyrkoherde utses genom indirekt kyrkoherdeval, om någon av de berörda församlingarna begär det.

Beslut om indirekt kyrkoherdeval ska fattas innan tjänsten ledigförklaras.

19 §

Ledigförklarande av en kyrkoherde- och kaplanstjänst

När en kyrkoherdetjänst eller kaplanstjänst har blivit ledig ska domkapitlet ledigförklara tjänsten. Ansökningstiden ska vara minst 14 dagar från det att annonsen publicerats.

Domkapitlet kan för högst ett år i sänder besluta att en kyrkoherde- eller kaplanstjänst inte ledigförklaras om

- 1) ett projekt som gäller en ändring av församlingsindelningen har inletts,
- 2) domkapitlet anser att en omorganisering av församlingen kan leda till att tjänsten blir överflödig,
- 3) det finns andra särskilda skäl.

20 §

Granskning av de sökandes behörighet

När ansökningstiden har löpt ut granskar domkapitlet de sökandes behörighet för tjänsten.

Behörig för en kyrkoherde- eller kaplanstjänst är inte en sökande som

- 1) inte uppfyller de behörighetsvillkor som anges i 11 §,

- 2) har avstängts från utövandet av prästämbetet,
- 3) söker en kyrkoherdetjänst som tillsätts genom direkt val, förutom i de fall som avses i 23 § 2 och 3 mom.,
- 4) uppenbart saknar de förutsättningar som krävs för att sköta tjänsten.

21 §

Domkapitlets valförslag och utlåtande

Domkapitlet ska göra upp ett valförslag för direkt kyrkoherdeval. Innan valförslaget görs upp kan domkapitlet av kyrkorådet eller församlingsrådet begära ett utlåtande om de sökande som är behöriga för tjänsten. I valförslaget ska domkapitlet placera tre av de sökande som uppfyller behörighetsvillkoren i förslagsrum i den ordning som de anses ha den skicklighet och förmåga som behövs för tjänsten, med beaktande av de särskilda behoven i tjänsten.

När en kyrkoherde väljs genom direkt val får en sökande återta sin ansökan innan valförslaget gjorts upp. Domkapitlet kan av särskilda skäl godkänna att ansökan återtas senare.

Vid indirekt kyrkoherdeval och kaplansval ska domkapitlet ge ett utlåtande om de sökande till församlingen. I utlåtandet konstateras de sökandes behörighet och bedöms deras skicklighet och förmåga för den ledigförklarade tjänsten med beaktande av tjänstens särskilda behov.

22 §

Att ledigförklara en tjänst på nytt och avbryta ansökningsförfarandet

Domkapitlet kan av grundad anledning besluta att förlänga ansökningstiden, att inleda ett nytt ansökningsförfarande eller att inte tillsätta tjänsten.

Domkapitlet kan på begäran av kyrkofullmäktige, församlingsrådet eller direktionen för delområdet på nytt förklara en kyrkoherde- eller kaplanstjänst ledig, om tjänsten har sökts av endast en behörig sökande eller om det ligger i församlingens intresse.

Om nya sökande som uppfyller behörighetsvillkoren för kyrkoherde- eller kaplanstjänsten inte anmäler sig under den nya ansökningstiden, ska domkapitlet på begäran av kyrkofullmäktige, församlingsrådet eller direktionen för delområdet utfärda tjänsteförordnande för den behöriga sökanden. I annat fall kan domkapitlet av grundad anledning besluta att tjänsten inte ska tillsättas.

Efter beslut om att tjänsten inte ska tillsättas ska tjänsten förklaras ledig inom ett år från det att ansökningstiden löpt ut.

23 §

Utfärdande av tjänsteförordnande efter direkt val

När ett direkt kyrkoherdeval fått laga kraft ska domkapitlet utfärda tjänsteförordnande till kyrkoherdetjänsten för den som har fått flest röster i valet.

Den valkandidat som enligt valresultatet ska få tjänsteförordnande till kyrkoherdetjänsten har rätt att söka en annan kyrkoherde- eller kaplanstjänst, om tjänsteförordnandet inte har utfärdats inom tre månader efter att valet förrättades. Om en valkandidat får tjänsteförordnande till flera tjänster, ska han eller hon utan dröjsmål meddela domkapitlet vilken tjänst han eller hon tar emot.

Övriga valkandidater har rätt att söka andra kyrkoherde- eller kaplanstjänster efter att valet har förrättats. De kvarstår dock på förslag till den tjänst de först sökt tills ärendet är slutligt avgjort. Om en valkandidat får tjänsteförordnande till flera tjänster, ska bestämmelserna i 2 mom. tillämpas.

24 §

Val av kyrkoherde eller kaplan genom indirekt val

Vid indirekt kyrkoherdeval och vid kaplansval ska domkapitlet sända de sökandes ansökningar och sitt utlåtande om de sökande till församlingen. Domkapitlet ska utse en person med uppgift att bereda det indirekta kyrkoherdevalet i församlingen.

Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet utser till tjänsten någon av de sökande som domkapitlet konstaterat vara behöriga för tjänsten. I instruktionen för direktionen för ett delområde i församlingen kan bestämmas att den präst som leder delområdets verksamhet ska väljas av delområdets direktion.

Om ingen vid ett indirekt kyrkoherdeval får mer än hälften av de avgivna rösterna förrättas vid samma sammanträde ett nytt val mellan de två kandidater som fått flest röster. Den som får flest röster i detta val blir vald.

Om antalet röster vid ett kaplansval eller i den avgörande omröstningen vid ett indirekt kyrkoherdeval är lika, ska domkapitlet utfärda tjänsteförordnande för någon av de sökande som fått flest röster med beaktande av 21 § 3 mom.

25 §

Utfärdande av tjänsteförordnande efter indirekt val

När kyrkofullmäktige, församlingsrådet eller direktionen för ett delområde i församlingen har förrättat ett indirekt kyrkoherdeval eller ett kaplansval ska de till domkapitlet sända ansökningshandlingarna för tjänsten som kyrkoherde eller kaplan och ett utdrag ur protokollet. Till protokollsutdraget ska fogas ett meddelande om när beslutet samt en besväransvisning har delgivits de sökande.

Om den som utsetts till en tjänst får förordnande till flera tjänster, ska han eller hon utan dröjsmål meddela domkapitlet vilken tjänst han eller hon tar emot. Om han eller hon återtar sin ansökan, ska tjänsten på nytt förklaras ledig om inte kyrkofullmäktige, församlingsrådet eller direktionen för ett delområde i församlingen handlar i enlighet med 8 § 3 mom. 5 punkten i lagen om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan.

Efter att det beslut som fattats av kyrkofullmäktige, församlingsrådet eller direktionen för ett delområde i församlingen fått laga kraft ska domkapitlet utfärda tjänsteförordnande för den som utsetts till tjänsten.

26 §

Att inte tillsätta en kyrkoherdetjänst i särskilda fall

Domkapitlet kan på församlingens begäran för viss tid ge Tyska evangelisk-lutherska församlingen i Finland (Die Deutsche Evangelisch-Lutherische Gemeinde in Finnland) och Rikssvenska Olaus Petri-församlingen tillstånd att utan att tillsätta en kyrkoherdetjänst skaffa prästtjänster av en person som är prästvigd och som domkapitlet anser vara lämplig för uppgiften. Domkapitlet utfärdar ett tjänsteförordnande för personen i fråga. Av särskilda skäl kan tillståndet återtas innan tiden löpt ut.

En präst som sköter kyrkoherdens prästuppgifter har skyldighet att närvara och rätt att yttra sig vid kyrkofullmäktiges och kyrkorådets sammanträden. Han eller hon har även närvaro- och yttranderätt vid sammanträden inom kyrkorådets sektion och direktion.

Domkapitlet sköter de uppgifter som enligt 9 § 3 punkten hör till kyrkoherden.

Särskilda bestämmelser om andra tjänster

27 §

Kantorstjänst i en församling

Kantorn svarar för församlingens musikverksamhet.

En kantorstjänst kan inrättas så att den förutsätter en av kyrkostyrelsen angiven examen. I en domkyrkoförsamling ska det finnas en tjänst som förutsätter den av kyrkostyrelsen angivna högsta examensnivån.

Kyrkostyrelsen kan bevilja behörighet för en kantorstjänst till den som har den kunskap och skicklighet som motsvarar den examen som krävs för tjänsten.

28 §

Lektorstjänst i en församling eller en kyrklig samfällighet

Lektorns uppgift är att i församlingen sköta kristen fostran, undervisning och själavård samt att delta i annat församlingsarbete.

Kyrkorådet eller församlingsrådet tillsätter en lektorstjänst och ber domkapitlet utfärda ett tjänsteförordnande för den som utsetts till tjänsten.

En lektor kan avlägga pastoralexamen. På förutsättningarna för att avlägga examen tillämpas 12 §.

29 §

Rätt att verka som lektor

Domkapitlet kan på ansökan ge en person rätt att verka som lektor, om personen vid ett universitet har avlagt en teologisk examen som biskopsmötet har godkänt som behörighetskrav för en lektorstjänst.

Domkapitlet ska pröva personens lämplighet för församlingstjänst med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna om vigning till prästämbetet.

30 §

Bestämning av en lektors stifts- och prostertillhörighet

En lektor hör till det stift i vilket domkapitlet utfärdat tjänsteförordnandet eller beviljat lektorn rätt att tjänstgöra i en kristen förening eller en annan kristen sammanslutning. På bestämningen av en lektors prostertillhörighet tillämpas bestämmelserna om präster i 7 kap. 9 §.

31 §

Inrättande av en gemensam tjänst i församlingar

Initiativ till att inrätta en gemensam tjänst kan tas av kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige, församlingsrådet eller domkapitlet.

Grunderna för kostnadsfördelningen fastställs när beslut fattas om att tjänsten ska inrättas.

32 §

Beslut om gemensamma tjänster

Indirekt val av gemensam kyrkoherde förrättas vid ett gemensamt sammanträde för församlingarnas kyrkofullmäktige och församlingsråd. På valet tillämpas 24 och 25 §.

Församlingarnas kyrkoråd eller församlingsråd ska vid ett gemensamt sammanträde besluta om frågor som gäller tillsättande av en gemensam tjänst och själva tjänsten, om inte något annat särskilt föreskrivs. Om församlingarnas kyrkoherdetjänst inte är gemensam, är kyrkoherden i den församling som har det största antalet närvarande medlemmar ordförande.

33 §

Rätt att verka som präst eller lektor i andra sammanslutningar

Domkapitlet kan på ansökan bevilja en präst rätt att verka som präst eller en lektor rätt att verka som lektor i en kristen förening, sammanslutning eller stiftelse.

9 kap.

Val

Församlingsval

1 §

Tidpunkten för församlingsval

Församlingsval inleds under valåret den tredje söndagen i november efter gudstjänsten, dock senast klockan 11, och avslutas samma dag klockan 20. Vid församlingsval får förhandsröstning ske på det sätt som föreskrivs nedan.

Om en ändring av församlingsindelningen från ingången av det år som följer på valåret har inletts vid utgången av augusti månad under valåret, kan domkapitlet bestämma att val ska förrättas först efter det att beslut har fattats om församlingsindelningen.

Domkapitlet beslutar om tidpunkten för undantagsval i en församling.

2 §

Valnämnd och centralvalnämnd

Val ska förrättas av församlingens valnämnd som ska tillsättas senast i maj månad under valåret. Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet utser ordföranden för valnämnden. Valnämnden utser en vice ordförande vid sitt första sammanträde.

Om en församling är indelad i röstningsområden ska till valnämnden utses så många medlemmar att valnämnden kan delas upp i beslutföra sektioner i enlighet med 8 kap. 16 § 2 mom. i kyrkolagen. En sektion ska sköta det praktiska genomförandet av röstningen i röstningsområdet. Sektionen utser en ordförande och en vice ordförande inom sig. För sektioner gäller i övrigt vad som föreskrivs om valnämnden.

Den centralvalnämnd som gemensamma kyrkorådet tillsätter ska

- 1) godkänna en åtgärdsplan och tidtabell för församlingsvalet,
- 2) upprätta en förteckning över röstberättigade,
- 3) se till att kungörelser och meddelanden som gäller valet utarbetas och tillkännages,
- 4) i övrigt bistå församlingarnas valnämnder så att val kan förrättas på ett enhetligt sätt.

3 §

Centralvalnämndens gemensamma kungörelse

Om kungörelser eller meddelanden om ett val ska publiceras i en tidning, kan centralvalnämnden även publicera dem som gemensamma kungörelser, om inte något annat följer av 2 kap. 7 § i kyrkolagen.

4 §

Upprättande av en förteckning över röstberättigade

Valnämnden eller centralvalnämnden ska upprätta en förteckning över röstberättigade.

Förteckningen ska vara upprättad

- 1) för församlingsval före den 1 september,
- 2) för församlingsval som ska förrättas på nytt på grund av besvär och för undantagsval i församlingen senast 55 dagar före valdagen.

5 §

Justering av förteckningen över röstberättigade

Förteckningen över röstberättigade vid församlingsval ska justeras senast den 1 september och vid val som förrättas på nytt eller vid undantagsval i församlingen senast den andra dagen efter att förteckningen ska vara upprättad. Förteckningen ska justeras av minst två medlemmar som valnämnden utser inom sig.

De som justerar förteckningen ska

- 1) i förteckningen införa de röstberättigade församlingsmedlemmar som felaktigt inte har antecknats i den,
- 2) stryka namnen på avlidna och på dem som felaktigt har antecknats som röstberättigade genom att dra ett streck över namnen utan att helt täcka den underliggande texten, samt anteckna orsaken till åtgärden,
- 3) rätta övriga fel som de konstaterar i förteckningen.

Till sist ska de som justerar förteckningen över röstberättigade anteckna det justerade antalet röstberättigade i förteckningen samt datera den och bestyrka den med sina underskrifter. Efter att förteckningen har bestyrkts får inga andra ändringar göras i den än de som föranleds av själv rättelse enligt 8 kap. 19 § i kyrkolan eller av beslut om omprövningsbegäran och besvär.

6 §

Framläggande av förteckningen över röstberättigade

Förteckningen över röstberättigade ska hållas framlagd för granskning under tillsyn i minst fyra timmar under två på varandra följande vardagar som följer på justeringen av förteckningen, dock inte på en lördag. Under den ena dagen ska förteckningen hållas framlagd klockan 15–19.

I kungörelsen om framläggande ska nämnas

- 1) när och var förteckningen finns framlagd,
- 2) hur yrkande på rättelse av förteckningen görs,
- 3) när valnämnden sammanträder för att behandla omprövningsbegäranden.

Kungörelsen ska anslås på församlingens anslagstavla senast tio dagar innan förteckningen läggs fram och finnas på anslagstavlan till utgången av den tid förteckningen finns framlagd. Dessutom ska kungörelsen publiceras i en tidning senast fem dagar innan förteckningen läggs fram.

7 §

Laga kraft för förteckningen över röstberättigade

Valnämnden ska vid församlingsval behandla omprövningsbegäranden som gäller förteckningen över röstberättigade vid ett sammanträde som hålls den 1 oktober och vid val som förrättas på nytt och undantagsval i en församling vid ett sammanträde som hålls två veckor efter utgången av den tid förteckningen finns framlagd.

Förteckningen över röstberättigade vinner laga kraft på det sätt som anges i 8 kap. 20 § i kyrkolagen. Valnämnden ska i förteckningen anteckna att den har vunnit laga kraft.

8 §

Meddelandekort

När en församling är indelad i röstningsområden ska församlingen för var och en som antecknats i förteckningen över röstberättigade göra upp ett meddelandekort som innehåller

- 1) uppgifter om den röstberättigades namn och röstningsområde samt röstningsställe på valdagen och adressen till det,
- 2) den röstberättigades stadigvarande adress enligt medlemsdatasystemet på den dag som anges i 4 §,
- 3) uppgift om vid vilka val mottagaren av meddelandekortet har rösträtt,
- 4) uppgift om valdagen och tidpunkten för förhandsröstningen,
- 5) kontaktinformation för den valnämnd som antecknats som kortets avsändare,
- 6) uppgifter om det medlemsdatasystem som uppgifterna på kortet grundar sig på,
- 7) anvisningar om hur kortet ska användas och om förfarandet vid röstningen.

Meddelandekortet ska göras upp så att det kan användas som foljebrev vid annan förhandsröstning än hemmaröstning.

Valnämnden ska se till att meddelandekorten senast den 30:e dagen före valdagen skickas till de röstberättigade vilkas adress är känd.

9 §

Kungörelse om kandidatuppställningen i församlingsval

Valnämnden ska under valåret vid ett sammanträde som hålls senast den 1 augusti göra upp en kungörelse med information om antalet medlemmar som ska väljas in i kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet, förutsättningarna för valbarhet samt när och var valmansföreningarnas stiftelseurkunder ska lämnas in.

Kungörelsen ska publiceras i det allmänna datanätet och vid behov anslås på församlingens anslagstavla före den 10 augusti och hållas anslagen till den 15 september klockan 16. Dessutom ska kungörelsen publiceras i en tidning före den 10 augusti.

10 §

Bildande av valmansförening

Rätt att ställa upp kandidater i församlingsval har en valmansförening som har bildats av minst tio röstberättigade församlingsmedlemmar. En röstberättigad kan vara stiftande medlem i endast en valmansförening som bildats för val av medlemmar av kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige och i endast en valmansförening för val av medlemmar av församlingsrådet. Om en person vid samma val är medlem i två eller flera valmansföreningar ska valnämnden stryka honom eller henne från alla stiftelseurkunder.

I samtliga församlingar i en kyrklig samfällighet bildas en valmansförening och görs en stiftelseurkund upp separat för val av gemensamma kyrkofullmäktige och för val av församlingsråd.

11 §

Antalet kandidater och kandidatlistans beteckning

En valmansförening får i sin kandidatlista ställa upp högst dubbelt så många kandidater som det antal medlemmar som ska väljas till kyrkofullmäktige eller församlingsrådet. Till gemensamma kyrkofullmäktige får dock tre gånger så många kandidater ställas upp som det antal medlemmar som väljs från församlingen. Om det från församlingen utses endast en medlem till gemensamma kyrkofullmäktige får valmansföreningen nominera högst sex kandidater. En och samma person kan ställas upp som kandidat för endast en valmansförening vid val av medlemmar av ett och samma organ.

En valmansförening har rätt att föreslå att det i sammanställningen av kandidatlistorna tas in en beteckning för kandidatlistan som ska innehålla ordet "kandidatlista". Beteckningen får inte vara olämplig eller missvisande. Olika valmansföreningar får inte använda samma beteckning.

12 §

Stiftelseurkund för valmansförening

En valmansförening bildas genom en daterad och undertecknad stiftelseurkund som ska innehålla

- 1) ett omnämnande av vilket val det är fråga om,
- 2) underskrifter av valmansföreningens medlemmar som ska förtydligas genom att under dem ange undertecknarens namn samt titel, yrke eller syssla och adress,
- 3) en kandidatlista, i vilken nämns kandidaternas namn samt med högst två uttryck för varje kandidat titel, yrke eller syssla, i den ordning som kandidaterna anges i sammanställningen av kandidatlistorna. En separat begäran kan framföras om att det i sammanställningen av kandidatlistorna utöver kandidatens förnamn eller i

stället för detta antecknas ett allmänt känt tilltalsnamn eller förnamnet i förkortad form och att det närmare ska anges var kandidaten är bosatt,

4) namnet och kontaktuppgifterna för ett ombud och dennas ersättare som valmansföreningen har utsett bland medlemmarna. Dessa får inte vara medlemmar av valnämnden eller kandidater för föreningen.

Till stiftelseurkunden ska fogas

1) ett av varje kandidat undertecknat samtycke till att ställa upp som kandidat och en försäkran om att han eller hon inte har samtyckt till att ställa upp som kandidat för någon annan valmansförening vid val av samma organ,

2) ombudets skriftliga försäkran att kandidaterna är valbara till församlingens förtroendeuppdrag och att valmansföreningens medlemmar är röstberättigade medlemmar i församlingen.

13 §

Inlämnande av stiftelseurkund till församlingen

Valmansföreningens stiftelseurkund med bilagor ska lämnas in till kyrkoherdeämbetet, och om ett sådan inte finns, till en annan plats som valnämnden beslutar, senast den 15 september före klockan 16. Före det ska den angivna lokalen hållas öppen under minst fyra timmar.

14 §

Behandling av stiftelseurkunder samt anmärkningar

Valnämnden ska göra en granskning av stiftelseurkunderna och de kandidatlistor som ingår i dem vid ett sammanträde som ska hållas senast den 16 september. En stiftelseurkund som har lämnats in efter att tidsfristen löpt ut ska lämnas utan prövning. Ett meddelande om att urkunden lämnats obeaktad ska lämnas till valmansföreningens ombud, eller om något ombud inte har utsetts, till någon av dem som har undertecknat stiftelseurkunden.

Valnämnden ska ge valmansföreningen möjlighet att lämna en förklaring eller göra en rättelse om

1) den uppställda kandidaten inte är valbar eller om personen har ställts upp som kandidat för fler än en valmansförening för val av medlemmar i samma organ,

2) beteckningen för kandidatlistan strider mot 11 § 2 mom. eller om samma beteckning har föreslagits som beteckning för fler än en valmansförening,

3) kandidatlistan på annat sätt är felaktig eller bristfällig,

4) valmansföreningen inte har bildats på lagligt sätt.

Valmansföreningens ombud eller, om något ombud inte har utsetts, någon av dem som har undertecknat stiftelseurkunden ska bevisligen underrättas om att en förklaring eller rättelse har begärts. Samtidigt ska felet, bristen eller den tilläggsutredning som behövs anges samt den frist inom vilken rättelsen eller kompletteringen får lämnas in. Valnämnden ska även underrätta kandidaten om en sådan anmärkning som avses i 2 mom. 1 punkten.

Stiftelseurkunder som inte gett upphov till anmärkningar eller till en begäran om tilläggsutredningar ska godkännas.

15 §

Åtgärder till följd av anmärkningar

Valmansföreningens ombud eller, om något ombud inte har utsetts, någon av dem som har undertecknat stiftelseurkunden har rätt att senast den 1 oktober före klockan 16 göra en rättelse och komplettera stiftelseurkunden. Inom samma tid har han eller hon rätt att göra justeringar som gäller en kandidats namn, titel, yrke eller syssla, adress eller närmare uppgifter om bostadsort.

Om en anmärkning har gjorts för att en person har samtyckt till att ställas upp som kandidat för fler än en valmansförening i valet av medlemmar i samma organ, ska valmansföreningen ges tillfälle att inom den tid som anges i 1 mom. stryka en sådan kandidat. Kandidaten får inte ersättas med en annan.

Om samma beteckning har föreslagits för fler än en valmansförening ska valmansföreningen ges möjlighet att inom den tid som anges i 1 mom. avstå från beteckningen och föreslå en ny.

Om en sådan rättelse som avses i 2 eller 3 mom. inte görs, ska valnämnden stryka kandidatens namn eller beteckningen för kandidatlistan från alla kandidatlistor som gäller valet av organet i fråga.

16 §

Godkännande av stiftelseurkunder och uppgörande av en sammanställning av kandidatlistor

Vid ett sammanträde som ska hållas efter klockan 16 den 1 oktober under valåret ska valnämnden

- 1) ta till slutlig behandling och avgörande de stiftelseurkunder för en valmansförening för vilka komplettering eller rättelse har begärts,
- 2) i kandidatlistorna göra de ändringar som följer av åtgärderna enligt 15 § och av att en kandidat har avlidit,
- 3) göra en sammanställning av kandidatlistorna genom att lotta ordningen för kandidatlistorna, genom att numrera alla listor med romerska siffror från vänster till höger och genom att i sammanställningen anteckna de godkända beteckningarna, och
- 4) numrera kandidaterna i löpande ordning med början från nummer 2 så att kandidaterna på den kandidatlista som genom lottning placerats först i sammanställningen av kandidatlistorna först ges sina nummer i den ordning som valmansföreningen angett, varefter kandidaterna på den kandidatlista som genom lottning placerats som andra i sammanställningen ges sina nummer och så vidare.

Stiftelseurkunden för en valmansförening ska förkastas om den inte kan godkännas efter komplettering eller rättelse. Om felet avser endast en viss kandidat ska endast namnet på denna strykas från kandidatlistan. På samma sätt ska en beteckning som inte godkänts för en kandidatlista strykas.

I varje församling i en kyrklig samfällighet ska kandidaterna på listorna för val av medlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige numreras på det sätt som föreskrivs i 1 mom. 4 punkten och kandidaterna på listorna för val av medlemmar av församlingsrådet så att numreringen fortsätter från det nummer som den sista kandidaten för val till gemensamma kyrkofullmäktige har fått.

17 §

Innehåll i sammanställningen av kandidatlistorna

Kandidaterna på en kandidatlista ska antecknas under numret för kandidatlistan inom en gemensam ram där kandidaterna har egna rutor placerade i den ordning uppfifrån räknat som valmansföreningen angett. Om kandidaterna på grund av antalet måste antecknas i två eller flera parallella spalter ska de antecknas radvis från vänster till höger.

Sammanställningen av kandidatlistorna ska ha en gemensam rubrik som visar för vilket val sammanställningen har gjorts upp samt de omständigheter som förutsätts i 16 § 1 mom. 3 och 4 punkten. För kandidaterna antecknas utöver nummer namn och titel, yrke eller syssla med högst två uttryck samt vid behov närmare uppgifter om bostadsort. Kandidaternas tilltalsnamn eller förkortningar av deras förnamn får antecknas i sammanställningen endast om det är nödvändigt för att precisera kandidatens identitet. Andra uppgifter får inte antecknas om kandidaterna.

I en församling som hör till en kyrklig samfällighet ska en sammanställning av kandidatlistorna göras separat för val av medlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige och för val av medlemmar av församlingsrådet. Sammanställningen av kandidatlistorna ska ha samma färg som röstsedlarna för motsvarande val.

18 §

Offentliggörande av sammanställningen av kandidatlistorna

Sammanställningen av kandidatlistorna ska publiceras i det allmänna datanätet och vid behov anslås på församlingens anslagstavla senast tre veckor innan valet inleds. Inom samma tid ska information om sammanställningen och om att den finns anslagen publiceras i en tidning. Sammanställningen av kandidatlistorna ska hållas anslagen tills valet är avslutat.

19 §

Andra beslut av valnämnden i samband med beredningen av val

Valnämnden ska vid det sammanträde som anges i 14 § 1 mom.

- 1) bestämma röstningsställena och vallokalerna,
- 2) utse en eller flera valförrättare för förhandsröstningen och besluta om andra ärenden som gäller förhandsröstningen samt göra upp en kungörelse om förhandsröstningen,
- 3) utse valbiträden och besluta om övriga åtgärder i anslutning till valförberedelserna, om inte beslut om dem har fattats tidigare,

4) vid behov utse tre eller flera rösträknare för att räkna förhandsrösterna på det sätt som föreskrivs i 44 § 2 mom.

En kandidat eller en kandidats make, barn, syskon eller föräldrar kan inte vara valförrättare eller valbiträde. Med make avses en äkta make eller maka samt en person som lever under äktenskapsliknande förhållanden eller i registrerat partnerskap med kandidaten.

20 §

Röstsedeln i församlingsval

Röstsedeln ska ha standardformatet 148 x 210 mm. På insidan ska tryckas en rubrik som anger vilket val det är fråga om samt en cirkel med en diameter på 90 mm som förblir ovikt när röstsedeln viks ihop. Mitt i cirkeln ska tydligt utsatt finnas beteckningen N:o för antecknande av kandidatens nummer. Av röstsedeln ska tydligt framgå hur den ska vikas. Röstsedeln ska trygga valhemligheten.

Röstsedeln ska vara vit vid val av medlemmar av kyrkofullmäktige och gemensamma kyrkofullmäktige och orange vid val av medlemmar av församlingsrådet.

Kyrkostyrelsen låter trycka de röstsedlar som används vid församlingsval. Valnämnden låter trycka de röstsedlar som används vid undantagsval i församlingen.

21 §

Tidpunkt för och kungörelse av förhandsröstning

Förhandsröstningen inleds tisdagen efter den första söndagen i november och fortgår till och med samma veckas lördag. Röstningen förrättas på en plats som bestämts av valnämnden varje dag klockan 9–18 och på andra ställen vid de tidpunkter som valnämnden bestämmer.

Vid undantagsval i församlingen kan man rösta på förhand endast på den aktuella församlingens förhandsröstningsställe.

Valnämndens kungörelse om tid och plats för förhandsröstningen ska publiceras i det allmänna datanätet och vid behov anslås på församlingens anslagstavla. Kungörelsen ska publiceras åtta dagar innan förhandsröstningen inleds och finnas anslagen tills förhandsröstningen avslutas, om inte något annat följer av 48 §. Kungörelsen ska publiceras i en tidning senast fem dagar innan förhandsröstningen inleds.

22 §

Förhandsröstningshandlingar

Vid förhandsröstningen ska användas en röstsedel enligt 20 § samt valkuvert, följebrevsblankett och ytterkuvert vilka kyrkostyrelsen ska låta tillverka. När församlingen använder meddelandekort enligt 8 § är kortet följebrev.

23 §

Inledande av röstning på förhandsröstningsställena

Den röstande ska anmäla sig för valförrättaren på förhandsröstningsstället och styrka sin identitet. Därefter får han eller hon en röstsedel för valet av medlemmar av kyrkofullmäktige eller röstsedlarna för valet av medlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet samt ett valkuvert, ytterkuvert och vid behov en följbrevsblankett.

Den som röstar på ett förhandsröstningsställe inom sin egen församlings område ska ges möjlighet att ta del av sammanställningen av kandidatlistorna i församlingen.

24 §

Röstningen vid förhandsröstning

Den röstande har rätt att rösta på en kandidat som är upptagen i sammanställningen av kandidatlistorna i den församling där den röstande är antecknad som röstberättigad.

Den röstande ska anteckna kandidatens nummer på röstedeln så tydligt att tvivel inte kan uppstå om vilken kandidat han eller hon avser. Anteckningen ska göras i valbåset eller i övrigt så att valhemligheten bevaras.

På begäran av den röstande ska valförrättaren eller en medlem i valnämnden bistå honom eller henne vid röstningen. Den vars förmåga att göra en röstningsanteckning är väsentligt nedsatt får vid röstningen assisteras av ett biträde som han eller hon har utsett. Biträdet är skyldigt att samvetsgrant iaktta den röstandes vilja och hemlighålla det som han eller hon fått veta i samband med röstningen.

25 §

Följebrev

Följebrevet ska riktas till valnämnden i den församling där den röstande enligt egen uppgift är införd i förteckningen över röstberättigade.

Följebrevet ska innehålla

- 1) den röstandes fullständiga namn och personbeteckning samt, om namnet har ändrats, även det tidigare namnet,
- 2) uppgifter om i vilken församling den röstande är införd i förteckningen över röstberättigade och församlingens adress.

Den röstande ska i valförrättarens närvaro egenhändigt underteckna försäkran i följbrevet om att han eller hon personligen med bevarande av valhemligheten har fyllt i röstedeln och lagt den hopvikt i valkuvertet som han eller hon tillslutit.

26 §

Åtgärder för avslutande av förhandsröstning

När den röstande har gjort sin anteckning på röstsedeln ska han eller hon vika den och inför valförrättaren lägga den hopvikt och ostämplat i valkuvertet och tillsluta det. Valförrättaren ska därefter stämpla valkuvertet med den församlings stämpel där förhandsröstningen sker. På valkuvertet får inte göras andra anteckningar.

Valförrättaren ska i följbrevet intyga att röstningen gått rätt till och uppge förhandsröstningsstället samt datera och underteckna intyget. Valkuvertet och följbrevet ska därefter läggas i ytterkuvertet som ska tillslutas. Valförrättaren ska utan dröjsmål sända ytterkuvertet till valnämnden i den församling vars valförrättning den röstande har deltagit i.

Alla röstande som innan utgången av den angivna röstningstiden har anlänt för att invänta sin tur har rätt att rösta innan valförrättningen avslutas på röstningsstället. När den angivna röstningstiden gått ut ska röstningsstället stängas. Röstande som är närvarande ska före det underrättas om stängningen.

27 §

Förteckning över dem som röstat på förhand

På förhandsröstningsstället ska en förteckning föras över de röstande. I den ska antecknas den röstandes namn, den församling där den röstande enligt egen uppgift finns införd i förteckningen över röstberättigade samt den dag då förhandsröstningen har skett. Kyrkostyrelsen ska låta framställa en blankett för förteckningen.

28 §

Granskning av förhandsröstningshandlingarna

De förhandsröstningshandlingar som inkommit till valnämnden granskas, utan att valkuverten öppnas, vid ett sammanträde som ska hållas så att de förhandsröstningshandlingar som inkommit före klockan 16 fredagen före valet hinner behandlas vid sammanträdet. Ytterkuvert som inkommit till valnämnden efter utgången av tidsfristen öppnas inte och lämnas obeaktade. Kuvert som anlänt efter fristen förses med en anteckning om tidpunkten när de anlände.

Röstningen ska lämnas obeaktad, om

- 1) den som röstat på förhand inte har antecknats som röstberättigad i förteckningen över röstberättigade,
- 2) följbrevet är så bristfälligt eller otydligt att det inte med säkerhet går att fastställa vem den röstande är,
- 3) valkuvertet är öppet eller ostämplat eller försett med en obehörig anteckning om den röstande eller en kandidat eller med någon annan obehörig anteckning,
- 4) den röstande har röstat flera gånger.

Om röstningen lämnas obeaktad ska en anteckning om detta göras i valnämndens protokoll, till vilket valkuvertet med innehåll samt foljebrevet och ytterkuvertet ska fogas.

Om foljebrevet och valkuvertet godkänns ska i förteckningen över röstberättigade antecknas att den person som nämns i foljebrevet har röstat. Samtidigt ska på valkuvertets framsida göras en anteckning om att den röstande har konstaterats vara röstberättigad. De godkända valkuverten ska räknas. Dessutom ska det kontrolleras att antalet valkuvert är detsamma som antalet personer som enligt förteckningen över röstberättigade har röstat. De godkända valkuverten ska åtskilda från foljebreven hållas oöppnade i säkert förvar.

29 §

Förhandsröstning hemma

En röstberättigad vars rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att han eller hon inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället får förhandsrösta hemma (*hemmaröstning*) i den församling där han eller hon har antecknats i förteckningen över röstberättigade. En närståendevårdare enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005) som bor i samma hushåll som den som har rätt till hemmaröstning får rösta i samband med hemmaröstningen, om närståendevårdaren finns upptagen i förteckningen över röstberättigade i församlingen i fråga.

30 §

Personer som är närvarande vid hemmaröstning

Hemmaröstning ska förrättas av en enda valförrättare. Ordföranden för valnämnden bestämmer vilka röstande de olika valförrättarna ska besöka.

Valförrättaren ska se till att utöver honom eller henne vid hemmaröstningen är närvarande en av den röstande utsedd eller godkänd person som har fyllt 18 år och som inte sköter detta uppdrag i egenskap av valmyndighet. En person som är kandidat i valet kan inte sköta detta uppdrag.

I fråga om anlitande av biträde tillämpas 19 § 2 mom. och 24 § 3 mom.

31 §

Förberedelser för hemmaröstning

Den som har rätt till hemmaröstning ska senast före klockan 16 den sista fredagen innan förhandsröstningen inleds skriftligt eller per telefon till valnämnden anmäla sin önskan att förhandsrösta hemma. Anmälan för den röstande kan göras av någon som han eller hon har utsett.

I anmälan ska uppges

1) den röstandes fullständiga namn, personbeteckning, adress, församling och telefonnummer samt, om anmälan görs av någon som den röstande utsett, också dennas namn, adress och telefonnummer,

2) att den röstandes rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att han eller hon inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället och att han eller hon därför vill förhandsrösta hemma,

3) huruvida den röstande själv kan se till att en av den röstande utsedd person som avses i 30 § 2 mom. är närvarande vid hemmaröstningen.

Den skriftliga anmälan kan göras på en särskild blankett för detta ändamål. Valnämnden ska se till att de röstande som vill rösta hemma har tillgång till blanketter. Den skriftliga anmälan ska undertecknas.

Valnämndens sekreterare ska, om möjligt, vid behov åtgärda brister i anmälan och försäkra sig om att anmälan har gjorts av den röstande som nämns i anmälan eller av någon som denna har utsett. Valnämnden ska föra en förteckning över anmälningarna.

32 §

Tidpunkten för hemmaröstning och uppgifter som ska lämnas om den

Hemmaröstningen ska förrättas på förhandsröstningsdagarna mellan klockan 9 och klockan 20. Den sista dagen avslutas röstningen klockan 16.

Valnämndens ordförande ska se till att en röstande som meddelat att han eller hon vill rösta hemma utan dröjsmål underrättas skriftligt eller per telefon om den tidpunkt när valförrättaren besöker honom eller henne. Tidpunkten ska anges med åtminstone två timmars noggrannhet. Samtidigt ska valnämndens telefonnummer meddelas för eventuell kontakt. Om valförrättaren är förhindrad att infinna sig vid den meddelade tidpunkten ska den röstande utan dröjsmål underrättas om detta och om den nya tidpunkten för ett besök.

Den röstande ska på det sätt som anges ovan underrättas om att hemmaröstning inte förrättas om

- 1) en brist i anmälan som inverkar på röstningsförrättningen inte har kunnat åtgärdas,
- 2) anmälan till valnämnden har gjorts efter den utsatta tiden,
- 3) hemmaröstningen inte kan förrättas över huvud taget på grund av avbrott i kommunikationerna eller något annat oöverstigligt hinder.

33 §

Avbrytande av hemmaröstning

Om den röstandes valfrihet eller en störningsfri röstning inte kan tryggas ska valförrättaren avbryta hemmaröstningen. I den förteckning som förs över hemmaröstningar ska göras en anteckning om avbrottet och, om röstningsförrättningen inte kan fortsätta, även om att den avslutats.

34 §

Följebrev för hemmaröstning

Följebrevet ska utöver de uppgifter som nämns i 25 § 2 och 3 mom. innehålla en av den röstande undertecknad försäkran om att hans eller hennes rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att han eller hon inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället. Den person som med stöd av 30 § 2 mom. varit närvarande vid röstningen ska skriva sin namnteckning på följbrevet.

Valförrättaren ska i följbrevet intyga att hemmaröstningen har skett på det sätt som föreskrivs om förhandsröstning i 21, 23 och 26 §. Valförrättaren ska datera och underteckna intyget. Valkuvertet med röstsedeln samt följbrevet ska därefter läggas i ytterkuvertet som ska tillslutas. Valförrättaren ska utan dröjsmål sända ytterkuvertet till valnämnden.

Röstningen ska lämnas obeaktad av skäl som nämns i 28 § 2 mom. eller om den person som varit närvarande vid röstningen inte har skrivit sin namnteckning på följbrevet. För hemmaröstningen och förfarandet vid hemmaröstningen gäller i övrigt vad som föreskrivs om förhandsröstning.

35 §

Valkungörelse

Valnämnden ska utfärda en kungörelse om val där tidpunkten då valet inleds och avslutas samt röstningsställena nämns.

Kungörelsen ska publiceras i det allmänna datanätet och vid behov anslås på församlingens anslagstavla senast åtta dagar före valdagen. Dessutom ska kungörelsen publiceras i en tidning senast fem dagar före valdagen.

Om ingen röstning äger rum i det fall som avses i 48 §, ska detta meddelas på det sätt som anges ovan.

36 §

Röstningslokal och material samt valnämndens och valbiträdenas närvaro

Valnämnden ska se till att det för valet finns lämpliga lokaler, valurna, utrustning och redskap samt ett tillräckligt antal röstsedlar.

På röstningsstället ska i väntrummen och i valbåsen finnas synligt uppsatta en tryckt sammanställning av kandidatlistorna för kyrkofullmäktige eller sammanställningar av kandidatlistorna för gemensamma kyrkofullmäktige och för församlingsrådet. På röstningsställets dörr ska finnas ett meddelande om röstningstiden.

När valet förrättas ska så många medlemmar av valnämnden vara närvarande på röstningsstället att valnämnden är beslutför. På röstningsstället ska dessutom finnas ett eller flera valbiträden som valnämnden utsett. Biträdena ska ha behöriga kännetecken och på begäran av en röstande hjälpa honom eller henne att göra anteckningen på röstsedeln.

37 §

Inledande av röstningen på valdagen

När röstningen inleds på valdagen ska valnämndens ordförande eller vice ordförande

- 1) förklara att valförrättningen inleds,
- 2) meddela vilka val som förrättas och ge övriga anvisningar om röstningsförfarandet,
- 3) visa de närvarande att valurnan är tom och därefter tillsluta urnan.

Efter att valurnan tillslutits vid valförrättningens början får den inte öppnas förrän rösträkningen börjar efter att röstningen avslutats.

Vid valförrättningen är diskussion inte tillåten.

38 §

Utredning av rösträtt

Den röstande ska på röstningsstället anmäla sig till valnämnden som ska se till att den röstande inte ges en röstsedel förrän han eller hon har konstaterats vara röstberättigad.

Den röstande är skyldig att styrka sin identitet för valnämnden.

39 §

Röstning i församlingsval

Den röstande ska anteckna kandidatens nummer på röstsedeln så tydligt att tvivel inte kan uppstå om vilken kandidat han eller hon avser. Anteckningen ska göras i valbåset så att valhemligheten bevaras.

När den röstande har gjort sin anteckning på röstsedeln ska han eller hon överlämna röstsedeln hopvikt till valnämnden för att stämplas. Stämpeln ska slås mitt på den vikta röstsedelns baksida. Den röstande ska därefter lägga röstsedeln i valurnan. Som valstämpel används församlingens stämpel.

På begäran av den röstande ska valförrättaren eller en medlem i valnämnden bistå honom eller henne vid röstningen. Den vars förmåga att göra en röstningsanteckning är väsentligt nedsatt får vid röstningen assisteras av ett biträde som han eller hon har utsett. I fråga om biträdet tillämpas vad som bestäms i 19 § 2 mom. om biträden som utses av valnämnden. Biträdet är skyldigt att samvetsgrant iaktta den röstandes vilja samt hemlighålla det som han eller hon fått veta i samband med röstningen.

Valnämnden antecknar i förteckningen över röstberättigade att den röstande har röstat.

40 §

Rätt att rösta när röstningstiden löper ut

Alla röstande som före utgången av den angivna röstningstiden har anlänt till röstningsstället för att invänta sin tur har rätt att rösta innan valförrättningen avslutas. När den angivna röstningstiden gått ut ska röstningsstället stängas. Röstande som är närvarande ska före det underrättas om stängningen.

41 §

Avbrytande av valförrättningen

Om valförrättningen måste avbrytas ska valnämnden ta hand om valurnan och förteckningen över röstberättigade och hålla dem under uppsikt.

42 §

Förande av protokoll

På varje röstningsställe ska föras protokoll där det antecknas hur röstningen fortlöper. Protokollen ska fogas till valnämndens protokoll i vilket valresultatet antecknas och till vilket en besvärsguidning fogas. Protokoll ska undertecknas av ordföranden och sekreteraren samt för varje röstningsställe av två medlemmar av valnämnden som varit närvarande.

43 §

Valmansföreningsombudets närvaro

Ombudet för en valmansförening eller dennas ersättare har rätt att närvara vid valnämndens sammanträde då röstsedlarna räknas och valresultatet bestäms. En anteckning om de närvarande ska göras i protokollet.

44 §

Rösträkning

När röstningen på valdagen förklarats avslutad ska valnämnden ta ut de röstsedlar som getts vid förhandsröstningen ur valkuverten, stämpla dem och lägga dem i valurnan utan att öppna dem.

Om fler än 50 förhandsröster har getts och det finns grund för att anta att fler än 50 personer röstar på valdagen, kan dock räkningen av de röstsedlar som getts vid förhandsröstningen och som finns i valkuverten inledas på valdagen vid en tidpunkt som valnämnden bestämmer, dock tidigast sex timmar innan röstningen slutar. Innan röstsedlarna börjar räknas ska de stämplas. De ogiltiga röstsedlarna ska läggas åt sidan i en särskild grupp. De övriga röstsedlarna ska sorteras så att de röstsedlar som avser en viss kandidat utgör en egen grupp. Antalet röstsedlar i varje enskild grupp ska räknas.

Valnämnden ska ta upp alla röstsedlar ur urnan och räkna både antalet röstsedlar och antalet personer som har röstat enligt förteckningen över röstberättigade. Därefter ska valnämnden lägga åt sidan de ogiltiga röstsedlarna i en egen grupp. Valnämnden ska räkna alla avgivna röster med beaktade av även de röster som avgetts vid förhandsröstningen.

Valnämnden ska slutföra räkningen av röstsedlarna utan avbrott. Om räkningen eller behandlingen av röstsedlarna avbryts, ska valnämnden se till att alla uträkningar och röstsedlar förvaras under uppsikt.

45 §

Ogiltiga röstsedlar

En röstsedel är ogiltig om

- 1) valkuvertet innehåller flera än en röstsedel som gäller samma val,
- 2) som röstsedel har använts något annat än en röstsedel som färdigställts för valet i fråga,
- 3) röstsedeln är ostämplad,
- 4) röstningsanteckningen har gjorts så att det inte tydligt framgår vilken kandidat som avses,
- 5) den röstandes namn eller ett särskilt kännetecken på denna har skrivits på röstsedeln eller någon annan obehörig anteckning har gjorts på den.

Som obehörig betraktas inte en sådan anteckning på röstsedeln som endast förtydligar på vilken kandidat den röstande har avsett att rösta.

46 §

Kandidaternas jämförelsetal

När valnämnden har räknat rösterna ställs kandidaterna på samtliga valmansföreningars kandidatlistor i den ordning som deras personliga röstetal utvisar. Därefter ges den första kandidaten listans hela röstetal som jämförelsetal, den andra kandidaten hälften, den tredje en tredjedel, den fjärde en fjärdedel och så vidare. Jämförelsetal ska räknas ut även för kandidater som inte har fått en enda personlig röst.

Om det framgår att en kandidat inte är valbar eller har avlidit kommer de röster som getts honom eller henne den kandidatlista till godo för vilken han eller hon varit kandidat.

47 §

Bestämmande av valresultatet samt ersättare

Valresultatet räknas särskilt för val av medlemmar av kyrkofullmäktige, val av de medlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige som väljs i respektive församling samt för val av medlemmar av församlingsrådet. Valresultatet bestäms genom att namnen på kandidaterna på olika kandidatlistor skrivs i den ordning som deras jämförelsetal anger. För varje kandidat antecknas också hans eller hennes jämförelsetal. I varje enskilt val väljs så många kandidater från början av namnserien som det antal medlemmar som ska väljas i respektive val.

Till ersättare för dem som valts från en kandidatlista utses i varje enskilt val kandidater på samma kandidatlista som inte blivit valda, i den ordning som kandidaternas jämförelsetal utvisar.

48 §

Val utan röstningsförfarande

Om det på de godkända kandidatlistorna finns lika många kandidater som antalet medlemmar som ska väljas eller åtminstone fyra femtedelar av det antal som ska väljas, blir dessa utsedda utan röstning.

En valmansförening kan i det fall att andra kandidatlistor inte lämnas in eller godkänns, i anslutning till kandidatlistan uppge vilka kandidater som utan röstningsförfarande ska bli ordinarie medlemmar och i vilken ordning de övriga ska bli ersättare.

49 §

Fastställande av valresultatet

Valnämnden ska vid ett sammanträde som hålls senast den tredje dagen efter att församlingsvalet avslutats fastställa valresultatet. Valresultatet ska publiceras i det allmänna datanätet på det sätt som anges i 9 kap. 23 § i kyrkolagen senast den åttonde dagen efter den dag då valförrättningen avslutades.

Valnämnden ska meddela valresultatet till kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet samt till var och en som valts till ordinarie medlem eller ersättare.

50 §

Förvaring av valhandlingarna

Valprotokollet och de uträkningar som gäller valresultatet ska förvaras i församlingens arkiv.

Alla röstsedlar och sammanställningen av kandidatlistorna ska vid församlingsval separat för varje val läggas i ett hållbart omslag som ska förseglas med sigill och förvaras i arkivet tills följande val har förrättats.

Om besvär har anförts över valet ska kyrkoherden på begäran av förvaltningsdomstolen sända röstsedlarna för valet till förvaltningsdomstolen i det förseglade omslaget enligt 2 mom.

Undantagsval i en församling

51 §

Bildande av kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsråd utan att val förrättas

Kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsråd ska i de situationer som avses i 8 kap. 10 § 1 mom. i kyrkolagen utan att nya val förrättas bildas utifrån resultaten vid de föregående valen som följer:

1) kyrkofullmäktige och gemensamma kyrkofullmäktige utifrån kandidatlistorna vid de föregående valen av kyrkofullmäktige och gemensamma kyrkofullmäktige,

2) församlingsråd utifrån kandidatlistorna vid de föregående valen av kyrkofullmäktige och församlingsråd, efter det att gemensamma kyrkofullmäktige har bildats.

Om en person som finns upptagen i den namnserie som bildats utifrån resultaten i föregående val inte längre är valbar, ersätts han eller hon i det nya organet av följande person i namnserien.

Om det inte har funnits ett tillräckligt antal kandidater för gemensamma kyrkofullmäktige ska de extra medlemmarna bestämmas utifrån kandidatlistorna för församlingsrådet.

Valnämnden eller valnämnderna ska fatta det beslut om bildande som avses i 1 mom. och meddela detta på det sätt som anges i 49 §.

52 §

Övriga undantagsval i församlingen

Domkapitlet ska bestämma valdagen och de föreskrivna tiderna och dagarna för valförrättningarna om

1) det inom den frist som föreskrivs i 13 § inte har lämnats in en enda godtagbar kandidatlista för val av kyrkofullmäktige eller i en kyrklig samfällighet för val av antingen gemensamma kyrkofullmäktige eller församlingsrådet eller om det totala antalet kandidater i de godkända kandidatlistorna är mindre än fyra femtedelar av det antal medlemmar som ska väljas,

2) val inte har förrättats eller åtgärder i anslutning till valet inte har vidtagits inom föreskriven tid,

3) det sammanlagda antalet valda medlemmar i de organ som avses ovan i 1 punkten under valperioden minskar till under tre fjärdedelar av det föreskrivna antalet,

4) valet har upphävts till följd av besvär,

5) det är nödvändigt att förrätta extra val till följd av att en sådan ändring som avses i 8 kap. 10 § 1 mom. i kyrkolagen inträffar under valperioden.

1, 2 och 4 punkten uppkommit och ordföranden för det berörda organet ska utan dröjsmål informera domkapitlet om att en sådan situation som avses i 3 punkten uppkommit.

Mandatperioden för de förtroendevalda som valts varar till utgången av den löpande valperioden.

53 §

Förrättande av undantagsval i församlingen

Om en församling eller en del av en församlings område ansluts till en annan församling, ska valnämnden i den mottagande församlingen sköta de uppgifter som följer av ett val inom området för den församling som bildats på detta sätt.

Den församling från vilken ett område överförs till en annan församling ska vid behov ge valnämnden en förteckning över alla de medlemmar i församlingen som uppnått rösträttsålder och som bor inom det område som överförs.

54 §

Församlingsval under det år som föregår en ändring av församlingsindelningen

Vid församlingsval som förrättas under det år som föregår ikraftträdandet av en ändring av församlingsindelningen ska den nya församlingsindelningen iakttas. Kandidaternas och valnämndsmedlemmarnas valbarhet till förtroendeuppdrag samt de röstberättigade församlingsmedlemmarnas behörighet att vara stiftande medlem i en valmansförening bestäms då i enlighet med den nya indelningen.

Direkt kyrkoherdeval

55 §

Principerna för direkt kyrkoherdeval

Direkt kyrkoherdeval är hemligt. Alla röstberättigade har lika rösträtt.

56 §

Bestämmande av valdag och valprov vid direkt kyrkoherdeval

När domkapitlet har gjort upp valförslaget ska det bestämma när direkt kyrkoherdeval ska förrättas och även vidta andra nödvändiga åtgärder för att förrätta valet.

Domkapitlet ger valkandidaterna i uppgift att under på varandra följande söndagar som valprov förrätta huvudgudstjänsten i en kyrka som domkapitlet bestämmer. I en tvåspråkig församling ska gudstjänsten förrättas på vardera språket. Domkapitlet kan av särskilda skäl befria en valkandidat från att förrätta gudstjänst.

57 §

Kungörelse om valkandidater och valprov

Domkapitlet ska sända kyrkoherden en kungörelse, i vilken församlingen meddelas dagen då valet inleds, valkandidaterna, deras meriter och dagen då de ska förrätta huvudgudstjänst som valprov.

Kungörelsen ska publiceras i det allmänna datanätet och vid behov anslås på församlingens anslagstavla. Kungörelsen ska publiceras två veckor före den första dagen för valprov och finnas anslagen tills valförrättningen avslutats.

58 §

Ofullständigt valförslag och ändring av valförslag

Om en valkandidat inte förrättat den gudstjänst som utgör valprov och inte senast tisdagen efter valprovsdagen lägger fram en godtagbar orsak för detta för domkapitlet ska valkandidaten strykas från valförslaget. Om det har funnits en godtagbar orsak ska kandidaten kvarstå som valkandidat utan att förrätta gudstjänst.

Domkapitlet ska avbryta valet om någon av valkandidaterna förlorar sin valbarhet innan tjänsteförordnande har utfärdats. Domkapitlet ska då ändra valförslaget om inte röstning redan har förrättats och någon annan enligt valresultatet ska få tjänsteförordnande.

Om valförslaget blir ofullständigt och sådana sökande som uppfyller behörighetsvillkoren har ställts utanför valförslaget och dessa meddelar att de håller fast vid sina ansökningar ska domkapitlet upprätta ett nytt valförslag.

59 §

Valnämnd

Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet tillsätter en valnämnd för förrättandet av direkt kyrkoherdeval. Om församlingen indelas i röstningsområden, indelas valnämnden i sektioner. På valnämnden och dess sektioner tillämpas vad som föreskrivs om valnämnden och dess sektioner vid församlingsval.

60 §

Tidpunkten för direkt kyrkoherdeval samt röstningsställe och förhandsröstning

Direkt kyrkoherdeval ska inledas efter avslutad gudstjänst den andra söndagen efter den sista valprovsdagen och avslutas antingen samma dag eller därpå följande måndag. Valnämnden i församlingen ska före den första valprovsdagen bestämma när röstningen ska äga rum. Valnämnden ska bestämma röstningsställena och vallokalerna.

Förhandsröstningen vid direkt kyrkoherdeval ska inledas måndagen efter den söndag som följer på den sista valprovsdagen och avslutas på fredagen samma vecka. Förhandsröstning ordnas endast i den församling vars kyrkoherde väljs i valet, på pastorskansliet eller församlingens kansli varje dag klockan 9–18 och dessutom på andra ställen och som hemmaröstning vid en tidpunkt som valnämnden bestämmer.

61 §

Förteckning över röstberättigade vid direkt kyrkoherdeval

En förteckning över röstberättigade vid direkt kyrkoherdeval ska upprättas senast 55 dagar före den första valdagen och justeras inom två dagar. På anteckning av spärrmarkering i förteckningen över röstberättigade tillämpas 8 kap. 18 § 1 mom. i kyrkolagen. På förteckningen över röstberättigade och indelningen av församlingen i röstningsområden tillämpas i övrigt i 4–8 §.

På valnämndens rätt att korrigera förteckningen över röstberättigade tillämpas 8 kap. 19 § i kyrkolagen. Ändringar ska göras senast den 16:e dagen före den egentliga valdagen kl. 16.

Omprövningsbegäranden enligt 11 kap. 6 § i kyrkolagen som gäller förteckningen över röstberättigade ska behandlas vid valnämndens sammanträde som ska hållas två veckor efter utgången av den tid förteckningen finns framlagd.

Förteckningen över röstberättigade vinner laga kraft klockan 16 den 16:e dagen före den första valdagen.

62 §

Valkungörelse vid direkt kyrkoherdeval

Valnämnden ska utforma en kungörelse om det direkta kyrkoherdevalet med information om när det inleds samt om platserna och tiderna för röstningen. Kungörelsen ska publiceras i det allmänna datanätet och vid behov anslås på församlingens anslagstavla samt hållas anslagen från den sista dagen för valproven tills röstningen avslutats. Dessutom ska kungörelsen publiceras i en tidning senast fem dagar innan förhandsröstningen inleds.

63 §

Röstsedel vid direkt kyrkoherdeval

På röstsedeln, som valnämnden ska låta trycka, ska i separata kolumner finnas alla valkandidaters namn, tjänsteställning och titel. Av röstsedeln ska framgå hur den ska vikas, och den ska trygga valhemligheten.

64 §

Anslag på röstningsstället

I väntrummen på röstningsstället och i varje valbås ska finnas ett synligt anslag med valkandidaterna. Anslaget får inte påminna om en röstsedel.

65 §

Röstning vid direkt kyrkoherdeval

Den röstande ska göra en tydlig och synlig anteckning i den kolumn på röstsedeln där namnet på den kandidat finns som han eller hon röstar på.

66 §

Rösträkning, fastställande av valresultat och kungörelse av resultatet

När röstningen förklarats avslutad ska röstsedlarna tas ut ur valurnan och antalet röstsedlar samt antalet röstande som antecknats i förteckningen över röstberättigade ska räknas. Därefter ska de röstsedlar som är ogiltiga enligt 45 § läggas åt sidan i en särskild grupp och det antal röster som respektive kandidat har fått räknas. På rösträkningen och fastställandet av valresultatet tillämpas bestämmelserna i 44 och 49 §.

Protokollet över direkt kyrkoherdeval ska upprättas i två exemplar. Valnämnden ska skicka det ena exemplaret till domkapitlet och utdrag ur protokollet tillsammans med en besvärсанvisning till valkandidaterna. På kungörelse av beslutet om att fastställa resultatet av direkt kyrkoherdeval till en part och på delfående av beslutet tillämpas 9 § 24 § i kyrkolagen.

Alla röstsedlar ska läggas i ett hållbart omslag som ska tillslutas och förvaras på pastorskansliet i minst fyra år.

67 §

Övriga bestämmelser som tillämpas på direkt kyrkoherdeval

På förrättandet av direkt kyrkoherdeval, förhandsröstningen, hemmaröstningen och röstningsförfarandet tillämpas i övrigt 19 §, 21–34 § och 36–42 §.

På förrättandet av direkt val av en gemensam kyrkoherde tillämpas bestämmelserna om direkt kyrkoherdeval. Den huvudgudstjänst som utgör valprov och röstningen ska förrättas i alla de församlingar som berörs av det direkta valet av en gemensam kyrkoherde.

Val som förrättas i stiftet

68 §

Tidpunkt för val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud ska förrättas den andra tisdagen i februari det andra året efter det församlingsval som avses i 1 § 1 mom. Vid valen får förhandsröstning ske på det sätt som föreskrivs nedan.

69 §

Stiftets valnämnd

Domkapitlet ska tillsätta den valnämnd som avses i 8 kap. 16 § 3 mom. i kyrkolagen under september månad det år som föregår valet av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud. Domkapitlet ska meddela församlingarna och stiftets präster att valnämnden har tillsatts. Domkapitlet ska utse en sekreterare för nämnden och sköta nämndens kanslisysslor.

Valnämnden ska inom sig utse en vice ordförande. Ordföranden och sekreteraren ska underteckna protokollen och expeditionerna. Valnämnden ska utse två protokolljusterare om protokollet inte kan justeras vid sammanträdet.

70 §

Förteckningar över röstberättigade vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Domkapitlet ska upprätta en förteckning över röstberättigade präster och sända den till valnämnden före utgången av oktober månad det år som föregår valet. Valnämnden sänder kontraktsprostarna ett utdrag ur förteckningen senast den 15 december.

Kyrkoherden ska före utgången av oktober månad det år som föregår valet till valnämnden sända en förteckning över medlemmarna av kyrkofullmäktige eller medlemmarna av församlingsrådet och de medlemmar som från församlingen valts in i gemensamma kyrkofullmäktige. I förteckningen ska i stället för en präst som valts till medlem antecknas en ersättare enligt 47 § 2 mom. som ska vara lekman.

71 §

Röstetal vid val av lekmanamedlemmar och lekmannaombud

När resultatet av valet av lekmanamedlemmar av stiftsfullmäktige och lekmannaombud till kyrkomötet ska bestämmas ställs det röstetal som kandidaterna får i varje församling i förhållande till både antalet närvarande medlemmar i församlingen och antalet medlemmar av församlingens kyrkofullmäktige eller det sammanräknade antalet mandat för de förtroendevalda som är medlemmar av församlingsrådet och de som från församlingen valts in som medlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige. De röstberättigade i varje församling har sammanlagt fyra röster och därutöver en röst för varje fullt tusental av antalet närvarande medlemmar i församlingen. Detta röstetal delas i varje församling mellan de röstberättigade med tre decimalers noggrannhet.

Med antalet närvarande medlemmar i församlingen avses antalet den sista dagen året före valåret. Om en ny församling har bildats eller församlingsindelningen på annat sätt har ändrats från ingången av valåret ska antalet bestämmas enligt den nya indelningen.

Kyrkoherden ska senast den 25 januari under valåret till valnämnden sända ett meddelande om antalet närvarande medlemmar i församlingen. Valnämnden ska före den 1 februari under valåret räkna och separat för varje församling fastställa röstetalet för varje medlem i kyrkofullmäktige eller församlingsrådet och gemensamma kyrkofullmäktige.

I valnämndens protokoll ska antecknas en församlingsvis uppgjord sammanställning. Av sammanställningen ska framgå antalet närvarande medlemmar, antalet medlemmar av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet och antalet medlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige som valts från församlingen, det sammanlagda röstetalet för de röstberättigade i församlingen och hur detta fördelas mellan de röstberättigade.

72 §

Sändande av handlingar

De handlingar som riktas till valnämnden ska sändas till domkapitlet. Domkapitlet ger handlingarna till valnämnden.

Handlingar som gäller val av lekmannamedlem och lekmannaombud från församlingarna i landskapet Åland ska sändas till kontraktsprosten i prostriet.

73 §

Kandidatuppställning vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Rätt att ställa upp kandidater har en valmansförening som har bildats av minst tre personer som är röstberättigade vid val av prästmedlemmar av stiftsfullmäktige och prästombud vid kyrkomötet och av minst tio personer som är röstberättigade vid val av lekmannamedlemmar och lekmannaombud. I kandidatlistan får anges högst tre gånger så många kandidater som ska utses från stiftet vid valet.

Stiftelseurkunden och kandidatlistan ska lämnas in till domkapitlet senast den 15 november före klockan 16 året före valåret, om inte något annat följer av 10 kap. 1 § 2 mom. På valmansföreningens stiftelseurkund och kandidatlista samt dess offentliggörande, ombudets försäkran, kandidaternas skriftliga samtycke och val utan röstningsförfarande tillämpas bestämmelserna i 11 § 2 mom. samt 12, 18 och 48 §.

74 §

Kandidatuppställning på Åland vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Vid val av lekmannamedlem i stiftsfullmäktige och lekmannaombud till kyrkomötet från församlingarna i landskapet Åland ska på kandidatlistan i valmansföreningens stiftelseurkund ställas upp en kandidat som medlem och en kandidat som ombud samt en som första ersättare för medlemmen och en som första ersättare för ombudet samt en som andra ersättare för medlemmen och en som andra ersättare för ombudet. I sammanställningen av kandidatlistorna ska endast kandidatlistorna numreras.

Om endast en kandidatlista lämnas in för valet blir de kandidater som finns antecknade i listan valda utan röstningsförfarande.

Om mandatet som förtroendevald lekmannamedlem eller förtroendevalt lekmannaombud och mandaten som ersättare för vardera blir lediga eller om ingen kandidatlista har lämnats in för valet, ska nya val förrättas vid en tidpunkt som domkapitlet bestämmer.

75 §

Behandling av stiftelseurkunder för val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Vid valnämndens sammanträde, som ska hållas senast den 30 november året före valåret, ska valmansföreningarnas stiftelseurkunder samt kandidatlistor och bilagor granskas.

Vid rättelse av fel som uppkommit vid bildandet av en valmansförening eller vid kandidatuppställningen ska bestämmelserna i 14 och 15 § följas.

76 §

Godkännande av stiftelseurkunder och uppgörande av sammanställningar av kandidatlistor

Vid valnämndens sammanträde den 15 december året före valåret ska separat för samtliga val de rättelser göras som rättelseförfarandet gett upphov till, kandidatlistorna och kandidaterna numreras samt sammanställningarna av kandidatlistorna färdigställas med tillämpning av bestämmelserna i 16 § 1 och 2 mom. och 17 § 1 och 2 mom.

Vid valet av kyrkomötesombud ska kandidatlistorna och kandidaterna numreras så att kandidaternas numrering fortsätter från det sista numret i valet av medlemmar av stiftsfullmäktige.

77 §

Röstsedel och andra valhandlingar vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Röstsedlarna ska motsvara det som föreskrivs i 20 § 1 mom. Vid val av lekmannamedlemmar av stiftsfullmäktige ska röstsedlarna tryckas på grönt papper och vid val av prästmedlemmar på gult samt vid val av lekmannaombud till kyrkomötet på vitt papper och vid val av prästombud på blått.

Kyrkostyrelsen ska sända nödvändiga valhandlingar och röstsedlar till valnämnderna. Valnämnden ska se till att sammanställningarna av kandidatlistorna trycks samt att sammanställningarna och de röstsedlar som används vid valet sänds ut.

Färgen på det papper som används för sammanställningarna av kandidatlistorna ska vara densamma som på motsvarande röstsedlar.

78 §

Valmöten vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Vid val av prästmedlemmar av stiftsfullmäktige och prästombud till kyrkomötet ska röstningen ske vid ett kontraktsmöte i varje prosteri. Biskopen röstar i domprosteriet.

Vid val av lekmannamedlemmar av stiftsfullmäktige och lekmannaombud till kyrkomötet ska röstningen ske vid ett sammanträde där lekmannamedlemmarna av varje församlings kyrkofullmäktige deltar eller vid ett gemensamt sammanträde för lekmannamedlemmarna av församlingsrådet och de lekmannamedlemmar som valts in i gemensamma kyrkofullmäktige från församlingen. Detta sammanträde ska sammankallas av kyrkoherden och församlingsrådets vice ordförande ska verka som ordförande. Om samma person är medlem i både gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet ska i stället för honom eller henne i församlingsrådet kallas en ersättare enligt 47 § 2 mom.

79 §

Förhandsröstning vid val av medlemmar i stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Om en präst inte kan delta i prosteriets kontraktsmöte eller om en röstberättigad vid val av lekmannamedlemmar och lekmannaombud inte kan delta i församlingens valmöte, får han eller hon skicka en hopvikt röstsedel i ett slutet kuvert till valförrättaren. På kuvertet ska personen anteckna sitt namn och att kuvertet innehåller hans eller hennes röstsedel.

Kallelsen till valmötet ska innehålla ett meddelande om möjligheten till förhandsröstning och hur denna kan utnyttjas. Till kallelsen ska fogas det material som behövs vid förhandsröstning.

80 §

Förberedande åtgärder för valmöten

Kyrkoherden ska se till att valet av lekmannamedlemmar av stiftsfullmäktige och lekmannaombud till kyrkomötet förbereds i församlingen. Det ska då säkerställas att det vid valet finns tillgång till

- 1) de sammanställningar av kandidatlistorna som ska läggas fram i vallokalen,
- 2) röstsedlar, valstämpel som är församlingens stämpel, valurna samt förseglingsmaterial och andra nödvändiga redskap.

Innan valet av lekmannamedlemmar och lekmannaombud inleds ska kyrkofullmäktiges ordförande eller församlingsrådets vice ordförande agera på det sätt som anges i 37 § 1 mom. Vid valförrättningen tillåts ingen diskussion om kandidaterna.

Vid val av prästmedlemmar och prästombud hör de i 1 och 2 mom. nämnda uppgifterna till kontraktsprosten.

81 §

Röstning vid val av medlemmar i stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

På röstning och stämpling av rötsedeln tillämpas bestämmelserna i 39 §. Vid valet av lekmannamedlem i stiftsfullmäktige och lekmannaombud till kyrkomötet från församlingarna i landskapet Åland ska samtliga röstberättigade rösta på en kandidatlista enligt 74 §.

När röstningen inleds ska ett valkuvert med en valsedel som har avgetts som förhandsröst öppnas med bevarande av valhemligheten, om det inte enligt 3 mom. ska lämnas öppet. Rötsedeln ska stämplas och utan att läsas läggas i samma urna som de övriga rötsedlarna.

Om den röstande inte har rösträtt ska ordföranden lägga den rötsedel som getts vid valförrättningen öppen i ett separat slutet kuvert försett med den röstandes namn och lämna det valkuvert som avses i 2 mom. öppet samt sända kuverten till valnämnden. Grunderna för ordförandens avgörande ska antecknas i protokollet.

82 §

Åtgärder för att avsluta röstningen och valmötets protokoll

Efter att röstningen har avslutats ska antalet givna röstsedlar räknas utan att de öppnas och utan att några anteckningar görs på dem. Därefter ska röstsedlarna inneslutas i ett förseglat omslag och utan dröjsmål sändas till valnämnden.

Vid valförrättningen ska föras protokoll. I protokollet ska antecknas vilka som utövat sin rösträtt, antalet röstsedlar och hur valförrättningen fortlöpt. Protokollet ska undertecknas av ordföranden och bestyrkas av sekreteraren. Protokollet ska omedelbart justeras och tillsammans med röstsedlarna sändas till valnämnden.

83 §

Räkning och fastställande av valresultatet vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Valnämnden ska öppna de förseglade omslagen och räkna ut valresultatet med iakttagande av bestämmelserna om hur resultatet räknas ut vid församlingsval.

Valnämnden ska den tredje måndagen i februari fastställa resultatet separat för varje val.

84 §

Meddelande av valresultatet och utfärdande av fullmakter

Valnämnden ska meddela valresultatet till församlingarna samt namn och adress för dem som valts till kyrkostyrelsen och domkapitlet.

Valnämnden ska utfärda fullmakt för dem som utsetts till medlemmar eller ombud. Om valresultatet rättas till följd av besvär eller om en ersättare blir medlem eller ombud ska fullmakten utfärdas av domkapitlet.

Sametinget meddelar kyrkostyrelsen och domkapitlet i Uleåborgs stift namn och adress för samemedlemmen av stiftsfullmäktige och sameombudet vid kyrkomötet samt för deras ersättare och utfärdar fullmakt för medlemmen och ombudet. Förfarandet är detsamma om valresultatet till följd av besvär rättas eller en ersättare blir medlem eller ombud.

85 §

Förvaring av valhandlingarna vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Valprotokollet och uträkningen av valresultaten ska förvaras i domkapitlets arkiv.

Röstsedlarna och sammanställningarna av kandidatlistorna från valet ska separat för de fyra olika valen inneslutas i ett hållbart omslag. Omslagen ska förseglas med sigill och förvaras hos domkapitlet tills följande val har förrättats.

86 §

Biskopsval och rösträtt

Biskopsvalet är direkt och hemligt. Röstberättigade vid valet är

- 1) stiftets präster,
- 2) stiftets lektorer,
- 3) de lekmannamedlemmar som från stiftet har utsetts till stiftsfullmäktige, de lekmannaombud som från stiftet har utsetts till kyrkomötet och den lekmannamedlem som från stiftet har utsetts till kyrkostyrelsen,
- 4) vid valet av biskop i Uleåborgs stift det kyrkomötesombud som sametinget har utsett,
- 5) lekmanneelektorerna i stiftets församlingar,
- 6) domkapitlets lagfarne assessor och lekmannamedlem.

Lekmannamedlemmarna i församlingarnas kyrkofullmäktige och församlingsråd ska utse så många lekmanneelektorer enligt 1 mom. 5 punkten att det sammanlagt finns lika många röstberättigade enligt 3 § 6 punkten i det momentet som det sammanlagt finns röstberättigade präster och lektorer enligt 1 och 2 punkten i det momentet.

Vid val av ärkebiskop har dessutom de övriga stiftens kyrkomötesombud och det kyrkomötesombud som sametinget har utsett samt medlemmarna i stiftsfullmäktigena, domkapitlet och kyrkostyrelsen rösträtt. Vid uträkningen av valresultatet minskas vikten av rösterna från de i 1 mom. avsedda röstberättigade i ärkestiftet enligt det som föreskrivs närmare i kyrkoordningen.

87 §

Inledande av valåtgärder och bestämning av antalet röstberättigade vid biskopsval

Domkapitlet ska bestämma tidpunkten för biskopsvalet och informera kyrkoherdarna och kontraktsprostatarna om detta samt vid val av ärkebiskop även de övriga domkapitlet och kyrkostyrelsen. Valet ska förrättas tidigast 30 dagar efter utgången av den tidsfrist som anges i 91 § 2 mom. för godkännande av valmansförningarnas stiftelseurkunder.

Antalet präster och lektorer enligt 86 § 1 mom. 1 och 2 punkten ovan bestäms enligt läget vid ingången av den månad som föregår det beslut av domkapitlet som avses i 88 § 1 mom.

Kyrkoherden ska se till att lekmannamedlemmarna av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet utser de lekmanneelektorer som avses i 86 § 1 mom. 5 punkten i kyrkolagen samt meddela valresultatet till domkapitlet och kontraktsprosten. Varje församling ska utse åtminstone en lekmanneelektor. De övriga lekmanneelektorerna ska utses i förhållande till antalet närvarande medlemmar i församlingarna i enlighet med en fördelning som domkapitlet bestämmer. Antalet närvarande medlemmar bestäms enligt läget den sista dagen det år som föregår beslutet om att val ska förrättas.

88 §

Förteckning över röstberättigade vid biskopsval

Domkapitlet ska utan dröjsmål för varje prosteri upprätta en förteckning över de präster som har rösträtt i biskopsvalet och sända varje kontraktsprost ett utdrag ur denna förteckning. Utifrån förteckningen ska domkapitlet bestämma antalet elektorer enligt 86 § 2 mom. och fördelningen mellan församlingarna samt utan dröjsmål upplysa kyrkoherdarna om detta.

Kontraktsprosten ska utifrån det utdrag som avses i 1 mom. och de meddelanden som avses i 87 § 3 mom. upprätta en förteckning över de personer i prosteriet som har rösträtt i biskopsvalet enligt 86 § 1 mom. För valet av biskop i Uleåborgs stift ska domkapitlet meddela till vilket prosteri samernas ombud hör.

För valet av ärkebiskop ska varje domkapitel upprätta en förteckning över de personer som enligt 86 § 3 mom. i kyrkolagen har rösträtt i stiftet vid val av ärkebiskop. Kontraktsprostarna i ärkestiftet ska till förteckningen enligt 2 mom. foga de lekmanamedlemmar av stiftsfullmäktige, lekmannaombud vid kyrkomötet och medlemmar av kyrkostyrelsen som är bosatta inom prosteriet.

89 §

Utövande av rösträtt vid val av ärkebiskop och biskop

Vid val av ärkebiskop och biskop får varje röstberättigad rösta på en präst som är uppställd som kandidat.

När en röstberättigad har rösträtt på flera grunder i ett ärkebiskopsval ska rösträtten utövas på följande sätt:

- 1) en biskop röstar som kyrkomötesombud varvid prästersättaren röstar som medlem av domkapitlet,
- 2) en medlem av kyrkostyrelsen som inte är biskop röstar som medlem av kyrkostyrelsen, varvid ersättaren röstar som kyrkomötesombud eller som medlem av stiftsfullmäktige eller domkapitlet,
- 3) någon annan röstberättigad som har rösträtt både som kyrkomötesombud och som medlem av stiftsfullmäktige eller både som kyrkomötesombud och som medlem av domkapitlet röstar som kyrkomötesombud, varvid ersättaren röstar i stiftsfullmäktige eller domkapitlet.

På biskopsval tillämpas 2 mom. 2 och 3 punkten.

90 §

Valmansföreningar och kandidatuppställning vid biskopsval

Domkapitlet ska inom två veckor från det att meddelandena om elektorena har anlänt bestämma den dag då kandidatuppställningen ska inledas och sända förteckningen över dem som valts till elektorer till församlingarna i stiftet.

Rätt att ställa upp en kandidat vid biskopsval har en valmansförening som består av minst 30 i valet röstberättigade personer. En och samma person får vara stiftande medlem i endast en valmansförening. I kandidat-

ansökan får en präst som har gett skriftligt samtycke till att ställas upp som kandidat namnges. Valmansföreningen ska sända sin stiftelseurkund samt kandidatansökan till domkapitlet inom två månader från den dag då kandidatuppställningen inleddes.

På valmansföreningens stiftelseurkund, försäkran av valmansföreningens ombud och kandidatens skriftliga samtycke tillämpas bestämmelserna i 12 §.

Om endast en kandidat har ställts upp i valet blir denna utsedd till biskop utan val.

91 §

Godkännande av stiftelseurkunder samt valförberedelser vid biskopsval

Efter att kandidatuppställningen har avslutats ska domkapitlet inom två veckor granska stiftelseurkunderna samt kandidatansökningarna och bilagorna samt vid behov ge valmansföreningens ombud möjlighet att inom två veckor rätta fel i handlingarna. På rättelse av fel tillämpas bestämmelserna i 14 och 15 §.

Domkapitlet ska inom två veckor efter att tiden för rättelseförfarandet löpt ut

- 1) göra de rättelser i stiftelseurkunderna som rättelseförfarandet förutsätter,
- 2) göra upp en förteckning över valbara kandidater,
- 3) göra upp en kandidatförteckning där ordningen för kandidaterna bestäms genom lottdragning och numrera kandidaterna i löpande ordning med början från nummer 2,
- 4) sända kandidatförteckningen till kontraktsprostarna.

Domkapitlet ser till att kandidatförteckningen och röstsedlarna trycks. Röstsedlarna ska motsvara det som föreskrivs i 20 § 1 mom.

92 §

Förrättande av biskopsval

Röstningen förrättas samtidigt i alla prosterier i hela stiftet med kontraktsprosten som ordförande. Om kontraktsprosten har förhinder är den i tjänsten äldsta kyrkoherden ordförande. Biskopen och den lagfarna assessorn röstar i domprosteriet och domkapitlets lekmannamedlem i sin församlings prosteri.

Kontraktsprosten kallar de röstberättigade i prosteriet till valmöte.

Vid ärkebiskopsval ges rösterna i ärkestiftet på det sätt som anges i 1 mom. I de övriga stiften röstar de röstberättigade vid ärkebiskopsval i domkapitlet med biskopen som ordförande med iakttagande av bestämmelserna om röstning i prosterier.

93 §

Röstning i biskopsval

På röstning och stämpling av röstsedeln tillämpas bestämmelserna i 39 §. Vid valförrättningen tillåts ingen diskussion om kandidaterna.

En röstberättigad som inte kan delta i valförrättningen får förhandsrösta genom att sända en vikt röstsedel i ett slutet kuvert till valförrättaren. På kuvertet ska den röstberättigade anteckna sitt namn och att kuvertet innehåller hans eller hennes röstsedel. Kuvertet ska med bevarande av valhemligheten öppnas när röstningen börjar, om det inte enligt 3 mom. ska lämnas oöppnat. Röstsedeln ska stämplas och utan att läsas läggas i samma urna som de övriga röstsedlarna.

Om den röstande inte har rösträtt ska ordföranden placera den röstsedel som lämnats vid valförrättningen oöppnad i ett separat slutet kuvert försett med den röstandes namn eller lämna ett kuvert som avses i 2 mom. oöppnat samt sända kuverten till domkapitlet. Grunderna för ordförandens avgörande ska antecknas i protokollet.

En röstsedel med obehöriga anteckningar är ogiltig.

94 §

Protokoll vid biskopsval

Vid valförrättningen ska föras protokoll. I protokollet ska antecknas antalet röstsedlar, vem som har röstat under valmötet och vem under förhandsröstningen, hur många röster varje kandidat har fått och hur valförrättningen i övrigt fortlöpt. Protokollet undertecknas av ordföranden och den som fört protokoll. Det ska justeras av två justerare som valts vid valförrättningen.

Ordföranden ska sända röstsedlarna och protokollet till domkapitlet i ett slutet omslag, på vilket ska antecknas dess innehåll och avsändare.

95 §

Räkning av resultatet vid biskopsval

Domkapitlet öppnar vid sitt sammanträde de omslag som innehåller valhandlingarna och räknar de avgivna rösterna. Domkapitlet ska avgöra om en röstsedel som avses i 93 § 3 mom. ska beaktas vid rösträkningen och om någon röstsedel ska anses som ogiltig enligt 93 § 4 mom.

Vid val av ärkebiskop delas det antal röster som avgivits av de röstberättigade i ärkestiftet med talet tre. Detta tal utgör tillsammans med de övriga röster som kandidaten fått kandidatens röstetal.

96 §

Fastställande av biskopsvalsresultatet och förrättande av nytt val

Om någon kandidat får mer än hälften av kandidaternas sammanräknade röstetal vid valet blir han eller hon vald och domkapitlet ska fastställa valresultatet. Domkapitlet ska meddela valresultatet med ett protokollsutdrag till kandidaterna och valmansföreningarnas ombud. Valresultatet med besvärshänvisning ska publiceras i det allmänna datanätet på det sätt som anges i 9 kap. 25 § i kyrkolagen. En kandidat anses ha fått del av ett beslut den sjunde dagen efter det att domkapitlets protokoll publicerades i det allmänna datanätet.

Om ingen av kandidaterna fått majoriteten av de avgivna rösterna enligt 1 mom. ska domkapitlet bestämma att ett nytt val ska förrättas mellan de två kandidater som har fått flest röster på ett datum som domkapitlet bestämmer. Det nya valet ska förrättas inom 30 dagar efter det första valet i enlighet med vad som föreskrivs om förrättande av val i 92–94 §. På rösträkningen och fastställande av valresultatet tillämpas bestämmelserna i 1 mom. och 95 §.

97 §

Avbrytande av biskopsval

Om en person som är uppställd som kandidat i ett biskopsval avlider eller får bestående förhinder innan valförrättningen vid det första valet har avslutats, ska biskopsval förrättas på nytt så snart som möjligt. Det samma gäller om den som är kandidat vid det nya valet eller den som valts till biskop avlider eller får bestående förhinder innan valförrättningen avslutats eller ett tjänsteförordnande utfärdats.

En tidigare uppställd kandidat betraktas utan ny stiftelseurkund fortfarande som valmansföreningens kandidat, om inte valmansföreningen har återkallat sin tidigare kandidatansökan eller den som uppställts som kandidat återtagit sitt samtycke inom den tid som föreskrivs i 90 § 2 mom.

98 §

Val av prästassessor

Domkapitlet bestämmer tidpunkten för val av prästassessor och informerar kontraktsprostarna om detta.

På val av prästassessor tillämpas 92 § 1 och 2 mom. samt 93–95 §. På röstsedeln antecknas endast ett namn.

Röstberättigade vid val av domkapitlets prästassessor är stiftets präster och lektorer. Som förteckning över röstberättigade i valet ska användas ett utdrag som gäller prosteriet ur den förteckning över röstberättigade som avses i 88 § 1 mom. Förteckningen ska granskas inför varje val.

10 kap.

Behandling av förvaltningsärenden

1 §

Iakttagande av frister som angetts för ett val

Valnämnden eller någon annan myndighet som ansvarar för ett val ska vid de tidpunkter som anges i kyrkolagen eller i 9 kap. vidta de åtgärder som krävs för att förrätta ett val.

En åtgärd av en röstberättigad, för vilken den frist som fastställs i kyrkolagen eller i 9 kap. eller som fastställs eller meddelas i en kungörelse eller ett brev från en valmyndighet löper ut på en helgdag, en helgfri lördag eller någon annan dag som kan jämföras med dessa enligt lagen om beräkning av laga tid (150/1930), får dock vidtas den första vardagen efter att fristen löpt ut.

En valförrättning, ett sammanträde inom valmyndigheten eller någon annan valåtgärd som hör till en myndighet och som är avhängig av att en röstberättigad vidtar en åtgärd flyttas framåt på motsvarande sätt.

2 §

Offentliga kungörelser

Kungörelser som ska tillkännages för församlingsmedlemmarna ska finnas tillgängliga i det allmänna datanätet, om inte något annat föreskrivs eller om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna. Kungörelserna ska finnas i det allmänna datanätet i 14 dygn, om inte något annat följer av ärendets natur. Personuppgifter i kungörelsen ska avlägsnas från datanätet efter ovan nämnda tid.

Dessutom ska kungörelsen tillkännages i en dags- eller lokaltidning med allmän spridning på orten, i församlingens tidning eller i en motsvarande elektronisk publikation. Vid tillkännagivandet publiceras ämnet för kungörelsen och dess huvudsakliga innehåll i tidningen. En kungörelse som enligt föreskrifterna ska publiceras ska publiceras i sin helhet.

Om kungörelsen gäller flera församlingar ska den publiceras i samtliga församlingar.

3 §

Namnteckningsrätt

Kyrkorådet eller församlingsrådet beslutar om namnteckningsrätten i en församling och gemensamma kyrkorådet om namnteckningsrätten i en kyrklig samfällighet.

Domkapitlet beslutar om namnteckningsrätten i ett stift och kyrkostyrelsen om namnteckningsrätten i kyrkostyrelsen och kyrkans centralfond.

4 §

Analys av konsekvenserna för barn

För att främja barnets bästa ska en myndighet inom kyrkan i sin beredning av beslut analysera och beakta beslutets konsekvenser för barn. Barnkonsekvensanalysen ska utföras av den myndighet som först behandlar ärendet.

Med barn avses alla som inte fyllt 18 år.

5 §

Påverkansgrupp för unga

För att säkerställa möjligheterna för unga att delta och påverka ska församlingen tillsätta en påverkansgrupp för unga och sörja för gruppens verksamhetsförutsättningar. Påverkansgruppen kan vara gemensam för flera församlingar. Påverkansgruppens uppgift är att påverka beredningen av ärenden och beslutsfattandet och att delta i planeringen och genomförandet av församlingens verksamhet. De som väljs till medlemmar i påverkansgruppen ska vara konfirmerade församlingsmedlemmar som inte fyllt 29 år.

6 §

Beslutsfattandet i organ

Om ett organ är enigt om en sak eller ett motförslag inte har fått understöd, ska ordföranden konstatera att beslutet har fattats.

Om ett motförslag har fått understöd ska ordföranden konstatera vilka förslag som inte fått understöd och vilka som tas upp till omröstning. Omröstning förrättas om ett framställt förslag och samtliga understödda motförslag genom att två förslag åt gången ställs mot varandra. Ordföranden föreslår för organet att det godkänner ett omröstningssätt och, om flera omröstningar ska förrättas, en omröstningsordning. Dessutom lägger ordföranden fram ett omröstningsförslag så att svaret "ja" eller "nej" uttrycker ståndpunkten till förslaget.

Om ett beslut kräver kvalificerad majoritet ska ordföranden meddela detta innan omröstningen förrättas och beakta det när resultatet av omröstningen konstateras.

Ordföranden ska konstatera vilket beslut som har fattats utifrån resultatet av omröstningen.

När ett valförslag för ett kyrkoherdeval görs upp eller rättas i domkapitlet ska omröstning förrättas separat för varje förslagsrum.

7 §

Kallande av ersättare samt tillfällig ordförande

Bestämmelser om hur en ersättare ska kallas till ett sammanträde finns i förvaltningsstadgan, organets arbetsordning eller en instruktion.

Om både ordföranden och vice ordföranden är frånvarande eller jäviga utses en tillfällig ordförande för sammanträdet eller behandlingen av ärendet.

8 §

Protokoll

Vid ett organs sammanträde ska föras protokoll. Bestämmelser om upprättande och justering av protokoll finns i förvaltningsstadgan, organets arbetsordning eller en instruktion.

Protokoll ska föras över beslut av tjänsteinnehavare, om det inte är onödigt på grund av beslutets art.

9 §

Skyldighet att lämna information

En församling och kyrklig samfällighet är skyldig att ge kyrkostyrelsen sådan information om sin verksamhet och ekonomi som kyrkostyrelsen ber om.

10 §

Arkivbildare och ansvar för arkivfunktionen

Arkivbildare är församlingarna, stiftens och prosterna. Kyrkomötet, biskopsmötet och kyrkostyrelsen utgör en enda arkivbildare. En kyrklig samfällighet och de församlingar som hör till den utgör en enda arkivbildare.

För ordnandet av arkivfunktionen svarar i en församling kyrkorådet och i en kyrklig samfällighet gemensamma kyrkorådet. I stiftens och prosterna svarar domkapitlet för ordnandet av arkivfunktionen. Kyrkostyrelsen svarar för ordnandet av kyrkomötets, biskopsmötets och kyrkostyrelsens arkivfunktion. Den som svarar för ordnandet av arkivfunktionen ska utse en tjänsteinnehavare eller arbetstagare som svarar för arkivfunktionen.

11 §

Arkivutrymme

Handlingar ska förvaras så att de är skyddade mot förstörelse, skadegörelse och obehörig användning. De handlingar som ska förvaras varaktigt ska förvaras i arkivbildarens slutarkiv. Prostens handlingar som ska förvaras varaktigt överförs till domkapitlets slutarkiv så som domkapitlet bestämmer.

Innan ritningarna för slutarkivet i en församling, kyrklig samfällighet eller domkapitlet godkänns ska ett utlåtande om dem begäras av kyrkostyrelsen.

12 §

Deponering av handlingar hos arkivverket

De handlingar som ska förvaras varaktigt kan deponeras hos arkivverket om det organ som svarar för ordnandet av arkivfunktionen så bestämmer.

Bestämmelser om deponering av kyrkböcker hos arkivverket finns i 3 kap.

11 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Kyrkliga utmärkelsetecken

Ett organ som utses av kyrkostyrelsen lägger för ärkebiskopen fram förslag om beviljande av utmärkelsetecknen Sankt Henrikskorset och Mikael Agricolakorset.

Kyrkostyrelsen bestämmer om kyrkans övriga utmärkelsetecken och förtjänsttecken samt om villkoren för beviljande och återtagande av dem. Kyrkostyrelsen bestämmer även om beviljandet av dem.

2 §

Användning av vapen

Ett vapen eller dess emblem fristående från skölden ska användas enligt heraldiska principer.

3 §

Godkännande av sigill och stämplat

Biskopsmötet och domkapitlet godkänner sina egna sigill och stämplat. Kontraktsprostarnas sigill och stämplat godkänns av domkapitlet. Församlingarnas sigill och stämplat godkänns av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet. Centralregistrens sigill och stämplat godkänns av gemensamma kyrkorådet eller av kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet i den församling eller kyrkliga samfällighet som är störst till antalet närvarande medlemmar.

4 §

Emblem i sigill och stämplat

Biskopsmötet och domkapitlet ska använda sina egna emblem i sina sigill och stämplat.

Kontraktsprostarna ska använda ett grekiskt kors i sina sigill och stämplat.

Församlingarna och centralregistren kan ha församlingens kyrka eller en del av den, ett kors eller någon annan kyrklig symbol som emblem i sina sigill och stämplat.

5 §

Sigillens och stämplarnas form och storlek

Sigillen och stämplarna är till sin form spetsovaler, och de finns i två olika storlekar:

- 1) biskopsmötet och domkapitlen använder sigill och stämplor som avgränsas av två cirkelbågar med 34 millimeters radie och 25 millimeters avstånd mellan medelpunkterna,
- 2) kontraktsprostarna, församlingarna och centralregistren använder sigill och stämplor som avgränsas av två cirkelbågar med 25 millimeters radie och 25 millimeters avstånd mellan medelpunkterna.

6 §

Sigillens och stämplarnas text och språk

Inom de yttre måtten inpassas för sigillet och stämpeln text ett randfält. För texten används gotiska bokstavstyper.

I tvåspråkiga sigill och stämplor löper den finskspråkiga randtexten medsols från sigillet övre spets medan den svenskspråkiga texten fortsätter från den nedre spetsen. I enspråkiga sigill och stämplor börjar texten i sigillet övre spets.

Sigillens och stämplarnas text kan vara på latin i stället för på finska och svenska. I församlingar som helt eller delvis ligger i samernas hembygdsområde kan samiska användas.

7 §

Förstöring av sigill och stämplor

Sigill och stämplor som tas ur bruk och särskilda redskap som möjliggör framställning av dem ska förstöras eller tas tillvara. Det organ som har godkänt sigillet eller stämpeln beslutar om förstöringen.

Innan beslut fattas om att ett sigill eller en stämpel ska förstöras ska ett expertutlåtande begäras i ärendet.

8 §

Närmare bestämmelser om sigill och stämplor

Det som i denna kyrkoordning föreskrivs om sigill och stämplor tillämpas även på andra optiska märkningar och avtryck som ersätter eller kompletterar sigill och stämplor och som används för att bekräfta handlingars riktighet.

12 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1 §

Ikraftträdande

Denna kyrkoordning träder i kraft samma dag som den kyrkolag som kyrkomötet antagit den . 20...

Genom denna kyrkoordning upphävs kyrkoordningen (1055/1993) och valordningen för kyrkan (416/2014).

2 §

Övergångsbestämmelser

Om ett behörighetsvillkor enligt kyrkoordningen, föreskrifter som meddelats med stöd av den eller andra föreskrifter är att fullständigt behärska eller ha fullständiga kunskaper i finska eller svenska ska detta motsvara utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i språket i fråga.

En tjänsteinnehavare och en annan anställd som utnämnts eller valts till en uppgift före den 1 augusti 2006 bibehåller, trots behörighetsvillkoren för språkkunskaper enligt 8 kap. 3 och 4 §, behörigheten för sin uppgift samt behörigheten även för någon annan tjänst eller anställning för vilken kraven på språkkunskap motsvarar de krav som gäller för den uppgift som han eller hon har utnämnts till före den 1 augusti 2006.

När detta beslut träder i kraft omvandlas tjänstebeteckningarna ordinarie lektor och extraordinarie lektor i församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna till tjänstebeteckningen lektor.

Domkapitlet i Åbo ärkestift och domkapitlet i S:t Michels stift kan fortfarande använda de sigill som tidigare fastställts för dem. Andra myndigheter inom kyrkan, stiftet, församlingarna eller de kyrkliga samfälligheterna kan använda tidigare fastställda sigill tills sigillet måste förnyas på grund av slitage.

Helsingfors den 20 oktober 2020

Ärkebiskop

Tapio Luoma

Ecklesiastikrådet

Pirjo Pihlaja